



Årsredovisning 2021

Länsstyrelsen i Örebro län



Länsstyrelsen
Örebro län



Tillsammans för ett hållbart och levande län

Länsstyrelsen har regeringens uppdrag att främja en hållbar utveckling och göra verklighet av nationella mål utifrån länets förutsättningar. Med bred och djup kunskap arbetar vi nära verksamheter, människor och natur och gör avvägningar mellan olika intressen.

Innehållsförteckning

Landshövdingen har ordet	4
Om årsredovisningen	8
Årsredovisningens kapitelindelning	8
Om resultatredovisningen	8
Om Länsstyrelsen	10
Om våra uppgifter, uppdrag och mål	10
Strategisk styrning och planering	10
Organisation.....	16
Länsstyrelsegemensamma stödverksamheter	17
Resultatredovisning	20
Myndighetsövergripande redovisning.....	20
Redovisning av verksamhetsområden.....	39
Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	46
Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor.....	52
Regional tillväxt och infrastrukturplanering	60
Hållbar samhällsplanering och boende.....	65
Energ och klimat.....	72
Kulturmiljö	77
Samhällsskydd och beredskap	82
Naturvård och miljöskydd.....	90
Areella näringar	103
Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.....	113
Övrig redovisning	122
Året i siffror	138
Finansiell redovisning	150
Resultaträkning	150
Balansräkning	151
Anslagsredovisning	153
Tilläggsupplysningar och noter.....	157
Landshövdingens underskrift av årsredovisningen	183
Bilagor	184

Landshövdingen har ordet

Pandemin fortsätter att prägla länet

Hantering av coronapandemin har präglat och dominerat såväl tillståndet i länet som Länsstyrelsen i Örebro läns arbete även under 2021. Året rivstartade med ett nytt uppdrag till länsstyrelserna att utöva tillsyn över den nya covid-19-lagen. Lagen trädde i kraft den 10 januari och då fanns en tillsynsorganisation på plats i myndigheten som kunde inleda arbetet. Även om uppdraget var nytt visade det sig att det fanns värdefull kunskap om tillsynsarbete i myndigheten sedan tidigare, som nu kunde användas för ett nytt ändamål. Det bidrog i högsta grad till att arbetet kom igång snabbt och med full kraft. Medarbetare från samtliga avdelningar bidrog i arbetet samtidigt som rekrytering av mer långsiktiga resurser inleddes. Under året har 2 575 tillsyner genomförts varav cirka 70 procent har varit fysiska tillsynsbesök.

Sammantaget har den långvariga krisen gett oss stora möjligheter att finkalibrera vår krisorganisation, vilket gör oss än bättre rustade för framtida kriser. Under året har vi tagit initiativ till en extern utvärdering av vår interna och externa pandemihantering.

Kommunikationsarbetet runt pandemin har varit omfattande och Länsstyrelsen har fungerat som en sammanhållande kraft. Vi har bistått inte minst länets kommuner med budskapsformuleringar, framtagande av material för olika kanaler och mediahantering. En av kampanjerna uppmärksammades mycket för drastiska formuleringar som: *Vad är du beredd att göra för att rädda liv? Avstå en AW?* En filmkampanj uppmärksammade unga människor i länet som gav personliga berättelser om hur pandemin påverkat deras liv.

Ett Energi- och klimatråd etableras

Klimatarbetet i Örebro län utvecklas väl, men takten i åtgärdsarbetet behöver öka drastiskt för att nationella och regionala mål ska vara möjliga att nå. Under året har ett nytt gemensamt energi- och klimatprogram för länet antagits av Länsstyrelsen och Region Örebro län. Vi använder de nationella målen men nedbrutna till regional nivå. Till 2030 har vi som mål att minska utsläppen av växthusgaser med 60 procent och att öka energieffektiviseringarna med 50 procent, jämfört med 2005 års siffror. Dessutom ska andelen förnybar energi ha ökat till 80 procent. Vi fokuserar på fem områden för insatser: resor och transporter, energisystem, bebyggelse, företag och konsumtion. Konsumtionsmålet är helt nytt jämfört med tidigare program.

Under året har Örebro läns energi- och klimatråd etablerats. Rådet, som drivs i samverkan med regionen, ska vara en pådrivande kraft för att förverkliga Energi- och klimatprogrammets mål, genom att arbeta fram aktiviteter för att öka takten i omställningen till ett klimatsmartare samhälle. I rådet ingår representanter för 20 större företag som har potential att göra skillnad i klimatarbetet, branschorganisationer samt representanter från det offentliga i hela länet. Rådet samverkar också med Fossilfritt Sverige med syftet att regionalisera färdplanerna.

Ökat intresse för lokal mat

Livsmedelsstrategin är framtagen i samverkan med Region Örebro län och innefattar hela livsmedelskedjan från primärproducenter, via förädlare till forskning och innovation. Länsstyrelsen har medverkat till bildandet av en samverkansarena för branschen, Agro Örebro, som under året växt sig robust och väletablerad.

En ny förvaltningsplan för vildsvin har beslutats av viltförvaltningsdelegationen, med målet att minska skadorna av vildsvin, både i markerna och i trafiken, fram till 2025. Jägare, markägare, lantbrukare och myndigheter behöver arbeta tätt tillsammans för måluppfyllelse. Länsstyrelsen driver också flera projekt för att öka konsumentefterfrågan på vildsvinskött. Ett livsmedelsföretag i länet tar fram snabbmatsprodukter med vildsvinskött och kända kockar lanserar vildsvinsrätter.

Den lokala maten väcker ökat intresse. Länsstyrelsen deltar som aktiv part bland annat i ”Smakrika Örebro”. Matmarknader, matresor genom länet, restaurangmenyer med rätter med enbart lokalproducerat är några exempel på aktiviteter som genomförts.

En Cajsa Warg-akademi har bildats för främjande av gastronomisk kultur i länet, med landshövdingen som ordförande.

Ut i naturen

En positiv effekt av pandemin är att fler semestrar på hemmaplan och har hittat ut i naturen. Tivedens nationalpark har vanligtvis en majoritet av utländska besökare men trots att dessa inte kunnat komma i samma utsträckning på grund av pandemin har gästerna ökat med åtta procent under 2021. Också många av länets naturreservat har varit välbesökta. Det ställer ökade krav på tillsyn och underhåll från Länsstyrelsens sida.

En rundresa har gjorts av landshövdingen till alla tolv kommuner i länet i samband med Friluftslivets år. En friluftsansiktivitet knutet till årstiden har genomförts och en dialog har hållits om utveckling av friluftslivet i respektive kommun tillsammans med företrädare för kommun, näringsliv och civilsamhälle. Detta har uppmärksammats mycket medialt och resulterat i att Länsstyrelsen tagit fram ett handlingsprogram med 22 punkter som i samverkan med länets kommuner kan utveckla friluftslivet ytterligare.

Samhällets beredskap och krishantering

Pandemin har gett rika möjligheter att utveckla krishanteringen både i vår egen organisation och inom samverkan i länet. Den har även bidragit till att öka medvetenheten om samhällets sårbarheter.

Tillsammans med kommunerna utvecklas trygghetspunkter där allmänheten kan få hjälp i händelse av att samhällets funktionalitet sviktar. Utbildning och utrustning av säkra kommunikation är nu säkerställd i samtliga kommuner. Samverkan med näringslivet måste öka för att bygga en robust beredskap för samhällsstörningar. Vi har i samarbete med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) testat en pilot kring företagsplanläggning.

Länsstyrelsen har fortsatt arbetet med att i samarbete med militärregionen stärka totalförsvaret. Under året lade utredaren Barbro Holmberg fram ett förslag till regeringen om stärkt struktur för civilt försvar och ökad motståndskraft. Här föreslås att Länsstyrelsen i Örebro ska bli värd för ett civilförsvarsområde i Mellansverige som omfattar sju län.

Länsstyrelsen har också haft en aktiv medverkan för länets brottsförebyggande arbete och kommer under 2022 att teckna en överenskommelse med polisregion Bergslagen för att stärka denna inriktning. Under 2021 är Länsstyrelsen en av de myndigheterna som regionalt samarbetar i ett nytt projekt som ska minska risken för skjutningar inom de gängkriminella grupperingarna.

En tragisk flygolycka inträffade i Örebro i juli där nio personer omkom. Många av de omkomna hade anknytning till Örebro. Ur samhällssynpunkt kan vi konstatera att alla myndigheter tog sitt ansvar fullt ut.

Länsstyrelsen fungerade samordnande i att arrangera en minneshögtid i Stadsparken i Örebro en vecka efter olyckan. Betydelsen av att kollektivt få uttrycka sorg i en situation som denna kan inte underskattas.

Främjande av länets utveckling

Pandemin har ökat kontaktytorna i länet mot såväl näringsliv som civilsamhälle. För att kunna inhämta och ge vidare bra lägesbilder har jag tillsammans med Region Örebro län kontinuerligt träffat företrädare för olika branscher. I anslutning till varje träff har vi också haft tematiska pressträffar med företagsrepresentanter. Regelbundna träffar har också hållits med civilsamhället där föreningar, församlingar, kvinnojourer och många andra har medverkat.

Infrastruktur är oerhört viktigt för ett läns utveckling. Jag har därför genom många år arbetat tätt ihop med bolaget Oslo-Stockholm 2.55 för att få till stånd en snabbare järnvägsförbindelse mellan dessa två huvudstäder. Det är en angelägen investering ur såväl nationell som regional synvinkel. Träffar har hållits med berörda myndigheter och med aktörer som är beredda att medfinansiera. Under året har frågan förts framåt av infrastrukturministrar i såväl Norge som Sverige som har lovat att utreda frågan.

Örebro län har ett fantastiskt logistikläge, varför vi ser många nyetableringar av Skandinavien-lager. Under året har också ett samarbete etablerats för att skapa ett nav för krislogistik.

Genom Klimatklivet bidrar vi till positiv utveckling i länet. Sedan första LBG-tankstationen kom i drift 2019 har flera företag investerat i godstrafik som går på flytande gas. Investeringar börjar ske i laddstationer för tung trafik, och en vätgastankstation har fått förutsättningar att byggas. Omställningen har börjat! Örebro län har tredje flest beviljade klimatklivsansökningar till lantbruket, vilket visar att våra lantbrukare vill vara med på vägen mot framtidens jordbruk.

Demokratiåret 2021

Det är 100 år sedan kvinnor för första gången fick gå till valurnorna och också blev valbara till första och andra kammaren. Såväl riksdagen som regeringen har med anledning av detta skapat aktiviteter kring demokrati. Vi har regionalt samordnat och firat Demokrativeckan med en mängd aktiviteter arrangerat av olika aktörer. Vi har haft talmansbesök med invigning av riksdagens demokratiutställning. Vi har haft regeringens demokratiambassadör Peter Öhrn på besök, och EU-minister Hans Dahlgren gästade Demokratistugan som placerades på Stortorget i Örebro under en vecka. Många av våra aktiviteter regionalt har haft barn och unga i fokus då demokratin måste värnas av varje ny generation.

Flexibelt arbetsliv och tillitsbaserat ledarskap

Länsstyrelsens medarbetare är vår viktigaste tillgång. Under de senaste åren har vi kontinuerligt blivit fler och vi är idag närmare 200 årsarbetskrafter. Under 2021 har vi rekryterat en osedvanligt stor mängd nya medarbetare som alla är välkomna och viktiga tillskott till vår samlade kompetens. Vi har ett högt söktryck på våra tjänster och vanligtvis goda möjligheter att hitta rätt kompetens. Under året har vi även rekryterat till flera centrala chefspositioner med mycket gott resultat. Ett par nya avdelningschefer har tillträtt och arbetet i ledningsgruppen har utvecklats och fördjupats.

Under hösten genomförde vi en planerad återgång till kontoret efter en lång period av hemarbete, något som var mycket uppskattat av de flesta medarbetare. Vi fick då möjlighet att prova oss fram i mer flexibla arbetsformer. Det visade sig att det ställer andra krav på planering, en hög grad av dialog och ett utvecklat chefs- och medarbetarskap. Mot bakgrund av dessa erfarenheter har vi utvecklat vår ambition om flexibelt arbetsliv och tagit fram en riktlinje för distansarbete i ett långsiktigt perspektiv. Under hösten har vi fortsatt arbetet med ett aktivt medarbetarskap i myndigheten samtidigt som ett arbete inleddes med att utveckla ett tillitsbaserat ledarskap för myndighetens chefer.

Under hösten genomfördes vår återkommande medarbetarundersökning. Den visade på ett gott resultat vad gäller likabehandling, arbetsmiljö och ledarskap. Däremot visade undersökningen ett sämre resultat för stress i arbetssituationen, vilket nog delvis är ett resultat av pandemin, med omställningar i verksamheten, nya uppdrag och en intensiv arbetsperiod.

Avslutning

Sammantaget blir 2021 ännu ett år som i hög grad påverkats av pandemin och vi börjar se mer långsiktiga effekter av pandemins påverkan på verksamheten och på arbetsmiljö. Det ger oss viktiga lärdomar om vad som är möjligt och lämpligt att göra på distans och utan restid, men också vad som är mervärdet med fysiska möten.

I stort kan vi konstatera att vi har en verksamhet med god måluppfyllelse som präglas av ett gott arbetsklimat med nöjda och engagerade medarbetare.

Om årsredovisningen

Syftet med detta avsnitt är att informera om årsredovisningens upplägg och disposition samt att beskriva de huvudsakliga begrepp, mät- och värderingsmetoder som vi använder. Redovisningsprinciper avseende finansiella delar, tabeller och ärendestatistik redovisas under rubriken Tilläggsupplysningar och noter i avsnittet Finansiell redovisning.

Årsredovisningens kapitelindelning

Länsstyrelsens årsredovisning är uppbyggd för att motsvara kraven i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Den består av delarna:

- Landshövdingen har ordet
- Om årsredovisningen
- Om Länsstyrelsen
- Resultatredovisning
- Finansiell redovisning
- Landshövdingens underskrift av årsredovisningen
- Bilagor.

Avsnittet **Om Länsstyrelsen** beskriver länsstyrelsens övergripande uppgift, hur vi arbetar med den strategiska styrningen, verksamhets- och organisationsutveckling samt de länsstyrelsegemensamma stödverksamheterna. **Resultatredovisningen** innehåller bland annat en myndighetsövergripande redovisning och en redovisning per verksamhetsområde, som utgår från den länsstyrelsegemensamma verksamhets- och ärendestrukturen (VÅS). Den **finansiella redovisningen** innehåller resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisningen samt tilläggsupplysningar och noter.

Bilaga A-C beskriver vilka paragrafer i Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, regleringsbrevsuppdrag och övriga uppdrag som ingår i resultatredovisningen samt var i årsredovisningen de redovisas. **Bilaga D** tydliggör vilka regleringsbrevsuppdrag som redovisas i särskild ordning.

Om resultatredovisningen

Redovisningen per verksamhetsområde inleds med en tabell med instruktionsuppgifter, regleringsbrevsuppdrag eller andra återrapporteringsgrunder som redovisas i avsnittet. Därefter följer en redogörelse för verksamhetsområdets uppgifter, uppdrag och mål samt en beskrivning av hur vi genomför verksamheten. Vi redovisar resultatet genom att beskriva prestationer och effekter för att slutligen göra en bedömning av resultatet, bland annat med stöd av indikatorer. Avsnittet innehåller även en tabell med verksamheten i siffror som visar årsarbetskrafter, viss ärendestatistik och uppgifter om kostnader, finansiering och transfereringar.

Förklaring av begrepp

Nedan förklarar och definierar vi några av de begrepp som vi använder oss av i resultatredovisningen.

Uppgifter utgår i regel från förordningar, till största delen från det som står i Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

Uppdrag utgår till största delen från tidsatta uppdrag som regeringen angett i regleringsbrevet eller i något annat beslut.

Länsstyrelsens verksamhet styrs av att vi i utförandet av våra uppgifter och uppdrag ska bidra till att nationella och mer övergripande **mål** får genomslag i länet och där länsstyrelsens insatser som enskild myndighet i olika grad påverkar måluppfyllelsen. Dessa mål kan alltså vara olika verksamhetsnära, dvs de kan ha varierande koppling till de egna arbetsinsatserna.

I enlighet med Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 3 kap. 1 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) har länsstyrelsen tagit fram **resultatindikatorer** som ska användas som stöd för bedömningar av måluppfyllelsen och resultaten inom respektive verksamhetsområde. Indikatorer är mått som används i bedömning av måluppfyllelse. En indikator mäter i regel en avgränsad del av ett mål. Under året har ett särskilt uppdrag genomförts som syftar till att ta fram länsstyrelsegemensamma indikatorer. I uppdraget att ta fram gemensamma indikatorer har fokus legat på prestationer/leveranser och sådana effekter i länet som till relativt hög grad beror på länsstyrelsens eget arbete. Vi har också fokuserat på att välja ut eller ta fram relativt få och relevanta indikatorer.

Det finns flera områden i resultatredovisningen som Länsstyrelsen inte redovisar indikatorer för. Skälen till det är bland annat:

- svårigheter inom vissa områden att definiera relevanta indikatorer som påvisar eller indikerar en resultatutveckling utifrån uppdraget
- att tid och/eller kostnad för att ta fram underlaget till resultatindikatorn är för stor, eller
- att länsstyrelserna i vissa fall kan behöva samordna sig och komma överens om vilka indikatorer som bör följas över tid.

Resultatbedömningen är den samlade bedömningen av resultatet av myndighetens insatser inom verksamheten, i förhållande till verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål.

Grunder för bedömningar

För varje verksamhetsområde bedöms resultatet av genomförda insatser i förhållande till verksamhetsområdets uppgifter, uppdrag och mål. Bedömningarna motiveras med stöd av indikatorer och övriga resultatbeskrivningar. De bedömningsnivåer som vi använder är:

- **Otillfredsställande:** Resultaten når inte upp till målen eller endast i begränsad omfattning når de uppsatta målen.
- **Utvecklingsbehov:** Resultaten når delvis upp till de uppsatta målen men inte i tillräcklig omfattning.
- **Gott:** Resultaten i all väsentlighet uppnår de uppsatta målen.
- **Utmärkt:** Resultaten i alla delar uppnår de uppsatta målen med god marginal.

Resultatbedömningen kan även innehålla en bedömning av **trend** och **riktning** i ett regionalt perspektiv.

Om Länsstyrelsen

I förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion (länsstyrelseinstruktionen) anges att i varje län finns en länsstyrelse som ansvarar för den statliga förvaltningen i länet, i den utsträckning inte någon annan myndighet har ansvaret för särskilda förvaltningsuppgifter.

Om våra uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelserna är statens regionala företrädare och ska främja utvecklingen i länen. Länsstyrelsen ska verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Vi ska utifrån ett statligt helhetsperspektiv samordna olika samhällsintressen inom myndighetens ansvarsområde. Vi ska även främja länets utveckling och noga följa länets tillstånd samt underrätta regeringen vid särskilda händelser i länet. Länsstyrelsens uppdrag formuleras i länsstyrelseinstruktionen och i det årliga regleringsbrevet från regeringen. Även EU:s direktiv och förordningar styr länsstyrelsernas verksamhet.

Vi bedriver verksamhet inom flera olika samhällsområden och vi ska vara en kunskapsorganisation som har förmågan att arbeta tvärssektoriellt i många frågor. Våra huvudsakliga uppgifter är tillstånd, tillsyn och prövning, skydd av natur och arter, finansiering samt vägledning och kunskap.

Länsstyrelsen arbetar för det hållbara samhället. Utifrån de tre dimensionerna social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet arbetar vi för en hållbar utveckling i länet. Vi ansvarar för att beslut från riksdagen och regeringen får regionalt genomslag och vi samordnar den statliga verksamheten. Vi ska tillvarata såväl individens som samhällets intressen i utvecklingen av länet.

Det saknas ett riksdagsbundet mål för länsstyrelserna. Övergripande ska dock länsstyrelserna verka för att nationella mål ska få genomslag i länen, samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Detta omfattar samtliga län, oavsett ansvars- och uppgiftsfördelning mellan staten, kommunerna och regionerna. I redovisningen av respektive verksamhetsområde knyter vi an till relevanta nationella och regionala mål som uppgifterna och uppdragen ska bidra till att uppnå. Resultaten vi redovisar kan bestå av såväl prestationer som effekter på kort, medellång eller lång sikt.

Strategisk styrning och planering

Länsstyrelsen i Örebro läns vision är *Tillsammans för ett hållbart och levande Örebro län*. Visionen är ett resultat av den visionsresa vi gjorde med alla våra medarbetare under 2018.

Länsstyrelsens tolkning av uppdraget är att främja en hållbar utveckling och göra verklighet av nationella mål utifrån länets förutsättningar. Med bred och djup kunskap arbetar vi nära verksamheter, människor och natur och gör avvägningar mellan olika intressen.

Vägledande för arbetet mot visionen är våra ledord: serviceinriktade, samverkande, rättssäkra och drivande. Med avstamp i den statliga värdegrunden tydliggör de hur vi vill uppfattas och vad som ska präglade vårt arbete i vardagen.

Under 2019 utarbetade Länsstyrelsen i Örebro län en långsiktig strategisk plan som anger inriktning för vårt arbete 2019–2022. Planen identifierar de rättighetsperspektiv och strategiska områden som ska bidra till att vi når vår vision och genomför vårt uppdrag med god måluppfyllelse. De strategiska områdena har identifierats mot bakgrund av en omvärldsanalys av de trender vi ser i samhällsutvecklingen internationellt,

nationellt och regionalt, och dessa områden återspeglar inriktningen i den nationella politiken och har bäring på regeringens styrning och uppdrag till länsstyrelserna. De strategiska områdena är sektorsövergripande och förutsätter samverkan inom organisationen och med andra aktörer i länet.

Länsstyrelsernas verksamhet bidrar till samtliga 17 hållbarhetsmål i Agenda 2030 och därför är Agenda 2030 ett övergripande fokus i vår strategiska plan 2019–2022.

Vid sidan av Agenda 2030 målen är även rättighetsperspektiven genomgående prioriteringar i den strategiska planen. De rättighetsperspektiv myndigheten ska prioritera är mänskliga rättigheter, jämställdhet och barnrätt.

De strategiska områdena för Länsstyrelsen i Örebro län är:

- Energi och klimat
- Landsbygdens utveckling
- Civilt försvar
- Digitalisering
- Strategisk kompetensförsörjning.

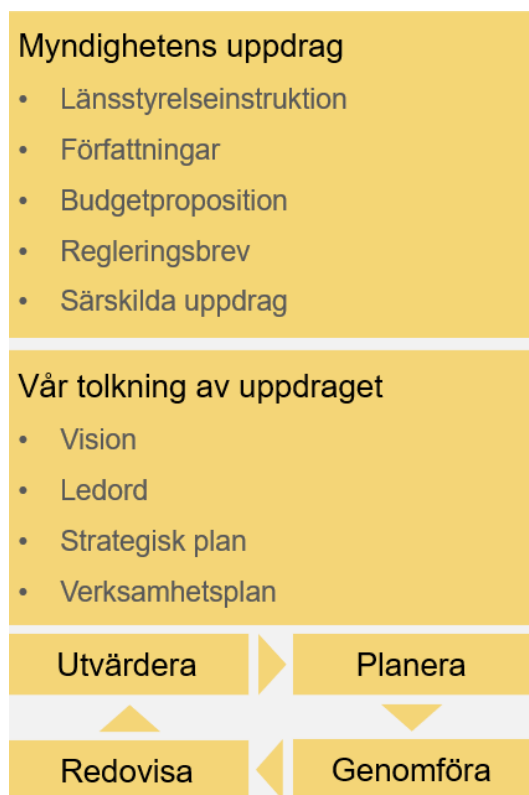
De tre första har ett tydligt externt perspektiv och de två sista ett internt perspektiv med fokus på att utveckla myndigheten.

Länsstyrelsen gjorde 2021 en uppföljning av den strategiska planen

Under 2021 gjordes en uppföljning av arbetet med den strategiska planen. Uppföljningen visar att arbete pågår inom alla områden, om än i olika omfattning. Uppföljningen visar också att Länsstyrelsen har utvecklat nya former av samverkan och att det finns ett stort engagemang för frågorna. Inom vissa områden har målen redan uppnåtts medan målen inom andra har fått revideras. Samtliga prioriterade områden har i olika utsträckning påverkats av den rådande pandemin. Många medarbetare har behövt prioritera andra arbetsuppgifter under pandemin, och vissa arbetsgrupper har fått ändra inriktning på grund av förändrade förutsättningar för arbetet. Inom områden som digitalisering och civilt försvar har arbetet fått en skjuts framåt mot bakgrund av de erfarenheter som pandemin gett.

Den strategiska planen har skapat förutsättningar för framförhållning, prioritering och långsiktighet.

Inom ramen för de senaste årens arbete med att utveckla styrning och ledning inom myndigheten har en styrmodell tagits fram (se figur 1). Styrmodellen skapar ett sammanhang som beskriver hur vi omsätter och tolkar regeringens styrning av vår verksamhet. Den beskriver hur våra styrdokument relaterar till varandra och skapar en utgångspunkt för hur vi prioriterar, genomför och följer upp arbetet.



Figur 1: Länsstyrelsen i Örebro läns styrmodell.

Målsättningen är att det ska bli tydligare hur den politiska inriktningen får genomslag i verksamheterna och ge oss bättre möjligheter att använda våra resurser på bästa sätt så att vi, i förlängningen, når vår vision *Tillsammans för ett hållbart och levande Örebro län*. En utvecklad styrning och ledning i myndigheten syftar också till att främja samverkan och ett tvärsektoriellt arbetssätt, som i sin tur kan leda till att vi stärker vår förmåga att göra sammanvägda bedömningar och hantera målkonflikter på ett bra sätt, såväl internt som i dialogen med externa aktörer i länet och på nationell nivå.

Verksamhetsutveckling

Under 2021 har Länsstyrelsen fortsatt att utveckla myndighetens arbete med styrning och ledning samt verksamhetsplanering och uppföljning. Under året har fokus legat på mål- och resultatstyrning och samtliga chefer har fått en utbildning från Ekonomistyrningsverket (ESV) avseende detta. Detta har resulterat i mer enhetliga metoder för planering och uppföljning och en tydligare målstyrning. Under året har arbete även pågått med att se över och utveckla myndighetens sätt att arbeta med omvärldsbevakning och analys. Analysen har använts i arbetet med att ta fram prioriteringar inför verksamhetsplaneringen 2022, men även i arbetet med myndighetens långsiktiga och strategiska planering. Länsstyrelsen har även fortsatt arbetet med ett integrerat ledningssystem för arbetsmiljö, jämställdhet, informationssäkerhet, kvalitetsuppföljning och miljöledning.

Det arbete som påbörjades 2019 med att stärka och öka kvaliteten i såväl budget- som prognosprocess har fortsatt. Det ekonomiska stödet till budgetansvariga på myndigheten har ökat, vilket har resulterat i hög kvalitet i de ekonomiska processerna samtidigt som budgetansvariga får mer tid över till kärnverksamheten. Det har lett till en bättre övergripande kontroll av myndighetens ekonomi, att budgetansvariga har lättare att

budgetera samt att vi har fått en högre träffsäkerhet i våra prognoser. I budgetprocessen arbetar vi nu också tydligt med övergripande prioriteringar på myndighetsnivå för att säkerställa måluppfyllelse i våra långsiktiga strategiska områden.

Tillitsbaserad styrning och ledning

För att ytterligare utveckla verksamheten har vi under 2021 arbetat för att öka handlingsutrymmet i organisationen, med syfte att ta tillvara den kraft och motivation som finns hos våra medarbetare och chefer. Synsättet att arbeta tillitsbaserat faller naturligt i vårt arbetssätt och har dessutom förstärkts i ljuset av att vi under året fått allt större kunskap och erfarenhet av att leda och arbeta på distans. En förutsättning för den tillitsbaserade strategin är det tidigare arbete som Länsstyrelsen har genomfört för att skapa en tydligare struktur i vår styrmodell och målstruktur.

Under året har Länsstyrelsens ledningsgrupp introducerats till området samt genomfört diskussionsövningar om möjligheter och hinder för att vinna framgång med detta förhållningssätt. Alla chefer har under gemensamma chefsdagar läst boken Tillitsbaserat ledarskap – från pinnräknande till samskapande av Louise Bringselius, samt diskuterat om chefernas förutsättningar att tillämpa ett tillitsbaserat ledarskap. Vidare samtal har sedan förts i avdelningarnas ledningsgrupper om förutsättningarna för respektive avdelning och hur vi kan omsätta en tillitsbaserad ledningsfilosofi i verksamheten. Arbetet kommer att tas vidare under 2022.

Digitalisering som ett verktyg för verksamhetsutveckling

För att ytterligare utveckla verksamheten arbetar Länsstyrelsen på olika sätt med att öka vår digitala mognad. För oss handlar det om att ta nästa steg i den digitala utvecklingen av myndigheten samtidigt som vi utvecklar kunskap om de avvägningar som krävs mellan teknik, tillgänglighet, säkerhet och integritet. Utgångspunkten i länsstyrelsernas målbild är att förenkla kontakten för individen och samhället och att bemöta dem utifrån deras behov.

Den pågående pandemin har skapat nya förutsättningar och utmaningar och tydliggjort nya behov, mot bakgrund av att vi arbetat hemifrån i hög utsträckning under stora delar av året. Utbildningar, möten och konferenser med mera har därför genomförts digitalt, vilket har ökat vår förmåga att använda teknik och digitala verktyg.

Pandemin har även skapat nya förutsättningar och förändrade behov hos våra medborgare. De ställer i allt högre grad krav på en digital och lättillgänglig myndighet. Den digitala mognaden har på så vis fått en positiv utveckling i högre takt under året än under normala omständigheter. Både allmänheten och verksamheten har idag helt andra krav på digitala verktyg och tjänster än tidigare och myndigheten bejakar dessa önskemål i möjligaste mån för att verksamheten och servicen ska kunna utvecklas.

Införande av en central ärendeservice

Som ett led i myndighetens arbete med att digitalisera och utveckla verksamheten beslutade Länsstyrelsen under 2018 att inrätta en central ärendeservice med en central registratur. Målet och syftet var att öka kvaliteten, rättssäkerheten och spårbarheten i vår hantering av handlingar, såväl upprättade som inkomna. Vi skulle också öka antalet digitala beslut och minska pappershanteringen inom myndigheten.

Under året har arbetet fortgått och alla enheter har nu kopplats till central ärendeservice. Projektet går därför in i sin slutfas. Målet och syftet med införandet, att öka kvaliteten och rättssäkerheten i vår hantering av handlingar, ser vi effekter av bland annat genom större medvetenhet och kunskap om vilka krav Länsstyrelsen som myndighet ska uppfylla. Myndigheten har även kortat tiden för registrering, ökat antalet

digitala beslut och infört enhetliga rutiner för registrering. Resultatet ger en ökad spårbarhet för myndighetens handlingar, vilket innebär transparens och tillgänglighet för länets invånare.

Säkerhetsarbetet

Under året har Länsstyrelsen gjort en ambitionshöjning av säkerhetsarbetet. Detta omfattar olika delar såsom arbetet med säkerhetsskydd, informationssäkerhet, IT-säkerhet samt övriga säkerhetsfrågor. Området har fått ökade resurser och genom en omorganisation har vi ökat tydligheten runt och kopplingen mellan de olika frågorna.

Säkerhetsskydd

Under 2021 har Länsstyrelsen bland annat införskaffat fristående datorer från det nationella projektet FRIDA. Systemet gör det möjligt för Länsstyrelsen att på ett säkert sätt upprätta och bearbeta säkerhetsskyddsklassificerad information. Länsstyrelsen har också under året varit en del av det nationella projektet för tjänstekort och säker inloggning, vilket ur ett säkerhetsskyddsperspektiv möjliggör en bättre kontroll över vilken personal som rör sig i Länsstyrelsens lokaler.

Under året har vi också satt en ny och mer omfattande rutin för hantering av personal i säkerhetsklassade tjänster. Rutinen omfattar bland annat säkerhetssamtal, ny dokumentation samt diarieföring. Den resulterar i en mer kvalitativ säkerhetsprövning genom ökad kunskap om de som Länsstyrelsen avser att anställa och de som redan är anställda för att arbeta i säkerhetskänslig verksamhet. En omfattande gallring av Länsstyrelsens register för anställda i säkerhetsklassade tjänster har också genomförts under året, kopplat till Säkerhetspolisens register för registerkontroll.

Länsstyrelsen har även startat en så kallad ”hemlig expedition” via central ärendeservice. Det innebär att vi nu har en säkrare och tydligare hantering av säkerhetsskyddsklassificerade handlingar. Vi har också gjort inköp av utrustning som nya säkerhetsskåp samt ny dokumentförstörare som är godkänd för säkerhetsskyddsklassificerad information. I samband med detta har vi också tagit fram en ny rutin för destruktions av datamedia (hårddiskar, USB, telefoner med mera). Destruktion har också genomförts under året.

Länsstyrelsen har också under året lett och genomfört ett flertal interna och externa utbildningar och möten, främst mot kommunerna och regionen, i syfte att öka kunskapen om säkerhetsskydd både internt och externt.

Informationssäkerhet

Information är en av Länsstyrelsens viktigaste tillgångar och utgör en förutsättning för att kunna bedriva verksamhet. Vi arbetar kontinuerligt för att säkerställa ett tillräckligt skydd för myndighetens informationstillgångar så att rätt information finns tillgänglig för rätt person i rätt tid på ett spårbart sätt. Informationssäkerheten bidrar på så sätt till Länsstyrelsens övergripande mål och strategier.

För att minska risken för störningar arbetar vi systematiskt. Vi har infört ett ledningssystem för informationssäkerhet, som vi ytterligare har utvecklat under året. I detta arbete ingår exempelvis att årligen ta fram en handlingsplan med åtgärder för att säkerställa ständiga förbättringar inom området.

Länsstyrelsen har under året tagit del av Infosäkkollen, ett verktyg som distribueras av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och som gör det enklare att följa upp och förbättra informationssäkerheten. Genom att svara på ett antal frågor ger verktyget direkt återkoppling om vilken nivå organisationen befinner sig på. Genom en fördjupad återkoppling får vi också ytterligare medskick kring

frågor vi bör arbeta vidare med för att systematiskt förbättra informationssäkerheten. Förslagen på åtgärder kommer att vävas in i kommande års handlingsplan för området.

I början av 2021 påbörjades arbetet med att strukturera om den gemensamma elektroniska lagringsytan (G). Målet är att Länsstyrelsen under 2022 ska ha ny mappstruktur på den gemensamma lagringsytan. Den nya mappstrukturen ska baseras på riktlinjer för behörighetsstyrning med målet att upprätthålla informationssäkerhetens tre grundprinciper: riktighet, tillgänglighet och konfidentialitet. Målet är att den nya mappstrukturen ska resultera i ett etablerat förhållningssätt till informationssäkerhet och dataskyddsförordningen.

Under projektets genomförandet kommer dokument på den befintliga ytan att inventeras och rensas, vilket är ett arbete som påbörjats under året. Alla dokument som innehåller personuppgifter rapporteras till dataskyddsamordnaren, som i sin tur noterar detta i artikel 30-registret enligt dataskyddsförordningen. Effekten av högre rättssäkerhet och informationssäkerhet har därmed kunnat uppnås redan innan projektet är avslutat.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med riskbaserat informationssäkerhetsarbete

Förutom lokalt arbete finns ett uttalat samarbete inom alla länsstyrelser för att ytterligare stärka informationssäkerheten. Det länsstyrelsegemensamma uppdraget redovisas under avsnitt Samhällsskydd och beredskap, sida 82.

IT-säkerhet

Behovet av ökad IT-säkerhet på samtliga länsstyrelser utreddes och fastställdes på nationell nivå under 2018–2019, inom ramen för länsstyrelsernas projekt för tekniska investeringar (TINV). Projektet för Säker inloggning är ett av delprojekten inom ramen för detta beslut; en projektleverans har genomförts i december 2021.

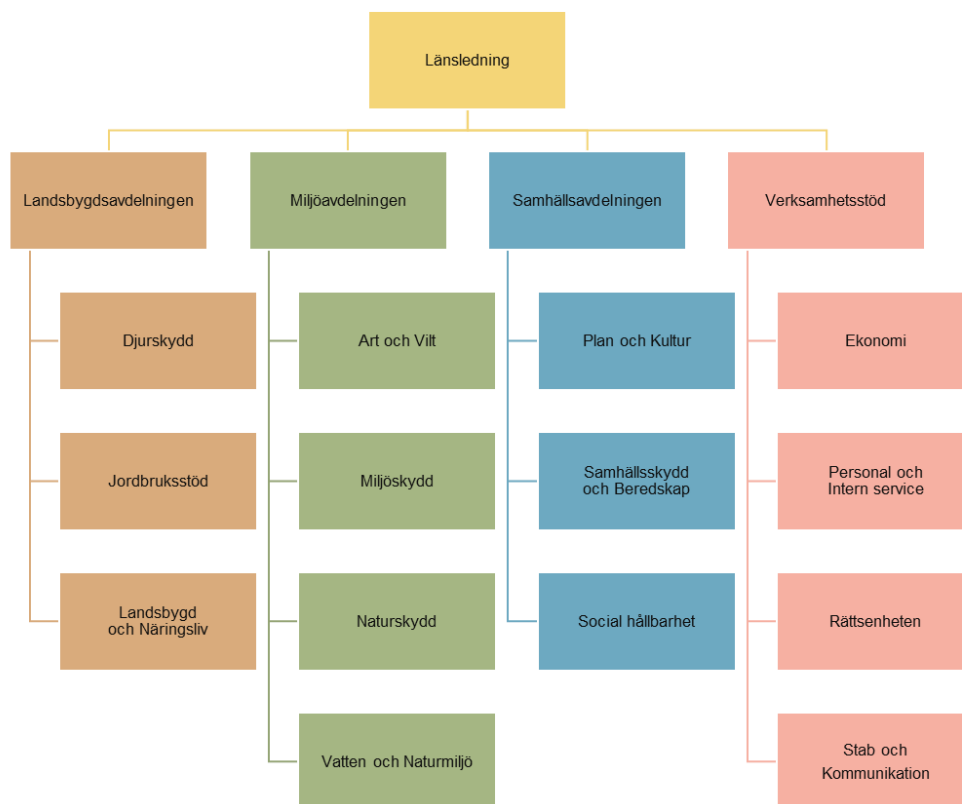
Fram till december 2021 har Länsstyrelsen använt sig av användarnamn och lösenord för att logga in på datorerna, vilket bedömts öka risken för dataintrång på distans. Länsstyrelsernas projekt för tekniska investeringar gjorde därför bedömningen att länsstyrelserna ska använda sig av en tvåvägsautentisering som inloggningsmetod. Projektet syfte är att upprätthålla en högre IT-säkerhet vid normalläge och inte bara vid kris och höjd beredskap. Länsstyrelsen har under året deltagit i detta projekt och från och med december 2021 sker nu all inloggning genom tvåvägsautentisering. Risken för dataintrång har i och med detta minskat avsevärt.

Övriga säkerhetsfrågor

Gällande övrigt säkerhetsarbete har vi under 2021 haft ett stort fokus på att utveckla det systematiska brandskyddsarbetet (SBA) på Länsstyrelsen. En ny riktlinje för brandskydd har tagits fram och presenterats för personalen. Vidare har också en ny brandskyddsorganisation skapats, och ett nytt system för egenkontroll har tagits i bruk. Gränsdragningslistor har också tagits fram, där ansvarsfördelningen gällande brandskyddsarbetet mellan Länsstyrelsen som hyresgäst och vår hyresvärd tydligare framgår.

Det har också tagits beslut om ny riktlinje för hantering av hot och våld samt egendomsskydd. Riktlinjen har implementerats i verksamheten.

Organisation



Figur 2: Organisationsschema för Länsstyrelsen i Örebro Län

Landshövdingen är chef för länsstyrelsen och är regeringens företrädare i länet. Länsrådet leder det dagliga arbetet och är landshövdingens närmaste medarbetare och ersättare. Myndigheten består av länsledning och fyra avdelningar, med tre till fyra enheter inom varje avdelning. På myndigheten finns tre delegationer: miljöprövning, kampsport och viltförvaltning. Miljöprövningsdelegationen är ett särskilt beslutsorgan för ärenden om miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken. Viltförvaltningsdelegationen är ett särskilt beslutsorgan för frågor som rör viltförvaltningen i länet. Kampsportsdelegation beslutar om tillstånd för att få anordna tränings-, tävlings- och uppvisningsmatcher i kampsport.

Från och med årsskiftet 2020/21 trädde en organisationsförändring i kraft. Den nya strukturen för avdelningarna återspeglar Länsstyrelsens huvuduppdrag kring miljö, landsbygd och samhällsutveckling på ett tydligare sätt. I korthet innebär omorganisationen att den tidigare avdelningen Samhälle delats upp i två avdelningar, en Samhällsavdelning och en Landsbygdsavdelning. Enheten för Samhällsskydd och beredskap flyttades från avdelning Stöd och samordning till Samhällsavdelningen. Avdelningen Stöd och samordning bytte namn till Verksamhetsstöd då arbetet inom avdelningen renodlats till att omfatta stödjande funktioner. Inom Verksamhetsstöd inrättades en ny enhet bestående av medarbetare från Ledningsstaben och enheten för Kommunikation. I samband med organisationsförändringen förstärktes myndighetens samordning gällande IT respektive säkerhetsskydd och informationssäkerhet.

Under året har två nya avdelningschefer tillträtt och fyra rekryteringar av enhetschefer har genomförts.

En beskrivning av Länsstyrelsen i Örebro läns krisorganisation återfinns under avsnitt Information av väsentlig betydelse, sida 123.

Länsstyrelsegemensamma stödverksamheter

Ett antal av Länsstyrelsens stödverksamheter har inordnats i nationella funktioner med hemvist vid en länsstyrelse. Dessa är:

Länsstyrelsernas gemensamma IT-avdelning

Funktionen har till uppgift att försörja samtliga länsstyrelser med IT. Former och inriktning samt ansvarsfördelning inom ramen för samverkan regleras via den gemensamma överenskommelsen. Vårdlän för IT-avdelningen är Länsstyrelsen i Västra Götaland.

Samordnad löneservice

Funktionens uppdrag är att hantera löner för 22 myndigheter, 21 länsstyrelser samt Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF. Tillfälligt hanterar Löneservice även lönerna för Brottsförebyggande rådet, Brå. Den övergripande inriktningen för Löneservice är att bedriva verksamheten med balans mellan kostnadseffektivitet, kvalitet och god service. Vårdlän för funktionen Löneservice är Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Telefonistorganisation

Funktionens uppdrag är att hantera samtal för 20 länsstyrelser och vidarebefordra samtalen till rätt person i rätt län. Den övergripande inriktningen för Telefonistorganisationen är att bedriva verksamheten med balans mellan kostnadseffektivitet, kvalitet och god service. Vårdlän för Telefonistorganisationen är Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Ekonomiadministration LstEA

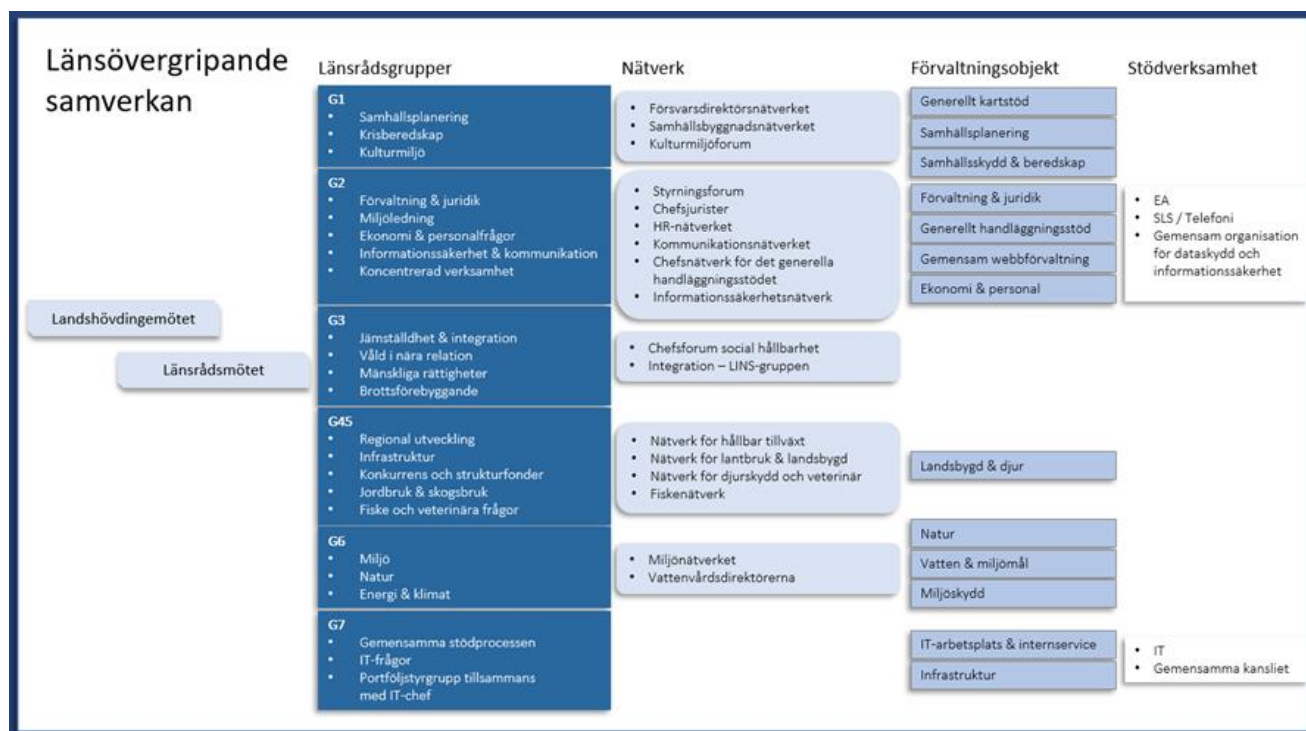
LstEA har i uppdrag att effektivisera och samordna ekonomiadministration och redovisningsmodell så att länsstyrelsernas ekonomiska information är enhetlig, jämförbar och rättvisande. LstEA äger länsstyrelsernas redovisningsmodell. Vårdlän för ekonomiadministrationen är Länsstyrelsen i Örebro län.

Dataskydd och informationssäkerhet

Funktionens uppdrag är att främja en god dataskyddskultur och informationssäkerhet både i det nationella perspektivet och inom varje länsstyrelse. Genom gemensam IT, gemensamma system och identiska uppdrag behöver de 21 länsstyrelserna hantera och lösa dessa frågor på samma sätt. I funktionen ingår befattningen dataskyddsombud, som är obligatorisk enligt förordningen. Vårdlän för funktionen för Dataskydd och informationssäkerhet är Länsstyrelsen i Stockholm.

Gemensamma kansliet

Gemensamma kansliets ska i sitt övergripande uppdrag skapa förutsättningar för gemensam utveckling- och förvaltning och inom området stärka och effektivisera samarbetet. Detta genom att på länsrådets uppdrag arbeta med länsstyrelsegemensamma strukturer och styrning av utveckling och förvaltning. Vårdlän för det gemensamma kansliet är Länsstyrelsen i Västmanland.



Figur 3: Länsövergripande samverkan

För att kunna hantera länsstyrelsernas bredd av verksamhetsområden har länsråden delat in sig i 6 länsrådsgrupper och i respektive länsrådsgrupp deltar 5–7 länsråd. Varje länsrådsgrupp har ett antal nätverk knutna till sig vilka arbetar operativt på uppdrag från länsrådsgruppen. Alla nätverk har representation från samtliga 21 länsstyrelser.

Förvaltnings- och utvecklingsportfölj

För att åstadkomma en effektiv samverkan har länsstyrelserna sedan 2015 en etablerad portföljstyrning av sin utveckling och förvaltning. På en aggregerad nivå styrs den gemensamma utvecklings- respektive förvaltningsportföljen genom att planering, uppföljning och beredning m.m. sker hos Gemensamma kansliet som också utgör en portföljhanteringsfunktion. Beslut fattas därefter av länsrådsgrupp 7 som tillsammans med IT-chef utgör portföljstyrgrupp.

Förvaltningsportföljen har en förvaltningsmodell och 13 etablerade förvaltningsobjekt. Varje objekt styrs, inom ramen för sitt mandat, av en objektstyrgrupp med objektägare från såväl verksamheten som IT-avdelningen. Objekten är knutna till den länsrådsgrupp som ansvarar för verksamhetsområdet och har även koppling till ett eller flera av länsrådsgruppens nätverk.

Utvecklingsportföljens utvecklingsinsatser kopplas till en gemensam digital strategi samt en gemensam målkarta som bland annat omfattar nedanstående strategiska mål:

- Kontakten med länsstyrelserna är enkel och effektiv.
- Länsstyrelserna främjar samarbete och innovation.
- Länsstyrelsernas gemensamma förvaltning och utveckling är effektiv.
- Förtroendet för länsstyrelserna är stort.

Därutöver har länsstyrelserna alltid ett antal initiativ som måste genomföras utifrån beroenden till sektorsmyndigheters uppdrag. För 2021 är det exempelvis Samtjänst vattenbruk tillsammans med Tillväxtverket samt uppdrag samordnade av DIGG såsom Single Digital Gateway. I övrigt anpassas innehållet i de båda portföljerna utifrån verksamheternas behov.

Resultatredovisning

Länsstyrelsens resultatredovisning är indelad i fyra avsnitt: myndighetsövergripande redovisning, redovisning per verksamhetsområde, övrig redovisning och året i siffror.

Myndighetsövergripande redovisning

I det här avsnittet redovisar vi resultat av verksamhet som berör flera verksamhetsområden eller som inte kan placeras i ett enskilt verksamhetsområde.

Verksamhetsöversikt

Nyckeltal: Verksamhetsöversikt	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	200,1	186,6	177,7
Antal årsarbetskrafter kvinnor	134,6	122,3	115,7
Antal årsarbetskrafter män	65,4	64,3	62,0
Antal ärenden, inkomna och upprättade	16 732	15 605	15 533
Antal beslutade ärenden	17 623	16 032	16 966
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1 219	1 973	1 693
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	230 067	219 412	204 989
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	1 537 968	913 201	546 243
Varav lämnade bidrag till andra länsstyrelser (tkr)	1 491 842	872 760	507 942
Varav övriga lämnade bidrag (tkr)	46 126	40 441	38 301

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP, ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket.

Kommentar till tabellen Nyckeltal Verksamhetsöversikt

Antal årsarbetskrafter och verksamhetskostnader har under 2021 ökat med cirka 13,5 årsarbetskrafter respektive cirka 10,7 miljoner kronor från 2020. Ökningen för båda nyckeltalen går framförallt att koppla till verksamhetsområdet övrig förvaltning, med anledning av tillsynsuppgifter på grund av pandemin, men också verksamhetsområdena skydd av områden och arter samt administration och intern service.

Under 2021 disponerade Länsstyrelsen i Örebro län medel för cirka 1 540 miljoner kronor fördelat på 28 anslagposter som fördelas mellan länsstyrelserna (24 anslagposter om 982 miljoner kronor 2020). För dessa anslagposter avser största delen av anslagen vidarefördelning av medel till övriga länsstyrelser vilket förklarar ökningen av de lämnade bidragen till andra länsstyrelser 2020 till 2021.

Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030

Mot bakgrund av regleringsbrevsuppdrag 1E1 återrapporteras här Länsstyrelsens verksamhet med utgångspunkt i uppgifterna enligt 2§ länsstyrelseinstruktionen.

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
2§ p1 Verka för att nationella mål får genomslag med hänsyn till regionala förutsättningar	Länsstyrelseinstruktion
2§ p2 Arbeta sektorsövergripande och samordna olika samhällsintressen och statliga insatser	Länsstyrelseinstruktion
2§ p3 Främja länets utveckling och följa tillståndet i länet	Länsstyrelseinstruktion
2§ p4 Inom sin verksamhet främja samverkan mellan aktörer i länet	Länsstyrelseinstruktion
2§ p5 Ansvara för angivna tillsynsuppgifter	Länsstyrelseinstruktion
1A1 Agenda 2030	Regleringsbrev
1E1 Struktur för återrapportering enligt 2 § förordningen med länsstyrelseinstruktion	Regleringsbrev

Nationella mål

Länsstyrelsen har tagit fram en strategisk plan för perioden 2019–2022. I planen finns strategiska områden där vi behöver kraftsamla och samverka tillsammans med länets aktörer för att nationella mål ska få genomslag i länet. De prioriterade områdena är:

- civilt försvar
- energi och klimat
- landsbygdens utveckling.

Rättighetsperspektiven och då främst barnrätt, mänskliga rättigheter och jämställdhet ska genomsyra vår verksamhet. Målen i Agenda 2030 ska beaktas i all verksamhet som bedrivs på myndigheten. Vi har också identifierat digitalisering och strategisk kompetensförsörjning som områden vi internt behöver arbeta långsiktigt och strategiskt med.

Länsstyrelsen samordnar olika samhällsintressen för att främja länets utveckling. Det gör vi bland annat genom att regelbundet arrangera rådsmöten för företagare, företrädare för länets kommuner, myndigheter och organisationer.

Länsstyrelsen arbetar för en gynnsam utveckling i länet och skyddar och bevarar sådant som är av värde och nytta för människor, djur och natur.

Nationella mål genomsyrar arbetet med landsbygdsutveckling

En livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet är det övergripande målet i regeringens landsbygdsproposition, beslutad av riksdagen. För att målen ska uppnås krävs en helhetssyn på en rad områden som faller under länsstyrelsernas ansvar. Länsstyrelsen i Örebro har sedan 2019 lyft arbetet med landsbygdsutveckling till ett prioriterat strategisk område med tvärssektoriellt helhetsgrepp.

Länsstyrelsens arbete med livsmedelsstrategin utgår från den handlingsplan som tagits fram gemensamt med Region Örebro län. För genomförandet av livsmedelsstrategin är samverkan och samarbete viktigt, mellan

Länsstyrelsen och andra myndigheter och organisationer, för att stärka konkurrenskraften inom livsmedelskedjan. Länsstyrelsen bidrar till att skapa kontaktytor och ökad samverkan genom att driva olika projekt och ”tillsammans” har blivit ett ledord.

Länsstyrelsen har tagit fram och beslutat om ett regionalt skogsprogram för Örebro län. Skogsprogrammet ligger i linje med det nationella skogsprogrammet och är väl förankrat bland skogens intressenter i länet. Arbetet har resulterat i en god dialog mellan representanter för olika intressen inom skog. Det har också bidragit till att vi fått ett skogsprogram som är väl avvägt mellan olika intressen.

Inom arbetet med naturreservatsbildning är en god samverkan med berörda markägare av grundläggande betydelse. Samverkan är viktigt både för att skapa en effektiv arbetsprocess och för att kunna uppnå bra resultat. Inom förvaltning av skyddad natur integreras tvärssektoriella mål i samband med utformning av besöksanläggningar, informationsmaterial och naturguidningar. Genom riktade insatser för att nå barnfamiljer och personer med utländsk bakgrund eftersträvas en ökad åldersspridning och socioekonomisk spridning bland besökarna.

Förutom Skogsprogrammet och Livsmedelsstrategin ingår områdena jordbruksmarkens värde samt natur- och kulturturism i det strategiska området. Området kulturturism rymmer framför allt arbete med att utveckla geografiska områden kring Hjälmaran och i Tiveden tillsammans med andra länsstyrelser, kommuner och näringsliv.

Genom att ha en tvärssektoriell styrgrupp för det strategiska området landsbygdsens utveckling och tvärssektoriella arbetsgrupper i de olika arbetsområdena har dialogen mellan olika verksamheter ökat och därmed förståelsen för Länsstyrelsens olika uppdrag. Med ett gemensamt mål och en gemensam plattform är det lättare att hitta möjligheter, problemställningar och eventuella målkonflikter. Detta är ett långsiktigt arbete och ännu återstår att se effekter utanför Länsstyrelsen, men med en gemensam intern syn på landsbygdsfrågor och en tätare dialog bör kontakterna med externa aktörer successivt bli allt mer samstämmiga och servicen allt högre på sikt.

När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030.

En hållbar samhällsutveckling

Länsstyrelsens demokratiarbete är en viktig del av arbetet med mänskliga rättigheter. Länsstyrelsen i Örebro län har, enligt demokratideklarationen, åtagit sig att dels verka för att fler aktivt ska delta och stå upp för demokratin dels bidra till ett samtalsklimat som kännetecknas av öppenhet och respekt. Under året har Länsstyrelsen arbetat med firandet av demokratin 100 år. Länsstyrelsen har stått värd för Demokratistugan samt samordnat ett program med olika aktiviteter. Vi har därmed uppmärksammat demokratin brett i länet och genom olika kommunikativa insatser nåddes minst 20 000 personer av budskapet att demokratin firar 100 år. Länsstyrelsen har bidragit till att lyfta och sätta demokratifrågan på agendan i ett flertal av länets nätverk.

För att bedriva ett effektivt kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete krävs en god samverkan mellan länets aktörer. Länsstyrelsen har gemensamt med olika aktörer tagit fram en regional strategi, *Regional strategi inom det brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbetet 2020–2025*. I det här arbetet är det viktigt att länets kommuner och poliser samarbetar och det finns samverkansöverenskommelser mellan länets kommuner och polisen. Samtidigt behöver samarbetet och arbetsmetoder utvecklas ytterligare för att det förebyggande och trygghetsskapande arbetet ska få effekter på längre sikt. En annan viktig aktör för utveckling av det brottsförebyggande arbetet är universitet och samarbetet mellan dem och praktiken.

Under 2021 har en ny strategi tagits fram för länets jämställdhetsarbete, *Örebro läns strategi för jämställdhet 2021–2024*. Målet är att Länsstyrelsen tillsammans med andra aktörer i Örebro län ska genomföra åtgärder för att bidra till att de jämställdhetspolitiska målen nås. Strategin är strukturerad utifrån de nationella jämställdhetspolitiska målen och anger regionala delmål med tillhörande indikatorer. Strategin har tagits fram av Länsstyrelsen i samarbete med länets jämställdhetsråd – som leds av landshövdingen och är det regionala forumet för samverkan kring jämställdhetsarbetet i Örebro län.

Länsstyrelsen leder och samordnar det fortsatta arbetet med att genomföra och följa upp strategin. Eftersom strategin är framtagen i samråd med centrala aktörer från olika sektorer i länet, får den bäring på jämställdhetsarbetet i hela länet, inom såväl kommuner, region och myndigheter som i civilsamhälle och näringsliv. Strategin förser länets aktörer med ett gemensamt kunskapsunderlag, och aktuella nulägesbeskrivningar för respektive målområde. Dessutom utgör strategin ett underlag för fortsatta gemensamma samtal. Med utgångspunkt i de nationella jämställdhetspolitiska målen och de nu framtagna regionala delmålen, bidrar strategin med att tydliggöra de jämställdhetsproblem som finns i länet.

Samordna samhällsintressen och främja samverkan

Utvecklingen i länet är beroende av ett bra samarbete, mellan Länsstyrelsen och aktörer i länet och omvärlden. Länsstyrelsen har en bred samverkan med kommunerna, Region Örebro län, andra statliga myndigheter, näringslivet och olika typer av organisationer. Länsstyrelsen samordnar olika samhällsintressen och samverkar med berörda aktörer inom alla sina verksamhetsområden och uppdrag.

Det finns också en rådsorganisation där landshövdingen eller länsrådet är ordförande. Rådets huvudsakliga syfte är att föra ut information och skapa dialog kring strategiska frågor för att de ska få genomslagskraft i länet. Dessa råd är:

- Rådet för statlig samordning
- Regionalt råd för totalförsvar
- Jämställdhetsråd
- Samhällsråd-T
- Energi- och klimatråd.

Länsstyrelsen har under 2021 haft en viktig samordnande och samverkande roll i hantering av pandemin. Detta återfinns beskrivet under avsnitt Information av väsentlig betydelse, sida 123.

Förutom krishantering med anledning av pandemin inträffade en tragisk flygplansolycka i Örebro län under sommaren 2021. Länsstyrelsen i Örebro län arrangerade en minnesstund för de avlidna på kort tid. Minnesstunden blev fin och responsen var väldigt positiv.

Energi och klimat

Inom arbetet med energi- och klimatfrågorna är samordning och samverkan mellan olika samhällsintressen och aktörer centralt för att uppnå de högt uppsatta målsättningarna. Inriktningen i Örebro läns energi- och klimatprogram 2021–2025 är att insatserna ska genomföras i samarbete mellan olika aktörer. Örebro läns energi- och klimatråd är en arena där länets 12 kommuner och 25 företag och organisationer kan utveckla arbetet för att nå klimatmålen. Länsstyrelsen erbjuder många kontaktmöjligheter för att underlätta för företag som vill söka investeringsstödet Klimatklivet. Vi har dessutom informerat om andra stöd i de fall Klimatklivet inte bedömts som rätt.

Samverkan med Region Örebro län och kommuner

Samverkan med Region Örebro län har de senaste åren utvecklats inom ramen för en överenskommelse mellan organisationerna som åtföljts av ett samverkansavtal och en struktur för regelbundna kontakter på

ledningsnivå mellan organisationerna. Under 2021 har en ny inriktning för samverkan tagits fram som ska gälla de kommande två åren, 2022 och 2023. De områden som pekas ut är Digital infrastruktur, Klimat och energi, Landsbygdsutveckling och Återstart efter covid -19. Inom ramen för Landsbygdsutveckling inryms även arbetet med länets skogsprogram och livsmedelshandlingsplan.

Under det senaste året har samverkan med länets kommuner intensifierats inom ramen för bland annat den regionala inriktnings- och samordningsfunktion som etablerats för att hantera pandemin, men även inom det nätverk som samlar kommunchefen och regionledningen i länet. Resultatet av det är bland annat ett uppdrag från kommunerna i länet att bistå i arbetet med demokratifrågor, både när det gäller utbildningar av politiker i demokrati samt kommunikation kring demokrati och valet inför kommande valår. Under året har det också överenskommit att vi i länet gemensamt ska arbeta mot en gemensam avsiktsförklaring kring genomförandet av Agenda 2030.

Samverkan med näringslivet

Under 2021 har samverkan med näringslivet utvecklats inom flera av Länsstyrelsens uppdrag. Inom ramen för arbetet med beredskapsplanering för civilt försvar har kontakter knutits med näringslivet, främst dricksvattenproducenter. Det har inneburit att beroenden och sårbarheter har kunnat identifieras genom planering tillsammans med företag, så att verksamheten ska kunna bedrivas under höjd beredskap. Arbetet med gemensam planering för försörjning av varor och tjänster för höjd beredskap kommer fortsätta under flera år framöver med fler företag inom flera olika sektorer.

Allt sedan pandemin inleddes under våren 2020, har Länsstyrelsen tillsammans med Region Örebro län bjudit in till regelbundna möten med representanter från näringslivsorganisationer och branscher samt fackliga organisationer för att få en samlad regional lägesbild. Effekten av Länsstyrelsens samordnande uppdrag har bidragit till att näringslivet lättare har kunnat göra rätt, genom att de har fått råd och stöd i form av informationsinsatser. Det i sin tur har bidragit till minskad smittspridning i länet.

Samverkan med statliga myndigheter

Samverkan med de statliga myndigheterna sker i första hand inom ramen för Rådet för statlig samordning som leds av landshövdingen. I rådet ingår chefer för alla statliga myndigheter i länet. Rådet har som huvudsakligt syfte att samordna olika statliga samhällsområden inom framförallt Länsstyrelsens ansvarsområden. Målet för rådets arbete är att underlätta för en tydligare och effektivare statlig förvaltning på den regionala nivån.

Under året har samverkan skett utöver det ordinarie arbetet genom dialoger och kontakter med Migrationsverket, Skatteverket och Naturvårdsverket i ett antal frågor där kommunerna lyft olika utmaningar eller efterlyst dialog med myndigheterna. I ljuset av Transportstyrelsens nya uppdrag och behov av kompetens framöver har ett samarbete inletts kring kompetensförsörjningsfrågor och sedan en tid tillbaka deltar Länsstyrelsen i Örebropolisens satsning kring GVI och Sluta skjut efter samma modell som framgångsrikt etablerats i Malmö tidigare.

Länsstyrelsen har också utvecklat myndighetssamverkan inom ramen för uppdraget i regleringsbrevet 2021 om statlig närvaro och service. Rådet för statlig samordning har haft fem möten under 2021. Pandemin och dess konsekvenser, bland annat för statliga myndigheter i länet, har varit ett återkommande diskussionsämne. Särskilt har smittfria arbetsplatser och återgången till arbetsplatser efter pandemin diskuterats. Med koppling till återgången till arbetsplatser diskuterades också flexibelt arbetsliv. Andra ämnen som tagits upp vid mötena är:

- tillsyn av särskilda boenden för äldre
- järnvägsförbindelsen Oslo-Stockholm
- civila försvaret
- lagen om tillgänglighet till digital offentlig service
- trygghetsfrågor
- informationspåverkan inför valet
- länsstyrelsernas uppdrag om statlig närvaro och service.

Samverkan om vattenfrågor

I Länsstyrelsens arbete med den nationella planen för moderna miljövillkor för vattenkraft har myndigheten under året fokuserat på att säkra samverkan inom de provningsområden som ligger närmast i tid för miljöprövning. Samverkan har skett med verksamhetsutövare, berörda kommuner, myndigheter och intresseorganisationer. Frågor om kulturmiljöhänsyn har integrerats i arbetet.

Länsstyrelsen samordnar länets arbete enligt EU:s översvämningsdirektiv (2007/60/EG). Detta innebär att stötta och följa upp lokala och regionala aktörers åtgärdsarbete. Under 2021 har Länsstyrelsen reviderat, haft samråd och fattat beslut om en riskhanteringsplan för översvämning i Örebro tätort 2022–2027. Planen innehåller mål och åtgärder, och syftet är att skapa förutsättningar för att minska riskerna med och konsekvenserna av översvämningar. Medvetenheten har ökat hos de aktörer som riskerar att drabbas av en översvämning och det har bidragit till att de bedriver ett mer aktivt åtgärdsarbete.

I arbetet med att ta fram den regionala vattenförsörjningsplanen har Länsstyrelsen ett helhetsperspektiv. Att trygga den kommunala dricksvattenproduktionen är centralt, men hänsyn tas även till näringslivets och lantbrukets behov liksom till vattenberoende ekosystem och naturvärden. Länsstyrelsen har under året haft samverkansmöten med kommunerna, och ett arbete med prioritering av vattenresurser pågår.

Länsstyrelsens arbete med hydrologisk restaurering av torvmarker – återvätning – präglas i hög grad av samarbete med externa aktörer och berörda markägare. Det är ett arbete som bidrar till ett flertal olika ekosystemtjänster, såsom förbättrad vattenhushållning, minskad klimatpåverkan och ökad biologisk mångfald.

Länsstyrelsen har under 2021 arbetat med Hjälmaren, som är i en utsatt situation med ökad risk för såväl översvämningar som lågvatten i ett förändrat klimat. Utmaningen är långsiktig, men den behöver mötas redan nu för att kunna hantera frågans komplexitet och omfattning. Länsstyrelserna samarbetar kring Hjälmaren och Mälaren. Under året har vi lämnat en gemensam skrivelse till regeringen med begäran om att starta en statlig utredning om Mälar-Hjälmarenregionens utsatta situation i ett förändrat klimat för att kartlägga hotbilden och sårbarheten och lämna förslag på åtgärder. Länsstyrelsen i Örebro län har även under året tagit fram ytterligare underlag om Hjälmaren för att klimatanpassningsåtgärder ska kunna vidtas redan i närtid. Syftet är att minska sårbarheten för samhällsviktig verksamhet, infrastruktur och livsmedelsproduktion. Vi har även haft en digital samverkanskonferens med berörda aktörer kring Hjälmaren för att knyta ihop arbetet.

Främja länets utveckling och följa tillståndet i länet

Länsstyrelserna har enligt instruktionen regeringens uppdrag att främja länets utveckling och redovisa läget i länet. En central del i det arbetet är samverkan mellan en lång rad aktörer i Örebro län som har betydelse för länets utveckling. Nedan görs en beskrivning av demografin i länet. Därefter redovisas kortfattat läget i länet utifrån de tre hållbarhetsperspektiven, socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.

Demografi och befolkning

Befolkningen fortsätter att öka i länet. SCB:s preliminära befolkningsstatistik visar att Örebro län i november 2021 hade drygt 306 800 invånare. Totalt sett har länets befolkning ökat med drygt 1 100 invånare jämfört med samma period året innan. Åtta av länets kommuner uppvisar en nettoökning av invånarantalet. Fem kommuner har en nettominskning: Degerfors, Hällefors, Laxå, Lindesberg och Ljusnarsberg.

Det är ungefär lika många som flyttar in i länet som flyttar ut ur länet. Det är fler invånare som föds än som dör i länet. 22 procent av länets befolkning är 65 år eller mer. I absoluta tal är det ålderstruppen 75-84 år som ökar mest i länet. Den demografiska försörjningskvoten i länet är 0,81, vilket betyder att förhållandet mellan den arbetsföra befolkningen i åldersgruppen 20–64 år och övriga befolkningen är i bra balans.

Socialt perspektiv

I det här avsnittet behandlas framförallt sådant som rör följande fem mål i Agenda 2030: Ingen fattigdom, Hälsa och välbefinnande, God utbildning för alla, Jämställdhet samt Minskad ojämlikhet.

Cirka elva procent av länets barn och unga lever i ekonomiskt utsatta hushåll. Det är en större andel än i riket som helhet, där andelen är nio procent. Andelen barn och unga i ekonomiskt utsatta hushåll i länet minskade under perioden 2011–2017, men har sedan dess legat på ungefär samma nivå. Vuxna biståndstagare av ekonomiskt bistånd i länet uppgick i juni 2021 till 5 112. Det är en minskning med nio procent jämfört med samma tid 2020. Motsvarande minskning för riket som helhet är fem procent. Andelen invånare med en inkomst som understiger 60 procent av medianinkomsten var cirka 17 procent, vilket är något högre än motsvarande andel för hela riket.

Kvinnors medianinkomst som andel av mäns medianinkomst var cirka 79 procent 2019. Siffran för länet har legat på ungefär samma nivå sedan 2016. Andelen män som tar ut föräldrapenning i länet har ökat något över tid, och andelen 2020 var cirka 29 procent. Andelen heltidsarbetande kvinnor i länet uppvisar en fortsatt stadig ökning sedan 2016.

Örebro län ligger något under genomsnittet för riket med avseende på indikatorer inom hälsa och välbefinnande. I länet anger 71 procent att de har en bra eller mycket bra hälsa. Andel invånare i länet som själva uppger att de har ett bra hälsotillstånd är något lägre än riket som helhet. Invånare i åldern 25–74 år med eftergymnasial utbildning är den grupp som skattar sitt hälsotillstånd högst.

I Örebro län har 46 procent av invånarna i åldersgruppen 15–74 år en gymnasial utbildning som är minst två år, vilket är en något högre siffra än i riket som helhet. Andelen av länets invånare som har en gymnasial utbildning har ökat stadigt de senaste tio åren. 38 procent i åldersgruppen 25–64 år har en eftergymnasial utbildning som är minst två år, vilket är något lägre än för riket som helhet.

Andelen av länets invånare i åldern 18–84 år som saknar tillit till andra ligger på 30 procent, medan motsvarande andel för riket är 28 procent. Andelen för länet har ökat något över tid, men nivån avstannar i den senaste mätningen.

Antalet våldsbrott under 2020 i Örebro län var 1 065. Anmällda våldsbrott i länet har minskat något mellan 2012 och 2018. Under 2019 och 2020 har dock antalet anmällda våldsbrott ökat igen.

Pandemin påverkar människor i länet på kort och lång sikt. Kvinnojourerna i länet har rapporterat om ett ökat tryck. Antal personer som sökt hjälp på Stadsmissionens matcentral har ökat. Människor i redan utsatta grupper har drabbats av isolering och ekonomisk oro, vilket på sikt riskerar att leda till ökad psykisk ohälsa. Insatser har gjorts från länets kommuner och andra aktörer för att förebygga och stävja den sociala problematiken under året (brottsförebyggande och trygghetsskapande insatser samt utökning av aktiviteter för olika målgrupper). Att följa den långsiktiga påverkan på det sociala området av pandemin blir fortsatt viktigt.

Ekonomiskt perspektiv

I det här avsnittet behandlas framförallt sådant som rör följande två mål i Agenda 2030: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt samt Hållbara städer och samhällen.

Antalet sysselsatta har ökat stadigt i länet under perioden 2009–2019. I den senaste sysselsättningsstatistiken, som avser 2020, fanns cirka 143 000 sysselsatta personer i länet. Det innebär att antalet sysselsatta i länet har minskat med närmare 3 000 sedan föregående år (2019), motsvarande cirka två procent. En liknande procentuell minskning av antalet sysselsatta syns i hela riket. Sett till sektorer är det framförallt privat sektor som minskar i antalet sysselsatta. Den största minskningen i antalet sysselsatta har skett i branscherna företagstjänster, hotell- och restaurangverksamhet samt tillverkning och utvinning. Den bransch som har den största procentuella minskningen av antalet sysselsatta är hotell- och restaurangverksamhet. Flera branscher i Örebro län har påverkats negativt av coronapandemin. Här kan nämnas branscher såsom hotell, restaurang, handel, kultur samt tillverkningsindustrin. Det är också dessa branscher som nyttjat korttidsstödet mest i länet. Cirka 2 800 anställda i dessa branscher omfattas av stödet. Totalt i länet omfattar korttidsstödet cirka 8 400 anställda.

I åldersgruppen 20–64 år var nästan 132 000 sysselsatta i Örebro län 2020. Minskningar jämfört med föregående år syns i alla åldersgrupper, förutom i åldersgrupperna 30–34 år, 40–44 år och 55–59 år. När det gäller skillnaden mellan inrikes och utrikes födda finns stora skillnader i sysselsättningsgrad. Andelen sysselsatta bland inrikes födda länsinvånare var 82,4 procent, motsvarande andel bland utrikes födda var 61,4 procent.

Den öppna arbetslösheten i länet har legat på ungefär samma nivå under åren 2015–2019. Till följd av coronapandemin ökade den öppna arbetslösheten under 2020 och hade sin högsta nivå i juli 2020. Under 2021 har den öppna arbetslösheten legat på ungefär samma nivåer som 2019. I augusti 2021 var arbetslösheten lägre än vid samma period 2019, och har under hösten 2021 minskat stadigt månad för månad.

I det följande redovisas arbetslöshetssiffror i december 2021 för länet i olika grupper (motsvarande andel för december 2020 visas inom parentes):

- Totalt sett var 7,2 (9,2) procent av länets arbetskraft i åldern 16–64 år arbetslösa i december 2021. När det gäller ungdomar i åldern 18–24 år var arbetslösheten 8,9 (12,4) procent.
- Den öppna arbetslösheten har minskat 2021 jämfört med föregående år. I december 2021 fanns det 5 179 öppet arbetslösa, vilket innebär 3,2 (4,4) procent av arbetskraften. Det är en minskning med cirka 25 procent jämfört med samma tidsperiod föregående år.
- I åldern 18–24 år var andelen öppet arbetslösa 3,3 (4,7) procent av arbetskraften. Det innebär en minskning med 30,6 procent jämfört med samma tidsperiod föregående år.
- 6 266 arbetslösa i länet deltog i program med aktivitetsstöd i december 2021. Det är en minskning med 14,7 procent jämfört med samma period föregående år. I åldersgruppen 18–24 deltog 978 arbetslösa i program, vilket är en minskning med 31 procent jämfört med samma period 2020.

Bygginvesteringarna i bostäder i länet ökade fram till 2016, för att sedan minska fram till 2019. Under 2020 ökade bygginvesteringarna igen till en nivå som ligger något över 2018 års nivå. Prognoserna för framtiden spår en svag ökning i bostadsbyggandet under 2021. Bostadsbeståndet ökade i alla länets kommuner mellan 2019 och 2020 och utbudet av bostäder i länet har totalt sett ökat med 912 lägenheter under 2020. Antalet färdigställda lägenheter i nybyggda hus under 2020 var 1 171, vilket var en minskning med 98 lägenheter jämfört med året innan. I förhållande till befolkningen i länet färdigställdes 3,8 lägenheter per tusen invånare under 2020, vilket kan jämföras med 4,2 lägenheter per tusen invånare under 2019. Under 2020 färdigställdes lägenheter i samtliga av länets kommuner, förutom Laxå kommun.

Andelen trångbodda i flerbostadshus i länet är 15,9 procent (enligt norm 2 för trångboddhet, som motsvarar högst två personer per rum, exklusive kök och vardagsrum). Det är en lägre andel än genomsnittet för riket. Andelen trångbodda i länet ökade mellan åren 2012 och 2016, och minskade sedan med 1,3 procentenheter fram till 2020.

Miljömässigt perspektiv

I det här avsnittet behandlas framförallt sådant som rör följande två mål i Agenda 2030: Bekämpa klimatförändringen samt Ekosystem och biologisk mångfald.

Länsstyrelserna ska, enligt länsstyrelseinstruktionen (förordning 2017:868, 6§), samordna den regionala uppföljningen av generationsmålet och miljökvalitetsmålen. Syftet är dels att ge underlag till den nationella miljömålsuppföljningen dels att ge kunskap om målen till olika aktörer i respektive län. Länsstyrelsen i Örebro län har identifierat att 14 av de 16 nationella miljökvalitetsmålen är relevanta för länet. Regionala bedömningar görs för 11 av dessa 14 miljökvalitetsmålen. Länsstyrelsen i Örebro län bedömer att endast miljökvalitetsmålet Frisk luft kommer att vara nära att uppnås till 2030. För övriga miljökvalitetsmål görs bedömningen att de inte kommer att uppnås till 2030.

Vad gäller utvecklingen av miljötillståndet i Örebro län går det inte att se någon tydlig förändring. Det finns ingen trend som har blivit mer positiv än året innan. Det enda mål där miljötillståndet uppvisar en positiv trend är Bara naturlig försurning. Här går dock återhämtningen i naturen långsamt. För de flesta mål är trenden neutral, det vill säga miljötillståndet varken närmar sig eller rör sig bort från målet. Trenderna för miljökvalitetsmålen Ett rikt växt- och djurliv samt Ett rikt odlingslandskap är negativa.

Länsstyrelsen i Örebro län och Region Örebro län har under 2021 startat ett Energi- och klimatråd. I detta ingår näringslivet, kommuner och organisationer. Ett energi- och klimatprogram för 2021–2025 har också antagits. Det pågår också en rad andra projekt och initiativ som kan leda till minskade växthusgasutsläpp. De statliga stöden till lokala naturvårdssatsningar, LONA och LOVA, är viktiga verktyg för att bra åtgärder ska komma igång. Detta ger ofta positiva effekter på flera av miljökvalitetsmål.

Tillsyn

Tillsyn enligt pandemilagen

En viktig insats i tillsynen enligt pandemilagen har varit information. Bedömningen är att kontroll i fält har lett till bäst resultat, eftersom dessa ger tillfälle till värdefulla dialoger samt en större förståelse för lagstiftningens krav och för varandras olika roller. Den digitala tillsynen har dock varit ett viktigt komplement som också varit effektiv i arbetet med tillsyn. Länsstyrelsen har under 2021 genomfört 2 575 fysiska och digitala tillsynsbesök. Tillsynerna enligt pandemilagen har lett till att lagstiftningen efterlevts i större utsträckning, vilket i sin tur bidragit till minskad smittspridning.

Tillsyn av försäljningstillstånd för tobak

När den nya lagen om tobak och liknande produkter infördes 1 juli 2019 tillkom en tillståndsplikt för tobak. Med anledning av detta har tillsynen under året haft fokus på försäljningstillstånd för tobak. Tillsynerna har på grund av rådande pandemi genomförts digitalt. Länsstyrelsen har uppmärksammat brister och förbättringsområden, framför allt vad gäller kommunernas dokumentation men även bristande efterlevnad av lagkraven på att mottagningsbevis ska skickas vid fullständig ansökan. De brister och felaktigheter som Länsstyrelsen uppmärksammat har eller kommer att rättas till. Länsstyrelsens tillsyn har bland annat lett till ökad regelefterlevnad, ökad transparens i ärendena samt säkerställa att kommunen fullgör sin dokumentationsskyldighet.

Under året har Länsstyrelsen även haft ökat arbete kring råd och stöd via e-post och telefon till länets kommuner, främst kring de tillfälliga regelverken om exempelvis förändrade serveringstider och smittskyddsåtgärder på serveringsställen som tillkom som en följd av pandemin.

Tillsyn av djurskyddsärenden

Pandemin har lett till hårda prioriteringar inom djurskyddstillsynen. Första halvåret 2021 byggdes en kontrollskuld upp, eftersom endast få normalkontroller kunde utföras med anledning av pandemin. Detta lyckades dock Länsstyrelsen ta igen under andra halvåret 2021, tack vare ett effektivt arbetssätt och en sammansvetsad arbetsgrupp. Länsstyrelsen har även i större utsträckning hanterat anmälningsärenden administrativt, i de fall det har bedömts lämpligt och genomförbart. För att bedöma om en anmälan är befogad eller inte krävs ofta film, foto eller annan dokumentation som styrker djurhållarens uppgifter. Ibland har annan teknik fått nyttjas, exempelvis videosamtal, för att kunna göra en adekvat bedömning.

Länsstyrelsen har bedömt att administrativa kontroller i många fall fungerar minst lika bra som fysiska kontroller, i vissa fall till och med bättre, och att det är resurseffektivt och ger en effektiv handläggning när ett ärende kan avgöras utan restid och fysiska kontroller. Länsstyrelsen kommer därför att fortsätta med administrativa kontroller där det bedöms som lämpligt och istället lägga resurser på fysiska kontroller i de ärenden där risken för brister och eventuellt lidande för djuren bedöms som stor.

Miljötillsyn

Inom natur- och miljöområdet bedriver Länsstyrelsen tillsyn enligt miljöbalken samt de närliggande lagarna Sevesolagen (lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor), lag med särskilda bestämmelser om vattenverksamheter, vattenlagen, dikningslagen samt lagen om allmänna vattentjänster. Det gäller bland annat tillsyn av miljöfarliga verksamheter och vattenverksamheter. Tillsynen har på grund av rådande pandemi i huvudsak genomförts digitalt med få platsbesök. Länsstyrelsen har under 2021 främst arbetat med händelsestyrd tillsyn i samband med inkommande ärenden, och i mindre utsträckning arbetat med planerad operativ miljötillsyn. Resurser från miljötillsynen behövde i inledningsskedet användas för tillsyn enligt pandemilagen, vilket medfört att miljötillsyn under året fått nedprioriteras och då särskilt planerad egeninitierad tillsyn. Planerad tillsyn enligt Sevesolagen har dock bedrivits under året, med inriktning att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Även planerad tillsyn av dammsäkerhet har genomförts för att minska risken för dammbrott och att säkerställa underhåll av dammar sker i tillräcklig utsträckning.

Agenda 2030

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med Agenda 2030

Det länsstyrelsegemensamma arbetet med Agenda 2030 har som syfte att stödja länsstyrelserna i arbetet med regleringsbrevsuppdrag 1A1 avseende Agenda 2030 och att fylla rollen som en regional huvudaktör i arbetet med de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Arbetet har resulterat i fördjupad kunskap om de globala målens koppling till länsstyrelsernas verksamhet, men också resulterat i spridning av goda exempel och tvärssektoriella arbetssätt länsstyrelserna emellan samt en bättre omvärldsbevakning. Samordningen har även bidragit och utvecklat länsstyrelsernas förmåga att på ett samlat sätt kunnat möta och föra dialog med olika aktörer. Exempel på väsentliga insatser under året:

- implementering av processtöd för länsstyrelsernas arbete med Agenda 2030
- länsstyrelsegemensam konferens
- tematiska föreläsningar utifrån fokusområdena i regeringens handlingsplan för Agenda 2030, bland annat utifrån temat kommun/region samt hållbara städer och samhällen
- kommunikationsinsatser

- samverkan och dialog med andra aktörer, exempelvis Nationella samordnaren för Agenda 2030, Glokala Sverige, SCB och Rådet för främjandet av kommunala analyser.

Länsstyrelserna finns även representerade i GD-forum, där svenska myndigheter samverkar för att uppnå de globala målen, och dess operativa arbetsgrupp.

Bedömningen är att resultatet är gott och i allt väsentligt uppnår målet för det länsstyrelsegemensamma arbetet.

Länsstyrelsens arbete med Agenda 2030

Länsstyrelsen i Örebro län är aktiva i arbetet både regionalt och lokalt inom de flesta områden. Mer om detta arbete finns att läsa i avsnitten ovan; Nationella mål, Samordna samhällsintressen och främja samverkan samt Främja länets utveckling och följa tillståndet i länet. Dessutom finns arbetet redovisat i årsredovisningen under rubriken Resultatredovisning och respektive verksamhetsområde.

Agenda 2030 är ett övergripande perspektiv i Länsstyrelsens långsiktiga strategiska plan och det finns en utsedd arbetsgrupp som samordnar arbetet med Agenda 2030. En årlig arbetsplan tas fram med åtgärder för att uppnå de mål som satts upp i den strategiska planen. Länsstyrelsen har också en rådsorganisation som har koppling till Agenda 2030, och här avhandlas frågor med koppling till de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

I strategier och handlingsplaner synliggörs på vilket sätt Länsstyrelsens verksamhet bidrar till målen i Agenda 2030. Internt jobbar Länsstyrelsen mycket med kompetensutveckling och har i stor utsträckning deltagit i nationellt anordnade utbildningar. Myndighetens ledningsgrupp har genomfört en hållbarhetsbarometer i syfte att identifiera vilka områden som bör prioriteras framledes på myndigheten. Flera enheter har genomfört kartläggning av sin verksamhet med koppling till Agenda 2030. Länsstyrelsen har också gjort en intern film där olika verksamheter redogör för hur de arbetar med Agenda 2030 integrerat i verksamheten. Syftet är att öka kunskapen internt inom myndigheten om hur vi arbetar med Agenda 2030.

Under 2020 arrangerade Länsstyrelsen ett möte med kommunernas och regionens kontaktpersoner för Agenda 2030, och det fanns en intention att fortsätta med detta även under 2021. Mötena har dock fått flyttas fram med anledning av rådande pandemi. Däremot har Länsstyrelsen medverkat i planeringen av en workshop om hållbar konsumtion och cirkulär ekonomi tillsammans med regionen och de kommuner i länet som ingår i projektet Glokala Sverige. Detta arbete kommer att fortsätta även under 2022.

Länsstyrelsen har påbörjat genomförandet av en avsiktsförklaring om Agenda 2030 tillsammans med länets kommuner. Avsiktsförklaringen ska bidra till att tydliggöra våra gemensamma åtaganden och ge en samlad bild av länets arbete med Agenda 2030. Arbetet kommer att följas upp över tid.

Sammantaget görs bedömningen att resultatet är gott och att Länsstyrelsen i stort uppnår målen och genomför de åtgärder som finns i arbetsplanen, både internt och externt. Även enheterna lyfter agendans mål i större utsträckning i sina verksamheter bland annat i genomförandet av handlingsplaner och strategier. Vi har påbörjat samverkan med kommuner och Region Örebro län. Nationellt pågår också mycket arbete där vi genom utbildningar inom bland annat förändringsledning och processtöd får kunskap om hur vi kan driva arbetet med Agenda 2030 framåt.

Integrering av sektorsövergripande områden

Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion (länsstyrelseinstruktionen) 5 § tar upp ett antal sektorsövergripande områden som ska hanteras i vårt myndighetsarbete. Dessa omfattar bland annat jämställdhet, könsuppdelad statistik, barnperspektiv, tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mänskliga rättigheter, folkhälsa och förenkla för företag.

Avsnittet innehåller redovisningar och återspårningar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
5§ p1 Integrering av jämställdhetsperspektiv	Länsstyrelseinstruktion
5§ p2 Individbaserad statistik med kön som fördelningsgrund	Länsstyrelseinstruktion
5§ p3 Vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn, analysera konsekvenserna och ta särskild hänsyn till barns bästa	Länsstyrelseinstruktion
5§ p4 Verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Länsstyrelseinstruktion
5§ p5 Integrera mänskliga rättigheter genom att belysa, analysera och beakta dem, särskilt skyddet mot diskriminering	Länsstyrelseinstruktion
5§ p6 Beakta folkhälsomålet i arbetet med bl. a regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak	Länsstyrelseinstruktion
5§ p7 Verka för att förenkla för företag	Länsstyrelseinstruktion
1C3 Förenkla för företag	Regleringsbrev

Jämställdhet och könsuppdelad statistik

Under 2019 antog Länsstyrelsen i Örebro län en strategisk plan för 2019–2022, med fem prioriterade områden. Enligt planen ska tre rättighetsperspektiv genomsyra arbetet; jämställdhetsintegrering som strategi betonas särskilt. Målen för rättighetsperspektiven är att:

- Alla människor i länet får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda.
- De nationella jämställdhetsmålen nås.
- Barns bästa beaktas.

Målen ska nås genom ett samordnat internt och externt arbete med mänskliga rättigheter, jämställdhet och barnrätt samt kompetensutveckling.

För att skapa förutsättningar för jämställdhetsintegrering har interna utbildningar genomförts under 2021. Dessutom har viss processledning, kopplat till respektive enhets mål, genomförts med enhetschefer. Pandemins effekter på jämställdhet har synliggjorts, inklusive pandemins effekter på samhällsproblemet mäns våld mot kvinnor. Externt i länet har frågor som rör mäns våld mot kvinnor och Länsstyrelsens roll som drivande och samordnande för det regionala arbetet mot mäns våld mot kvinnor uppmärksammats i media, särskilt i samband med internationella kvinnodagen 8 mars.

Arbetet med jämställdhetsintegrering, bland annat interna utbildningar inom Länsstyrelsen, har till viss del påverkats negativt av pandemin och den omställning av myndighetens verksamhet och arbetssätt (möten och utbildningar digitalt) som följt i spåren av pandemin. Tack vare tidigare utbildningsinsatser har arbetet ändå kunnat upprätthållas, exempelvis genom så kallade dilemmasamtal på enhetsmöten. Det bidrar till att öka medvetenheten om behovet av att utgå från jämställdhetsperspektivet i handläggning och bemötande. Många

medarbetare uttrycker i uppföljande dialoger att ökad medvetenhet gör att bemötandet blir mer likvärdigt och att processer blir mer jämställda.

Ett gott exempel är ekonomienheten. Inom ramen för den supportverksamhet som bedrivs inom Länsstyrelsen i Örebro län mot övriga länsstyrelser ekonomienheter har enheten undersökt om män och kvinnor får ett likvärdigt bemötande. Analysen baseras på svar på totalt 30 frågeställningar som gått till lika många kvinnor som män. De variabler som utvärderades i svaren var: besvaras frågan, används värdeord i svaret, bjuder svaret in till ytterligare support samt gavs detaljerade instruktioner i svaret. Slutsatsen från analysen var att kvinnor och män behandlats lika i svaren från supporten.

Länsstyrelsens strategi för jämställdhetsintegrering

Länsstyrelsen i Örebro län har en intern strategi för jämställdhetsintegrering. Strategin beskriver myndighetens ambition och hur vi ska integrera ett jämställdhetsperspektiv i vår verksamhet. Den interna strategin fungerar som ett ramverk för arbetet. Här beskrivs vårt uppdrag, inriktning och fokusområden samt strukturen för styrning och ansvarsfördelning. Inom ramen för arbetet med strategin finns en arbetsgrupp, Jämtegreringsgruppen, som ska fungera som ett stöd till chefer och enheter.

Strategin ligger även till grund för handlingsplaner på enhetsnivå. Eftersom enheternas uppdrag och förutsättningar varierar, skiljer sig också planerna åt gällande omfattning och inriktning. Ett visst arbete återstår på enhetsnivå, men flertalet enheter inom Länsstyrelsen har idag satt upp ett eller flera övergripande enhetsmål och genomför ett antal aktiviteter för att uppfylla dessa mål. Enheten för djurskydd har under 2021 genomfört utbildningar om våld och dess konsekvenser, samt om de samband som finns mellan våld mot djur och våld i nära relationer, mot kvinnor och barn. Utbildningarna har bidragit till en ökad medvetenhet och bättre förutsättningar för enhetens personal att upptäcka våld men också ökad kunskap om hur de då kan agera. Inom organisationen pågår även ett arbete för att inför utbildningar och konferenser skapa en så jämn könsfördelning som möjligt av talare, vilket kan förväntas innebära långsiktiga effekter av att bryta branschspecifika föreställningar och normer knutna till kön.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med könsuppdelad statistik

Individbaserad statistik redovisas inte genomgående könsuppdelat vid Länsstyrelsen. Under rådande pandemi har arbetet med könsuppdelad statistik i ärendesystemet Platina försenats. Ett beslut har fattats om att länsstyrelserna gemensamt ska driva ett nationellt utvecklingsprojekt då det saknas ett förvaltningsobjekt för sakområdet jämställdhet. Arbetet ska resultera i en vidareutveckling av statistiken och vårt ärendesystem. Under 2021 har ett underlag tagits fram för att ringa in frågeställningar för det fortsatta arbetet.

Könsuppdelad statistik används till viss del i arbetet med jämställdhetsintegrering, dels befintlig sådan statistik dels genom att sådan statistik tas fram vid bland annat utbildningsinsatser. På enheten för social hållbarhet tillämpas jämställdhetsperspektivet i det ordinarie arbetet, bland annat genom etablerade rutiner vid fördelning av medel på integrationsområdet.

Barnrätt

Barnrättsperspektivet är ett av de rättighetsperspektiv som ska genomsyra Länsstyrelsens verksamhet. Barnrättsperspektivet är också ett prioriterat perspektiv i Länsstyrelsens strategiska plan 2019–2022.

Under 2021 har Länsstyrelsen slutfört den grundutbildning i barnrättsperspektivet som påbörjades 2019. Alla enheter har nu genomgått utbildning, vilket ger en grund för ett mer barnrättsbaserat synsätt där barns bästa ska säkras i våra processer. Under 2022 fortsätter arbetet att fördjupas genom att öka personalens kompetens vid prövning av barnets bästa, med stöd av det länsstyrelsegemensamma kunskaps- och metodstödet som tagits fram under året. Sedan tidigare finns en rutin för orosanmälan vid djurskyddstillsyn. Under 2021 har

Länsstyrelsen utvecklat rutinen så att alla verksamheter kan använda den som ett stöd för att göra en anmälan till socialnämnden, i de fall då missförhållanden uppmärksammas i samband med vår ärendehandläggning.

Länsstyrelsen driver det regionala barnrättsnätverket, med representanter från länets alla kommuner, Region Örebro län samt barn- och ungdomsidrotten. Det regionala barnrättsnätverket har bidragit positivt till länets arbete med barnets rättigheter och stärker även barnrättsarbetet i Länsstyrelsens egna organisation. Nätverket möjliggör ett utbyte av information, kunskap och erfarenheter genom att deltagarna synliggör behov, stödjer och inspirerar varandra. Under hösten 2021 har 45 personer, inklusive nätverkets deltagare, genomgått en barnrättsstrategutbildning, som Länsstyrelsen samordnar i samverkan med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Detta stärker och kvalitetssäkrar arbetet med barnets rättigheter ytterligare i länet.

Inom följande områden finns exempel på det arbete som genomförts under 2021 med att integrera ett barnperspektiv i beslut och övrigt arbete.

Barnrätt i kommunikationsarbetet

Länsstyrelsen har medvetet arbetat med att vara så inkluderande som möjligt i kommunikationen kring covid-19-pandemin. Målet har varit att så många som möjligt av länets invånare ska kunna ta del av och förstå vår information.

Ett särskilt fokus har varit barn och unga, framför allt genom kampanjen Sjuka tider. I filmserien Sjuka tider fick unga människor uttrycka hur de hade upplevt tiden under pandemin och synen på framtiden. Förhoppningen var att deras berättelser skulle inspirera fler unga att även berätta om sina upplevelser. Kampanjen nådde 50 000 användare i sociala medier i åldern 16–25 år. I framtagandet av kampanjen tog vi stor hänsyn till barnperspektivet för att värna om de unga deltagarnas bästa.

Vi har också, genom länets kriskommunikationssamverkan, bidragit till att kommuner och andra aktörer i länet kunnat dela med sig av goda exempel på hur de riktar sig till barn och låter barnen göra sin röst hörd under pandemin. Under pandemin har RF-SISU Örebro län (Riksidrottens och svenska idrottsrörelsens studieförbunds regionala organisation) ingått i kriskommunikationssamverkan för att bidra med erfarenhet och kunskap om hur vi bäst kommunicerar utifrån barns förutsättningar.

Barnets rätt i samhällsplanering

Länsstyrelsen lyfter barnrättsperspektiv vid samråd med kommunerna i den fysiska planeringsprocessen. Barnrätt aktualiseras exempelvis i planläggning av skolor, förskolor och bostäder, då frågor och aspekter kring buller, friyta och trafiksäkerhet uppmärksammas av Länsstyrelsen.

Länsstyrelserna fick i 2020 års regleringsbrev i uppdrag att stödja kommunerna i deras arbete att motverka vräkningar av barnfamiljer. Resultatet av det arbetet redovisades i 2021 års bostadsmarknadsanalys. Länsstyrelserna har gemensamt tagit fram ett filmat utbildningspaket som uppmärksammar barns rättigheter. Målgrupper är kommuner, fastighetsägare och kronoinspektörer. Filmerna innehåller både goda exempel och arbetssätt för att undvika vräkningar av barnfamiljer. Filmerna beskriver också utmaningar och konsekvenser för de barn som drabbas av vräkning. Under 2021 har filmerna spridits till regionala aktörer i länet, i syfte att bidra till både kunskapsupbyggnad och praktiskt stöd.

Barnets rätt till naturen

Bildande och förvaltning av naturreservat bidrar till att bevara den biologiska mångfalden, som är helt avgörande för barnens framtid. Tillgängliga friluftslivsplaneringar som rastbord och leder underlättar friluftslivet för barnfamiljer som vill komma ut i naturen. Vid framtagande av information på skyltar och i foldrar strävar vi efter att de ska vara lätta att läsa och förstå även för barn.

Flera av guideaktiviteterna inom satsningen Månadens naturreservat som genomförts under 2021 i samarbete med naturvårdsorganisationen Hopajola, har riktat sig till barn och barnfamiljer. Inom den bemannade naturvägledningen vid Tivedens nationalpark genomförde guider satsningen Naturkul med olika aktiviteter riktade till barn och barnfamiljer, för att öka intresset och förståelsen för naturen.

Under Friluftslivets år 2021 har Länsstyrelsen genomfört den så kallade landshövdingestafetten. Landshövdingen har bjudit in länets tolv kommuner till aktiviteter och diskussioner kring friluftslivet i respektive kommun. Samtalen har betonat vikten av ett friluftsliv som är tillgängligt för alla kommunens invånare, och ett särskilt fokus har riktats mot barn, unga och personer med utländsk bakgrund. Landshövdingestafetten resulterade i en handlingsplan med 22 punkter för fortsatt utveckling av friluftslivet i länet.

Barnets rätt till kulturarv

Länsstyrelsens arbete med att vårda, bevara och tillgängliggöra kulturmiljöer utgår bland annat från barns rätt till kulturarv enligt barnkonventionen. Vi strävar efter att texter och illustrationer ska vara lätta att läsa och förstå och att informationsskyltar, i möjligaste mån, ska placeras i en sådan höjd att de även kan ses och läsas av barn.

Under 2021 har arbetet med att skapa en unik lekplats i kulturreseptatet Pershyttan i det närmaste färdigställt. Lekplatsen är tänkt att skapa intresse och förståelse för bergshanteringens olika processer med hjälp av lekmiljöer som har inspirerats av de olika anläggningarna i området.

Hänsyn till barn vid djurskyddstillsyn

Länsstyrelsen tar hänsyn till och uppmärksammar barn i samband med tillsynsbesök. Inom djurskyddsverksamheten arbetar vi fortsatt aktivt med att se sambandet mellan våld i nära relation och våld mot djur, både när vi utför tillsynsbesök och tar emot anmälningar om bristande djurskydd. Vi gör oanmälda kontroller efter mottagna anmälningar och tittar då aktivt efter tecken på våld eller andra missförhållanden i familjen, framförallt där det finns barn.

Länsstyrelsen kontakter socialtjänst och polis vid misstanke om att det förekommer våld eller andra missförhållanden, såsom brister i omvårdnad, brister i boendemiljön eller pågående missbruk. Hittills under 2021 har vi anmält oro för sex barn och en vuxen, med förhoppning om att deras livssituation ska förbättras. Enheten för djurskydd har under året även deltagit i en utbildning om våld och våldets konsekvenser. Det har gett medarbetarna en ökad förståelse för hur en eventuellt våldsutsatt människa i en kontrollsituation kan bemötas.

Riktad tillsyn mot barn- och ungdomsverksamhet

Länsstyrelsen har ett uppdrag att arbeta med tillsyn av kampsportsverksamhet. Inom ramen för det uppdraget används statistik som utgår från de egenkontroller som kampsportsförbunden årligen ska lämna in. Av statistiken framgår hur många barn och ungdomar under 18 år som tävlat under året och om det förekommit huvudskador under verksamhetsåret. Utifrån detta kan vi bedriva en riktad tillsyn mot barn- och ungdomsverksamhet, både genom att begära in mer information från förbunden och ha det som underlag för vår praktiska tillsyn.

Effekten av myndighetens arbete, bland annat genom granskning av förbundens egenkontroller, är att inom de kampsporter där Länsstyrelsen ger tillstånd är allvarliga skador ovanliga. Det finns också ett väl uppbyggt regelverk som efterlevs väl. Under 2021 har vi inte genomfört någon tillsyn på plats, vilket till största del beror på pandemin, som kraftigt minskat antalet genomförda tävlingar. Länsstyrelsen har heller inte haft behov av att kontakta något förbund, eftersom ingen problematik har framkommit av egenkontrollerna.

Ökat barnrättsperspektiv inom krisberedskap

Totalförsvarsövning 2020 har omfattat kunskapshöjning och övningar inom ett flertal områden för medarbetare inom myndigheten. Utbildningarna bidrar till att FN:s artiklar för mänskliga rättigheter på ett tydligare och mer systematiskt sätt kommer att belysas och följas upp i det beredskapsarbete som drivs av enheten samhällsskydd och beredskap, såväl internt som externt.

Detta ställningstagande har resulterat i att Länsstyrelsen i sina planeringsförberedelser inför 2021 års övningsaktiviteter har reviderat våra bemanningsplaner för kris- och krigsorganisation och bemannat analysfunktionen med personer med sakkompetens inom barn- och jämställdhetsperspektiven. Detta i syfte att perspektiven ska finnas med i analysarbetet inför prioriteringar och beslutsfattande.

Inom ramen för Totalförsvarsövning 2020, som avslutades i juni 2021, har ett flertal av Länsstyrelsens medarbetare deltagit i utbildningar om hur barn- och jämställdhetsperspektiven kan tillämpas även under höjd beredskap vilket har ökat kunskapen och förståelsen inom myndigheten.

Social hållbarhet – med barns bästa i åtanke

Inom frågor som rör social hållbarhet finns ett tydligt barnrättsperspektiv integrerat. Alla barn har rätt att växa upp under trygga förhållanden utan våld.

I samverkan med samordnare för mäns våld mot kvinnor anordnade Länsstyrelsen under 2021 ett kunskapshöjande seminarium om försummelse och det farliga föräldrabetendet ”barnmisshandel genom förfälskning av symtom”. Seminariet nådde 250 yrkesverksamma personer i länet.

Under 2021 har ledare för de stödgrupper som finns för barn och unga som anhöriga inom områdena missbruk och/eller psykisk ohälsa bjudits in till en nätverksträff. Syftet har varit att stärka länets arbete med barngrupper. Anledningen till att Länsstyrelsen och Region Örebro län vill erbjuda nätverksträffar är att öka andelen som uppmärksammar och arbetar med stöd till barn, ungdomar och föräldrar.

Barnperspektivet tas även i särskilt beaktande i besluten av de utvecklingsmedel som vi fördelar till kommuner och civilsamhället för olika integrationsinsatser. Det kan exempelvis handla om att ta hänsyn till hur barn påverkas direkt eller indirekt av insatsen.

Mänskliga rättigheter och folkhälsa

Mänskliga rättigheter är ett av rättighetsperspektiven som finns med som ett prioriterat område i Länsstyrelsens strategiska plan 2019–2022. Målet är att Länsstyrelsens verksamheter ska bidra till att alla människor i länet får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda. Det sker genom en etablerad struktur för kompetensutveckling om mänskliga rättigheter och ett rättighetsbaserat arbetssätt.

Under 2021 har den utbildningsinsats som påbörjades 2019 slutförts och alla enheter har genomfört en grundutbildning i mänskliga rättigheter. Utbildningen, som har skett i samverkan med Uppsala universitet, bidrar till en kvalitetssäkring av att rättighetsperspektivet finns med i vår verksamhetsplanering och uppföljning. Länsstyrelsen ska nu fortsätta fördjupa arbetet med att implementera ett rättighetsbaserat arbetssätt men arbetet har till viss del förskjutits då flera fått ställa om i sin ordinarie verksamhet på grund av pandemin.

Alla nyanställda erbjuds ett introduktionsprogram, där ett av delmomenten handlar om mänskliga rättigheter. Ett annat delmoment i introduktionsprogrammet är förvaltningskunskap, som bland annat tar upp antidiskriminering och likabehandling men också hur myndigheten lämnar ut information och ger vägledning, råd och annan hjälp till enskilda.

Rättighetsperspektivet tillämpas i Länsstyrelsens arbete inom flera verksamhetsområden och dessa beskrivs nedan.

Mänskliga rättigheter i kommunikationsarbetet med anledning av pandemin

Länsstyrelsen har medvetet arbetat med att vara så inkluderande som möjligt i kommunikationen med anledning av pandemin. Målet har varit att så många som möjligt ska kunna ta del av och förstå vår information. För att tillgodose alla människors rätt till god hälsa har Länsstyrelsen tillsammans med Region Örebro län genomfört informationsinsatser i områden med låg vaccinationstäckning. Syftet har varit att ge så många som möjligt information och möjlighet att ställa frågor om vaccinationen mot covid-19. Information har getts på olika språk utifrån behov.

Tillgänglig natur för alla

Länsstyrelsen arbetar aktivt med att göra länets skyddade naturområden tillgängliga för alla. Inom förvaltningen av länets naturreservat och nationalparker genomförs årligen åtgärder för att upprätthålla och förbättra tillgängligheten till entréer, stigar och ledvägvisning.

Under 2021 påbörjades arbetet med en ny, tillgänglig entré i naturreservatet Nittälven. Under året påbörjades även planeringen för att utöka tillgängligheten i Garphyttans nationalpark. Genom olika former av naturvägledning underlättar vi för alla att känna till och hitta ut till länets naturreservat och nationalparker. Som exempel kan nämnas guidningar inom satsningen Månadens naturreservat. I samarbete med den länsövergripande naturvårdsorganisationen Hopajola har man inom satsningen genomfört dels digitala och fysiska guidade aktiviteter runt om i länet riktade till olika målgrupper dels bemannad naturvägledning i Tiveden nationalpark.

Under Friluftslivets år 2021 har Länsstyrelsen genomfört den så kallade landshövdingestafetten. Landshövdingen har bjudit in länets tolv kommuner till aktiviteter och diskussioner kring friluftslivet i respektive kommun. Särskilt inbjudna har varit lokala politiker och chefer med ansvar för friluftsliv och folkhälsa. Intresset för att delta har varit stort – i stort sett alla inbjudna har närvarat. Samtalen har betonat vikten av ett friluftsliv som är tillgängligt för alla kommunens invånare, och ett särskilt fokus har riktats mot barn, unga och personer med utländsk bakgrund. Även tätortsnära natur, naturskola, att man enkelt kan ta sig till friluftsområden samt exempel på hur man kan använda friluftslivet som en mötesplats har diskuterats. Mötena och de frågor och önskemål som kommit fram under samtalen kommer att följas upp under kommande år.

Samhällsplanering och rätten till bostad

Länsstyrelsen bidrar även i samhällsplanering till arbetet med mänskliga rättigheter, genom att i dialog med kommunerna belysa olika sociala aspekter i den fysiska planeringsprocessen, exempelvis översiktsplaneringen.

Alla människors rätt till bostad förs fram i samband med kommunernas bostadsförsörjningsarbete, exempelvis i dialog kring kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjning. Vikten av att arbeta utifrån ett rättighetsperspektiv har fortsatt varit en utgångspunkt för 2021 års regionala bostadsmarknadsanalys. I analysen beskrivs bland annat situationen och läget på bostadsmarknaden för utsatta grupper i länet. Bostadsmarknadsanalysen är ett planerings- och kunskapsunderlag för bostadsförsörjningsarbetet i länet och bidrar till att skapa bättre förutsättningar för alla människor att leva i goda bostäder i Örebro län.

Ett tryggt boende är ett grundläggande mänskligt behov och en mänsklig rättighet. För att öka kunskapen och samverkan kring hemlöshet och vräkningsförebyggande frågor anordnade Länsstyrelsen under försommaren ett digitalt seminarium med flera berörda aktörer, däribland Kronofogden och Örebro Stadsmission.

Stärka enskildas rättigheter – personliga ombud

Länsstyrelsen administrerar statsbidrag till kommuner som bedriver verksamhet med personligt ombud. Verksamheten med personligt ombud riktar sig till personer över 18 år som har psykiska funktionsnedsättningar samt betydande svårigheter att utföra aktiviteter inom olika livsområden. Sådan verksamhet bedrivs idag i sju av länets tolv kommuner.

Pandemin har ökat belastningen på verksamheterna. Under 2021 har kommuner som bedriver verksamhet med personligt ombud fått förfrågningar om stöd även från personer som är bosatta i kommuner som saknar verksamhet. Det finns även exempel på att personer, i syfte att få stöd, valt att flytta till en kommun som bedriver verksamhet med personligt ombud. Under året har flera av verksamheterna haft långa väntetider, köer av sökande och även perioder av intagningsstopp. Pandemin har utmanat verksamheterna även på andra sätt, bland annat myndigheternas digitala övergång. När myndigheter har stängt sina fysiska kontor eller haft begränsade öppettider och telefontider skapar det svårigheter för de grupper som saknar e-legitimation eller bank-id.

Länsstyrelsen har under året deltagit vid ledningsgruppsmöte för fem av de sju kommunerna som har verksamhet med personligt ombud.

En tillgänglig myndighet

Länsstyrelsen i Örebro län är en myndighet som ska vara tillgänglig för alla. Myndighetens lokaler, verksamhet, och information ska vara tillgängliga även för personer med någon form av funktionsvariation. Tillgänglighetsarbetet på Länsstyrelsen omfattar både medarbetare och besökare. I vår verksamhet strävar vi efter att mångfald ska vara normen. Detta genomsyrar till exempel vårt arbete i samband med rekryteringar, där vi poängterar att vi vill ta tillvara de kvalitéer som mångfald tillför verksamheten.

Under 2021 har vi fortsatt arbetet med utveckling av våra lokaler i ett utvecklingsprojekt i syfte att få en ändamålsenlig framtida kontorslokal. Arbetet har varit vilande under senare delen av 2020 på grund av pandemin. Alla människor ska kunna besöka oss eller arbeta hos oss. Vår fastighets läge är därför en viktig fråga som vi har utrett under året. En annan viktig aspekt är hur vi utformar lokalen, så att rum, inredning och utrustning är tillgängliga och användbara för alla medarbetare. Tekniken i lokalen är därför en del av det lokalutvecklingsprojekt som pågår där vi värnar om att tekniken möjliggör ett flexibelt och anpassat arbetsliv. Under året har diskussioner inletts med enheterna om deras behov och önskemål om utformningen av och tekniken i den nya framtida lokalen.

Länsstyrelsens information ska vara tillgänglig och lätt att läsa, höra, se och förstå. Alla medborgare ska kunna kommunicera med oss och ta del av vår information, vilket innebär att tillgänglighet för besökare och medborgare med funktionsvariation beaktas extra noga. Under 2021 fortsatte vi vårt arbete med att öka tillgängligheten av Länsstyrelsens innehåll på webbplatsen och i sociala medier. Redovisningen för webbplatsens tillgänglighet uppdateras regelbundet och vi erbjuder möjlighet för våra besökare att rapportera tillgänglighetsbrister. 2021 har inga upplevda tillgänglighetsbrister rapporterats in.

Under året har vi också fortsatt det kunskapshöjande arbetet för att ge medarbetare förutsättningar för att skapa tillgängliga dokument. Vi har utbildat 28 medarbetare i att skapa tillgängliga pdf:er och erbjudit stöd och hjälp i det arbetet genom veckovisa digitala ”tillgänglighetsstugor”.

Länsstyrelsen har under 2021 tillgängliggjort mer än 330 dokument på vår webbplats. Vi arbetar regelbundet med att rätta brister i tillgänglighet i innehållet på webbplatsen. En särskild satsning gjordes under hösten för att öka webbplatsens kvalitet. Bland annat korrigerades under oktober och november 149 brutna länkar och 300 stavfel. Ytterligare 1 878 ord, vars riktighet behövde bedömas, har kontrollerats och vid behov justerats.

Därtill har vi börjat korta ner vissa långa meningar och byta ut svåra ord för att göra innehållet lättare att förstå.

Under 2021 inleddes ett tillgänglighetsarbete för det nya intranätet som lanseras under 2022. Många interna policy- och riktlinjedokument har tillgänglighetsanpassats för att följa lagkrav på tillgänglighet. Det är ett viktigt arbete för att Länsstyrelsens samtliga medarbetare, oavsett funktionsvariation, ska kunna ta del av allt innehåll på intranätet.

Länsstyrelsen har under 2021 även förbättrat tillgängligheten ytterligare i mallen för årsredovisningen. Mallen används av samtliga 21 länsstyrelser.

Förenklingar för företag

Myndighetsutövning på länsstyrelserna handlar om att antingen tillämpa lagstiftning eller utöva tillsyn över lagstiftning som riktas mot kommuner eller verksamhetsutövare. Länsstyrelsernas uppdrag är att säkerställa att lagstiftning verkställs utifrån lagstiftarens ambitioner och med beaktande av ett helhetsperspektiv där miljömässiga, ekonomiska och sociala aspekter av tillämpningen av lagsstiftningen vägs in. I förlängningen betyder det att det finns behov av ett tydligt främjandeperspektiv så att hänsyn tas till konsekvenser för hela länets utveckling. Det handlar bland annat om att säkerställa att verksamhetsutövare eller företag behandlas lika inför lagen, så att inte olikheter i tillämpningen leder till snedvriden konkurrens mellan företag som verkar inom samma bransch. En enhetlig rättstillämpning handlar därför också om att verka för likartade förutsättningar för näringslivet. Myndighetsutövningen har en avgörande betydelse för förutsättningarna att starta och utveckla ett företag i ett län. Om myndighetsutövandet i ett län fungerar väl, kan det ha en positiv påverkan på företagets vilja att starta upp, investera och expandera. Länsstyrelsen strävar därför efter att förenkla för företag i alla delar av vårt uppdrag.

Mycket av Länsstyrelsen i Örebro läns arbete med regler och villkor utgår från arbetet inom livsmedelsstrategin och den nationella planen för moderna miljövillkor för vattenkraften. För att understryka dess betydelse är förenklingsarbete en del av Länsstyrelsens verksamhetsövergripande strategiska område Landsbygdens utveckling.

För att förenkla, förbättra och likrikta Länsstyrelsens arbete för företagare inom livsmedelskedjan har vi under 2021 bland annat deltagit i samverkansprojektet Regler och villkor på regional nivå. Projektet innebär att företagare och handläggare inom olika delar av Länsstyrelsen möts för att få bättre samsyn. Arbetet har lett till ökad dialog mellan olika verksamheter internt.

Vi erbjuder regelbundet aktuellt informationsmaterial i samband med våra tillsynsbesök. Vi skickar även kontinuerligt aktuellt informationsmaterial till djurhållare i våra administrativt hanterade tillsynsärenden. Länsstyrelsen har under 2021 även gjort flera informationsinsatser, bland annat genom webinarier och genom att regelbundet producera den egna tidningen Gröna bladet till länets landsbygdsföretagare. Inom djurskyddsverksamheten har vi en löpande dialog med Lantbrukarnas Riksförbunds omsorgsgrupp och vi efterfrågar näringens synpunkter om hur vi ska kunna underlätta för lantbrukarna att göra rätt – i flera sammanhang har Länsstyrelsen i Örebro fått beröm för detta arbete.

För de lantbrukare som ska bygga djurstallar har handläggningstiden minskat och rättssäkerheten ökat. Detta har skett tack vare att sökande kan få hjälp med sin förprövningsansökan via telefon eller vid ett personligt besök på Länsstyrelsen. Under hela förprövningsprocessen, från inkommande ärende till beslut efter besiktning av färdigt djurstall, sker sedan en kontinuerlig dialog mellan Länsstyrelsen och den sökande via brev, e-post, telefon och fysiska besök. Handläggningstiderna kortas även vid tillståndsansökningar för

yrkesmässig djurhållning, eller djurhållning i större omfattning, eftersom ansökningar från företag prioriteras före hobbyverksamhet.

Under 2021 har Länsstyrelsen fortsatt att delta i det nationella arbetet för att ta fram riktlinjer för att genomföra den nationella planen för moderna miljövillkor för vattenkraft. En målsättning är att förenkla för företag, men målsättningen är också att ge verksamhetsutövare likvärdiga förutsättningar dels inför och under de samverkansprocesser de kommer att delta i dels för att ta fram ansökan om omprövning av vattenkraftverk och dammar. I det regionala arbetet med den nationella planen har Länsstyrelsen samverkat med de kraftverksägare i länet som ska lämna in sina ansökningar senast februari 2023. De företag och organisationer som deltagit i samverkansprocesser har framfört att de tycker att samverkan fungerar bra.

De senaste åren har Länsstyrelsen i Örebro län samverkat med flera andra länsstyrelser inom tillsyn av dammsäkerhet. Samverkan har skett genom att ha gemensamma tillsynsmöten med ett kraftbolag som har dammar i flera län. Under 2021 har samverkan utvidgats till ytterligare tre verksamhetsutövare med dammar i flera län. Genom att samordna tillsynen behöver bolagen lägga mindre tid på tillsynsmöten. Dessutom blir tillsynen mer enhetlig, eftersom samma bedömningar görs oberoende av vilket län dammen ligger i.

Länsstyrelsen har under 2021 även påbörjat arbetet med att digitalisera alla markavvattningshandlingar. Detta kommer underlätta för verksamhetsutövare då de via Vattenarkivet kan ta del av handlingar, kartor och ritningar.

Verksamhetsutövare med vattenverksamhet har fått det enklare genom möjlighet att sampröva anmälan med ansökan om dispens i de fall verksamheten även är dispenspliktig enligt 7 kap. miljöbalken. Det medför att verksamhetsutövaren enbart behöver ta kontakt med en myndighet eller handläggare på länsstyrelsen. Ett processkartläggningmöte har även genomförts under 2021.

Arbetsmiljö och medarbetare

Avsnittet innehåller redovisningar och återsrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
3 kap. 3§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
7 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Arbetsmiljön med anledning av arbete hemifrån

Länsstyrelsens arbetsmiljöarbete har under året präglats av frågor kopplat till den pågående pandemin. Vi har följt gällande råd för att minska smittspridning och därför har majoriteten av våra medarbetare i huvudsak arbetat hemifrån sedan mitten av mars 2020. Fokus för myndighetens arbetsmiljöarbete har därför varit förebyggande arbete kopplat till arbete som utförs hemifrån. Från och med oktober 2021 har medarbetarna välkomnats tillbaka till arbetsplatsen i begränsad omfattning.

Det omfattande hemarbetet har ställt nya krav på chefernas förmåga att utöva ett närvarande ledarskap på distans. En del av utmaningen har handlat om att uppmärksamma de arbetsmiljörisker som förknippas med arbete hemifrån. Till riskerna hör såväl ergonomiska som sociala faktorer.

En undersökning har genomförts med fokus på medarbetarnas upplevelse av det förändrade arbetssättet som pandemin medfört. Av resultatet framgår att:

- inställningen till hemarbete är positiv
- arbetet utförs lika effektivt eller mer effektivt än tidigare
- kvaliteten i arbetet har kunnat bibehållas
- det finns tillgång till de digitala verktyg som krävs, men dessa behöver utvecklas
- den organisatoriska, sociala och fysiska arbetsmiljön är något sämre än tidigare
- cheferna upplevs ha en god förmåga att leda arbetet på distans
- flertalet är intresserade av möjligheten till fortsatt distansarbete.

Myndigheten har under 2021 utarbetat formerna för hur arbetet ska bedrivas efter pandemin. Ambitionen har varit att ta fram nya arbetssätt, som är baserade på medarbetarnas önskemål om fortsatt distansarbete men som ändå sker inom ramen för verksamhetens behov. Under året har beslut fattats om en riktlinje för distansarbete och medarbetare erbjuds att teckna överenskommelse om distansarbete. Det förändrade arbetssättet kallas Flexibelt arbetsliv och planeras träda i kraft under 2022 beroende på rådande smittläge.

Säkrare ensamarbete i fält

Utvecklingen av myndighetens rutin för att kontrollera hemkomst och status hos medarbetare som arbetar i fält eller utför kontroller och tillsyn fortsätter i samverkan med Bergslagens Räddningstjänst. Rutinen är ett led i uppfyllandet av myndighetens skyldigheter enligt Arbetsmiljöverkets föreskrift om ensamarbete (AFS 1982:3) och att säkerställa en trygg arbetsmiljö för våra medarbetare.

Medarbetarundersökning

En medarbetarundersökning genomförs vartannat år vid myndigheten med syftet att ge ett underlag för att långsiktigt utveckla och förbättra vår arbetsplats.

Under 2021 genomfördes en medarbetarundersökning. Svarsfrekvensen var 90 procent, vilket visar på ett gott engagemang bland medarbetarna. De områden som fått högst resultat är likabehandling, ledarskap och arbetsmiljö. Till utmaningarna hör främst medarbetarnas arbetssituation och medarbetarsamtalens genomförande.

Det myndighetsövergripande resultatet stressmatrisen visar att sju procent av de som svarat på enkäten befinner sig i riskzonen för att arbetet ska påverka deras hälsa negativt. Dessa medarbetare upplever att de inte kan påverka sin arbetssituation och att det inte heller finns tid för återhämtning efter perioder av hög arbetsbelastning.

Myndighetens chefer har till uppdrag att identifiera prioriterade utvecklingsområden och omhänderta resultatet. Enheternas handlingsplaner sammanställs sedan på avdelningsnivå för att identifiera behov av eventuella insatser på myndighetsnivå.

Hälsö- och arbetsmiljöprofil

Som ett led i vårt hälsofrämjande arbete har myndighetens medarbetare under året erbjudits en hälso- och arbetsmiljöprofil via företagshälsovården.

Friskvård

Som ett led i att vara en attraktiv arbetsgivare erbjuder Länsstyrelsen medarbetarna dels ett friskvårdsbidrag, som nyttjas i hög utsträckning, dels medlemskap i en kamratförening och en idrottsförening.

Kompetensförsörjning

Myndighetens medarbetare behöver ha såväl generalistkompetens som spetskunskaper inom relevanta områden. Förmågan till ett professionellt bemötande och att göra avvägningar för samlade bedömningar är också av stor vikt.

Rörlighet av medarbetare inom myndigheten uppmuntras. Dels för att kunna behålla och utveckla medarbetare, dels för att underlätta vid omställning till nya uppdrag och arbetssätt.

Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare med god förmåga att attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och anpassa kompetens. För att uppnå detta har Länsstyrelsen under 2021 arbetat med:

- rekrytering och introduktion
- lönebildning
- medarbetarskap och samverkan
- tillitsbaserat ledarskap
- flexibla arbetsformer.

Rekrytering och introduktion

Myndigheten har ett generellt stort behov av rekryteringar. Under 2021 har ett femtiotal rekryteringar genomförts. Att rekrytera rätt medarbetare är avgörande för att bygga och upprätthålla en framgångsrik organisation. Å andra sidan riskerar brister i rekryteringsprocessen att bidra till diskriminering, alltför homogena arbetsgrupper och kostsamma felrekryteringar. Det ställs med andra ord höga krav på våra chefer när det gäller att hitta, utvärdera och anställa de bäst lämpade kandidaterna. Därför är det viktigt att Länsstyrelsens chefer ges bästa möjliga förutsättningar för att lyckas med sina rekryteringsprocesser, det kan handla om stöd via personalenheten, kompetensutveckling och att erbjuda en effektiv och ändamålsenlig process. Ett fortsatt utvecklingsarbete planeras för detta område.

Våra nyanställda medarbetare ska bli väl omhändertagna och få en bra start vid myndigheten. Processen inleds redan när anställningsbeslutet är fattat och syftar till att hjälpa de nyanställda att sätta sig in i såväl rutiner och policyer som arbetssätt och den sociala samvaron. Den regelbundet återkommande gemensamma introduktionen av nya medarbetare har till följd av pandemins restriktioner ställts om och genomförs nu helt digitalt. Introduktionsprogrammet innehåller bland annat verksamhetskunskap, förvaltningsrätt, statstjänstemannarollen och likabehandling. Den individuella introduktionen av nya medarbetare har ställt särskilda krav på chefer och medarbetare under året, eftersom merparten av personalstyrkan arbetat hemifrån i enlighet med Folkhälsomyndighetens råd.

Lönebildning

Länsstyrelsen har vid nyrekryteringar och lönerevision under året bevakat löneläget i jämförelse med andra länsstyrelser och andra relevanta arbetsgivare i närområdet för att trygga personal- och kompetensförsörjningen på kort och lång sikt.

Vi har under 2021 analyserat myndighetens lönebild och beslutat att genomföra en årlig lönekartläggning, med syfte att säkerställa att vi har en lönebild fri från osakliga löneskillnader.

Några osakliga löneskillnader på grund av kön bedöms inte förekomma vid myndigheten.

Medarbetarskap och samverkan

En fortsatt satsning på medarbetarskap har gjorts under året, bland annat har så kallade dilemmadiskussioner hållits vid enheterna. Medarbetarskap innebär att myndighetens medarbetare har ett gemensamt ansvar för att

medverka till ett positivt arbetsklimat och för att bidra till såväl egen som andras arbetsglädje. Ett gott medarbetarskap är ett viktigt inslag i vårt varumärke som arbetsgivare och bidrar till vår förmåga att attrahera och behålla medarbetare. Under 2021 har en ny resurs för kompetensutveckling införts vid myndigheten, en utbildningsportal som tar upp frågor om medarbetarskap och ledarskap.

Under året har också ett nytt samverkansavtal tecknats. I avtalet betonas medarbetarnas delaktighet, och arbetsmiljön lyfts fram som en del av ordinarie samverkan. En tillämpningsguide till avtalet har tagits fram partsgemensamt med fack och arbetsmiljöombud och en gemensam utbildningsinsats om samverkan har genomförts.

Tillitsbaserat ledarskap

Under året har en kompetenshöjande satsning på tillitsbaserat ledarskap inletts. Initialt har satsningen varit riktad till myndighetens chefer, men i förlängningen ska också medarbetarna involveras.

Lokalutveckling

Länsstyrelsen i Örebro har de senaste åren fått nya uppdrag och mer resurser. Antalet medarbetare har ökat och det har påverkat hur vi använder våra lokaler. Det senaste årets erfarenheter av att arbeta digitalt på distans har dessutom visat vilka möjligheter det kan ge för våra medarbetare att bättre kunna kombinera arbete och privatliv.

De enkäter vi har genomfört under coronapandemin visar tydligt att det finns förväntningar bland våra medarbetare om att fortsätta arbeta delvis hemifrån. Uppföljningar har visat att produktiviteten är fortsatt hög och arbetet på distans är effektivt.

Länsstyrelsen har därför under hösten 2021 tagit beslut om ett flexibelt arbetsliv, som i stort innebär förändrade arbetssätt och arbetsmetoder mot tidigare. Medarbetare tillåts att arbeta på distans i enlighet med de distansarbetsavtal som upprättas. Vår ambition är att utveckla våra arbetsformer utifrån verksamhetens, arbetsgruppens och medarbetarnas behov för att skapa förutsättningar för god måloppfyllelse och en god balans mellan arbete och fritid.

Med ökat antal medarbetare, flexibelt arbetsliv, ökat distansarbete och utvecklade arbetsformer följer också ett behov av att utveckla och anpassa våra lokaler. Vår långsiktiga målsättning är att vi ska ha lokaler som ger en god arbetsmiljö, som är anpassade efter verksamhetens behov och främjar nya arbetssätt. Lokalerna behöver stödja de behov som uppstår vid nya arbetsformer.

Under 2021 har ett förändringsprojekt gällande våra lokaler pågått. Ett lokalprogram har tagits fram, som beskriver våra behov av lokaler och krav på fastigheten. En utredning har därefter bedrivits för att hitta ändamålsenliga lokaler. Vid utgången av 2021 fanns två alternativ kvar, som båda uppfyller våra krav enligt lokalprogrammet.

Vägledande i vårt beslut om ny lokal är följande:

- Ekonomi, vi strävar efter lägre årskostnad
- Miljö, vi har höga miljökrav på fastigheten
- Representativ fastighet
- Läget med närhet till allmänna kommunikationer
- Ändamålsenlig planlösning, effektivt användande av ytor
- Samarbete med andra organisationer i samma fastighet
- Lämplig lösning för specialutrymmena såsom arkiv, epizootikum, vattenlaboratorium osv

- Ge möjlighet till samarbete, kommunikation, koncentration och flexibilitet att öka och minska bemanningen
- Lokal som stödjer vår vision och våra målsättningar i verksamheten.

Lokalprojektet drivs som ett övergripande förändringsprojekt. Öppenhet och transparens genomsyrar processen, och alla nivåer har givits möjlighet att vara delaktiga i olika skeenden: chefer, medarbetare, arbetsmiljöombud och fackliga parter. Många informations- och diskussionsmöten har hållits under året, liksom även workshops där enheterna diskuterat sina behov och önskemål.

Processen kommer under 2022 att gå in i ett skede med inledande förhandlingar med två hyresvärdar, samtidigt som arbetet att precisera enheternas behov fortsätter parallellt. Målet är att beslut om val av fastighet kommer att ske under våren 2022. Därefter fortsätter processen med utformning av lokalen med vald fastighetsägare.

Personalomsättning

Personalomsättning	2021	2020	2019
Personalomsättning nyanställda, tillsvidareanställda (%)	11,6%	10,0%	11,9%
Personalomsättning avgångna, tillsvidareanställda (%)	7,9%	8,4%	7,4%

Mot bakgrund av det samlade kompetensförsörjningsarbete som bedrivits under året är vår bedömning att Länsstyrelsen i Örebro län överlag har den kompetens, kvalitativt och kvantitativt, som motsvarar myndighetens behov för att klara sitt uppdrag.

Sjukfrånvaro

Kön och ålder	År 2021: Antal anställda ¹⁾	År 2021: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlag d ordinarie arbetstid ²⁾ (%)	År 2021: Sjukfrånvar o 60 dagar och längre i förhållande till total sjuk- frånvaro ²⁾ (%)	År 2020: Antal anställda ¹⁾	År 2020: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlag d ordinarie arbetstid ²⁾ (%)	År 2020: Sjukfrånvar o 60 dagar och längre i förhållande till total sjuk- frånvaro ²⁾ (%)	År 2019: Antal anställda ¹⁾	År 2019: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlag d ordinarie arbetstid ²⁾ (%)	År 2019: Sjukfrånvar o 60 dagar och längre i förhållande till total sjuk- frånvaro ²⁾ (%)
Män ≤ 29 år	2,2	-	-	2,8	-	-	3,9	-	-
Män 30–49 år	37,9	1,0	-	35,3	1,7	31,9	33,8	2,8	0
Män ≥ 50 år	28,9	1,7	-	30,0	3,0	54,1	29,4	2,2	0
Män totalt	69,0	1,3	0	68,0	2,2	46,2	67,1	2,4	0
Kvinnor ≤ 29 år	11,3	5,5	52,9	10,8	9,2	87,3	7,8	-	-
Kvinnor 30–49 år	94,8	4,5	61,6	85,0	2,4	58,9	84,1	4,8	67,9
Kvinnor ≥ 50 år	42,7	4,2	71,3	39,8	6,7	78,9	38,9	5,0	69,9
Kvinnor totalt	148,8	4,5	63,5	135,5	4,2	73,8	130,7	4,8	68,4
Samtliga ≤ 29 år	13,5	4,7	52,8	13,6	7,6	86,5	11,7	2,9	55,4
Samtliga 30–49 år	132,7	3,5	58,2	120,2	2,2	53,1	117,9	4,2	57,4
Samtliga ≥ 50 år	71,6	3,2	58,9	69,8	5,1	73,0	68,2	3,8	60,6
Samtliga totalt	217,8	3,5	57,8	203,5	3,6	68,2	197,8	4,0	58,7

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

¹⁾ Antal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100 %. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

²⁾ Enligt 7 kap. 3 § FÅB (2000:605) framgår att uppgifter för grupper med högst 10 anställda inte ska lämnas och inte heller om uppgiften kan hänföras till en enskild individ.

Kommentar till tabellen sjukfrånvaro

Länsstyrelsen i Örebro län är en relativt liten organisation, vilket innebär att enskilda sjukskrivningar får ett stort genomslag i statistiken, framför allt i de mindre grupperna. Under 2021 var den totala sjukfrånvaron 3,5 procent av ordinarie arbetstid. Detta innebär en minskning med 0,1 procent jämfört med 2020.

Vår uppfattning är att orsakerna till merparten av sjukfrånvaron inte har koppling till arbetsmiljön, och i de fall sjukfrånvaron har en koppling till arbetet pågår insatser. Vi har ett väl etablerat samarbete med företagshälsovården, såväl när det gäller arbetet med sjukfrånvaron som med förebyggande och hälsofrämjande insatser. Företagshälsovården deltar vid myndighetens centrala samverkansgrupp där sjukfrånvaron regelbundet följs upp.

Redovisning av verksamhetsområden

Länsstyrelsen i Örebro län bedriver följande verksamheter:

Verksamhet (VÄS)	Benämning
20–21, 25	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor
30, 34	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
40–41	Hållbar samhällsplanering och boende
42	Energi och klimat
43	Kulturmiljö
45	Samhällsskydd och beredskap
50–58	Naturvård och miljöskydd
60-62	Areella näringar
70, 80-85	Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.

Övrig förvaltning och trafikföreskrifter

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p1 De allmänna valen	Länsstyrelseinstruktion
17§ Kampsportsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
18§ Viltförvaltningsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
1B4 Regionalt arbete med vilt- och rovdjursförvaltning	Regleringsbrev
1D7 Ersättning för skada av vilt på annat än renar, fisk och fiskeredskap	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet omfattar många olika uppgifter och uppdrag.

Som regionala valmyndigheter ansvarar länsstyrelserna för att planera och genomföra allmänna val, val till Europaparlamentet och nationella folkomröstningar. Mellan valen utses efterträdare för ledamöter och ersättare i region- och kommunfullmäktige som avgår under mandatperioden. Vidare fattar länsstyrelserna beslut om diverse förordnande som exempelvis borgerliga vigselförrättare.

Inom trafikområdet har länsstyrelserna bland annat ansvar för att besluta om lokala vägtrafikföreskrifter i vissa fall. Även tillstånd till tävling på väg, skyltar och andra anordningar längs väg samt beslut om sjötrafikföreskrifter ingår i länsstyrelsernas uppgifter och uppdrag.

När det gäller jakt- och viltvård beslutar länsstyrelserna om licensjakt och skyddsjakt på stora rovdjur, klövdjur och vildsvin, bedriver tillsyn, bildar och upplöser viltvårdsområden, arbetar för att öka den frivilliga jaktsamverkan inom älgförvaltningen, granskar förvaltningsplaner och skötselplaner, beslutar om bidrag ur älgvårdsfonden, informerar om skadeförebyggande åtgärder och beslutar om ersättning för viltskador. Detta sker i samverkan med regionala intressen genom länets viltförvaltningsdelegation, vilken också fastställer övergripande riktlinjer för verksamhetsområdet.

Det övergripande nationella målet för viltförvaltningen är att alla djur som naturligt lever i Sverige ska finnas kvar på lång sikt i livskraftiga bestånd. Samtidigt ska tamdjurshållningen inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn ska tas. Det nationella målet kompletteras i vissa fall med nationella och regionala mål för specifika arter.

Under 2021 har länsstyrelserna hanterat nya uppdrag. Dessa omfattar tillsynen enligt lag (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (tillfälliga covid-19-lagen) och förordning (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (begränsningsförordningen).

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Kampsportsdelegation

I enlighet med förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion 17§ ska det inom Länsstyrelsen i Örebro län finnas en kampsportsdelegation, som är ett särskilt beslutsorgan. Kampsportsdelegationen ansvarar för prövning om tillstånd att anordna kampsportsmatch och återkallelse av tillstånd enligt lagen (2006:1006) om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher (även kallad kampsportslagen).

Syftet med delegationens arbete är att all kampsport som bedrivs i Sverige – där våld mot deltagarnas huvuden tillåts – ska genomföras med en godtagbar säkerhet för deltagarna. Syftet är centralt både för delegationens tillståndsprövning och för Länsstyrelsens tillsynsarbete, som behövs för att säkerställa att de tillstånd som delegationen beslutat om efterlevs.

Inom kampsport arbetar Länsstyrelsen brett och utåtriktat. Dels utför vi tillsyn över de verksamheter som beviljats tillstånd av delegationen, dels är vi föredragande i de ärenden där delegationen beslutar om tillstånd. Länsstyrelsen arbetar även med samverkan och kunskapsfrämjande insatser. Kampsportsdelegationen strävar efter att ha ett tätt samarbete med kampsportsförbunden, till exempel genom rådgivning om allmänna regelverk och genom att vi för en dialog inför tillsyn.

Länsstyrelsen i Örebro har ordförandeskapet i mellersta rovdjursförvaltningsområdet

Länsstyrelserna ansvarar för förvaltningen av de stora rovdjuren. Rovdjursförvaltningen delas upp i tre geografiska områden, Örebro län ingår tillsammans med sju andra län i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet.

Under 2020 och 2021 har Länsstyrelsen i Örebro län haft ordföranderollen i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet. I uppdraget har vi en sammankallande roll och ett huvudansvar för den samverkan som ska ske dels inom och mellan de tre förvaltningsområdena dels med Naturvårdsverket.

Samverkan mellan rovdjursförvaltningsområdena har gett en bra grund i förvaltningen för beslut om licensjakt på lodjur och varg samt ökad samsyn i många rovdjursrelaterade frågor.

Viltförvaltningsdelegationen

I viltförvaltningsdelegationen samverkar Länsstyrelsen i frågor som rör viltförvaltningen inom länet. Vi arbetar med specifika ärenden för att uppnå regional viltförvaltning i den mån det är möjligt. Under 2021 har viltförvaltningsdelegationen bland annat

- tagit ett övergripande beslut om ersättningsnivå för bidrag till röjning under rovdjursavvisande stängsel
- deltagit i samråd kring inriktning på beslut om licensjakt på varg och lodjur för 2022
- tagit fram en regional förvaltningsplan för vildsvin.

Möten med delegationen har genomförts till största delen digitalt och på ett tillfredsställande sätt.

Regeringen beslutade 2020 att ge vissa länsstyrelser ett uppdrag om utvecklad vargförvaltning. Under 2021 har länsstyrelserna, under ledning av Länsstyrelsen i Örebro län, samverkat och svarat på regeringsuppdraget genom att formulera en gemensam skrivelse.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Övrig förvaltning och trafikföreskrifter (20–21, 25)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	14,7	7,8	8,6
Antal årsarbetskrafter kvinnor	10,8	4,8	5,4
Antal årsarbetskrafter män	3,9	3,0	3,3
Antal ärenden, inkomna och upprättade	2 637	990	942
Antal beslutade ärenden	2 602	972	980
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1	0	0
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	17 464	9 725	10 626
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	228 479	2 841	2 175
Varav lämnade bidrag till andra länsstyrelser (tkr)	226 318	0	0
Varav övriga lämnade bidrag (tkr)	2 161	2 841	2 175

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina

Pandemin har fortsatt minskat antalet ärenden inom vissa områden. En viktig anledning är att tävlingar och offentliga tillställningar inte kunnat genomföras på samma sätt som tidigare. Detta gäller även 2021, både inom kampsportsområdet och inom trafikföreskrifter.

Den markanta ökning av både inkomna, upprättade och beslutade ärenden beror på att pandemitillsynen ingår under detta verksamhetsområde. Detsamma gäller för att antalet årsarbetare, verksamhetskostnader och lämnade bidrag ökat markant i tabellen ovan. Länsstyrelsen har under året haft tillsynshandläggare som arbetat fokuserat med pandemitillsyn.

Tillsyn enligt pandemilagen återfinns under avsnitt Information av väsentlig betydelse, sida 123.

Viss ökning av årsarbetskrafterna beror även på att arbetet med jakt- och viltvård fått ökade resurser.

Resultatindikatorer

De nationella målen och indikatorerna som berör verksamhetsområdet är övergripande och har i regel svag koppling till länsstyrelsernas uppgifter och uppdrag. Nedan tar vi upp några indikatorer som kan bidra till att bedöma resultatet för delar av jakt- och viltvårdsområdet.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Andel av länets totala jaktareal som ingår i något älgskötselområde	Ökad samverkan i älgförvaltningen	Jakt och viltvård (218)	JaktAdm ¹⁾	Saknas ³⁾	97 %	98 %	98 %
Antal beslut om skyddsjakt på rovdjur som överklagats och slutligt ändrats i högre instans under året / i relation till det sammanlagda antalet fattade skyddsjaktbeslut under året	Rättssäkerhet	Jakt och viltvård (218)	Platina ²⁾	Saknas ³⁾	0/2	0/2	0/0

1) Administrationssystem, Länsstyrelsen

2) Ärendehanteringssystem, Länsstyrelsen

3) Det finns inte något målvärde för den länsstyrelsegemensamma resultatindikatorn

Andel areal av länets totala jaktareal som ingår i något älgskötselområde bör vara så högt som möjligt, men det är markägarna själva som väljer om de vill ansluta sin mark till ett område. Vi har fattat fyra beslut om skyddsjakt i ett och samma vargrevir under 2020 och 2021, inga ändringar av de besluten har gjorts i överprövning av besluten.

Prestationer och effekter

Liksom föregående år har prestationer och effekter under 2021 präglats av en pågående pandemi. Även många av sakområdena inom övrig förvaltning och trafikföreskrifter påverkas, bland annat av ett minskat antal ansökningar rörande tävling och uppvisning på väg samt kampsportsmatcher.

Tillsyn enligt pandemilagen återfinns under avsnitt Information av väsentlig betydelse, sida 123.

Allmänna val

Under 2022 kommer val att ske till riksdag, kommunfullmäktige och regionfullmäktige. Det innebär att valarbetet ökade i omfattning under 2021, bland annat har en valgrupp inrättats på Länsstyrelsen. Gruppen består i nuläget av en valsamordnare och tre valjurister. Valgruppen har under hösten 2021 deltagit på valkonferenser och utbildningar i Valmyndighetens regi. För att länsstyrelserna ska ha en samsyn och ett enhetligt sätt att hantera uppdraget, har det även genomförts digitala möten inom länsstyrelsernas gemensamma nätverk. Nätverket är en viktig plattform för det fortsatta förberedelsearbetet inför kommande val.

För att vi ska kunna möta ökande säkerhetskrav och effektivt motarbeta hot i form av påverkanskampanjer, har vi etablerat kontakter, dels med länets kommuner dels med lokala polismyndigheter och SÄPO.

Som ett led i att ytterligare stärka skyddet av de allmänna valen har Länsstyrelsen under hösten planerat för och deltagit i en workshop i valsäkerhet. Workshopen arrangerades av Valmyndigheten tillsammans med Länsstyrelsen. Målgrupp var länets kommuner. Syftet var att fördjupa kommunernas kunskap om valsäkerhet.

Ett förslag på metod för verksamhetsskydd har tagits fram av Valmyndigheten för att ge stöd till kommunerna. Metoden ger ett stöd till att öka förståelsen kring vad som är skyddsvårt i valprocessen och hur kommunerna kan arbeta för att skydda valens känsliga delar. Kommunerna fick genom workshopen tidigt tillfälle att bolla tankar och idéer med både andra kommuner i länet och Länsstyrelsen. Detta skapar goda förutsättningar för kommunerna att tidigt i processen se över hur de ska hantera dessa frågor.

Aktuellt under hösten 2021 har även varit ett arbete med att fatta beslut om ändring i kommuners valdistriktsindelning för de kommuner som föreslagit ändring.

Valadministrationen kommer inför valen 2022 att arbeta i ett nytt IT-stöd som heter Valid.

Valadministrationen är ett samlingsbegrepp för de nyckelaktörer som arbetar med genomförandet av val såsom Valmyndigheten, kommuner och deras valnämnder, länsstyrelser och utlandsmyndigheter

Det nya valdatasystemet har tagits fram för att vara mer säkert och användarvänligt jämfört med nuvarande system. Utbildningar i Valid kommer att hållas av Valmyndigheten.

Trafikföreskrifter

Under 2021 har vi fortsatt haft frånvaro av personal, vilket har bidragit till minskad kapacitet för handläggning av ärenden. Samtidigt har det lägre söktrycket för att ansöka om tillstånd för tävling och uppvisning på väg – en konsekvens av coronapandemin – ändå inneburit att myndigheten har kunnat upprätthålla rimliga handläggningstider.

Den nya hanteringen av önskemål om lokala trafikföreskrifter har bidragit till en ökad mängd registrerade ärenden inom området men arbetssättet har bidragit till att färre ärenden föranlett en utredning vilket i sig leder till att vissa ärenden får en relativt kort handläggningstid.

Hanteringen av tävlingar och arrangemang har, med anledning av coronapandemin, inneburit en ökad arbetsbelastning i form av frågor från allmänheten och ändringar av beslut i samband med att tävlingar har flyttats fram.

Myndigheten har även tagit emot många synpunkter och frågor inom andra områden kopplat till trafikföreskrifter, och vi har varit måna om att snabbt besvara även dessa. Antalet ärenden inom området trafikföreskrifter är generellt sett stort. Området kräver tid och resurser, men det är samtidigt viktigt att myndigheten hanterar ärendena effektivt och transparent för att bibehålla allmänhetens höga förtroende.

Kampsport och kampsportsdelegationen

Den pågående coronapandemin har även under verksamhetsåret 2021 påverkat kampsportsområdet. Under stora delar av året har vi sett en fortsatt kraftig minskning av tävlingar på grund av pandemin. Eftersom Länsstyrelsen inte har kunnat utföra tillsyn på plats vid tävlingar, har vi istället för att bidra till en fortsatt hög säkerhet och god regelefterlevnad, fokuserat på förbundens egenkontroller. Vi har en fortsatt effektiv handläggning och håller uppsatta mål för handläggningstider i ansökningsärenden.

I samband med att restriktionerna för smittspridning lättats, har vi sett en ökning av antalet tävlingar och därmed även ansökningar om tillstånd för en eller flera kampsportsmatcher.

Kampsportsdelegationen har under året handlagt tillståndsärenden per e-post samt fortsatt med digitala möten. Digitala möten har under 2021 genomförts vid tre tillfällen.

Kampsportsdelegationen har under året beslutat om sex tillstånd. Fyra av besluten har genomförts i enlighet med de bestämmelser om handläggningstid som finns i förordning (2006:1068) om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher. I två av besluten har kampsportsdelegationen gjort undantag för sena inkomna kompletteringar avseende byte av motståndare, detta på grund av den annorlunda situation som uppstått under coronapandemin. Under året har handläggnings- och utredningstakten varit god och vi har inte i något fall förlängt handläggningstiden med stöd av 2a § i förordningen.

Under 2021 har Länsstyrelsen påbörjat en utredning av ett ärende, i vilket det finns misstanke om att en kampsportsförening och ett kampsportsförbund brutit mot ett av kampsportsdelegationens beslut. Därutöver har vi genomfört en åtalsanmälan samt följt upp en tidigare genomförd åtalsanmälan från verksamhetsåret 2020 (som rörde misstanke om brott mot kampsportslagen). Båda dessa anmälningar rör kampsportsmatcher som anordnats utan tillstånd. Länsstyrelsen ser en fortsatt ökning av antalet olagliga kampsportsmatcher som utan tillstånd fortsätter att genomföras i Sverige.

Värt att notera i sammanhanget är att Länsstyrelsens tillsynsuppdrag enligt lagstiftningen endast omfattar kampsportsmatcher som anordnas efter tillstånd från kampsportsdelegationen.

Viltförvaltning och viltförvaltningsdelegationen

Viltförvaltningsdelegationen har under 2021 fattat beslut om en regional vildsvinsförvaltningsplan för Örebro län. Förvaltningsplanen togs fram i regional samverkan. Licensjakt på varg och lodjur har genomförts i Örebro län under året, med syfte att bidra till de mål som finns i rovdjursförvaltningen. I samband med licensjakten har tillsyn skett av samtliga fällda djur. Nya beslut om licensjakt för 2022 har fattats efter samverkan inom det mellersta rovdjursförvaltningsområdet. En workshop kring samförvaltning av vilt har genomförts med viltförvaltningsdelegationen.

Länsstyrelsen ser ett fortsatt problem inom viltförvaltningen, eftersom målkonflikterna fortsätter att öka snarare än minska över tid. Licens- och skydds jakt på varg och lodjur skapar stor uppmärksamhet i samhället. Mediebevakningen i frågor som rör rovdjur är stor och nyheter om jakt eller angrepp på tamdjur blir lätt starkt polariserade i sociala medier.

Resultatbedömning

Pandemin har fortsatt att påverka flera av sakområdena inom övrig förvaltning och trafikföreskrifter. Dels via ett lägre inflöde av ärenden inom vissa områden, dels via en fortsatt digital hantering av olika mötesforum och utbildningar. Länsstyrelsens möjlighet att genomföra tillsyn på plats har också påverkats, bland annat eftersom kampsportsmatcher inte har genomförts i samma omfattning som tidigare.

Inom viltförvaltningen noterar Länsstyrelsen att ett aktivt arbete med samverkan och information, när förutsättningar för detta finns, ger goda effekter. Ramanslaget finansierar idag en stor del av viltförvaltningen, inklusive handläggningen av viltskador. Under perioden 2019–2021 har behovet av arbete inom området ökat markant utan medföljande finansiering. Antalet ärenden i syfte att förebygga viltskador har ökat och behovet av dialog på grund av ökad polarisering i målkonflikterna ökar. Länsstyrelsen ser ett särskilt behov av att kunna jobba mer proaktivt för att långsiktigt nå de beslutade målen. För detta saknas dock förutsättningar idag, eftersom myndigheten endast har resurser att prioritera de mest akuta frågorna. Det leder till svårigheter att nå alla mål i den regionala viltförvaltningen.

Det sammantagna resultatet för verksamhetsområdet bedöms som gott i relation till medlen, mot bakgrund av att handläggningen inom ärendegrupperna i stort har kunnat upprätthållas enligt plan trots hög arbetsbelastning inom bland annat viltförvaltningen och trafikföreskrifter. Vi jobbar för en så god samverkan och dialog som är möjligt med medborgare, förbund, föreningar, intresseorganisationer samt andra myndigheter för att upprätthålla myndighetens förtroende hos allmänheten samt för att försöka minska polariseringen inom viltförvaltningen.

Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p2 Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar	Länsstyrelseinstruktion
1D1 Kontrollplan för livsmedelskedjan	Regleringsbrev
1D2 Kontroll av livsmedel och foder i primärproduktionen	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet kan delas in i områdena livsmedelskontroll, djurskydd, smittskydd, allmänna veterinära frågor, foder och animaliska biprodukter samt tillsyn av hund och katt. Tillstånd och prövning, tillsyn och kontroll, samverkan och samordning samt information är de arbetsmetoder som används för genomförande av uppdragen.

Inom delområdet livsmedelskontroll genomförs bland annat kontroll riktad till verksamhetsutövare med primärproduktion av livsmedel samt revision av kommunal livsmedelskontroll.

Djurskyddsverksamheten omfattar planerade kontroller som anmälningskontroller, riktade både till verksamheter där djur ingår och till privatpersoner som håller djur. Även förprovning av djurstallar samt handläggning av tillståndsärenden ingår.

Delområdet smittskydd innehåller samverkans- och samordningsuppdrag kopplade till bland annat epizooti- och smittskyddslagens sjukdomar, hälsoövervakning samt kontroll av seminverksamhet.

Inom delområdet allmänna veterinära frågor bedrivs bland annat tillsyn av djurhälsopersonal, kontroll av läkemedel på gård samt kontroll av hästpass och avelsorganisationer.

Inom delområdet foder och animaliska biprodukter genomförs bland annat kontroll riktad till verksamhetsutövare med primärproduktion av foder samt till verksamheter där animaliska biprodukter hanteras.

Ärenden inom ramen för lagen om tillsyn av hund och katt är händelsestyrda och omfattar i allt väsentligt ärenden där hundar orsakat, eller riskerar att orsaka, skada.

Många av de nationella målen inom området framgår av den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP). Samtliga myndigheter som verkar i livsmedelskedjan omfattas av NKP och målen anger hur bland andra länsstyrelserna ska arbeta för att bidra till de övergripande mål och uppdrag som fastställts av riksdag och regering. I NKP finns mål för olika områden:

- För djurskydd finns bland andra mål beträffande riskbaserad kontroll, resurseffektivitet och effekt av kontroll, och service.
- För foder och livsmedel inom primärproduktionen finns bland andra mål beträffande kontroll av primärproduktion.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor (28)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	12,5	12,4	12,0
Antal årsarbetskrafter kvinnor	11,6	11,6	11,0
Antal årsarbetskrafter män	0,9	0,9	0,9
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 883	1 826	1 920
Antal beslutade ärenden	1 864	1 902	1 865
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	9	10	11
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	13 744	12 552	13 160
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	6 485	8 704	9 185
Varav lämnade bidrag till andra länsstyrelser (tkr)	6 485	8 704	9 185
Varav övriga lämnade bidrag (tkr)	0	0	0

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina

Resultatindikatorer

I nedanstående tabell listar vi några relevanta indikatorer som är kopplade till länsstyrelsernas uppgifter, uppdrag och mål inom verksamhetsområdet.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Hur många normalkontroller (i förväg planerade och riskbaserade kontroller) som har genomförts i förhållande till antalet anmälningskontroller	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	DUS ¹⁾	≥ 1	2,0	1,25	1,44
Andel kontrollobjekt med livsmedelsproducerande djur som ingått i planerad normalkontroll	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	DUS ¹⁾	10 %	10,9 %	11,5 %	12,5 %
Andel utförda av tilldelade primärproduktionskontroller (Mål 100 %)	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Livsmedelskontroll	PRIMÖR ²⁾	100 %	100 %	100 %	-
Andel anmälningsärenden avslutade inom tre månader (90 dagar)	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	Platina ³⁾	90 %	96 %	98 %	98 %
Andel kontrollrapporter för djurskyddskontroller som är meddelade inom 21 dagar	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	Platina ³⁾	90 %	89 %	90 %	92 %

1) Register, Jordbruksverket

2) Register, Länsstyrelsen

3) Ärendehanteringssystem, Länsstyrelsen

Antalet normalkontroller ska vara minst lika många som antalet anmälningskontroller. Resultatindikatorn mäts som kvoten mellan planerade kontroller och anmälningskontroller – en kvot över 1 visar att en majoritet av resurserna läggs på planerad kontroll. För 2021 var kvoten 2,0 och Länsstyrelsen uppfyller därmed målet, vilket vi har gjort de senaste åren.

Andel kontrollobjekt med livsmedelsproducerande djur som ingått i planerad normalkontroll: Genom att fler kontroller görs hos djurhållare med livsmedelsproducerande djur upptäcks vanliga brister inom olika verksamhetsinriktningar i högre grad, vilket innebär att bristerna kan åtgärdas. Detta resulterar i bättre regelefterlevnad och därmed att högre djurvelfärd uppnås. Länsstyrelsen har uppnått målet de senaste åren, och gör det även i år, trots pandemin, genom effektiva prioriteringar och genom ett långsiktigt byggande av ett välfungerande och sammansvetsat team.

Den nationella kontrollplaneringen av foder- och livsmedelskontrollen i primärproduktionen reglerar hur många primärproduktionskontroller som tilldelas. Länsstyrelsen har utfört samtliga tilldelade kontroller och därmed uppnått målet.

Indikatorn *Andel anmälningsärenden avslutade inom tre månader*, som återfinns i den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan, mäter resurseffektivitet. Länsstyrelsen har under 2021, liksom de senaste åren, uppnått målet.

Indikatorn *Andel kontrollrapporter för djurskyddskontroller som är meddelade inom 21 dagar*, som återfinns i den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan, utgör ett mått på såväl effektivitet som bemötande. Länsstyrelsen uppfyller inte målet 2021 troligtvis med anledning av att fysiska kontroller prioriterades i hög utsträckning när restriktionerna tillät varpå det administrativa arbetet fick stå tillbaka något. Länsstyrelsen uppfyllde dock målet både 2019 och 2020, och myndigheten är mycket nära måluppfyllelse även 2021.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med livsmedels- och foderkontroll (RB-uppdrag 1D2)
Inför verksamhetsåren 2020–2022 har länsstyrelserna tilldelats tio miljoner kronor per år i riktade medel för kontroll inom området primärproduktion av livsmedel och foder. Nationellt har målet satts att kontrollera 1 000 företag inom primärproduktionen. Länsstyrelserna ska utföra kontroller i primärproduktionen av livsmedel. Livsmedelsverket gör ett riskbaserat urval av 1000 kontrollobjekt utifrån branscherna och fördelar dessa per län.

Länsstyrelserna gör utifrån tilldelningen ett riskbaserat urval av företag inom respektive bransch i Primör för sitt län. Kontrollerna utförs utifrån framtagna branschspecifika checklistor. Efter utförd kontroll registreras resultatet i Primör. Under 2021 har registret över foderföretag flyttats från Jordbruksverket till Primör. Primör är länsstyrelsernas IT-stöd för registrering av livsmedels- och foderföretag samt för registrering av kontroll. Kontrollen innebär att företagare inom primärproduktionen blir uppmärksammade på krav som ställs inom produktionen. Kontrollen är viktig för att upprätthålla en produktion som ger säkra livsmedel och foder för människor och djur.

Under 2021 har det varit mycket stor variation i hur många kontroller respektive län har kunnat genomföra av de kontroller som de har tilldelats enligt den nationella kontrollplanen. Vissa län har kunnat utföra kontroller som normalt medan andra län har påverkats kraftigt av pandemin på olika sätt. En del län har fått avsätta personella resurser för pandemitillsynen och andra län har begränsat sina kontroller med hänsyn till smittspridning.

Flytten av foderregistret från Jordbruksverket har i stor omfattning inneburit ett omfattande arbete med registervård då många företag har uppstått som dubletter, både livsmedelsföretag och foderföretag. I samband med rättning av dubletter har många län även gjort annan registervård. Tillförlitligheten i registret är begränsad och det är vanligt att företag som har upphört inte blivit avregistrerade. Flera län har prioriterat registervården framför utförande av kontroll för att på sikt få ett tillförlitligt register för uttag av kontrollgårdar.

Sammantaget har länsstyrelserna inte kunnat uppnå 1 000 kontroller för 2021 med anledning av pandemin och arbete med registervård av Primör.

Prestationer och effekter

Djurskydd

Den pågående pandemin har haft fortsatt påverkan på Länsstyrelsens kontrollverksamhet under året. Restriktioner har påverkat prioriteringen av de kontroller vi har kunnat utföra. I takt med att restriktionerna avtagit har det möjliggjort fler fysiska kontroller inom djurskydd. En del kontroller, som tidigare under 2021 sköts upp och resulterat i en omfattande kontrollskuld, har åtgärdats under hösten. Undantaget är några kvarstående tillståndsärenden som återstår att kontrollera.

Den nya djurhälsolagstiftningen, som ställer krav på förändrad registrering hos Jordbruksverket, har inneburit att ett antal objekt i djurskyddskontrollregistret (DSK) är felaktiga. Det har försvårat möjligheten att följa Länsstyrelsens kontrollarbete och att jämföra länets statistik med övriga landets resultat i djurskyddskontrollens uppföljningssystem (DUS). Med utgångspunkt från senast antal kända objekt i DSK kan vi endast uppskatta måluppfyllelsen för 2021.

Trots pågående pandemi har vi genomfört 136 planerade rutinkontroller på livsmedelsproducerande djur. Det motsvarar 10,9 procent av Länsstyrelsens registrerade objekt med livsmedelsproducerande djur i djurskyddskontrollregistret. Kontrollen har varit riskbaserad och Jordbruksverkets riskklassificeringsmodell Stork har använts för att ta ut kontrollobjekt.

Målet, att antalet planerade kontroller ska vara minst lika många som antal anmälningskontroller, är väl uppfyllt. Det indikerar att de resurser som finns för kontrollarbetet används effektivt. Sammanlagt har Länsstyrelsen under 2021 gjort 369 kontroller, varav

- 186 normalkontroller
- 94 anmälningskontroller
- 65 uppföljande kontroller
- 24 övriga kontroller (till exempel efter ansökan om verksamhetstillstånd).

Länsstyrelsen arbetar kontinuerligt med att ge länets djurhållare en god service. Vi var mycket nära måluppfyllelse 2021, då 89 procent av våra kontrollrapporter skickats ut inom 21 dagar efter utförd kontroll. Aktuellt informationsmaterial används systematiskt i kontakt med djurhållare för att öka kunskapen och underlätta för djurhållaren att göra rätt.

Under 2021 uppgick antalet anmälningar till Länsstyrelsen om bristande djurskydd till totalt 544, vilket är ungefär i samma storleksordning som under 2020. Länsstyrelsen genomförde 94 kontroller efter anmälningar 2021, jämfört med 131 anmälningskontroller 2020. Under pågående pandemi har vi kontrollerat många anmälningsärenden administrativt, ett arbetssätt som vi kommer att fortsätta att använda och utveckla. Vi har erfarit att det i många fall fungerar minst lika bra som en fysisk kontroll och att det är resurseffektivt.

Anmälningar prioriteras i huvudsak efter den nationella rutinen för anmälningsärenden, men under året har anmälningarna fått prioriteras hårdare med anledning av rådande restriktioner. Resultatet visar att 36 procent av anmälningskontrollerna har varit obefogade och där har vi inte nått måluppfyllelse (25 procent). Vi arbetar kontinuerligt med att försöka minska antalet obefogade kontroller genom att gemensamt diskutera prioriteringar, men ser det som en stor utmaning att nå måluppfyllelse. Pandemin har försvårat prioriteringarna ytterligare.

Vi arbetar fortlöpande med effektivitet och att anmälningssärenden ska hanteras skyndsamt. 96 procent av våra anmälningssärenden beslutas inom 90 dagar, och det innebär att vi uppnår målet för handläggningstid.

Vid 50 procent av Länsstyrelsens kontroller har det funnits brister i djurhållningen. För att säkerställa att kontrollen haft önskad effekt, följer Länsstyrelsen kontinuerligt upp att brister i djurhållningen rättas till. Om möjligt sker uppföljningen administrativt, genom att djurhållaren skickar in dokumentation som visar att bristen rättats till. Det är resurssparande och kostnadseffektivt, både djurhållare och för Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har en god dialog med Lantbrukarnas riksförbunds (LRF) omsorgsgrupp och vi kontakter varandra när det finns behov. Vi har möten tillsammans ett par gånger per år.

Antalet förelägganden och beslut om omhändertagande uppgick under 2021 till 55 förelägganden respektive 23 omhändertaganden. Omhändertaganden har främst gällt katt och hund. Inga beslut som överklagats till högre instans har ändrats.

I början av 2021 gjorde Jordbruksverket en administrativ uppföljande revision av Länsstyrelsens djurskyddsverksamhet. Den samlade bedömningen är att Länsstyrelsen har åtgärdat flera av de punkter som fastställdes i den åtgärdsplan som togs fram i samband med revisionen 2019, men också att några åtgärder kvarstår att arbeta med. Det handlar till exempel om att göra en kompetensinventering och att verifiera kontrollen genom parallellkontroller vilket pandemin hindrade aktuellt år.

Verifiering av kontrollen, genom parallell- och dokumentationskontroll, har visat att vi är likriktade i våra bedömningar och i vår hantering av ärenden inom Länsstyrelsen. Våra regelbundna samsynsmöten bidrar till ökad likriktning i kontrollen och till ökad kompetens hos medarbetarna. Vi deltar regelbundet i nationella möten, där målet är att nå en likriktighet över landet. Kompetensutveckling har skett digitalt som ett resultat av pandemin.

Ansökan om tillståndsplikt för viss djurhållning (6 kap. 4 § djurskyddslagen)

Under 2021 har det inkommit 57 ansökningar om tillstånd för att bedriva verksamhet med djur. Ansökningarna omfattar allt från uppfödning av hund, häst och katt till uthyrning av boxplatser för häst samt hund- och kattpensionat. Verksamheterna bedrivs i större omfattning eller yrkesmässigt.

I vissa ärenden har Länsstyrelsen beviljat tillstånd till sökanden utan föregående kontroll, detta på grund av den pågående pandemin. Länsstyrelsen har under hösten 2021 påbörjat det uppskjutna kontrollarbetet i dessa ärenden.

Sammanlagt har vi fattat beslut i 48 ärenden under 2021, vilket även inkluderar ärenden från 2020. Två ansökningar har avslagits.

Samtliga ärenden har handlagts inom 90 dagar från komplett ansökan, vilket innebär att vi nått det nationella målet.

Förprovning av djurstallar

Länsstyrelsen arbetar kontinuerligt med att förbättra och förenkla förprövningsprocessen för djurägare och lantbruksföretag. Genom hög servicemedvetenhet arbetar vi med tydlig information och kontinuerlig dialog. Det ger en ökad andel kompletta underlag inför beslut och kortare handläggningstider, vilket sparar tid och resurser för djurägarna och företagen. Genom ett gott bemötande och en god service gentemot djurägare och företag blir förprövningsprocessen effektivare.

För att öka djurägarnas/företagens möjlighet att göra rätt vid inlämning av förprövningsansökan, och för att korta ner handläggningstiderna, erbjuder vi djurägarna/företagarna hjälp via telefon eller personligt besök

hos Länsstyrelsen. Det ger positiva effekter, bland annat i form av ökad andel kompletta handlingar, kortare handläggningstider och ökad förståelse för förprövningsprocessen och dess syfte. Genom god kommunikation med djurägarna/företagen kan beslut tas utifrån rätt underlag. Det bidrar till att det i större omfattning byggs djurstallar med bra djurmiljö som ger goda förutsättningar för ett gott djurskydd. För att korta ner tiden mellan inkommen ansökan och komplett ansökan begär Länsstyrelsen in kompletterande handlingar inom tre veckor. Av de ärenden som inkom under 2021 har 93 procent handlagts inom 56 dagar från att vi fått in en komplett ansökan.

Tillsynslagen

Under 2021 har det inkommit 136 anmälningar enligt lag om tillsyn över hundar och katter (tillsynslagen). I 28 ärenden, där hundar utgjort en olägenhet eller fara, har Länsstyrelsen beslutat om föreläggande. Misstanke om brott mot tillsynslagen har anmälts till polismyndigheten i tre ärenden. Länsstyrelsen har omhändertagit två hundar under året och fastställt ett beslut där Polismyndigheten omhändertagit en hund. Upplevelsen är att tillsynsärenden blir allt mer omfattande och tar allt längre tid att handlägga. Länsstyrelsen har upplevt att samarbetet med polisen stundtals har varit en utmaning under året och ser en utvecklingspotential i samarbetet framåt.

Länsstyrelsen sitter med i den nationella referensgruppen för frågor som rör tillsynslagen och verkställighet. I det nationella arbetet har vi arbetat med att ta fram dels en ny nationell föreskrift för tillsynslagen dels en nationell handläggarhandbok.

I 53 procent av ärenden som rör anmälan har den som anmälts varit kvinna, i 44 procent har den anmälde varit man. I resterande ärenden har den anmälde varit okänd.

Tillsyn över hundar och katter, enligt lag 2007:1150	År 2021 ¹⁾	År 2020	År 2019
Antal ärenden	176	183	176
Antal anmälningar	136	139	144
Antal förelägganden (8-9 §§)	28	32	26

1) Data uttaget 2022-01-19.

Primärproduktion inom livsmedel och foder

Länsstyrelsen i Örebro län har under 2021 blivit tilldelade 31 kontroller inom primärproduktionen. Livsmedels- och foderkontrollerna har samordnats. Kontrollen har varit riskbaserad. Samtliga tilldelade kontroller har genomförts och vi har därmed nått målet. Vi har en kontrollplan där vi har beaktat målen i Sveriges nationella kontrollplan och den nationella kontrollplaneringen i primärproduktionen. I kontrollplanen finns det även aktiviteter som är framtagna i syfte att utveckla och förbättra verksamheten enligt en analys som har gjorts efter föregående kontrollår.

Under 2021 har Livsmedelsverket reviderat Länsstyrelsen i Örebro läns livsmedelskontroll i primärproduktion. Främst på revisionsområdena: mål, uppföljning, riskbaserad kontroll, kontrollrapporter och åtgärder vid bristande efterlevnad. Dessutom följdes Livsmedelsverkets tidigare revision från 2015 upp. Uppföljningen visade att avvikelserna som upptäcktes vid revisionen 2015 var åtgärdade. Länsstyrelsen fick fyra rekommendationer om åtgärder, men även flera positiva aspekter av vårt arbete under 2021 lyftes under revisionen.

Länsstyrelsen har gjort 15 spannmålskontroller i länet under året och därigenom även bidragit till operativt mål 20 i den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan. Målsättningen här är att senast i december 2022 ha kontrollerat 250 anläggningar nationellt.

Samarbetet med fem andra länsstyrelser har fortsatt under året. Gruppen har haft regelbundna digitala möten varje månad. Att samverka med andra län möjliggör likriktning och samsyn och skapar ett viktigt forum för diskussion.

Revision av kommunernas livsmedelskontroll

Länsstyrelsen har i uppdrag att utföra revisioner av kommunernas livsmedelskontroll. Under 2021 har dock ingen revision av livsmedelskontrollen genomförts. Det beror dels på pandemin dels även på att frågan om Länsstyrelsernas bemyndigande och eventuell finansiering av revisionerna är under utredning nationellt.

Under året har vi anordnat två digitala länsmöten för kommunernas livsmedelsinspektörer. Mötena bidrar till en god dialog mellan kommunerna och Länsstyrelsen. Ett möte hölls för kommunerna i Örebro län. På mötet deltog Livsmedelsverket och representanter från Smittskydd Örebro och gav information. Höstens möte hölls tillsammans med Länsstyrelsen i Värmlands län och Miljösamverkan Värmlands och Örebro län.

Miljösamverkan Värmlands och Örebro län har ett väl fungerande system för att hantera livsmedelsfrågorna i länen, och ett resultat av gemensamma möten är en ökad samsyn och likriktning mellan länen. Diskussion pågår om dessa möten ska hållas gemensamt även fortsättningsvis.

Foder och animaliska biprodukter

Arbetet inom området har inte prioriterats under året. Länsstyrelsen har deltagit i ett möte om animaliska biprodukter, anordnat av Miljösamverkan Värmlands och Örebro län, där vi kunde dela med oss av kunskap och erfarenheter.

Smittskydd

Under 2021 har Länsstyrelsen arbetat förebyggande mot en rad epizootier (allvarliga smittsamma djursjukdomar) samt deltagit i bekämpningsarbete av smittoutbrott. Hösten 2020 drabbades två av länets mjölkbesättningar av salmonella, och i dessa fall kommer Länsstyrelsens arbete att fortgå under flera år. Under 2021 har en fjäderfäbesättning drabbats av newcastlesjuka, och här har vi har bistått Jordbruksverket i bekämpningsarbetet. Bekämpningsarbetet kräver samarbete inom Länsstyrelsen men också med andra länsstyrelser och en rad organisationer. Kontakterna med drabbade djurhållare, organisationer, media och allmänhet har fungerat väl och vår samverkan internt och externt har varit god.

Fågelinfluensan drabbade flera av våra grannlän under året. Mycket tid lades på vår krisberedskap på Länsstyrelsen samt på kontakter med många av våra fjäderfäbesättningar. Inga fjäderfäbesättningar i länet drabbades, men i slutet av sommaren 2021 nåddes vi av en rapport från Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) som i mars konstaterat fågelinfluensa på en vild fågel inom Örebro län.

En seminkontroll på ett stuteri har gjorts under året. Vi har också hanterat misstankar om sjukdomen PRRS hos gris samt mjältbrand och brucellos hos nötkreatur. I samtliga fall visade sig tester vara negativa vid provtagning. Vi har även fortsatt arbetet med att sprida information i länet om afrikansk svinpest.

Allmänna veterinära frågor

Länsstyrelsen skickar regelbundet ut nyhetsbrev till så gott som alla i länet som arbetar med djurhälsa. Nyhetsbreven innehåller bland annat omvärldsbevakning och ny lagstiftning. Informationen bidrar till ökad medvetenhet hos djurhälsopersonalen.

Pågående pandemi har påverkat Länsstyrelsens möjligheter till fysiska kontroller. I slutet av 2021 utförde vi dock tillsyn av personal på ett djursjukhus. Fyra veterinärer och två legitimerade djursjukskötare deltog. Vår bedömning är att djursjukhuset följer lagstiftningen. Inga brister konstaterades.

Under året har elva administrativa kontroller gjorts av ViLA-veterinärer (villkorad läkemedelsanvändning). Samtliga kontroller påvisade brister som åtgärdades efter kontakt med veterinärerna.

Efter en inkommen anmälan har vi under 2021 gjort tillsyn på en stuteriveterinär då flera brister framkom. Det fanns också brister i läkemedelshanteringen på stuteriet där veterinären verkar. Inför vårt ställningstagande i ärendet inbjöds samtliga länsstyrelser till samsynsmöte. Även Läkemedelsverket har involverats. Vid uppföljning var bristerna på stuteriet åtgärdade. Veterinären kommer att följas upp med tillsyn under 2022 då säsongen på stuteriet startar.

Resultatbedömning

Den pågående pandemin har medfört att Länsstyrelsen under 2021 jämfört med tidigare år har genomfört färre fysiska kontroller inom våra verksamhetsområden och handlagt fler ärenden administrativt. I slutet av året lättade restriktionerna och vi har fokuserat på kontrollarbetet i högre utsträckning. Kontrollskulden inom djurskydd, totalt cirka 100 ärenden, har också hanterats under året vilket kan ha bidragit till något färre utförda normalkontroller.

Inom djurskydd uppvisar Länsstyrelsen utmärkta resultat i förhållande till uppdraget. Vi uppfyller många mål väl i den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP), både mål som används som resultatindikatorer för att följa upp effektivitet och bemötande, men även övriga mål. Arbete kvarstår för att försöka minska antalet obefogade kontroller och för att nå måluppfyllelse trots hårda prioriteringar under året.

Inom primärproduktionen har Länsstyrelsen utmärkta resultat i förhållande till uppdraget. Vi har kunnat utföra de kontroller vi blivit tilldelade, enligt den nationella kontrollplaneringen. Vi har dessutom gjort ett gott arbete med att utveckla verksamheten under året, vilket även Livsmedelsverkets revision bekräftar.

Inom de veterinära delområdena har resultaten påverkats av pandemi, personalbrist och rekrytering. Länsstyrelsen har under hela året tvingats prioritera inkommande ärenden och frågor, på bekostnad av det planerade arbetet. Inom delområdet smittskydd har vi gjort ett utmärkt arbete. Andra delområden har ett gott resultat, i vissa avseenden finns dock utvecklingspotential och vi ser goda möjligheter till framsteg under kommande år.

Regional tillväxt och infrastrukturplanering

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p3 Regional tillväxt	Länsstyrelseinstruktion
3§ p4 Infrastrukturplanering	Länsstyrelseinstruktion
1C1 Regionalt tillväxtarbete och samverkan med regionerna	Regleringsbrev
1C2 Mål i regionala utvecklingsstrategin	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Nedanstående punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelsen ska:

- samordna och skapa förutsättningar för samverkan mellan viktiga aktörer i länet – statliga myndigheter, kommuner, regioner, näringsliv, föreningar och andra frivilligorganisationer – för att skapa tillväxt i länet. Samverkan är särskilt viktig när regionala strategier tas fram för hur länet ska utvecklas.
- fördela bidrag och stöd för strategiska utvecklingsinsatser i länet.
- bevilja ekonomiskt omsättningsstöd till enskilda näringsidkare och handelsbolag vars omsättning har minskat i större omfattning till följd av covid-19-pandemin.
- arbeta med fysisk planering av vägar och järnvägar genom att tillhandahålla statliga planeringsunderlag, godkänna miljökonsekvensbeskrivningar, samverka med sökanden under processen samt besluta om tillstånd enligt miljöbalken och utöva tillsyn över kommunala detaljplaner.

Målet för den *regionala utvecklingspolitiken* är utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet. En viktig bedömningsgrund för den regionala utvecklingspolitiken är statliga myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet.

- Den regionala utvecklingspolitiken ska även bidra till att nå det långsiktiga klimatmålet och de nya etappmålen för minskad klimatpåverkan samt bidra till att nå övriga relevanta miljömål.
- Den regionala utvecklingspolitiken har en geografisk utgångspunkt där landsbygder ingår och därför ska den bidra till att uppnå landsbygdspolitikens mål.

Transportpolitikens övergripande mål är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. Utöver det övergripande målet finns ett funktionsmål om tillgänglighet och ett hänsynsmål om säkerhet, miljö och hälsa.

Målet för politiken för de grundläggande betaltjänsterna är att alla i samhället ska ha tillgång till grundläggande betaltjänster till rimliga priser.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030. Arbetet med regional tillväxt bidrar särskilt till delmål 8.1 i Agenda 2030, Hållbar ekonomisk tillväxt.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Regional tillväxt och infrastrukturplanering (30, 34)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	2,4	3,5	3,6
Antal årsarbetskrafter kvinnor	1,3	2,0	2,3
Antal årsarbetskrafter män	1,1	1,4	1,3
Antal ärenden, inkomna och upprättade	50	77	46
Antal beslutade ärenden	47	59	35
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	7	4	3
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	2 732	4 252	4 118
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	323 348	5 221	4 717
Varav lämnade bidrag till andra länsstyrelser (tkr)	318 975	100	100
Varav övriga lämnade bidrag (tkr)	4 373	5 121	4 617

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina

Ökningen av lämnade bidrag till andra länsstyrelser år 2021 beror till stor del på vidareförmedling av medel av anslagsposten omsättningsstöd till enkilda näringsidkare och handelsbolag.

Resultatindikatorer

Länsstyrelserna har valt att inte ha några resultatindikatorer för verksamhetsområdet i årsredovisningen 2021.

I samarbetet med Region Örebro län rörande arbetet med covid-19-pandemin har vi inte ansvarat för handläggningen men arbetat med information och kommunikation inom ramen för pandemiarbetet.

Prestationer och effekter

Främjande av länets utveckling

Länsstyrelsen och Region Örebro län har under 2021 tagit fram en gemensam plan, ett dokument som beskriver prioriterade områden för samverkan. Arbetet utgår från det samverkansavtal som tidigare slutits mellan organisationerna. Ett ledningsforum, med representanter för Länsstyrelsen och Region Örebro län, har sedan ett par år etablerats i syfte att säkerställa samordning och synergier mellan organisationernas uppdrag. Tanken är att samverkan ska leda till ett mer strukturerat och gemensamt utförande så att största möjliga nytta tillfaller länets medborgare. Samverkansdokumentet kommer att följas upp årligen för att synliggöra resultat av samverkan. I den gemensamma planen för 2021 har följande områden prioriterats:

- digital infrastruktur
- landsbygdsutveckling
- klimat och energi
- återstart av näringslivet efter coronapandemin.

Samarbetet om den *digitala infrastrukturen* i länet sker inom ramen för en väl etablerad struktur där Region Örebro län och länets kommuner ingår tillsammans med Länsstyrelsen. Målet under 2021 har varit att driva på bredbandsutbyggnaden i samråd med berörda aktörer, med syfte att nå målen i den regionala handlingsplanen för bredband. Under året har vi samverkat kring finansieringen av bredbandsutbyggnaden; fokus har flyttats från landsbygdsprogrammet till medel som Post- och telestyrelsen (PTS) förvaltar.

Vad gäller *landsbygdens utveckling* har fokus under 2021 till stora delar varit den regionala livsmedelsstrategin och skogsstrategin som Regionen och Länsstyrelsen äger tillsammans. Under hösten kunde vi tillsammans lansera ett nytt regionalt program för skogen.

Ett gemensamt mål inom *klimat och energi* har varit att starta upp ett klimatråd, vilket vi också har lyckats med under 2021. Rådet kommer att vara en viktig faktor i mobilisering av klimatarbetet i Örebro län.

I arbetet med *återstart av näringslivet efter coronapandemin* har Länsstyrelsen och Regionen vid flera tillfällen bjudit in näringslivet och andra berörda organisationer för samtal och information om det rådande läget. Vi har under 2021 haft en kontinuerlig dialog kring olika åtgärder som syftar till att underlätta för näringslivet efter pandemin.

Länsstyrelsen och Region Örebro län samverkar och driver tillsammans även flera strategiska projekt och processer inom till exempel livsmedelsstrategin, skogsprogrammet samt energi- och klimatfrågor. Under året har vi även avslutat en större förstudie som har kartlagt och analyserat behovet av och förutsättningarna för att tillhandahålla kommersiell service på 34 orter och i tre socknar. Förstudien ingår i det fortsatta arbetet med det regionala serviceprogrammet och ligger till grund för att utforma nya servicelösningar på ett antal orter och platser i länet.

Statliga anslag för regionala utvecklingsåtgärder – 1:1-medel

Efter 2019 har länsstyrelserna inte haft möjlighet att ingå nya åtaganden. De få projekt som fortfarande pågår och fått medel utbetalade under 2021 har varit inriktade mot miljö och klimat, besöksnäring, sociala innovationer eller rört länets arbete med livsmedelsstrategin. Projekten förstärker de insatser som redan pågår inom myndighetens ordinarie verksamhetsområden.

De pågående miljö- och klimatprojekten har fokus på investeringar i solceller i små och medelstora företag samt på omställning för ökad användning av nya fossilfria drivmedel. Det är ett strukturfondsprojekt och omfattar även satsningar på landsbygdsföretag och landsbygdskommuner. Projekten bidrar dels till effektmålet i den regionala utvecklingsstrategin (RUS) om begränsad klimatpåverkan dels till strukturfondsprogrammets specifika mål om minskad klimatpåverkan genom minskad användning av fossilbaserade energikällor och minskade koldioxidutsläpp inom transportsektorn.

Det pågående projekt som rör besöksnäring har genomförts för att utveckla natur- och kulturhistoriska platser i Bergslagen och för att främja turismen i området. Projektet har resulterat i nya koncept kring marknadsföring och paketslösningar mellan företag med platserna i centrum. Projektet bidrar i första hand till effektmålen i den regionala utvecklingsstrategin om ökad entreprenöriell aktivitet, ökad nationell attraktionskraft samt ökad tillväxt i näringslivet. Projektet bidrar också till strukturfondsprogrammets specifika mål om ökad tillväxt i regionens små och medelstora företag.

Social Impact Lab är ett pågående projekt vid Örebro universitet som stöttar forskare och andra experter att utveckla innovativa produkter, tjänster eller arbetsmetoder som kan lösa olika samhällsutmaningar. Flera nya idéer har skapat samhällsnytta och kan om möjligt komma att kommersialiseras längre fram. I den regionala utvecklingsstrategin poängteras att innovationer avsedda att uppfylla ett samhällsbehov ska premieras för ökad kunskapsintensitet, goda uppväxtvillkor och ökad grad av delaktighet och inflytande. Även i strukturfondsprogrammet framhålls överlag att aktiviteter som särskilt främjar nya test- och demonstrationsmodeller och sociala innovationer ska lyftas fram för att uppnå de specifika målen om stärkt innovationskapacitet, ökad innovationsverksamhet och tillväxt i mindre företag.

Projekt finansierade genom 1:1-medlen bidrar också till arbetet i livsmedelsstrategin för att öka kunskapen om lokal mat så att mer lokalproducerade livsmedel når marknaden. Det bidrar till visionen och målen i den

regionala utvecklingsstrategin, främst till effektmål om ökad kunskapsintensitet, ökad tillväxt i näringslivet samt ökad produktion inom areella näringar. För strukturfondsprogrammet har projektet relevans för i huvudsak effektmålet om ökad tillväxt i regionens SME-företag.

Länsstyrelsen har ett tydligt uppdrag att jobba med landsbygdsutveckling, särskilt genom landsbygdsprogrammet. Därför har ekonomiska medel företrädesvis fördelats till sådana projekt och insatser som främjar de delar av länet som har sämre förutsättningar att skapa attraktionskraft och tillväxt. På så vis bidrar projektverksamheten till att utjämna regionala ojämlikheter och att skapa en mer funktionell region som knyter samman stad och land.

Betaltjänster

Inom Länsstyrelsens uppdrag om grundläggande betaltjänster har vi under 2021 utöver bevakningsuppdraget haft stort fokus på information till olika målgrupper. Vi har fokuserat på att nå personer med olika funktionsnedsättningar samt gruppen sverigefinnar. Personer i dessa grupper som befinner sig i digitalt utanförskap är extra utsatta när det gäller digitala betaltjänster. Vi har även sett behov av utbildningar för de personer som hjälper exempelvis anhöriga med deras betalningar. Under pandemin har det blivit vanligare att "låna ut" sin e-legitimation, betalkort och koder till den som ska handla eller ta ut kontanter. Denna hantering är inte säker och kan drabba redan utsatta. För att stötta personer, personal och anhöriga har information till målgrupperna genomförts digitalt, fysiskt och via nyhetsbrev. Inom uppdraget arbetar vi för att fler personer ska få kunskap att välja att använda digitala betaltjänster.

Bredband

Inom vårt uppdrag att verka för bredbandsutbyggnad i länet har vi under året handlagt bredbandsärenden inom ramen för landsbygdsprogrammet. Vi har också under 2021 tagit fram dels en webbsida, som ger boende praktiska tips och råd om hur man kan arbeta gemensamt för att bygga ut bredband på landsbygden, dels en inspirationsfilm. Filmen berättar om hur olika aktörer i Tångeråsa i södra länsdelen tillsammans har arbetat för att möjliggöra utbyggnad.

Länsstyrelsen deltar även i regionala och nationella dialogmöten, bland annat inför det nya stödet från Post- och telestyrelsen. Vi har löpande kontakt med kommuner och marknadsaktörer för att följa upp beslutade ärenden och vi svarar även på en hel del frågor från allmänheten om bredbandsutbyggnad.

Fortsatt förbättring av väg- och järnvägsnätet

Örebro län är en viktig logistiknod för hela landet. Genom samverkan med andra aktörer i länet och i Mälardalsregionen pågår flera projekt för att förbättra infrastrukturen. Syftet är dels ökad framkomlighet dels minskad klimatpåverkan. En viktig pusselbit i arbetet är planeringen av en snabb tågförbindelse mellan Stockholm och Oslo.

Länets logistiska läge lockar ett stort antal logistikföretag att etablera sig och branschen växer ständigt. I Hallsberg finns landets största rangerbangård och ett utmärkt logistiskt läge, vilket medför en kontinuerlig utveckling av terminalområden och spårutbyggnad. Länsstyrelsen för en regelbunden dialog med Trafikverket, och vi samverkar med myndigheten i flera pågående och framtida väg- och järnvägsfrågor, för såväl gods- som persontrafik. Det har gällt provningar och tillstånd för exempelvis

- planering inför byggande av elväg längs E20
- ny sträckning och förbättring av väg 50
- vägplaner för gång- och cykelvägar.

Järnvägsgodsstråket genom Bergslagen genomgår dessutom stora förbättringar på olika delsträckor.

En länsplan för regional transportinfrastruktur 2022–2033 är under framtagande. De ärenden vi prövar gäller lämpligheten av insatserna utifrån exempelvis natur- och kulturmiljövärden, risker för skred, översvämningar och buller.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen har enligt instruktionen i uppdrag att arbeta med regional tillväxt, ett begrepp som i många fall kommit att bytas ut mot det bredare begreppet regional hållbar utveckling. I de uppdrag som Länsstyrelsen har inom området kännetecknas de av samverkan med Region Örebro län inom flera av de områden som beskrivs ovan.

För anslaget 1:1 återstår endast att betala ut de redan beslutade och beviljade medlen.

Inom området betaltjänster har vi bedrivit flera uppmärksammade och framgångsrika projekt, som har bidragit till större tillgång till betaltjänster för särskilt utsatta grupper.

Bredband är ett område där Region Örebro län fått ett större ansvar och därför har Länsstyrelsens utrymme att agera minskat. Vi har dock fortsatt att bedriva bra verksamhet och samordning i länet.

Sett till de uppdrag och mål som Länsstyrelsen har inom området, och för den verksamhet vi har redovisat ovan, anser vi att resultatet är gott.

Hållbar samhällsplanering och boende

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p5 Hållbar samhällsplanering och boende	Länsstyrelseinstruktion
5§ p9 Verka för att behovet av bostäder tillgodoses	Länsstyrelseinstruktion
Uppdrag att bistå Rådet för hållbara städer i dess arbete (M2017/03235/Mm)	Övriga uppdrag

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

- Samordna de planeringsunderlag som olika myndigheter tar fram som stöd till kommunens planläggning (natur- och kulturvärden, infrastruktur, militära intressen, vattenfrågor).
- Samordna länsstyrelsens uppdrag om rådgivning och vägledning till kommunerna inom ramen för tidig dialog för ökat bostadsbyggande.
- Utveckla länsstyrelsens arbete med en digital samhällsbyggnadsprocess.
- Samordna och ta tillvara statens intressen i den kommunala översiktsplaneringen och vid detaljplaner och områdesbestämmelser. Länsstyrelsens uppdrag gäller följande områden: riksintressen, miljö kvalitetsnormer, områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, mellankommunal samordning, människors hälsa eller säkerhet, risken för olyckor, översvämning eller erosion
- Prövning enligt plan- och bygglagen (översikts- och regionplaner, detaljplaner, områdesbestämmelser, överklagande av kommuns beslut, tillsyn, vägledning och uppföljning)
- Ansvara för att analysera och rapportera hur bostadsmarknaden ser ut i länet. Vi stödjer även kommunerna i att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjning. I uppdraget ingår även att årligen ta fram en regional bostadsmarknadsanalys, säkerställa kommunernas medverkan i Boverkets årliga bostadsmarknadsenkät och att sammanställa uppgifter om värdeöverföringar i kommunala bostadsbolag.
- Stöd till hyresbostäder och bostäder för studenter och till bostäder för äldre, samt stöd till energiåtgärder.
- Samordna arbetet med klimatanpassning och strandskyddsdispenser.
- Hantera överklaganden av kommunala beslut och uppföljning av tillsynsarbetet i kommunernas byggnadsnämnder.
- Informationsinsatser rörande lokalhyresstöd för hyresvärdar som gett rabatt på lokalhyran till utsatta branscher under covid-19-pandemin.
- Samverkan och samordning inom ramen för uppdraget om Rådet för hållbara städer.

Det övergripande målet för området samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteri verksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas. För området bostadsmarknad är målet långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Länsstyrelserna ska även verka för genomslag av nationella mål, såsom gestaltad livsmiljö och miljömålet god bebyggd miljö.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030. Arbetet med samhällsplanering bidrar särskilt till mål 1; Hållbara städer och samhällen.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Hållbar samhällsplanering och boende (40–41)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	9,7	9,8	7,4
Antal årsarbetskrafter kvinnor	7,5	7,6	5,7
Antal årsarbetskrafter män	2,2	2,2	1,7
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 043	1 786	1 537
Antal beslutade ärenden	1 421	1 877	1 358
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	3	4	1
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	10 651	10 597	8 306
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	233 432	118 542	75 482
Varav lämnade bidrag till andra länsstyrelser (tkr)	233 432	118 542	75 482
Varav övriga lämnade bidrag (tkr)	0	0	0

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina

Det minskade antalet inkomna och beslutade ärenden förklaras i huvudsak av ett minskat antal ärenden om stöd till solceller. Ökningen av lämnade bidrag till andra länsstyrelser år 2021 beror till stor del på vidareförmedling av medel av anslagsposten hyresstöd för företag.

Resultatindikatorer

Detta är ett komplext verksamhetsområde och det är svårt att mäta länsstyrelsernas bidrag till det övergripande nationella målet. Några indikatorer listas nedan.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Antal påbörjade bostäder	Ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas. Långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.	Årlig analys och rapport om läget i länet på bostadsmarknaden	SCB ¹⁾	Saknas ³⁾	698 (t.o.m. kvartal 3)	2 475	1 137
Antal färdigställda bostäder	Se mål ovan.	Årlig analys och rapport om läget i länet på bostadsmarknaden	SCB ¹⁾	Saknas ³⁾	652 (t.o.m. kvartal 3)	1 171	1 269
Länsstyrelsens handläggningstid för överklagade bygglov för bostäder (dock inte fritidshus): andel avgjorda inom 80 dagar	Se mål ovan.	Prövning enligt plan- och bygglagen	Platina ²⁾	75%	100%	100%	100%

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Länsstyrelsens handläggningstid för överklagade bygglov för bostäder (dock inte fritidshus): andel ärenden avgjorda inom 120 dagar	Se mål ovan.	Prövning enligt plan- och bygglagen	Platina ²⁾	90%	100%	100%	100%

1) Statistiska centralbyråns statistik: Nybyggnad av bostäder.

2) Ärendehanteringssystem, Länsstyrelsen.

3) Länsstyrelsen har inte tagit fram något målvärde för den länsstyrelsegemensamma resultatindikatorn.

Resultatindikatorerna *Antal påbörjade bostäder* och *Antal färdigställda bostäder* visar att bostadsbyggandet i länet har minskat jämfört med de historiskt höga nivåerna under åren 2016–2018. Sett till länets befolkningsutveckling håller dock länets totala nybyggnation en liknande takt som befolkningstillväxten, vilket är positivt. Det finns emellertid stora skillnader mellan länets kommuner i antal påbörjade och färdigställda lägenheter. Vissa av länets kommuner har ingen eller en mycket liten nyproduktion, och liksom tidigare år är det Örebro kommun som står för den största nyproduktionen i länet.

Trots en hög nybyggnation av bostäder totalt i länet de senaste åren bedömer en majoritet av länets kommuner att det råder underskott på bostadsmarknaden – det vill säga att behov och efterfrågan på bostäder är större än utbudet. Bristen på bostäder innebär svårigheter för många hushåll att komma in på bostadsmarknaden. Framförallt ses svårigheter för den som är ny på bostadsmarknaden och för hushåll med svag ekonomi och lägre inkomster. Trots nyproduktion, och ett bostadsbestånd som volymmässigt kan täcka befolkningen, finns en brist på bostäder med rimlig hyra och kostnader. Ett bedömt underskott på bostäder kan även handla om brist utifrån attraktivitet som inte matchar hushållens önskemål. Situationen på bostadsmarknaden verkar dock ha lättat något under de två senaste åren, eftersom fler kommuner än tidigare bedömer att marknaden är i balans. Detta är positivt eftersom god bostadsförsörjning är en avgörande fråga för länets utveckling.

Länsstyrelsernas arbete med att bistå Rådet för hållbara städer (M2017/03235/Mm)

Länsstyrelserna ingår som en av 13 medlemmar i regeringens råd för hållbara städer, tillsammans med elva statliga myndigheter samt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Rådet, vars roll är att stärka kommunernas förutsättningar att utveckla levande och hållbara städer och samhällen, lämnar årligen en rapportering av sitt uppdrag till Regeringskansliet.

Rådets medlemmar har under 2021 samverkat kring ett trettiotal åtgärder. Av dem har ett tiotal samverkansåtgärder avslutats under året, medan övriga fortsätter under 2022. Länsstyrelserna har haft ansvar för tre av åtgärderna, och bland annat anordnat ett kompetensutvecklingsseminarium för länsstyrelsens tjänstepersoner om hållbar stadsutveckling.

Ett antal möten har hållits under året, i rådet, i rådets expertnätverk samt ett gemensamt möte för rådets tre referensgrupper: kommungruppen, forsknings- och innovationsgruppen och näringslivsgruppen. Dessutom har ett stormöte arrangerats för rådet, expertnätverket och referensgrupperna.

Rådet har under året också blivit partner i EU-satsningen New European Bauhaus, ett initiativ som lyfter betydelsen av estetiska, sociala och kulturella värden i den gröna omställningen av samhället. Boverket, ArkDes, Energimyndigheten, Formas och Vinnova har under året arrangerat workshoppar om New European Bauhaus, som sedan dokumenterats i en rapport som skickats till EU. Rådet har också samverkat med bland annat satsningarna Viable Cities och Horisont Europa.

Rådets ordförande har tillsammans med landshövdingar i fem län – Kalmar, Västernorrland, Stockholm, Örebro och Kronoberg – anordnat länsträffar för kommunerna i respektive län med syfte att föra dialog kring kommunernas arbete med hållbar stadsutveckling.

Rådets gemensamma webbplats www.hallbarstad.se, som nylanserades i december 2020, har under 2021 vidareutvecklats i syfte att underlätta för kommuner och andra aktörer att hitta aktuellt material inom hållbar stadsutveckling.

Rådet har också låtit ta fram en rapport om pandemins påverkan på hållbar stads- och samhällsutveckling. Rapporten har presenterats för berörda sakområden på länsstyrelserna. En förstudie om nationell samordning av finansiering och kunskap inom hållbara städer och samhällen har tagits fram inom en av samverkansåtgärderna.

Regeringskansliet har gjort en utvärdering av verksamheten inom Rådet för hållbara städer. Utvärderingen bedömer att rådet uppfyller sitt syfte.

Prestationer och effekter

Råd och stöd till kommunerna

Länsstyrelsen har under året arbetat aktivt för att stödja kommunernas samhällsplanering genom tidiga dialoger och kunskapsseminarier och genom att ta fram och sprida kunskapsunderlag. Tack vare dessa insatser har vi bidragit till en kvalitetshöjning och effektivisering av planprocesserna. Nedan följer exempel på hur vi har arbetat under 2021.

- Länsstyrelsen har stöttat och gett råd till kommunerna i samhällsplaneringen. Vi har också förmedlat planeringsunderlag och samordnat statliga intressen i planprocessen. Detta har bidragit till att effektivisera kommunernas framtagande av översikts- och detaljplaner. Vi har fokuserat på dialog i tidiga skeden i planprocessen. I samtalen har specifika frågor lyfts gällande till exempel arkeologi, jordbruksmark, strandskydd, dagvatten, översvämning, biotopskydd och landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS). Vi har bidragit med ökad kunskap och underlättat kommunernas förutsättningar för planering. Vårt strategiska arbete att föra en tidig dialog bidrar till att undvika senare ingripande från Länsstyrelsen efter antagande av detaljplaner.
- Länsstyrelsen har anordnat rådgivande tematiska seminarier för kommunerna i syfte att höja kunskapsnivån. Under året har vi genomfört digitala möten inom följande områden: biotopskydd, artskydd och naturvärdesinventeringar, strandskydd, digitalisering av planprocessen, bostadsförsörjning samt trygghet i samhällsplaneringen. Digitala seminarier inom politikområdet Gestaltad livsmiljö har genomförts på nationell nivå. Seminarierna har varit ett bra forum för kommunerna att sinsemellan diskutera och utbyta erfarenheter kring aktuella planeringsfrågor. Genom att arbeta kunskapshöjande med aktuella planeringsfrågor bidrar Länsstyrelsen till att underlätta och effektivisera kommunernas planering av bostäder och hållbara samhällen.
- Länsstyrelsen har genomfört en kartläggning av hur kommunerna har hanterat frågor om trygghet och jämställdhet i sin samhällsplanering och i utformningen av den fysiska miljön. Kartläggningen resulterade i en sammanställning av exempel på åtgärder som kommuner har utfört samt vilka effekter åtgärderna har haft. Med kartläggningen som underlag har Länsstyrelsen också initierat ett fortsatt projekt i form av ett processtöd till kommunerna i brottsförebyggande arbete inom samhällsplanering. Projektet syftar till att, inom ramen för samhällsplaneringsprocessen, främja, stärka och öka systematiken i kommunernas trygghetsarbete.

- Under året har Länsstyrelsen genomfört ett strategiskt samtal kring politikområdet Gestaltad livsmiljö. Bland andra deltog riksarkitekt Helena Bjarnegård från Boverket som inspirationsföreläsare. Samtalet har bidragit till ökad kunskap hos politiker och tjänstepersoner i kommunerna om hur målet om gestaltad livsmiljö kan stärka attraktionskraften hos städer och samhällen genom att ta vara på det som är bra och skapa kvalitet när vi förändrar och förnyar. Samtalet syftade även till att forma ett nätverk mellan olika aktörer i länet för att utveckla arbetsformer där politiker och tjänstepersoner arbetar mot samma mål i tillitsfulla processer.
- Länsstyrelsen tillhandahåller planeringsunderlag för hushållning av mark och vatten i länet. Underlagen ligger till grund för den lämplighetsbedömning av användningen av mark- och vattenområden som kommunen gör i sin planering. Som en del av Länsstyrelsens uppdrag, att till kommunen redovisa statliga och mellankommunala intressen av betydelse för översiktsplanens aktualitet, har vi under året tagit fram ett länsövergripande planeringsunderlag riktat till samtliga länets tolv kommuner. Syftet är att stödja kommunernas arbete med att ta fram planeringsstrategier och nya översiktsplaner samt att skapa förutsättningar för en god dialog mellan stat och kommun i översiktsplaneringen. Det länsövergripande underlaget ska ses som ett komplement till de kommunspecifika underlag som Länsstyrelsen ska redovisa till respektive kommun under tredje och fjärde året i varje mandatperiod. Under året har vi också fortsatt att bidra till länsstyrelsernas gemensamma planeringskatalog, ett digitalt system som sammanställer statliga myndigheters planeringsunderlag. Den digitala planeringskatalogen erbjuder kommunerna, men också andra aktörer i planprocessen, kvalitetssäkrade och aktuella planeringsunderlag. Detta bidrar till en mer förutsägbar och mer effektiv samhällsbyggnadsprocess.
- Länsstyrelsen har under året arbetat med att utveckla tillsynsvägledningen inom plan- och bygglagen för bygglovshandläggare. Länsstyrelsen har initierat en nätverksgrupp med representanter från länets kommuner för att utbyta erfarenheter och bidra till en enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen. Under året har vi också tagit beslut om en ny tillsynsvägledningsplan för perioden 2021–2023. Planen kommer att ligga till grund för Länsstyrelsens fortsatta arbete.

Samordning och samverkan på statlig och regional nivå

Vid samråd och granskning av planärenden samverkar och samordnar Länsstyrelsen med berörda statliga myndigheter. Länsstyrelsen samverkar även med Region Örebro län kring regionala planeringsfrågor. Det bidrar till att effektivisera kommunernas arbete med att ta fram översikts- och detaljplaner. Länsstyrelsen deltar aktivt i Region Örebro läns informella chefsmöten med länets kommuner rörande sådana frågor som har bäring på regional fysisk planering. Att delta i dessa möten ger Länsstyrelsen ett bra tillfälle att lyfta frågor om regional samordning, regionala kunskapsunderlag och det statliga perspektivet.

Länsstyrelsen medverkar i samhällsplanerarutbildningen vid Örebro universitet. Länsstyrelsen bidrar till utbildningen dels genom att ta emot studenter för längre praktikperioder dels genom att ansvara för ett delmoment i utbildningen om att arbeta i en lagstyrd verksamhet. Att samhällsplanerarutbildningen finns i länet är positivt för den regionala kompetensförsörjningen inom området.

Nationellt pågår en fortsatt process för ökad samverkan mellan Lantmäteriet och Länsstyrelsen om handläggning av lantmäteriförrättningar. Länsstyrelsen har noterat att samverkan har bidragit till att Lantmäteriet i större utsträckning samråder om lantmäteriförrättningar. Detta är positivt då Länsstyrelsen har möjlighet att bidra med synpunkter tidigt i processen för att undvika överklagan av förätningsbeslut.

Länsstyrelsen i Örebro län deltar i arbetet med att ta fram ett länsstyrelsegemensamt handläggarstöd för digital handläggning av översiktsplaner och detaljplaner, Prozesso. Syftet är att skapa mer enhetliga handläggningsrutiner och att bidra till en digitaliserad samhällsbyggnadsprocess.

Länsstyrelsen har under året uppmärksammat ett ökat behov av samråd i frågor rörande Försvarmaktens intressen i fysisk planering som en följd av satsningar på totalförsvaret.

Samhällsbyggnadsnätverket

Genom Samhällsbyggnadsnätverket har landets länsstyrelser en samverkan inom samhällsbyggnadsområdet. Länsstyrelsen i Örebro län deltar aktivt i nätverket. Nätverket ger möjlighet att utbyta erfarenheter och bidrar till ett mer sammanhållet arbetssätt mellan länsstyrelserna. Nätverket bidrar dels till samordnad rapportering av uppdrag enligt regleringsbrev dels med underlag till statliga utredningar, remisser och enkäter. Samverkan inom nätverket sker även för att bistå Rådet för hållbara städer.

Bostadsförsörjning och behov av bostäder

Länsstyrelsen verkar för att behovet av bostäder tillgodoses genom fysisk planering, bostadsförsörjning, bostadsstöd och inom arbete kring social hållbarhet. Vårt uppdrag är att ge råd och stöd samt att samordna och samverka med länets kommuner, fastighetsägare med flera för att underlätta och skapa bättre planeringsförutsättningar för bostadsbyggande och att tillgodose bostadsbehovet.

Länsstyrelsen uppmärksammar att behovet av bostäder inte enbart handlar om antalet bostäder. Våra åtaganden kring Agenda 2030 och mänskliga rättigheter behöver ses som utgångspunkt i vårt arbete för bostadsförsörjning och att skapa en sammantaget god och hållbar bostadsmiljö för alla. Länsstyrelsens samlade arbete och insatser inom flera sakområden medverkar till denna utveckling. Vi har fortsatt att arbeta utifrån ett rättighetsperspektiv i årets regionala bostadsmarknadsanalys. I analysen uppmärksammas behov av att inkludera perspektiv kring social hållbarhet, att stärka planeringen för utsatta grupper inträde på bostadsmarknaden och att förebygga hemlöshet.

Länsstyrelsen har under året arbetat vidare med uppdragen i 2020 och 2021 års regleringsbrev att stödja kommunerna i deras arbete att motverka vräkningar av barnfamiljer. Inom ramen för detta har vi spridit kunskap om de möjligheter som finns genom ett tätare samarbete mellan kommuner, hyresvärdar och Kronofogdemyndigheten. Länsstyrelserna har i ett gemensamt initiativ tagit fram ett filmat utbildningspaket, som stöd till kommuner, fastighetsägare och kronoinspektörer i deras vräkningsförebyggande arbete. Filmerna uppmärksammar barns rättigheter och beskriver arbetssätt som kan bidra till att undvika vräkningar av barnfamiljer. Filmerna lyfter fram goda exempel men också utmaningar i arbetet och konsekvenser för de barn som drabbas av vräkning. Filmerna har under året spridits till regionala aktörer i länet. Länsstyrelsen har under året även arrangerat ett digitalt seminarium om hemlöshet och vräkningsförebyggande frågor i länet. Samarbete mellan olika aktörer bidrar till att förebygga såväl vräkningar som att motverka hemlöshet och möjliggör rätten till en lämplig bostad för fler människor.

Länsstyrelsen jobbar kontinuerligt för att främja kommunernas beredskap och kapacitet för att ta emot nyanlända. Vid beslut om fördelning av anvisningar till kommuner i Örebro län har Länsstyrelsen efter inkomna önskemål, utöver kriterierna i bostättningslagen, även beaktat kommunernas förutsättningar att tillhandahålla bostäder. Inför 2022 har fyra kommuner aviserat utmaningar med att tillhandahålla lämpliga bostäder till anvisade nyanlända. Länsstyrelsen har täta kontakter med länets kommuner och följer upp mottagandet genom lägesbilder, dialogmöten och träffar för erfarenhetsutbyte.

Under året gav regeringen länsstyrelserna i uppdrag att motverka så kallad social dumpning, det vill säga företeelsen att kommuner aktivt medverkar till att personer i behov av stödinsatser flyttar till en annan kommun. Länsstyrelserna ska, enligt regeringsuppdraget, initiera samverkan mellan kommuner för att motverka detta. Under året har Länsstyrelsen i Örebro län gjort en uppföljning på den rapport som togs fram 2019–2020. 2021 års rapport visar att hälften av länets kommuner upplever problem, men också att en aktiv dialog med bostadsbolagen i vissa kommuner har haft positiv effekt.

Energi- och bostadsstöd

Länsstyrelsen bidrar till energiomställningen och till näringslivsutveckling genom att bevilja stöd för solcellsanläggningar. Till följd av förändringar i berörda förordningar har väsentligt färre stöd för solcellsanläggningar och för lagring av egenproducerad el beviljats under 2021 i jämförelse med 2020. Detsamma gäller för stöd till radonsaneringar.

Intresset från bostadsföretag och kommuner att ansöka om det statliga stödet för hyresbostäder och studentbostäder är fortsatt högt. Länsstyrelsen har under året fattat ett flertal beslut om att bevilja stöd, vilket har stimulerat nyproduktionen av hyresrätter och bostäder till studerande. Stödet möjliggör även byggnation av lägenheter med lägre hyror än övrig nyproduktion, vilket bidrar till ett ökat utbud av ekonomiskt överkomliga bostäder i länet. Under året har åtta nya projekt beviljats stöd. Länsstyrelsen har fattat beslut om utbetalning av totalt 37,1 miljoner kronor till fem färdigställda projekt. De fem projekten har tillsammans bidragit med 137 nya lägenheter till länet.

Under året har Länsstyrelsen också fattat beslut om utbetalning av 34,4 miljoner kronor i stöd för byggandet av 178 platser i särskild boendeform för äldre personer som behöver omvårdnad och service dygnet runt. Länsstyrelsen har också fattat beslut om utbetalning av 11,9 miljoner kronor i stöd för byggandet av 54 lägenheter för äldre på den ordinarie bostadsmarknaden.

Under 2021 infördes ett nytt statligt stöd för energieffektiviseringsåtgärder i flerbostadshus. Intresset för stödet har varit stort och vi har haft informationsinsatser riktat till fastighetsägare. Insatserna kommer att leda till att flera energieffektiviserande projekt kommer kunna ta del av stödet.

Länsstyrelsen i Örebro län har under året tagit fram rutiner för tillsyn av att villkoren i förordningar (2016:881) och (2016:880) om statligt investeringsstöd för hyresbostäder och bostäder för studerande följs. Anledningen är att många av villkoren som stödet är förenat med ska uppfyllas under 15 års tid.

Gemensamt för ovanstående utbetalade bidrag, inom energi- och bostadsstöd, är att de utbetalats från annan myndighet än Länsstyrelsen.

Resultatbedömning

Länsstyrelsens bedömning är att uppdraget inom samhällsplanering och boende har fullföljts mycket väl och att uppdraget har utgått ifrån länets förutsättningar och uppsatta mål. Resultatet bedöms därför vara utmärkt.

Resultatet har uppnåtts genom att vi har arbetat för att kommunerna ska ta initiativ till tidiga dialoger med oss inför större komplexa planarbeten. De tidiga dialogerna, kombinerat med kunskapshöjande insatser underlättar, effektiviserar och höjer kvaliteten på planarbetet i kommunerna, vilket är en framgångsfaktor i planprocessen. Vi grundar bedömningen på löpande och god kontakt med i första hand länets kommuner. Sedan 2014 har Länsstyrelsen inte upphävt någon detaljplan, vilket indikerar en positiv utveckling och ett gott resultat av tidiga dialoger och vägledning till kommunerna.

Genom vårt arbete med energi- och bostadsstöd har vi bidragit till omställning till fossilfri energiproduktion, hälsosammare inomhusmiljö samt byggande av lägenheter med lägre hyror.

Energi och klimat

Avsnittet innehåller redovisningar och återsrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p6 Energi och klimat	Länsstyrelseinstruktion
5§ p8 Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat	Länsstyrelseinstruktion

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelsernas uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet sammanfattas i nedanstående punkter.

- Leda och samordna det regionala arbetet mot de energi- och klimatpolitiska målen. Uppdraget omfattar att tillsammans med andra aktörer genomföra den regionala energi- och klimatstrategin och att verka för att energi och klimat ska bli en integrerad del i alla ansvarsområden. Detta innebär att förmedla kunskap, ge inspiration samt att driva och samordna regionala insatser som stärker genomförandet av uppdraget. Dessutom ingår att främja effektiva klimatinvesteringar.
- Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat utifrån uppdrag i förordning om myndigheters klimatanpassningsarbete (2018:1428) samt målen i den nationella strategin för klimatanpassning. Uppdraget omfattar samverkan, samordning och kunskapsfrämjande insatser om hur länet påverkas av ett förändrat klimat och vilka åtgärder som kan vidtas för att minska länets sårbarheter, främst till målgrupperna kommuner och regionala sektorsmyndigheter. Dessutom ska detta utvärderas och följas upp.

Nedan sammanfattar vi några mål som rör länsstyrelsernas uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet.

Preciseringen av miljökvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan ligger i linje med Parisavtalets temperaturmål, som är att hålla den globala uppvärmningen under två grader, men helst under 1,5 grader. Det långsiktiga målet är att Sverige senast år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Målet innebär att utsläppen av växthusgaser från svenskt territorium senast år 2045 ska ha minskat med minst 85 procent, jämfört med år 1990.

Ettapmålerna på vägen mot det långsiktiga målet omfattar utsläpp av växthusgaser i den så kallade icke-handlande sektorn. I icke-handlande sektorn ingår framförallt utsläpp från inrikes transporter, byggnader och jordbruk.

Mål för *energipolitiken* handlar om att skapa villkor för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg negativ påverkan på hälsa, miljö och klimat samt att underlätta omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle.

Regeringens mål för samhällets *anpassning till ett förändrat klimat* är att utveckla ett långsiktigt hållbart och robust samhälle som aktivt möter klimatförändringar genom att minska sårbarheter och ta tillvara möjligheter. Målsättningarna om klimatanpassning i Parisavtalet och Agenda 2030 med de globala målen för hållbar utveckling ska också uppnås.

Det finns även andra relevanta mål för verksamhetsområdet, till exempel under generationsmålet i miljömålssystemet. I årsredovisningen redovisar vi information av väsentlig betydelse i förhållande till dessa mål.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Visionen för energi- och klimatarbetet i Örebro län är att ta ansvar för att minska klimatutsläppen och att använda resurser på ett hållbart sätt. I enlighet med Länsstyrelsens strategiska plan för åren 2019–2022 fortsätter arbetet med energi och klimat som ett av fem utvalda, långsiktigt prioriterade strategiska områden.

Målsättningen är ett klimatneutralt och resurseffektivt län utan nettoutsläpp av växthusgaser. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och att andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Länsstyrelsens arbete utgår från såväl FN:s globala mål Agenda 2030 som nationellt antagna miljö- och klimatmål och Länsstyrelsens egen vision ”Tillsammans för ett hållbart och levande Örebro län”.

Under 2021 har Länsstyrelsen, tillsammans med Region Örebro län, antagit Örebro läns energi- och klimatprogram 2021–2025. Energi- och klimatprogrammet innehåller tre övergripande mål: att minska de totala växthusgasutsläppen, att öka andelen förnybar energi och att öka energieffektiviseringen. Programmet har framför allt koppling till de globala målen 7, 9, 12 och 13 i Agenda 2030 samt till de nationella miljömålen Begränsad klimatpåverkan och God bebyggd miljö.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Energi och klimat (42)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	3,6	3,7	3,8
Antal årsarbetskrafter kvinnor	2,8	2,8	2,9
Antal årsarbetskrafter män	0,8	0,9	0,9
Antal ärenden, inkomna och upprättade	64	69	74
Antal beslutade ärenden	77	56	65
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	2	1
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	5 777	5 936	4 461
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	88 021	83 259	77 987
Varav lämnade bidrag till andra länsstyrelser (tkr)	87 881	83 164	77 780
Varav övriga lämnade bidrag (tkr)	140	95	207

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina

Resultatindikatorer

SCB:s statistik för energi på länsnivå är förknippad med sekretess för vissa län, vilket gör att datan är svår att använda för att mäta utfall och effekter. Vi har valt att ta med en indikator i tabellen nedan.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Antal inlämnade ansökningar under året inom Klimatklivet per 10 000 invånare	Sveriges klimatmål	Stöd till klimatinvesteringar	Naturvårdsverket ¹⁾	Saknas ²⁾	1,7	1,54	1,61

1) Naturvårdsverkets ärendehanteringssystem.

2) Länsstyrelsen har inte tagit fram något målvärde för den länsstyrelsegemensamma resultatindikatorn.

Under 2021 har något fler ansökningar lämnats in jämfört med 2020 och 2019. Under 2021 det har varit tre ansökningsomgångar jämfört med endast två under 2020 vilket gör att fler hinner ges möjlighet att söka stödet. Det faktum att regler för laddstationer kommer att ändras under 2022 ökade troligen antalet ansökningar i sista omgången. Om man jämför med andra län ligger Örebro län i ett mittenskipt.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med energi och klimat (LEKS)

Länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning (LEKS) är ett samverkansorgan för det regionala arbetet att uppnå minskad klimatpåverkan och en energiomställning. Energi- och klimatsamordningen bidrar till att utveckla samverkan mellan länsstyrelserna, mellan länsstyrelsernas olika sakområden samt med berörda myndigheter, departement med flera aktörer. Energi- och klimatsamordningen verkar även för att identifiera synergier mellan olika styrmedel och samhällsmål som sedan kan användas som hävstänger i det regionala arbetet. Exempel på väsentliga insatser inom samverkansarbetet under 2021:

- Fyra samverkansledare, inom områdena Klimatklivet, transporter, energisystem och regionala energi- och klimatstrategier.
- Flertalet projekt pågår inom olika sak- och ämnesområden, till exempel samhällsplanering, regional utveckling, lantbruk, naturvård och länstransportplanering.
- Samordnade insatser för ett tiotal remisser.
- Samordning av synpunkter från länsstyrelserna till arbetet med de nationella strategierna för elektrifiering och bioekonomi.
- Arrangemang av två digitala nätverkskonferenser för länsstyrelserna.

Flera av insatserna sker i samverkan med RUS (Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet) och olika chefsnätverk.

Bedömningen är att resultatet är gott och i allt väsentligt uppnår målen för det länsgemensamma arbetet med energi- och klimatomställning.

Prestationer och effekter

Länsstyrelsens energi- och klimatarbete består till stor del av samverkan, samordning och kunskapsfrämjande insatser. En viktig del är också prövning och rådgivning inom till exempel klimatinvesteringsstöd. Länsstyrelsen bidrar också till att åtgärder genomförs, genom att driva eller delta i projekt för riktade insatser i länet. Under 2021 har Länsstyrelsen inte drivit några egna projekt, men däremot deltagit i flera projekt som leds från Region Örebro län. Länsstyrelsen och Regionen har ett tätt samarbete i energi- och klimatfrågor.

Energi- och klimatråd

Under 2021 har ett Energi- och klimatråd startats tillsammans med Region Örebro län. Där deltar länets 12 kommuner samt 20 företag och 5 organisationer inom näringsliv och offentlig sektor. Rådet syftar till att vara en motor för att öka takten i klimatomställningen och att åstadkomma tvärssektoriella aktiviteter mot ett fossilfritt och konkurrenskraftigt län.

Tre arbetsgrupper inom rådet har börjat arbeta med frågor som rör transporter, upphandling och energi. Det nationella initiativet Fossilfritt Sverige deltar i rådets arbete för att öka genomslagskraften av de regionala färdplanerna.

Elektrifieringslöften

Under året har Länsstyrelsen tillsammans med Region Örebro län antagit regionala elektrifieringslöften, och ytterligare 17 aktörer har anslutit sig med egna löften. Arbetet kring löfterna går vidare under 2022 och syftet

med dem är att driva utvecklingen mot mer eldrivna godstransporter. Arbetet är särskilt angeläget i Örebro län, mot bakgrund av att länet är ett nationellt centrum för logistik och transporter.

Fossilfritt jordbruk

I det strategiska arbetet har samarbete kommit igång med enheten Landsbygd och näringsliv i syfte att driva på en omställning till ett mer fossiloberoende jordbruk i länet. Flera deltagare från våra enheter har deltagit i utbildningar, dels kring möjligheter för att nyttja EU:s stödprogram (exempelvis Europeiska regionala utvecklingsfonden, ERUF) i omställningen, dels om jordbrukets förutsättningar att ställa om och hur Landsbygdsprogrammet kan användas i detta arbete. Energi- och klimatkompetens deltar även på lämpliga kurser riktade till lantbrukare. Under 2021 har det handlat om biogas och energieffektivisering.

Klimatklivet

Under året har 52 ansökningar kommit in om investeringar i Örebro län, och 22 av dessa har beviljats stöd med en totalsumma om drygt 53 miljoner kronor och en totalinvestering på drygt 113 miljoner kronor. Dessa investeringar minskar klimatutsläppen med 111 600 ton koldioxid. 17 ansökningar väntar ännu på besked. Ansökningarna gäller främst energikonvertering (inom lantbrukssektorn, industri samt fastigheter) och publika laddstationer för elfordon. I varje ansökningsomgång finns nu även projekt kring gasdrivna lastbilar (LBG), vilket är en direkt följd av den tankstation som etablerades i länet med stöd av Klimatklivet 2019.

Klimatanpassning

Länsstyrelsen samordnar det regionala klimatanpassningsarbetet. Länsstyrelsen har under året fortsatt arbetet genom att ta fram ett planeringsunderlag som stöd till kommuner och övriga intressenter. Dessutom blev en värmekartering av Örebro tätort färdigt under 2021 liksom en förstudie om modernisering av Hyndevadsdammen och klimatanpassad reglering av Hjälmarén.

Länsstyrelsen har tagit fram en fördjupad klimat- och sårbarhetsanalys för statens fastigheter (nationalparker/naturreservat). Vi har också haft möten med de älvgrupper som finns för Gullspångsälven och Arbogaån. För att kunna ta ett helhetsgrepp om Gullspångsälvens vattenföring och de behov som finns i berörda Natura 2000-områden har Länsstyrelsen anlitat SMHI för att ta fram en modell för miljöanpassade flöden.

Länsstyrelsen lämnar löpande synpunkter, dels på detaljplaner ur ett klimatanpassningsperspektiv dels på hur planer för landsbygdsutveckling i strandskyddsnära läge tar hänsyn till risker för översvämning. Hjälmarén har varit i fokus under året. Flera utredningar har tagits fram som underlag för klimatanpassning. Bland annat har Hjälmaréns reglering utretts. Även sjöregleringar uppströms har analyserats, för att se hur sjöarna påverkar vattennivån i Hjälmarén. Flera utredningar och modelleringar har gjorts i Kvismaredalen, bland annat för att se hur områdena har förändrats sedan sjösänkningen, hur framtidsutsikten ser ut för områdena och hur de påverkas av Hjälmaréns nivå. Utredningarna ger underlag inför åtgärdsarbete för att till exempel minska konsekvenserna av översvämningar eller låga vattennivåer.

Vi har under 2021 genomfört en digitalisering av markavvattningshandlingar för att tillgängliggöra och underlätta hanteringen av uppgifter om markavvattning i länet. Markavvattningsföretagens anläggningar, i form av diken och kulverteringar, är generellt dimensionerade för det klimat som rådde för 50–100 år sedan. Det finns betydande risk för att markavvattningsföretagens anläggningar inte har kapacitet att avbörda tillräckliga mängder vatten, vilket riskerar att orsaka översvämningar.

Under året har en del av klimatanpassningsarbetet prioriterats ner något, på grund av pågående pandemi och de nya uppdrag som det inneburit för Länsstyrelsen. Det innebär exempelvis att vi inte är riktigt klara med klimat- och sårbarhetsanalysen för Länsstyrelsens verksamhetsområde, enligt förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete.

Resultatbedömning

Klimatarbetet i Örebro län utvecklas väl, men takten i åtgärdsarbetet behöver öka drastiskt för att nationella och regionala mål ska vara möjliga att nå. Utsläppen av växthusgaser minskade i Örebro län med 42 procent mellan 1990 och 2019. Motsvarande minskning under samma period för hela Sverige är 28 procent, enligt den senast tillgängliga statistiken. Viktiga sektorer där stora förändringar behöver ske framöver, och det gäller effektivitet såväl som produktion och distribution, är transporter och energisystemet. Det gäller i länet såväl som i landet.

Enligt SCB:s statistik ökade andelen fossilfria drivmedel i Örebro län mellan 2019 och 2020, från 15 till 19 procent (biogas och el saknas dock i statistiken).

Intresset för att delta i Energi- och klimatrådet, elektrifieringslöften och även i andra sammanhang där behov och metoder för omställning diskuteras är stort bland företagare, allmänhet och politiker i Örebro län. Klimatklivet är ett bra redskap för att möjliggöra investeringar som gör skillnad.

Klimatanpassningsarbetet i Örebro län utvecklas, men takten i arbetet behöver öka.

Länsstyrelsens bedömning är att uppdragen inom området energi och klimat fullföljts väl och har utgått ifrån länets förutsättningar och uppsatta mål för verksamheten. Resultatet bedöms därför vara gott.

Kulturmiljö

Avsnittet innehåller redovisningar och återskotteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p7 Kulturmiljö	Länsstyrelseinstruktion
1A5 Nationella målen för kulturmiljöarbetet	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Kärnverksamheten består av tillsyn och tillstånd enligt kulturmiljölagen och miljöbalken, samt prövning av kulturmiljöbidrag till vård, information, kunskapsuppbyggnad och tillgänglighetssatsningar.

Kulturmiljöhänsyn tas till stor del i annan lagstiftning än i kulturmiljölagen. Tvärsektoriell samverkan upptar därmed en betydande del av verksamheten både internt och externt i samrådsärenden, framförallt enligt miljöbalken och plan- och bygglagen. Samverkan genom dialog är ett viktigt verktyg för att främja, utveckla och förnya kulturmiljöarbetet i samverkan med länets aktörer.

Respektive läns prioriterade inriktning anges i kulturmiljöstrategi eller i motsvarande dokument.

Kulturmiljöarbete utgår från fyra prioriterade miljö kvalitetsmål:

- God bebyggd miljö
- Levande sjöar och vattendrag
- Ett rikt odlingslandskap
- Levande skogar.

Vidare tar kulturmiljöarbetet sin utgångspunkt dels i Riksantikvarieämbetets samlade vision för 2030 att ”alla, oavsett bakgrund, upplever att de kan göra anspråk på det kulturarv som format Sverige” dels i de fyra nationella kulturmiljömålen. Dessa är:

- Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas.
- Människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön.
- Ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser.
- En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas tillvara i samhällsutvecklingen.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030, främst mål 11, Hållbara städer och samhällen, och mål 15, Ekosystem och biologisk mångfald.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Kulturmiljö (43)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	6,3	5,5	5,7
Antal årsarbetskrafter kvinnor	2,7	2,3	2,5
Antal årsarbetskrafter män	3,6	3,2	3,2
Antal ärenden, inkomna och upprättade	722	670	730
Antal beslutade ärenden	712	661	753
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	10	13	10
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	8 770	7 899	7 703
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	9 219	7 783	10 353
Varav lämnade bidrag till andra länsstyrelser (tkr)	0	20	0
Varav övriga lämnade bidrag (tkr)	9219	7 763	10 353

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina

Resultatindikatorer

Detta är ett komplext verksamhetsområde och det är svårt att mäta länsstyrelsernas bidrag till det övergripande nationella målet. Några indikatorer listas nedan.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Antal registrerade fornlämningar (exkl marina lämningar)	Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas	Skydd av fornlämningar och deras kulturhistoriska information.	Fornreg ¹⁾	Saknas ⁵⁾	4 595	4 408	3 951
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap kulturmiljölagen	Se mål ovan.	Skydd av kulturhistoriskt värdefulla byggnader, miljöer och anläggningar	Bebyggelseregistret (BeBR) ²⁾	Saknas ⁵⁾	69	68	68
Antal kulturresevat, enligt miljöbalken	Se mål ovan.	Skydd och vård av kulturhistoriskt värdefulla kulturpräglade landskap.	GIS-skikt ³⁾	Saknas ⁵⁾	3	3	3
Antal riksintresseområden för kulturmiljövården	Se mål ovan.	Tillgodose och kunskapsförsörja riksintressen för kulturmiljövården	Riksintressebeskrivningar ⁴⁾	Saknas ⁵⁾	52	52	52

1) Register, Riksantikvarieämbetet.

2) Register, Riksantikvarieämbetet.

3) Stödsystem, Länsstyrelsen.

4) Förteckning, Riksantikvarieämbetet.

5) Länsstyrelsen har inte tagit fram något målvärde för den länsstyrelsegemensamma resultatindikatorn.

Resultatindikatorn *Antal registrerade fornlämningar* indikerar takten som nya fornlämningar upptäcks och registreras i fornminnesregistret. En förändring av antalet kan också bero på ändrad praxis för vilka lämningar som ska bedömas som fornlämningar enligt 2 kap kulturmiljölagen. Ökningen i Örebro län beror i

huvudsak dels på de inventeringar som genomförts för att ta fram kunskapsunderlag för vattenanknutna kulturlämningar dels på de registreringar som utförs i samband med uppdragsarkeologi. För att målet om bevarande av fornlämningar ska kunna nås är det en grundläggande förutsättning att lämningarna är kända. Det är därför mycket viktigt att de registreras i fornminnesregistret. Den blygsamma utvecklingen av antalet registrerade fornlämningar mellan 2019–2021 speglar Länsstyrelsens bristande resurser för ett aktivt arbete med att uppdatera Kulturmiljöregistret – vilket skulle krävas för att uppdatera antikvarisk status på befintliga lämningar i registret och för att kunna registrera lämningar från till exempel Skog och historia-projektet. Den eftersläpande uppdateringen av Kulturmiljöregistret kan leda till längre handläggningstider för Länsstyrelsen samt innebära osäkerheter för exploatörer och enskilda. Bristerna i registret innebär också att fornlämningar kan skadas och försvinna.

De två resultatindikatorerna *Antal byggnadsminnen enligt 3 kap kulturmiljölagen* och *Antal kulturreseptat enligt miljöbalken* speglar Länsstyrelsens arbete med att aktivt säkra värdefulla kulturmiljöer genom ett formellt lagskydd. Genom att miljöerna skyddas i lag ökar förutsättningarna att de bevaras, används och utvecklas på ett sätt som bibehåller och stärker deras kulturhistoriska värde. Indikatorn visar att arbetet med skydd av byggnadsminnen och kulturreseptat i Örebro län har stagnerat. Länsstyrelsens förmåga att utreda och driva byggnadsminnesärenden och reservatsbildning begränsas kraftigt av nivån på såväl det tilldelade kulturmiljövårdsbidraget som Länsstyrelsens egna resurser. Förutsättningarna att kunna stödja bevarande, liksom att utveckla nya skyddade miljöer med kulturmiljöanslaget är mycket små, till följd av anslagets otillräckliga storlek.

Även resultatindikatorn *Antal riksintresseområden för kulturmiljövården* indikerar att Länsstyrelsen till följd av resursbrist måste nedprioritera strategiskt arbete med urval av skyddade och utpekade miljöer till förmån för löpande ärendehandläggning. Länets urval av riksintressen för kulturmiljövård har inte reviderats på decennier.

Prestationer och effekter

Målen för kulturpolitiken och kulturmiljöarbetet

De nationella kulturmiljömålen är naturliga utgångspunkter för urval, prioriteringar och metodval. Länsstyrelsens löpande kulturmiljöarbete bidrar till att bevara en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas. Vi arbetar löpande med att bredda perspektiven, både genom arbetet med befintliga miljöer och vid kunskapsuppbyggnad kring nytillkomna miljöer. Syftet är att kunskapsuppbyggnad och information ska återspegla en sådan bredd och djup, och om möjligt ske i sådan form, att så många människor som möjligt känner förståelse och ansvar för kulturarvet samt ges möjlighet att vara delaktiga i kulturmiljöarbetet.

Gestaltad livsmiljö

Länsstyrelsen har under hösten anordnat ett strategiskt samtal kring politikområdet Gestaltad livsmiljö. Bland andra deltog riksarkitekt Helena Bjarnegård från Boverket som inspirationsföreläsare. Samtalet har bidragit till ökad kunskap hos politiker och tjänstepersoner i kommunerna om hur målet med gestaltad livsmiljö kan stärka attraktionskraften hos städer och samhällen genom att ta vara på det som är bra och skapa kvalitet när vi förändrar och förnyar. Samtalet syftade även till att forma ett nätverk mellan olika aktörer i länet för att utveckla arbetsformer där politiker och tjänstepersoner kan arbeta mot samma mål i tillitsfulla processer. Länsstyrelsen har även deltagit i nationella dialogmöten och seminarier för att höja vår kompetens inom politikområdet.

Kulturmiljöer som resurs för tillväxt och attraktionskraft

En viktig del av Länsstyrelsens arbete med att fördela bidrag och bygga nätverk handlar om att lyfta fram kulturvärden som en resurs för hållbar samhällsutveckling. En del i detta arbete är att stärka kulturmiljöernas

attraktionskraft för boende och besökare i länet. Vi verkar långsiktigt genom att bidra till kunskap om hur kulturmiljöer kan utvecklas till hållbara besöksmål, där platsens och landskapets historia är en viktig del av upplevelsen. Under året har en lekplats för generationsöverskridande och lärande lek färdigställts i länets kulturresevat, Pershyttan. Initiativet har tagits av det lokala byalaget i samråd med länsstyrelsen, och åtgärden har delfinansierats av kulturmiljöanslaget.

En satsning på att utveckla formerna för samverkan och nätverksbyggande kring friluftsliv och besöksmål med kultur- och naturvärden avslutades under året. Genom denna satsning har vi bidragit till kompetenshöjande åtgärder och stärkta nätverk bland entreprenörer och andra aktörer inom besöksnäringen och friluftslivet. Detta arbete ger samtidigt bättre förutsättningar för fler att aktivt ta del av kulturmiljöer som en källa till rekreation, bildning och upplevelse.

Kulturmiljöarbete i dialog

Utöver de formella krav som ställs på ärendehantering är vi måna om en god dialog med berörda parter. Denna dialog bidrar till att kulturhistoriska värden kan tas tillvara och/eller dokumenteras och att skador på kulturmiljöer, så långt det är möjligt, kan undvikas. Arbetssättet bidrar till att öka kunskapen om länets kulturmiljöer, både hos Länsstyrelsen och hos de aktörer vi samverkar med. Ett sådant exempel är att de stora angreppen av granbarkborren lett till omfattande skogsavverkningar. I samband med dessa bedrivs ett aktivt arbete med rådgivning kring hur avverkningen kan ske så att skador på fornlämningar undviks. Ett annat exempel är ett projekt rörande installation av solceller och kulturvärden, som Region Örebro län driver i samverkan med Länsstyrelsen och flera av länets kommuner. Inom projektet sker en gemensam kunskapsuppbyggnad genom planering av seminarier och dessa riktas till olika målgrupper, till exempel fastighetsförvaltare.

Även i arbetet med tillstånd till ändring av skyddad bebyggelse är dialog med sökande part en viktig del. När det gäller det kyrkliga kulturarvet har samverkan med räddningstjänsten etablerats utifrån tillsynsinsatser enligt lagen om skydd mot olyckor. Frågor om energianpassning av skyddad bebyggelse har ökat, men har ännu inte i nämnvärd omfattning avspeglats i ärendehantering. Sannolikt kommer sådana ärenden att öka i framtiden.

Kunskapsuppbyggnad

Under året har flera insatser genomförts för att höja kunskapen om länets kulturmiljöer. Bland annat har inventeringar av kulturmiljöer i och i anslutning till vatten fortlöpt. Vidare har flera utredningar inför eventuella byggnadsminnesförklaringar genomförts. Arbetet med kunskapsuppbyggnad bidrar till högre kvalitet på kulturmiljöarbetet i länet och till att länets kulturmiljöer på ett positivt sätt kan bidra till en hållbar utveckling i länet.

Resultatbedömning

För verksamhetsområdet kulturmiljö bedöms resultatet sammantaget som gott. Kulturmiljöverksamheten har totalt sett under året upprätthållit en hög standard och god måluppfyllelse. Den löpande ärendehantering har kunnat genomföras med god kvalitet, och detta arbete bidrar till måluppfyllelsen både genom tillämpning av lag och fördelning av bidrag.

Kulturmiljövårdens kompetens efterfrågas i flera ärendegrupper, vilket ställer krav på flexibilitet i den interna planeringen och på resurseffektiva arbetssätt. Samtidigt är de tillgängliga resurserna knappa. Det interna samrådsarbetet har fungerat på ett bra sätt. Liksom tidigare år har vi under 2021 sett en fortsatt trend att andelen ärenden som är tidskrävande och komplicerade ökar, både när det gäller ärenden enligt kulturmiljölagen och interna och externa samrådsärenden. Allt fler ärenden rör påverkan på riksintressen, både inom samhällsplaneringsområdet och inom ärenden som följer av miljöbalken, såsom vatten- och

vindkraft. Vi bedömer att dessa trender kommer att bestå, framför allt när det gäller ärenden som kopplar till vattenvårdande åtgärder och utbyggnad av förnyelsebara energikällor. Ytterligare en märkbar trend är att allt fler ärenden behandlas i domstolsprocesser.

Prövningsprocesserna enligt den nationella prövningsplanen för moderna miljövillkor har inletts under året. Arbetet inför och under dessa prövningar kräver alltjämt stora resurser. Förutsättningarna för att tillvarata kulturvärden i dessa processer är bristande, inte minst på grund av att resurser för utredningar, antikvarisk medverkan och fördyrande åtgärder saknas.

Länsstyrelsen noterar en trend att fler kommuner anställt handläggare med antikvarisk kompetens. Det finns dock fortfarande en stor utvecklingspotential när det gäller att tillvarata kulturvärden i samhällsplaneringen. I samband med miljömålsuppföljningen har det konstaterats att allt färre byggnader skyddas i detaljplan. Den nya stödformen för energieffektivisering i flerbostadshus, som introducerades under hösten 2021, kan påverka kulturvärden i den byggda miljön och eventuellt bidra till en ökad mängd överprövade bygglov. En positiv tendens är dock att samordning kring målen för kulturmiljöarbetet och politiken inom gestaltad livsmiljö har gett länsstyrelsen en god grund för att verka för ökad kunskap kring kulturvärdenas betydelse som en resurs i en hållbar samhällsutveckling. Även på kommunnivå finns ett stort intresse för politikområdet och arenor för kompetensutveckling och diskussion kring dessa frågor. Tillsammans med länets kommuner har därför initiativ tagits till ett nätverk för regional samverkan kring politikområdet Gestaltad livsmiljö.

Den höga ärendebelastningen har totalt sett bidragit till att tillsynsärenden har prioriterats ned även under 2021. En viss tillsyn av fornlämningsärenden har genomförts inom ramen för ärendehantering. Utvecklingen på detta område är därför oförändrad.

Arbetet med fördelning av kulturmiljövårdsanslaget har bedrivits på ett bra sätt. Vi ser ett ökat tryck på anslaget för kulturmiljövård, med många resurskrävande objekt. En tendens är därför att bidragen blir färre men större, samtidigt som de medel som finns att fördela inte ökar. Vidare leder resursbristen till en allt striktare prioritering till skyddad bebyggelse, vilket på sikt kan motverka målsättningar om ökad delaktighet i kulturmiljöarbetet.

Till följd av pandemin har trycket på många besöksmål varit stort. Det är en positiv trend att allt fler upptäcker länets kulturmiljöer som källa till rekreation, friluftsliv, kunskap och upplevelser. Det har samtidigt medfört att behovet av större samhälleliga insatser för att vårda och utveckla sådana miljöer blir allt tydligare. Flera av länets besöksmål drivs av resurssvaga aktörer, och det medför att ansökningar om bidrag till kulturmiljövård ökar. Samtidigt har efterfrågan på informationsmaterial ökat. Allmänheten uppmärksammar i allt högre grad brister, såsom eftersatt vård och skyltning, vilket också är åtgärder som belastar anslaget till kulturmiljövård. Sammantaget är det en positiv utveckling att kulturarvet väcker engagemang.

Samhällsskydd och beredskap

Avsnittet innehåller redovisningar och återskotteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p8 Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap	Länsstyrelseinstruktion
7§ Geografiskt områdesansvar enligt förordningen (2015:1052)	Länsstyrelseinstruktion
1B1 Civilt försvar och beredskapsplanering	Regleringsbrev
1B2 IT- incidenter	Regleringsbrev
3E4 Kompetensinsats riskbaserat informationssäkerhetsarbete	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet omfattar skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar. Uppgifterna och uppdragen följer dels av lagar och förordningar, dels särskilda uppdrag från regeringen. De viktigaste uppgifterna och uppdragen är:

- Geografiskt områdesansvar för krisberedskapen på regional nivå. Det innebär att vi ska sammanställa regionala risk- och sårbarhetsanalyser, samordna planering inför och hanteringen samt ansvara för samlade lägesbilder vid fredstida kriser.
- Högsta civila totalförsvarsmyndighet i länet. Det innebär att vi ska verka för samordning av planering och för att det civila försvaret agerar samordnat under höjd beredskap.
- Ansvar för räddningstjänst och sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen från kärnteknisk anläggning.
- Vid behov överta ansvaret för kommunal räddningstjänst
- Ständigt ha en tjänsteman i beredskap och en förmåga att snabbt upprätta en krisledningsorganisation.
- Uppföljning av kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar.
- Bevaka riskhänsyn i samhällsplaneringen.

Till följd av covid-19-pandemin har länsstyrelserna därutöver fått ytterligare ett antal särskilda regeringsuppdrag att hantera inom ramen för detta verksamhetsområde. Dessa uppdrag har redovisats fortlöpande. Länsstyrelsernas övergripande arbete med dessa uppdrag redovisas under avsnitt Information av väsentlig betydelse, sida 123.

Det övergripande målen för samhällets säkerhet är att värna samhällets funktionalitet och att värna vår förmåga att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.

Målet för skydd mot olyckor är att i hela landet ge människors liv, hälsa, egendom och miljö ett – med hänsyn till de lokala förhållandena – tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

Målen för samhällets *krisberedskap* är att:

- minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet
- värna människors liv och hälsa och grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö då olyckor och krissituationer inträffar.

Mål för det *civila försvaret* är att ha förmåga att:

- värna civilbefolkningen
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- upprätthålla en nödvändig försörjning
- bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred
- med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.

Mål för *seveso-tillsyn* är att:

- värna civilbefolkningen från allvarlig skada och dödsfall
- förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor
- säkerställa en nödvändig skyddsnivå ur miljö- och säkerhetssynpunkt
- uppmärksamma ledning och personer som ansvarar för säkerheten om vikten av att kontinuitetsplanera verksamheter
- säkerställa att anmälan och handlingsprogram (lägre kravnivå) respektive tillstånd och säkerhetsrapporter (högre kravnivå) upprättas samt att information till allmänheter finns tillgänglig via kommunens hemsida
- säkerställa att den kommunala räddningstjänsten har kunskap, bemanning och beredskap för seveso-olyckor.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Organisering av länets samverkan inom krisberedskap och totalförsvar

Länsstyrelsens roll är att samordna det regionala arbetet före, under och efter en samhällsstörning. För att skapa förankring, samsyn och förståelse för planering inom krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap finns flera arbetsgrupper och nätverk i länet. Allt arbete utgår från vårt regionala råd för totalförsvar och är organiserat enligt figuren nedan.



Det Regionala rådet för totalförsvar är ett samrådsforum som behandlar normativa och strategiska frågor. Representanter i rådet är beslutsfattare och chefer från samtliga kommuner, räddningstjänster, Region Örebro län, Polisområde Örebro län, SOS Alarm, Civilförsvarsförbundet och Militärregion väst. Rådet leds av landshövdingen.

Operativa frågor, hur Länsstyrelsen tillsammans med övriga aktörer organiserar och strukturerar arbetet i länet, samt erfarenhetsutbyte är fokus för T-sam. T-sam består av representanter från fyra kommuner, räddningstjänst, polis, Region Örebro län och Länsstyrelsen, som även leder arbetet. Det finns fem permanenta arbetsgrupper kopplat till T-sam (se figur ovan). Arbetsgruppernas syfte är att utveckla former för samarbete, skapa enhetliga rutiner, diskutera regionala behov på längre sikt samt utbyta erfarenheter från inträffade händelser. Länsstyrelsen leder och samordnar samtliga arbetsgrupper.

Att ge stöd till länets kommuner är en prioriterad och omfattande uppgift. Vår arbetsmodell innebär att vi omhändertar uppdrag från den nationella nivån, synkroniserar de olika uppdragen för att därefter kunna stödja den kommunala nivån på ett effektivt och konkret sätt. Den höga personalomsättningen hos kommunerna bidrar till att de har ett stort behov av stöd.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Samhällsskydd och beredskap (45)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	11,7	15,7	9,5
Antal årsarbetskrafter kvinnor	7,0	9,2	5,4
Antal årsarbetskrafter män	4,7	6,5	4,2
Antal ärenden, inkomna och upprättade	193	242	256
Antal beslutade ärenden	190	249	181
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2	1	0
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	16 535	19 633	12 489
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	106 973	139 131	506
Varav lämnade bidrag till andra länsstyrelser (tkr)	106 973	139 131	506
Varav övriga lämnade bidrag (tkr)	0	0	0

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina

Under 2020, och till viss del under 2021, har antal årsarbetskrafter och verksamhetskostnader ökat jämfört med 2019. Ökningen kan till stor del förklaras av Totalförsvarsövning 2020 (TFÖ 2020) men även krishantering till följd av coronapandemin. Minskningen av årsarbetskrafter och verksamhetskostnader mellan 2021 och 2020 beror till stor del på minskad omfattning av krishantering till följd av coronapandemin inom detta verksamhetsområde.

Resultatindikatorer

Länsstyrelserna har valt att inte redovisa några resultatindikatorer för verksamhetsområdet i årsredovisningen för 2021.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med riskbaserat informationssäkerhetsarbete

Syftet med uppdraget är att genomföra en särskild kompetenshöjande insats för att stödja varje länsstyrelse i arbetet med att leda ett riskbaserat systematiskt arbete med informationssäkerhetsarbete. Viktiga utgångspunkter är en gemensam policy för informationssäkerhet och ansvarsförhållandena i länsstyrelsernas gemensamma samverkan. Målgruppen är länsstyrelsernas högsta ledning och insatsen består av en teoretisk del och en praktisk övning som involverar respektive myndighets informationssäkerhetsorganisation. Arbetet startade efter regeringsbeslut i november 2021 och kommer att avslutas under 2022, i nära anslutning till att förslaget till en gemensam informationssäkerhetspolicy lyfts till landshövdingemötet i början av 2022.

Länsstyrelsernas organisation och system för säkerhets- och signalskydd

Länsstyrelserna har under de senaste åren arbetat intensivt såväl internt på de egna myndigheterna, som genom gemensamma insatser för att snabbt öka vår förmåga inom civilt försvar, signalskydd, och säkerhetsskydd. Inom ramen för totalförsvarsplaneringen har kravet på länsstyrelsernas förmåga att skydda säkerhetskänslig verksamhet ökat högst väsentligt. Länsstyrelserna har med anledning av detta skapat en stabil organisation och ett system för säkerhets- och signalskydd och en utvecklingsplan för perioden mellan 2021–2025. Väsentliga utvecklingsaktiviteter av informationssystem för att skapa förmåga att hantera och skydda säkerhetsskyddsklassificerad information har dock inte kunnat prioriteras under 2021.

Prestationer och effekter

Våra samlade insatser har bland annat bidragit till:

- kunskap och förståelse för det nya vädervarningssystemet och hur samverkansrutinerna i länet kopplat till väderhändelser ser ut.
- kunskap och förståelse för den kommande övningsperiodens inriktning och prioriterade förmågeområden.
- ökad kunskap och förståelse hos medarbetarna om myndighetens uppdrag och ansvar inom civilt försvar och vikten av säker informationsdelning
- ökad kunskap och förståelse om lagar och regler inför genomförandet av Totalförsvarsövning 2020.
- ökad kunskap i barn- och jämställdhetsperspektiven under höjd beredskap, samt konkreta verktyg och metoder för hur man kan integrera perspektiven i analys- och lägesbildaarbetet.
- ökad kunskap och förståelse för vikten av kommunikation under höjd beredskap.
- ökad kunskap och metoder för att identifiera informationspåverkan.

Beredskapsplanering

Inom ramen för myndighetens arbete med beredskapsplanering har Länsstyrelsen under 2021 arbetat med att utveckla strukturen för hur beredskapsarbete ska bedrivas i Örebro län. Syftet har varit ett mer enhetligt och sammanhållet beredskapsarbete i länet. Oavsett beredskapssektor eller beredskapsområde ska arbetet ske utifrån gemensamma principer, förhållningssätt och med gemensamma metoder. Målet är att upprätthålla en

adekvat verksamhet i sektorn eller området som vidtar konkreta beredskapsåtgärder. En enad syn inom myndigheten och i Örebro län för hur beredskapsarbetet ska genomföras på ett systematiskt sätt kommer att stärka robustheten och motståndskraften hos samhällsviktiga och försörjningsviktiga aktörer i länet.

Under 2021 har vi även genomfört en grundlig genomgång av länets äldre beredskapsplanering. Det samlade arbetet har bidragit till att skapa ett underlag för fortsatta diskussioner med olika aktörer med uppgifter inom krisberedskapen och totalförsvaret: andra myndigheter, kommuner, regionen och företag. Genomgången har skapat bättre möjligheter till samverkan inom beredskapsområdet på nationell, militärregional och i länet samt samverkan med genomförda, pågående och kommande arbeten i myndigheten, exempelvis kring mänskliga rättigheter, barnkonventionen och klimatanpassning.

Länsstyrelsens arbete omhändertar även de fokusområden som anges i *Handlingskraft*, den samlade plan för ett starkare totalförsvaret, som Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) presenterade under 2021. Arbetet inom Länsstyrelsen har kommit en bit på vägen, främst gällande de delmål som finns i handlingsplanen för de två fokusområdena Beredskapsplaner samt Ledning och samverkan. Visst arbete har genomförts även i delmålen för fokusområdena Försörjningsberedskap, Försvarsvilja och Cybersäkerhet. Aktivt arbete fortsätter under 2022.

Under året har Länsstyrelsen svarat på ett antal remisser, gällande: Struktur för ökad motståndskraft (SOU 2021:25), Strategi för försörjningsberedskap (MSB1784) samt Planering för försörjning av varor och tjänster (MSB1765). Länsstyrelsen ser särskilt positivt på förslaget att landshövdingen Örebro län föreslås bli civilområdeschef i Mellersta civilområdet.

Företagsplanläggning regional dricksvattenförsörjning

Hösten 2020 inledde Länsstyrelsen ett pilotprojekt tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Pilotprojektet syftade till att testa en ny vägledning för att planlägga företag inom totalförsvaret. Näringslivets roll i totalförsvaret är betydande, och det är nödvändigt att myndigheter har rätt metod och kunskap för att inkludera företag som är kritiska inom försörjningsberedskapen. Ett av målen med pilotprojektet var att påbörja arbetet med att öka robustheten inom dricksvattenförsörjningen i Örebro län. Ett annat mål var att skapa en metod för företagsplanläggningar som lämpar sig för dricksvattenproducenter i första hand, men som efter anpassningar kan användas mot företag även inom andra sektorer.

Utifrån MSB:s vägledning, Planering för försörjning av varor och tjänster, har vi tillsammans med en dricksvattenproducent i Örebro län utrett förmågan att producera och leverera dricksvatten under hela hotskalan, ytterst i händelse av krig. Vår användning av MSB:s vägledning har under arbetets gång utvecklats och anpassats, både utifrån sådant som vi sett behov av att förtydliga eller addera för att genomföra pågående arbete men också med tanke hur vi planerar att ta oss an nya projekt inom området.

Pilotprojektet har resulterat i en handlingsplan som redovisar en detaljerad beskrivning av företagets förmågebeskrivning inom dricksvattenförsörjningen. Dessutom har projektet bidragit till ökad kunskap om vilken typ av stöd samarbetande företag behöver från Länsstyrelsen och andra myndigheter. Utöver företagsdialogen har vi inventerat vilka behov av stöd länets kommuner har inom kontinuitetshantering för dricksvattenförsörjning.

Erfarenheterna från de båda arbetena har bidragit till en god bild av hur vi på ett effektivt sätt kan utreda förmågan att producera och leverera dricksvatten och vilka typer av stöd som är nödvändiga. För det övergripande arbetet inom vår regionala beredskapsplanering innebär resultatet en ny metod som bidrar till att stärka robustheten och motståndskraften hos samhällsviktiga och försörjningsviktiga aktörer i länet.

Övning och utbildning

Under 2021 gick SMHI över till ett nytt vädervarningssystem. Under året har därför utbildningar genomförts med länets aktörer.

Länsstyrelsen har även omhändertagit den nya nationella övningsinriktningen för samverkan och omsatt det till en övningsstrategi med tillhörande aktivitetslista för länets krisaktörer för kommande övningsperiod. Länsstyrelsen har aktivt deltagit i arbetet inom Nationellt forum för inriktning och samordning av övningar. Med utgångspunkt i den nationella övningsstrategin och den nationella övningsinriktningen har vi påbörjat arbetet med övnings- och utbildningsplan både för länets aktörer och för vår egen myndighet.

Länsstyrelsen har även genomfört interna utbildningsinsatser inom ämnena totalförsvar, säker informationsdelning samt inom det nya vädervarningssystemet.

Totalförsvarsövning 2020

Under året har Länsstyrelsen planerat och genomfört övningsaktiviteter inom ramen för Totalförsvarsövning 2020. Utöver att förbereda vår egen organisation och personal, har vi även stöttat de länsaktörer som deltagit i övningsmoment genom att agera spelledare och lokal övningsledare till aktörerna. Vi har även genomfört förberedande diskussionsövningar med nyckelpersoner inom organisationen, samt stöttat andra länsaktörer i deras förberedelser och förövningar.

Drygt trettio medarbetare har deltagit i den länsstyrelsegemensamma utbildningen i barn- och jämställdhetsperspektiv under höjd beredskap. Medarbetarna och den egna organisationen har fått verktyg och metoder för att kunna tillämpa perspektiven i en situation där riket är under väpnat angrepp och högsta beredskap råder.

Signalskydd

Utvecklingsarbetet inom Länsstyrelsens signalskyddstjänst har medfört ökade möjligheter till autonomt agerande för personalen. De rutiner som har tagits fram fungerar som stöd för personalen, vilket medför minskat personberoende inom myndighetens signalskyddstjänst.

Även inrättandet av en hemlig expedition har bidragit till att signalskyddstjänsten blivit mindre personberoende. Dessutom har det utökad antalet medarbetare, som kan vara handläggare och chefer behjälpliga vid försändelse via signalskyddet.

Nationell samverkan

Ansvar för tillsyn av kommunal räddningstjänst har flyttats från länsstyrelserna till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Det nationella arbetet med att ta fram gränsdragningar mellan länsstyrelserna och MSB har samordnats av en representant från Länsstyrelsen i Örebro län. Resultatet blev ett dokument som beskriver ansvar och roller.

Under sommaren 2021 fanns en gemensam beredskap mellan alla 21 länsstyrelser för att hantera större händelser. Det fanns även en organisation som innebar att MSB hade en kontakt in till samtliga länsstyrelser. En representant från Länsstyrelsen i Örebro län deltog i planeringen av sommarberedskapen.

Samverkan Västra militärregionen (MRV-NOST)

Västra militärregionen är en av fyra militärregioner i Sverige och förutom Örebro län ingår även Hallands, Värmlands och Västra Götalands län. Landshövdingarna i de fyra länen och chefen för Västra militärregionen utgör en ledningsgrupp som inriktar det gemensamma totalförsvarsarbetet.

Länsstyrelsernas beredskaps-/försvarsdirektörer och stabschefen för Västra militärregionen är samordningsgrupp och styr det gemensamma totalförsvarsarbetet utifrån ledningsgruppens inriktning.

Handläggare inom civilt försvar hos de fyra länsstyrelserna bildar arbetsgrupper som samordnar och bereder det gemensamma totalförsvarsarbetet utifrån samordningsgruppens styrning. Under året har Länsstyrelsen drivit arbetet med att revidera den högre regionala grundsynen som inriktar militärregionens och de fyra länsstyrelsernas gemensamma arbete.

Kommunikationsgruppen består av kommunikatörer från de fyra länsstyrelserna samt Västra militärregionen. Arbetsgruppen kommunikation har under året gjort en långsiktig planering för att omhänderta det kommunikationsuppdrag som ledningsgruppen formulerat i den högre regionala grundsynen.

Arbetsgruppen har även sammanställt de nationella kommunikationsdirektiv och strategier på området som berör våra myndigheter. Kommunikationsarbetet har vävts samman med de förberedelser och aktiviteter som sker inom ramen för Totalförsvarsövning 2020.

Länsstyrelsens stöd till kommunernas arbete med civilt försvar och beredskapsplanering
Utifrån kommunöverenskommelsens tre grundläggande delar har Länsstyrelsen i uppdrag att stötta kommunerna gällande säkerhetsskydd med insatser inom signalskyddstjänsten. Under året har det nationella projektet Säkra kommunikationer drivits, med syfte att stärka de regionala förmågorna inom krisberedskap och totalförsvar. Projektet har bidragit till att stärka signalskyddet och säkerhetsskyddet hos länsstyrelser, kommuner, regioner och andra samarbetspartners inom det civila försvaret. Tack vare konceptet Signe kan verksamhetsutövare kommunicera säkerhetsskyddsklassificerad information elektroniskt upp till och med säkerhetsskyddsklass "begränsat hemlig". Signe stärker signalskyddet och säkerhetsskyddet hos länsstyrelser, kommuner, regioner och andra samarbetspartners inom det civila försvaret och skapar ett tryggare sätt att skyddat utbyta elektronisk information inom totalförsvaret.

Signe innehåller inte bara en teknisk lösning, utan även utbildning i säkerhetsskydd, signalskydd och administrativ hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter/handlingar har genomförts för att skapa en helhet i arbetssättet kring säkerhetsskydd. För att de kommuner och regionen i länet som inte har en egen signalskyddschef ska kunna tilldelas och använda signalskydd har en överenskommelse tecknats mellan Länsstyrelsen och kommuner/region, där Länsstyrelsen går in som signalskyddschef medan kommuner/regionen utser en biträdande signalskyddschef. Länsstyrelsen ansvarar då för ledning och samordning av signalskyddet.

Alla länets kommuner och regionen har nu möjlighet att kommunicera säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter via signalskydd. Som ett stöd i arbetet med signalskydd och säkerhetsskydd har Länsstyrelsen startat ett nätverk för länets kommuner och regionen. Möten genomförs regelbundet där informationsutbyten sker, stöd och olika frågor behandlas. För att hålla signalskyddstjänsten aktuell och anpassad för de kommuner eller regioner som skrivit överenskommelse med Länsstyrelsen erbjuder Länsstyrelsen det stöd och administration som behövs.

Kommunuppföljningar

Kommunuppföljningar utifrån lagen om extraordinär händelse har genomförts i samtliga kommuner under våren 2021. Resultatet innebär att områden för framtida utvecklings- och stödbehov från länets kommuner har identifierats. Framför allt handlar det om kontinuitetshantering, trygghetpunkter samt utbildning och övning.

Integrering av jämställdhet, mänskliga rättigheter och barns rättigheter

En handlingsplan har tagits fram för arbetet med jämställdhet, mänskliga rättigheter och barnrättsperspektivet. Det har inneburit att de olika perspektiven hanteras på ett mer strukturerat sätt. Jämtegreringsarbetet har även tagits med i arbetet med strukturen för beredskapsplaneringen så att det perspektivet beaktas i det vardagliga planeringsarbetet.

Sevesotillsyn

Verksamheter som hanterar stora mängder av vissa kemikalier kan omfattas av Sevesolagen. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet och redovisar årligen tillsyn, intäkter och kostnader för Seveso-verksamheter till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Detta styrs i enlighet med förordningen (2016:986) om avgifter för tillsyn av åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Under 2021 har pandemin medfört att Länsstyrelsens tillsyn har genomförts digitalt. Ett antal tillsynsbesök har genomförts under året, men brist på personella resurser, framförallt utifrån uppdraget att hantera tillsynen enligt covid-19-lagen, har medfört att en del av den planerade tillsynen inte har kunnat genomföras under 2021. Den nationella tillsynssamordnaren har under året deltagit vid ett digitalt tillsynsbesök i länet. Målsättningen är att Sevesotillsynen ska blir mer samordnad, effektiv och likvärdig över landet.

Resultatbedömning

Den samlade resultatbedömningen för området Samhällsskydd och beredskap är att verksamheten fungerat väl och åstadkommit goda resultat men att det finns utvecklingsbehov. Pandemihanteringen har präglat arbetet på myndigheten och även myndigheten under 2021. (Redovisas särskilt undet avsnitt Information av väsentlig betydelse, sida 123). Det har inneburit att en del verksamhet inom samhällsskydd och beredskap, exempelvis utbildning och övning (förutom inom signalskyddsområdet och delar av Totalförsvarsövning 2020), har fått prioriterats ner. Pandemihanteringen har samtidigt inneburit en rejäl utvecklingsinsats för hela myndigheten och länets aktörer bland annat inom lägesbilsarbete, arbete i krisorganisation, samordning och ledning under ett utdraget förlopp.

En struktur för beredskapsarbetet är framtagen under 2021, vilket lägger en utmärkt grund för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Totalförsvarsövning 2020 har genomförts till viss del under året och i de delarna bedöms resultatet vara gott.

Naturvård och miljöskydd

Avsnittet innehåller redovisningar och återsrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p9 Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	Länsstyrelseinstruktion
6§ Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling	Länsstyrelseinstruktion
14§ Miljöprövningsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
1A4 Handlingsplan för grön infrastruktur	Regleringsbrev
1A6 Företrädade områden	Regleringsbrev
1A7 Cirkulär ekonomi	Regleringsbrev
1A8 Bevarandeplaner Natura 2000-områden	Regleringsbrev
1A9 Nationella planen för moderna miljö villkor	Regleringsbrev
1B3 Invasiva främmande arter	Regleringsbrev
1B4 Naturvård, artbevarande m.m.	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Nedanstående punkter sammanfattar delar av Länsstyrelsens uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet.

- Samordna det regionala miljömålsarbetet, utarbeta åtgärdsprogram samt följa upp och redovisa det regionala läget för miljömålen. Utarbeta miljöövervakningsprogram och genomföra miljöövervakning.
- Samordna och stimulera arbetet med de nationella friluftslivsmålen samt samordna, stimulera och lämna bidrag till lokala naturvårdssatsningar och vattenvårdsprojekt.
- Skydda områden och arter genom kunskapsuppbyggnad, informationsspridning, samverkan, bekämpning av invasiva främmande arter, beslut om områdesskydd samt utarbetande av förvaltningsplaner och åtgärdsprogram.
- Bevaka och förvalta naturvärden i skyddade områden samt stimulera och underlätta för friluftslivets nyttjande genom information, anläggningar och leder.
- Besluta om tillstånd och dispenser avseende naturskydd, skydd för djur och växtarter, terrängkörning och vilthägn samt ansvara för samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken. Ansvara för tillsyn av områdesskydd, 12:6-samråd, dispenser och tillstånd, skydd av djur, inklusive rovdjur, och växtarter, terrängkörning och vilthägn.
- Ansvara för prövning och tillsyn av vattenverksamhet och markavvattning, genomföra utredningar om allmänt fiskeintresse samt utarbeta regionala vattenförsörjningsplaner och medverka till beslut om vattenskyddsområden.
- Genom de fem vattenmyndigheterna samordna vattenförvaltningsarbetet samt utarbeta och besluta om förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljö kvalitetsnormer för vatten i respektive vattendistrikt.
- Ansvara för samråd, yttranden och tillstånd gällande mineralfyndigheter, miljöfarlig verksamhet, kemiska produkter och avfall.

- Planera och genomföra tillsyn, granska miljörapporter och besluta om miljöstraffavgifter och åtalsanmälan avseende miljöfarlig verksamhet, kemiska produkter och avfall. Planera och genomföra tillsyn av gränsöverskridande avfallstransporter. Samordna, följa upp och utvärdera kommunernas tillsynsverksamhet inom miljö- och hälsoskydd.
- Kartlägga, undersöka, utreda och riskklassa förorenade områden. Regional samordning och tillsynsvägledning. Vidareförmedling av statliga bidrag för undersökning och sanering.
- Genomföra restaurering av försurade, näringsrika och värdefulla vatten.
- Ansvara för tillsynsvägledning inom naturvård, vattenverksamhet och miljöskydd.

Generationsmålet är det övergripande målet för miljöpolitiken och beskriver att vi till nästa generation ska lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. De 16 miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.

Utöver miljömålen och dess preciseringar är nedanstående nationella mål av väsentlig betydelse för länsstyrelsernas miljöarbete:

- Senast 2015 ska alla miljöfarliga verksamheter med äldre tillstånd enligt miljöskyddslagen vara omprövade enligt miljöbalken.
- Tillsyn ska ske i sådan omfattning att den bidrar till att regelefterlevnaden överlag är god och att alla inkommande ärenden handläggs med tillfredsställande kvalitet.
- En effektiv och enhetlig miljötillsyn är avgörande för att säkerställa att en hållbar utveckling främjas som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö.
- Tillsynsvägledande myndigheter ska aktivt verka för samordning och samverkan i frågor om tillsynsvägledning. Länsstyrelserna ska ge tillsynsvägledning i länet.
- Det övergripande målet för friluftslivspolitikerna är att stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv med allemansrätten som grund.
- Samtliga omprövningar av vattenkraft ska genomföras under en 20-årsperiod räknat från 2022.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030. Inom området naturvård och miljöskydd berör vårt arbete främst mål 2; Ingen hunger, mål 3; Hälsa och välbefinnande, mål 6; Rent vatten och sanitet för alla, mål 7; Hållbar Energi för alla, mål 9; Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, mål 11; Hållbara städer och samhällen, mål 12; Hållbar konsumtion och produktion, mål 13; Bekämpa klimatförändringarna, mål 14; Hav och marina resurser samt mål 15; Ekosystem och biologisk mångfald.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Miljöprövningsdelegationen

Miljöprövningsdelegationen är en självständig funktion inom länsstyrelsen som fattar beslut i ärenden om tillstånd för miljöfarlig verksamhet samt i ärenden som rör bland annat ändring av tillstånd eller villkor för sådana verksamheter. Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Örebro län prövar ärenden för Örebro län och Värmlands län. Länsstyrelsen är föredragande i de ärenden där Miljöprövningsdelegationen beslutar.

Varje länsstyrelse är en självständig myndighet och varje miljöprövningsdelegation är självständig då den fullgör sitt uppdrag. Miljöprövningsdelegationerna vid olika länsstyrelser samverkar och samråder med varandra. Syftet är bland annat att sprida kunskap och utbyta erfarenheter mellan landets miljöprövningsdelegationer, att utarbeta gemensamma handläggningsrutiner för tillståndsprövningen samt att främja en enhetlig, effektiv och rättssäker miljöprövning i landet.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Naturvård och miljöskydd (50–58)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	60,4	57,6	54,6
Antal årsarbetskrafter kvinnor	30,2	28,9	27,3
Antal årsarbetskrafter män	30,2	28,7	27,2
Antal ärenden, inkomna och upprättade	2 094	1 983	1 807
Antal beslutade ärenden	1 925	2 042	1 780
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	72	90	118
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	97 076	85 447	78 190
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	395 953	341 663	160 848
Varav lämnade bidrag till andra länsstyrelser (tkr)	372 564	321 360	145 908
Varav övriga lämnade bidrag (tkr)	23 388	20 303	14 940

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina

Trenden är att det totala antalet inkomna och upprättade ärenden ökar, samtidigt som antalet ej beslutade ärenden äldre än två år minskar. Vi har gjort prioriteringar i handläggningen för att minska antalet ej beslutade ärenden äldre än två år.

Resultatindikatorer

Länsstyrelserna har omfattande uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet. Indikatorerna i tabellen nedan är framtagna för att i årsredovisningen följa upp relevanta nationella mål inom naturvård och miljöskydd. Indikatorerna i tabellen har tydliga kopplingar till länsstyrelsernas uppdrag och bidrar till att ge information av väsentlig betydelse till regeringen.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Antal miljöfarliga verksamheter där ursprungstillståndet är från Miljöskyddslagen, (dvs tillståndet är äldre än 20 år)	Senast 2015 ska alla miljöfarliga verksamheter med tillstånd enligt Miljöskyddslagen vara omprövade enligt Miljöbalken	Miljöprövning	NikITA ¹⁾	Saknas ³⁾	27	28	30
Areal strikt skyddad natur (ha nationalparker (NP), naturreservat (NR), naturvårdsavtal (NVA), biotopskyddsområden (BSO)) totalt i länet	Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Storslagen fjällmiljö, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6§ länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾	Saknas ³⁾	38 523	37 940	36 698
Tillkommande areal skyddad natur för året (hektar)	Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Storslagen fjällmiljö, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6§ länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾	Saknas ³⁾	583	1242	727

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Varav hav	Hav i balans och levande kust och skärgård, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6§ länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾	Saknas ³⁾	0	0	0
Varav skog	Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6§ länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾	Saknas ³⁾	368	982	392
Varav sjö och vattendrag	Levande sjöar och vattendrag, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6§ länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾	Saknas ³⁾	85	100	285
Varav våtmark/myr	Myllrande våtmarker, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6§ länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾	Saknas ³⁾	79	114	24

1) Ärendesystem, Länsstyrelsen

2) Naturvårdsverkets ärendesystem

3) Det finns inte något målvärde för den länsstyrelsegemensamma resultatindikatorn

Antalet miljöfarliga verksamheter med tillstånd enligt miljöskyddslagen som ska vara omprövade enligt miljöbalken minskar successivt. Vad gäller mängden skyddad natur, är det stora variationer mellan enskilda år, vilket är naturligt beroende av vilka områden som får skydd ett visst år, och det behöver inte innebära någon trendförändring. Tabellen visar skyddad areal naturreservat, biotopskyddsområden och nationalparker. Arealen naturvårdsavtal saknas i tabellen liksom arealen biotopskyddsområden för 2021. I tabellen redovisas de skyddade områden som registrerats i Naturvårdsverkets databas skyddad natur före årsskiftet respektive år. I vissa fall kan beslut om skyddade områden ha fattats ett år men registrerats först påföljande år. Arealen skog som redovisas är all skogsmark såväl produktiv skog som impediment. All skogsmark är inte strikt skyddad. I en del naturreservat är skogsbruk tillåtet. De tillkommande arealerna bidrar till ökad uppfyllnad av miljömålen.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med miljömålen (RUS)

Regional utveckling och samverkan i miljömålssystemet (RUS) är ett samverkansorgan för det regionala miljömålsarbetet. Utifrån visionen att miljömålen är uppnådda genom samverkan och effektiva insatser som förverkligar Agenda 2030, bidrar RUS till en tydligare uppföljning av miljömålen och till att åtgärdsarbetet intensifieras och följs upp. Vidare förstärker och tydliggör RUS länkarna mellan nationell, regional och lokal nivå i miljömålsarbetet.

Exempel på väsentliga insatser under året är:

- Samordning och utveckling av miljömålsuppföljningen samt insatser inom miljöinformation.
- Projekt inom olika sakområden, exempelvis strategisk samhällsplanering, målkonflikter och synergier skog, cirkulär ekonomi, länstransportplanering och hållbar konsumtion.
- Vägledning, åtgärdsprogram, miljömålsintegrering och genomförande av kurser för förändringsledning för olika verksamheter. Fortsatt implementering av uppföljningsverktyget Åtgärdswebb för miljömålen, ett länsstyrelsegemensamt IT-system.
- Samordning av arbetet i Miljömålsrådet och med Agenda 2030.
- Samordning av kommunnätverk med vägledning och workshop om näringslivets miljömålsarbete.
- Medarrangör av digitala miljömålsdagar och två regionala miljömålskonferenser.

Flera av insatserna sker i samverkan med länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning (LEKS) och olika chefsnätverk. Bedömningen är att resultatet är gott och i allt väsentligt uppnår uppsatta mål för perioden 2019–2021.

Länsstyrelsen verkar för att generationsmålet och miljökvalitetsmålen får genomslag i Örebro län. Länsstyrelsen verkar också för att utveckla, samordna och genomföra regionala åtgärdsprogram med bred förankring i länet. En utvärdering av Örebro läns åtgärdsprogram för miljömålen 2016–2020 har påbörjats. Parallellt med utvärderingen sker en samverkan med länets aktörer för att uppdatera programmet. Miljömålsarbetet fortsätter att utföras som en integrerad del av Länsstyrelsens verksamhet. Aktiviteter som anknyter till miljömålen redovisas under respektive miljöavsnitt samt i avsnitten om Hållbar samhällsplanering och boende, sida 65, och Energi och klimat, sida 72. Förutom de två miljökvalitetsmål som endast bedöms på nationell nivå – Säker strålmiljö och Skyddande ozonskikt – är det i länet fortfarande bara miljökvalitetsmålet Frisk luft som bedöms vara nära att nås till 2030. För övriga 13 miljökvalitetsmål gäller antingen att målet inte bedöms kunna nås med befintliga resurser och planerade åtgärder eller att målet inte är relevant för Örebro län.

Prestationer och effekter

Naturvård, artbevarande m.m.

Under 2021 har Länsstyrelsen i Örebro län beslutat att inrätta fyra nya naturreservat och fattat sex beslut om geografiska utvidgningar eller ändringar av befintliga reservat. Besluten omfattar en total skyddad areal på 369 hektar. Totalt finns nu 291 statliga och kommunala naturreservat i länet.

Summan för markåtkomst under 2021 blev 172 miljoner kronor fördelade på cirka tjugo olika reservatsobjekt. Detta är en mycket stor ökning jämfört med 2020. Anledningen är att några stora naturreservatsobjekt under året lösts in med medel utöver den ordinarie länsramen. Länsstyrelsen har i flera fall haft nästan färdiga naturreservatsförslag, som varit värderade och förankrade med markägare. Till följd av detta har vi kunnat få del av medel som inte nyttjats av andra länsstyrelser.

Länsstyrelsen har i 35 olika områden i länet inventerat både skogliga och limniska värdekärnor samt särskilda organismgrupper, såsom svampar, mossor, lavar, kärlväxter, trollsländor och fjärilar. Syftet har varit att identifiera och prioritera blivande naturreservat. Under 2021 har flera arbetsmöten hållits med Sveaskog. Syftet med mötena har varit att komma överens med Sveaskog om både lämpliga reservatsobjekt och frivilliga avsättningar, som tillsammans kan ge bästa möjliga naturvårdsnytta på landskapsnivå och därmed hög kostnadseffektivitet i naturvårdsarbetet.

Inom förvaltning av skyddade områden har vi under 2021 märkt av ett fortsatt ökat besöksstryck. Till exempel ökade antalet besökare till Tivedens nationalpark med åtta procent under 2021 jämfört med 2020. Det ökade besöksstrycket har lett till att vi gjort en hel del satsningar på friluftslivet, exempelvis har vi under 2021:

- placerat ut toaletter i tre välbesökta naturreservat
- byggt ett fågeltorn i Tysslingen
- anlagt en ny entré med hög tillgänglighet i Nittälven.

Vi arbetar kontinuerligt med naturvårdande skötsel såsom slåtter och bete. Under 2021 har vi även gjort extra satsningar för att utöka betesmark och att gynna lövskog. Vi har genomfört våtmarksåtgärder i sju naturreservat samt återmeandrat fem vattendrag. Vid årets slut hade 15 kilometer diken proppats och drygt fyra kilometer vattendrag återmeandrats. Totalt har 180 hektar våtmark restaurerats.

Inom naturvägledning har vi arbetat med att ta fram ny information samt uppdaterat och tillgängliggjort information om länets skyddade natur i tryckt och digital form såväl som genom guidningar. Insatserna underlättar för länets medborgare att både lära känna och hitta till länets skyddade naturmiljöer. Huvudentrén i Tivedens nationalpark har under högsäsong bemannats av naturvägledare. Ett naturreservat, Brevens

tallskogar, invigdes under året. Invigningen skedde i samarbete med Länsstyrelsen i Östergötlands län, lokala föreningar och markägare. Arbetet med att införa Sveriges nationalparker nya visuella identitet i Garphyttans nationalpark har påbörjats under året.

Restaurering av vattenmiljöer har fortsatt att genomföras i Nittälvsdalen, som omfattar stora arealer skyddade vatten och skogsmiljöer. I Nittälvsdalen jobbar vi utifrån ett landskapsperspektiv med våtmarksåtgärder, naturvårdsbränning och restaureringsinsatser. Särskilt fokus har lagts på mindre biflöden för att återskapa meandering och variationsrika forsmiljöer. Återintroduktion av flodpärlmussla har gjorts i Nittälven – musslorna kom från nedströms liggande Rällsälven där det finns cirka 70 000 musslor. Åtgärder har också gjorts i Trösälvens naturreservat, där tidigare en damm och en vägtrumma har förhindrat spridning av öring och flodpärlmussla. Utredningar av restaurering efter flottningsrensningar pågår i naturreservaten kring Sävälven.

Inom den regionala miljöövervakningen har vi genomfört de undersökningar som planerats under 2021, enligt Länsstyrelsens program. För att kommunicera åtgärder och resultat inom länsstyrelsernas regionala miljöövervakning har vi medverkat i arbetet med att ta fram en ny webbplats – www.rmo.nu.

Länsstyrelsen har även deltagit i Naturvårdsverkets arbete med att ta fram produktspecifikationer för landskaps- och artdata inom arbetet med datavärdskap.

Friluftsliv

Samordning av friluftslivsmålen sker i samverkan med förvaltningen av skyddad natur och genom ett samverkansforum där Region Örebro län, Skogsstyrelsen, naturvårdsorganisationen Hopajola, Samhällsbyggnad Bergslagen och Örebro kommun ingår. 2021 har varit Friluftslivets år och Länsstyrelsen har samordnat genomförandet inom Örebro län. Bland de aktiviteter som har genomförts finns den så kallade landshövdingestafetten, där samordnaren tillsammans med landshövdingen har besökt länets alla kommuner för att diskutera utvecklingen av friluftslivet med respektive kommun. Sammanlagt deltog cirka 120 politiker, tjänstemän, ideella och entreprenörer i träffarna, vilket har resulterat i många förslag till nya samarbeten och utveckling av besöksområden. I december 2021 genomfördes ett avslutande seminarium.

Flera satsningar på friluftslivsanordningar i skyddad natur har genomförts, vilket sannolikt resulterar i ett ökat intresse för friluftsliv.

Åtgärdsprogram för hotade arter och artbevarande

Inom åtgärdsprogram för hotade arter har Länsstyrelsen i Örebro län under året medverkat i att ta fram en rapport åt Naturvårdsverket, *Dagfjärilar som omfattas av åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper*. I rapporten beskrivs läget för de tio dagfjärilsarter som omfattas av åtgärdsprogram för hotade arter. Tyvärr minskar förekomsten för flera av arterna, trots ett intensivt åtgärdsarbete, medan fyra arter är på väg mot en viss stabilisering. Den viktigaste åtgärden är att restaurera de kvarvarande möjliga livsmiljöerna och att bevara de som redan är i gott skick. I Örebro län har under året åtgärder utförts för att utöka den möjliga livsmiljön för asknätfjäril för att på så sätt skapa förutsättningar för den att expandera.

Restaureringsarbeten har fortsatt i Hammarskogsån för att förbättra miljöer för flodpärlmussla. Utter och kungsfiskare har återkommit till ån under de senaste åren, vilket kan ses som ett tecken på att fiskbestånd återhämtar sig. Eftersök av flodpärlmussla har genomförts i många vatten och ett nytt vattendrag med flodpärlmussla har hittats i länet. Fler hundra musslor hittades i Ramshytteån i Lindesbergs kommun.

Inom regeringsuppdraget för att gynna vilda pollinatörer har Länsstyrelsen tagit fram broschyren *Hjälp våra vilda bin*. Den har skickats ut till intresserade via Länsstyrelsens webbplats men har också delats ut genom länets bibliotek och till Länsstyrelsens personal. Broschyren har använts ihop med foldern *Biologisk*

mångfald på golfbanan, vid rådgivning till golfbanor för att väcka intresse för praktiska åtgärder. Inom projektet Hela Sverige Blommar har Hushållningssällskapet fått bidrag för att dela ut fröpåsar till länets lantbrukare för att så åkerkanter och trädor med blommande växter i syfte att gynna pollinatörer. Arton lantbrukare var intresserade och har deltagit i projektet. Inom två fokusområden för vilda pollinatörer har Länsstyrelsen under 2021 fortsatt att ha kontakt med markägare och verksamhetsutövare om åtgärder i deras grustäcker. Det fanns ett stort intresse och fem markägare har under året gått vidare med åtgärder som ska gynna värme- och sandberoende insekter.

I Nittälvens naturreservat har vi inventerat gamla igenvuxna gräsmarker för att få underlag inför kommande restaureringar. Målet är att gynna blomrika marker och förstärka landskapets konnektivitet, det vill säga möjligheten för arter att sprida sig till nya lämpliga områden. Arbetet utfördes i samverkan med förvaltningen för skyddad natur, åtgärdsprogram för hotade arter och våtmarkssatsningen. Länsstyrelsen fick även ett bidrag till ett pilotprojekt för grön infrastruktur, Planera för pollinatörer i Örebro och Skåne län. I Länsstyrelsens pilotprojekt testas den praktiska användningen av resultaten från Naturvårdsverkets pågående projekt Habitatmodellering och nätverksanalys för pollinerare. Naturvårdsverkets projekt handlar om att visa på landskapets förutsättningar för marklevande solitärbin med behov av sandiga bomiljöer och blomrika födosöksmiljöer.

Länsstyrelsen samverkar med Skogsstyrelsen inom ramen för Naturnära jobb. Ett arbetslag med totalt 19 personer har ingått i arbetsgrupper hos Skogsstyrelsen. Länsstyrelsen har introducerat dem till naturvårdsområdet och olika uppdrag i fält genom undervisning och studiebesök. Arbetslaget har sedan genomfört arbetsuppgifter som samordnas av Länsstyrelsen, bland annat städning, röjning och bekämpning av invasiva arter i naturreservat eller på kommunal mark. Arbetslaget har på ett kostnadseffektivt sätt utfört naturvårdande skötsel i olika reservat. Arbetslagen har liksom tidigare år även under 2021 genomfört uppdrag åt Sveriges geologiska undersökning (SGU) – inventering och dokumentering av kalkkällor och lokalisering och kapning samt försegling av prospekteringsrör. Projektet har varit positivt för de personer som deltagit och åtgärden har fört individer närmare en reguljär arbetsmarknad. Fyra av den nitton deltagarna har gått vidare till andra jobb, en har gått vidare till studier.

Lokala naturvårdssatsningen – LONA

Den lokala naturvårdssatsningen (LONA) ger möjlighet för kommuner och ideella föreningar att få statligt bidrag för att genomföra projekt till nytta för naturvård och friluftsliv. En särskild satsning på våtmarker tillkom 2018 (LONA våtmark) och en satsning på vilda pollinatörer tillkom 2020 (LONA pollinering).

Under 2021 fick Länsstyrelsen cirka 3,4 miljoner kronor i bidrag till LONA-satsningar, varav cirka två miljoner gick till 15 nya LONA-projekt i sju olika kommuner. Resterande medel, 1,3 miljoner kronor, var reserverade till delfinansiering och slutligt bidrag till redan pågående projekt. Det fanns inom de beviljade projekten en blandning mellan friluftsliv, naturpedagogik och insamling av naturvårdsunderlag. En sammanställning av de 15 beviljade ansökningarna inom LONA under 2021 visar att projekten stödjer flera av de globala hållbarhetsmålen inom Agenda 2030, bland annat Hälsa och välbefinnande, Ekosystem och biologisk mångfald, men även Agenda 2030-målen Hållbara städer och samhällen, God utbildning för alla och Bekämpa klimatförändringar berörs i flera projekt.

Inom LONA våtmark beviljades under 2021 sex projekt med en total summa av 5,6 miljoner kronor. Tre av de beviljade projekten är inriktade på att återvåta torvmarker. Det är en viktig åtgärd som återställer en mer naturlig hydrologi, vilket gynnar biologisk mångfald och minskar utsläppen av växthusgaser. I övrigt finns ett projekt för att återställa en betesmark och gynna biologisk mångfald i Broängskärret, ett projekt handlar om att anlägga en ny våtmark och ett projekt handlar om att ta fram underlag för att skapa en ny våtmark.

Under 2021 fanns för andra året även möjlighet att söka bidrag inom LONA pollinering, för att gynna vilda pollinatörer. Sju kommuner har beviljats bidrag till elva pollineringsprojekt på en total summa av 1,3 miljoner.

Värt att notera är att under 2021 fick även Länsstyrelsen cirka 8,1 miljoner kronor till lokala vattenvårdsprojekt (LOVA). Av dessa medel har cirka 7,4 miljoner kronor betalats ut som statsbidrag till projekt som drivs av kommuner eller ideella föreningar, 500 000 kronor har gått till projekt som drivs av Länsstyrelsen och resterande till administration. Åtgärderna i projekten leder till minskad övergödning och en förbättrad vattenmiljö.

Vilt- och rovdjursförvaltning

Under 2021 har Länsstyrelsen fortsatt att arbeta för regional delaktighet i rovdjursförvaltningen för att förebygga viltskador, samt för att öka acceptansen och förtroendet för rovdjursförvaltningen. Ett representativt resultat av rovdjursinventeringarna är viktigt för förtroendet, och förtroendet ligger till grund för hela förvaltningen. Vi har goda kontaktvägar med allmänhet och svarar upp vid alla oroliga samtal kring rovdjur nära människor och bebyggelse. Länet har enligt den senaste varginventeringen två revir med genetiskt viktiga vargar i länet.

Samverkan i rovdjursförvaltningen är betydelsefull och omfattande och leds i förvaltningsområdet från 2021 av Länsstyrelsen i Örebro län med landshövdingen som ordförande. Övriga delar i vilt- och rovdjursförvaltningens effekter redovisas under avsnittet Övrig förvaltning och trafikföreskrifter, sida 46.

Handlingsplan för grön infrastruktur

Länsstyrelsen har tidigare tagit fram och beslutat om en regional handlingsplan för grön infrastruktur. Under 2021 har Länsstyrelsen fortsatt arbetet med att publicera underlag och resultat från de analyser som ingår i handlingsplanen i en webbkarta. Vi har initierat och medverkat i flera lokala och regionala projekt i samarbete med bland annat Trafikverket, SLU, kommuner, Fortifikationsverket, Sveaskog och privata markägare. Samtliga samarbeten bygger på frivillighet och drivs eftersom samarbetsparterna ser värden i de kunskapsunderlag och resultat som Länsstyrelsen har tagit fram.

Vi driver och deltar även i nationella samarbeten kopplade till nationella marktäckedata med syfte att ta fram kunskapsunderlag om landskapet. I ett särskilt pilotprojekt undersöker vi praktisk tillämpning av resultat från Naturvårdsverkets projekt om habitatmodellering och nätverksanalys för pollinerare. Länsstyrelsen har också fortsatt sitt arbete med att kommunicera frågor som rör grön infrastruktur både internt och externt. Kommunikationen har resulterat i ökad förståelse för begreppet grön infrastruktur.

Invasiva främmande arter

Inom arbetet med invasiva arter har Länsstyrelsen under året bekämpat ett flertal invasiva arter, både på land och i vatten. Insatser har skett i ett tiotal skyddade områden samt i marker som ansluter till dessa. Vi har arbetat med informationsgivning mot intressegrupper och allmänhet.

En ny invasiv snigelart upptäcktes i länet 2019. Under 2020 och 2021 har information gått ut till boende i området där arten hittades. Dessutom har en process inletts med avsikt att kartlägga sniglar med hjälp av sökhundar och sedan att avliva dem.

Ett större bestånd av den EU-listade arten gul skunkkalla i länet har bekämpats på privata områden efter uppmaning av länsstyrelsen. Bekämpning av sjögull i Lillsjön har fortsatt, i syfte att på sikt utrota beståndet så att arten inte sprider sig. Metoden är beprövad och effekt kan ses efter två till tre växtsäsonger.

I samband med en inventering av vattenväxter i norra Vättern, har även invasiva främmande arter inventerats.

Bäckroding är ett hot mot den inhemska öringen. I Drakabäcken har bäckroding tidigare år utfiskats, genom flera elfisken. Under 2021 gjordes en uppföljning på nytt med elfiske. Ingen fångst av bäckroding noterades, vilket tyder på att tidigare bekämpning har varit effektiv.

Länsstyrelsen har också genomfört dialogmöten med alla länets kommunala chefer inom park, naturvård, underhåll/drift och avfall, bland annat om ansvaret för bekämpning av invasiva arter.

Miljö- och hälsoskydd

Miljötillsynen är ett verktyg för att kunna nå de nationella miljömålen och de globala målen i Agenda 2030. Länsstyrelsen har tillsyn på bland annat ett 30-tal tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter, huvudsakligen stora objekt med betydande miljöpåverkan samt ett stort antal vattenverksamheter. Bland de miljöfarliga verksamheterna finns kommunala avloppsreningsverk, kemisk industri, explosivämneshantering, massa- och pappersindustri, avfallsanläggningar, energianläggningar och gruvor. Särskilt de miljöfarliga verksamheterna har varit föremål för återkommande tillsyn under en längre tid. Det har bidragit till att statusen på miljöarbete och egenkontroll med vissa undantag kan upprätthållas på en god nivå inom de miljöfarliga verksamheter.

Tillsynen är viktig för att förebygga villkorsbrott och lagöverträdelser, för att främja en långsiktig förbättring av miljötillståndet och för att upprätthålla likvärdiga konkurrensförhållanden mellan verksamheter. En stor del av tillsynen är planerad och egeninitierad av miljöfarliga verksamheter, men utvecklingen går även där mot mer händelsestyrd tillsyn, något som inte är önskvärt. Under året har Länsstyrelsen yttrat sig om flera stora verksamheter i pågående tillståndsprövningar, till exempel avseende buller och utsläppsvillkor. Vi har även deltagit vid flera domstolsförhandlingar, bland annat gällande en ny A-verksamhet.

Tillsynsarbetet har under året påverkats av coronapandemin, och fokus för verksamheten har varit att vidareutveckla nya arbetssätt och arbetsformer för att kunna bedriva en effektiv tillsyn. Tillsyn har i många fall skett helt digitalt, i andra fall som platsbesök med en rundvandring utomhus på verksamheten med en efterföljande digital tillsyn. Tillsynen av miljöfarlig verksamhet har under året också fått stå tillbaka en del eftersom personella resurser har behövts för att hantera tillsynen enligt covid-19-lagen. För att utveckla miljötillsynen har vi under året medverkat i två projekt som leds av Miljösamverkan Sverige, Leva med BAT-slutsatser (BAT, Best Available Technique) samt Rimlig egenkontroll vattenkraft.

Länsstyrelsen bedriver en aktiv tillsynsvägledning. Länsstyrelsen har en rullande treårsplan för tillsynsvägledning. Syftet är att skapa framförhållning och överblick i vägledningsarbetet, att underlätta de kommunala miljöförvaltningarnas verksamhetsplanering och att förbättra deras möjligheter att delta i vägledningsaktiviteter. Planering av aktiviteter görs i dialog med kommunerna i länet och i samverkan med Miljösamverkan Värmlands och Örebro län – sedan 2019 deltar Länsstyrelsen i Örebro län tillsammans med alla länets miljöförvaltningar i miljösamverkan med Värmlands län. Det digitala arbetssättet som växte fram under början av pandemin har medfört att det genomförts mycket planerade tillsynsvägledningsaktiviteter under året med många deltagande inspektörer/handläggare inom många olika områden.

Lagstiftningen ställer krav på att tillsyn enligt miljöbalken ska vara samordnad, effektiv och att brott ska förebyggas (1 kap. 17 § miljötillsynsförordningen). Miljöbrottsamverkan sker i olika grupperingar, på lokal såväl som regional och nationell nivå. Sedan sommaren 2021 finns ett nationellt miljöbrottsråd samt en regional samverkan mellan länsstyrelserna. Länsstyrelsen i Örebro län deltar aktivt i den regionala samverkan. Det nationella Miljöbrottsrådet omfattar representanter för Naturvårdsverket, länsstyrelserna, polis, åklagare, tull och Kustbevakningen. Regional samverkan innebär en länk mellan de lokala

samverkansgrupperna och det nationella miljöbrottsrådet. Lokal samverkan sker i länet med länets kommunala tillsynsmyndigheter och andra berörda aktörer. Detta arbete har under året bland annat gjorts genom två träffar med länets kommuner, Polisen och åklagare.

Länsstyrelsen samordnar länets arbete enligt EU:s översvämningsdirektiv (2007/60/EG) som i Sverige genomförs enligt förordning (2009:956) om översvämningsrisker. Under 2021 har Länsstyrelsen reviderat, haft samråd och fattat beslut om en uppdaterad riskhanteringsplan för översvämningsrisker i Örebro tätort 2022–2027. Enligt den uppdaterade planen ska flera utredningar för att ta fram underlag till åtgärder genomföras som kan ha stor effekt på översvämningsriskerna. Medvetenheten har ökat hos de aktörer som riskerar att drabbas av en översvämningsrisk, och planen bidrar till att åtgärder vidtas.

Dammsäkerhet

Inom arbetet med dammsäkerhet har den pågående klassificeringen av länets dammar gått in i en ny fas. Nya konsekvensutredningar för ett antal av de dammar som ligger sist i prioriteringsordningen har inkommit till Länsstyrelsen. I några ärenden har beslut också fattats. Gruvbolaget Zinkgruvan Mining AB har några av länets största dammar och konsekvenserna vid dammbrott skulle bli mycket allvarliga. Länsstyrelsen har under 2021 deltagit vid en slutpresentation av den fördjupade dammsäkerhetsutvärderingen som genomfördes 2020.

Sedan några år bedriver Länsstyrelsen ett gemensamt tillsynsarbete tillsammans med länsstyrelserna i Västmanlands, Värmlands och Dalarnas län. Det gemensamma arbetet rör anläggningar som ägs av Mälarenergi Vattenkraft AB. Sedan 2020 sker även ett samarbete med länsstyrelserna i Värmlands och Dalarnas län när det gäller Karlskoga Vattenkraft AB. Ett nytt samarbete inleddes under 2021 med Länsstyrelsen i Västra Götalands län gällande Fortum AB. Dessa samarbeten ökar kvaliteten på tillsynen och innebär en ökad effektivitet för verksamhetsutövarna, som uppskattar denna arbetsform. Under 2021 har Fortum AB genomfört en helhetsbedömning av dammsäkerheten vid Degerfors dammanläggning. Det är den första helhetsbedömningen som har utförts i Örebro län. Fortum presenterade resultatet för Länsstyrelsen vid ett möte, med efterföljande besök vid dammen.

Miljöprövningsdelegationen

Miljöprövningsdelegationen fattar beslut i ärenden om tillstånd för miljöfarlig verksamhet. Under året har Länsstyrelsen prioriterat de nationellt beslutade handläggningsmålen för tillståndsärenden i Miljöprövningsdelegationen och de ärenden som handlar om nyetablering och utökning eller där ett tillstånd riskerar att gå ut. Pandemin har även påverkat prövningsverksamheten. Samrådsprocessen som föregår en ansökan har anpassats och i vissa fall genomförs helt digitalt med syfte att prövningsprocessen ska fortlöpa så smidigt som möjligt. Vid samråden ger Länsstyrelsen vägledning till verksamhetsutövaren, bland annat för att denna redan i ett tidigt skede ska få kunskap dels om sådana omständigheter som kan utgöra hinder för tillstånd, dels om vad som behöver belysas i ansökan och i miljökonsekvensbeskrivningen. Vi deltar också aktivt i samverkan i miljöprövningsdelegationen med syftet att bidra till enhetlig handläggning. Vi har under året utökat prövningen med ytterligare en handläggare, som en del i förstärkningen av medlen för prövning enligt miljöbalken.

Förorenade områden

Tillsyns- och tillsynsvägledningsarbete

För närvarande bedöms det finnas närmare 400 förorenade områden i länet, där det skulle vara angeläget att bedriva tillsyn. Det är objekt som bedöms utgöra mycket hög risk för miljö och hälsa (riskklass 1) eller hög risk för miljö och hälsa (riskklass 2). Vid de allra flesta av dessa objekt bedrivs idag ingen aktiv verksamhet. Arbetet med att driva fram undersökningar och åtgärder tar därför mycket resurser i anspråk och kräver vanligtvis omfattande ansvarsutredningar.

Länsstyrelsen i Örebro län prioriterar arbetet med tillsyn av pågående och nedlagda verksamheter med stor och mycket stor risk där det finns ansvarig part. Detta ligger i linje med tillsynsmålen för länet – att områden med hög riskklass med ansvarig part ska prioriteras. Arbetet ligger också i linje med att uppnå relevanta nationella mål såsom Sveriges miljömål men också globala mål i Agenda 2030. Ett relevant delmål inom Agenda 2030 handlar om att minska antalet sjukdoms- och dödsfall till följd av skadliga kemikalier och föroreningar och ett viktigt nationellt miljömål är Giftfri miljö.

Mycket tid har under 2021 lagts på ett stort tillsynsobjekt med många delobjekt, där en mycket omfattande riskbedömning nu är slutförd. Ansvarsfrågan har prövats i domstol. Andra tillsynsobjekt som har prioriterats under året är

- ett stort och komplicerat exploateringsärendet vid ett före detta gasverk
- ett gruvhåll med kraftigt förorenat vatten och sediment
- ett objekt med rening av TRI-förorenat grundvatten
- undersökningar vid flera nedlagda sågverk med doppning och impregnering.

Under 2021 har dessutom extra resurser lagts på tillsyn av förorenade områden vid pågående verksamheter, på grund av förändringar i verksamheten eller avveckling.

Länets kommuner ansvarar för en stor del av tillsynen av de prioriterade objekten i länet. Därför lägger Länsstyrelsen mycket resurser på tillsynsvägledning. Vi har under 2021 sett ett extra stort behov av tillsynsvägledning hos kommunerna, eftersom många inspektörer i kommunerna är nya och oerfarna. Länsstyrelsen har arbetat med samverkan på flera nivåer, i den nationella tillsynsvägledningsgruppen, i det gemensamma Mälarlänssamarbetet, samt inom Miljösamverkan Värmlands och Örebro län. En strukturerad och genomtänkt tillsynsvägledning ger kommunerna verktyg i deras fortsatta arbete med tillsyn.

Utöver en årlig utbildning inom Mälarlänssamarbetet har en handläggartäff genomförts för länets kommuner. Dessutom har ett välkomstbrev tagits fram till nya inspektörer som en del i tillsynsvägledningen under 2021. Mycket tillsynsvägledning har också lagts på vägledning i specifika frågor. Länsstyrelsen arbetar för att få kommunerna att arbeta mer strategiskt och flera tillsynsvägledningsinsatser har genomförts inom ramen för strategipaketet.

När det gäller bidrag vid nedlagda verksamheter med stor och mycket stor risk prioriterar Länsstyrelsen i Örebro län arbetet med objekt där ansvar saknas, helt eller delvis. Arbetet utgår från de prioriteringsgrunder som Länsstyrelsen har tagit fram och en prioriteringslista. Länsstyrelsen arbetar med bidragsobjekt där Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet utifrån en tidsatt genomförandeplan (som vi kallar Masterplan). Vi jobbar för att kommunen ska vara huvudman i så stor utsträckning som möjligt i bidragsprojekt. Detta kräver en stor insats från Länsstyrelsen med tillsynsvägledning. För att minska risken att oförbrukade medel ligger kvar i bidragsprojekt hos Länsstyrelsen har vi täta kontakter med Naturvårdsverket. Idag har Länsstyrelsen inga oförbrukade medel kvar annat än i pågående projekt. Under 2021 har två åtgärdsprojekt och två utredningsprojekt (huvudstudier) genomförts med statliga bidrag i länet.

Sedan 2019 driver Länsstyrelsen ett PFAS-projekt vid pågående verksamheter där Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet. Syftet med projektet är att inventera var PFAS har använts, eller fortfarande används, och vilka risker det innebär för människors hälsa och miljön. Hittills har en inventering enligt MIFO Fas 1 genomförts på verksamheter inom sprängämnes-, kemikalie- och pappersindustrin. Projektet har resulterat i krav på MIFO fas 2 vid vissa av verksamheterna. I ett fall har PFAS påträffats i grundvattnet varför kompletterande undersökningar ska genomföras. Projektet kommer fortgå även under 2022. Länsstyrelsen planerade under året ett seminarium om PFAS för länets miljöinspektörer. Seminariet har dock på grund av

pandemin flyttas fram till våren 2022. Länsstyrelsen har även under hösten 2021 lagt upp en plan för att ta prover av sediment i ett antal sjöar och vattendrag för att få bättre kännedom om spridning av PFAS i länet. Provtagningen är planerad att genomföras under 2022.

Övrig redovisning enligt regleringsbrevets punkt 6 sker i en samlade redovisning från Länsstyrelsen i Västerbottens län i februari 2022.

Cirkulär ekonomi

Vi arbetar med cirkulära krav för vatten, massor, resurseffektivitet och kemikalier inom tillsyn och provning för att främja återanvändning, återvinning och undvika onödigt avfall. Inom miljötillsynen arbetar vi med olika inriktningar varje år, 2021 var temat att fasa ut/byta ut kemikalier, vilket kan underlätta möjligheten att på sikt uppnå en cirkulär ekonomi. Vid miljöprovning arbetar vi enligt principer för att hushålla med material och att åstadkomma mer giftfria och cirkulära kretslopp. Länsstyrelsen bidrar genom den offentliga upphandlingen i omställningen till en cirkulär ekonomi.

Under 2021 har vi arbetat med hållbar upphandling, bland annat genom det interna miljöledningsarbetet och deltagit i projektet fossilbränslefria länsstyrelser. Även i arbetet inom byggnadsvård har vi under året hanterat frågor om resurshushållning.

Nationella planen för moderna miljövillkor för vattenkraften

I länet finns närmare cirka 120 vattenkraftverk och cirka 600 dammar. Länsstyrelsens arbete med den nationella planen för moderna miljövillkor för vattenkraft är i full gång. Först ut i länet är Gullspångsälvens och Nyköpingsåns vattensystem. Länsstyrelsen är sammankallande i provningsgruppen Gullspångsälven Nedre, där ansökningarna ska lämnas in till domstolen senast februari 2023. Samverkan har varit intensiv under året. Vi har haft månatliga möten med verksamhetsutövare där vi har diskuterat knäckfrågor och motiverat dem att delta i arbetet och bidra med sin kunskap om verksamheterna. Vi har tagit fram en nulägesbeskrivning för provningsgruppen och analyserat behovet av miljöåtgärder vid 15 vattenkraftverk och fem regleringsdammar. Provningsgruppen är speciell, eftersom det är första gången som relativt stora vattenkraftverk som påverkar ett Natura 2000-område provas inom den nationella provningsplanen för vattenkraft. Flera verksamhetsområden inom länsstyrelsen har deltagit i arbetet; kulturmiljö, beredningssekreterariatet för vattenförvaltningen, jurister och miljötillsyn.

De företag och organisationer som varit med i samverkansprocesser har framfört att de tycker att samverkan under året har fungerat på ett bra sätt och att arbetet löper på bra. De är även generellt positiva till de dokument som Länsstyrelsen har tagit fram och som de själva också bidragit till. Flera arbetar med att utreda miljöåtgärder och är intresserade av att hitta lösningar vid sina anläggningar.

För att kunna ta ett helhetsgrepp om Gullspångsälvens vattenföring och de behov som finns i berörda Natura 2000-områden, har Länsstyrelsen anlitat SMHI för att ta fram en modell för miljöanpassade flöden. Länsstyrelsen i Västra Götalands län har delfinansierat arbetet. Länsstyrelsen har även anlitat konsulter för att inventera de biologiska grundförutsättningarna i vattendrag och sjöar, vilket är ett viktigt underlag vid analys och prioritering av åtgärder. Vi har också anlitat en konsult som har tagit fram kulturmiljöunderlag för dammar i länet. Detta innebär att påverkan på kulturmiljön och fornlämningar i många fall kan minimeras, och att provningarna enligt kulturmiljölagen kan undvikas eller underlättas. Vår förhoppning är att dessa underlag ska underlätta samverkan och provningar i domstolen.

Länsstyrelsen bidrar även till samverkan i några ytterligare provningsgrupper, som samordnas av andra länsstyrelser.

Länsstyrelsen har stor erfarenhet av tillståndsprocessen för vattenkraft, och vi har varit delaktiga i många miljöprövningar tidigare. Därför känner vi ett ansvar att engagera oss på ett nationellt plan. Vår samordnare för den nationella planen för moderna miljövillkor för vattenkraft (NAP-samordnare) ingår i den nationella NAP-grupp som finns inom länsstyrelserna. Gruppen har ordnat seminarium om samverkansprocessen, miljökvalitetsnormer och fiskpassager, vilket skapat förutsättningar för en ökad kunskap hos handläggare och en större nationell samsyn mellan länsstyrelserna. Framtagande av gemensamma vägledningar, rutiner och mallar ökar också länsstyrelsernas samsyn, vilket innebär att verksamhetsutövarna i landet får likriktad information. Även vår kulturmiljöhandläggare är med i den nationella vattengruppen för kulturmiljö tillsammans med länsstyrelserna och Riksantikvarieämbetet.

Bevarandeplaner Natura 2000-områden och nationella prövningsplanen

Länsstyrelsen har under året arbetat med att revidera bevarandeplaner för de Natura 2000-områden som kan komma att beröras av den nationella prövningsplanen för vattenkraften. Fokus har legat på tre bevarandeplaner, där vattenkraftsägarna ska lämna ansökan om moderna miljövillkor till domstolen senast februari 2023. Dessa planer kommer att skickas ut på remiss under 2022. Förberedelser har också gjorts inför omprövning 2024, genom att påbörja revideringen av ytterligare två bevarandeplaner. Som underlag för revideringen har Länsstyrelsen låtit ta fram rapporter, som dels har analyserat vilken påverkan vattenkraften har på aktuella Natura 2000-områden dels vilka åtgärdsbehov som finns för att uppnå gynnsamt bevarandetillstånd för anmälda arter och naturtyper. Det är viktigt att bevarandeplanerna är tydliga och uppdaterade för att kraftverksägarna ska känna till förutsättningarna.

Resultatbedömning

Länsstyrelsens sammantagna bedömning är att vi har genomfört uppdragen inom naturvård och miljöskydd med ett gott resultat.

Resultatet inom naturvård bedöms som utmärkt. Samtliga medel för markåtkomst inom kommande reservatsbildning har nyttjats och länet har kunnat ta del av nationella medel för särskilt kostsamma objekt. Reservatsbeslut har tagits enligt plan. Det ökade besöksstrycket i skyddade områden har kunnat hanteras genom ett effektivt informations- och förvaltningsarbete. Skötselarbete och övrigt naturvårdsarbete med åtgärder och statsstöd har genomförts som planerat. Omfattande insatser mot invasiva arter har genomförts i länet.

Resultatet inom miljöskydd bedöms som gott, men det har under året funnits betydande utmaningar. Länsstyrelsen har haft problem att klara av genomförandet av egeninitierad planerad tillsyn, dels på grund av pandemin dels på grund av vakanser och resursbrist. Tillsyn har fått nedprioriterats, men handläggningen av inkommande miljöbalksärenden har trots det i stort kunnat lösas. Samverkan inom ramen för den nationella planen för miljöprövning av vattenkraften har utförts enligt plan.

Areella näringar

Avsnittet innehåller redovisningar och återskottningar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p10 Lantbruk och landsbygd	Länsstyrelseinstruktion
3§ p11 Fiske	Länsstyrelseinstruktion
4§ p1 Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7§ ärvdabalken	Länsstyrelseinstruktion
1A2 Regionalt livsmedelsstrategiarbete	Regleringsbrev
1A3 Målsättningar för hantering av EU-stöd	Regleringsbrev
1A10 EU:s gemensamma jordbrukspolitik	Regleringsbrev
1A11 Landsbygdsprogrammet samt Havs- och fiskeriprogrammet	Regleringsbrev
1D6 Ersättning för skada på fisk och fiskeredskap	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Nedanstående punkter sammanfattar delar av uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet.

- Jordbrukarstöd till jordbruksföretagare som direktstöd (gårdsstöd, förgröningsstöd, nötkreatursstöd, stöd till unga).
- Jordbrukarstöd till jordbruksföretagare inom landsbygdsprogrammet (kompensationsstöd, ersättning för ekologisk produktion eller till omställning, miljöersättning till betesmarker och slåtterängar, skötsel av våtmark).
- Kontrollera alla ovanstående stödformer i fält samt även vissa andra stödformer till jordbrukare som Jordbruksverket handlägger, till exempel stöd för djuromsorg.
- Handläggning av olika landsbygdsstöd: miljöinvesteringar inom jordbruk; investeringar inom jordbruk eller trädgård; jordbruks- och affärsutveckling; service, infrastruktur och attraktiv landsbygd.
- Inom ramen för landsbygdsprogrammet: arbeta med samarbetsprojekt kopplat till livsmedelsstrategin för att skapa nya jobb inom livsmedelskedjan; erbjuda kompetensutveckling, information och rådgivning till lantbrukare och företagare på landsbygden.
- Ängs- och betesmarksinventering.
- Behörighetsutbildningar för att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel utomhus i till exempel jordbruk, trädgård eller i växthus.
- Tillsyn av flyghavre och vissa skadegörare.
- Jordförvärvsärenden vid köp av jord- och skogsbruksfastigheter.
- Ansvara regionalt för genomförandet av de fiskeripolitiska målen inkluderande yrkesfiske och vattenbruk samt hållbar förvaltning och skydd av fiskbestånd.
- Förordna fisketillsynspersoner och ansvarar för olika fiskevårdsåtgärder.
- Dela ut fiskevårdsbidrag för till exempel biotopvård i rinnande vatten med mänsklig påverkan, utsättning av fisk, fiskevårdsplaner och fiskvägar.
- Hantera ersättning för sälskador på fisk och fiskeredskap samt investeringsstöd till fiskerinäringen för bland annat yrkesfiske.
- Handläggning av stöd inom Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF).

- Målet för areella näringar, landsbygd och livsmedel är att insatserna ska bidra till goda förutsättningar för arbete, tillväxt och välfärd i alla delar av landet. De gröna näringarna ska vara livskraftiga och bidra till klimatomställningen och att naturresurserna används hållbart.

Riksdagen har även beslutat om ett övergripande mål för *livsmedelskedjan* samt mål för tre strategiska områden – Regler och villkor, Konsument och marknad samt Kunskap och Innovation.

- En konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet. Produktionsökningen, både konventionell och ekologisk, bör svara mot konsumenternas efterfrågan. En produktionsökning skulle kunna bidra till en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel. Sårbarheten i livsmedelskedjan ska minska.

Det övergripande målet för *fiskepolitiken* är att bidra till livskraftiga fisk- och skaldjursbestånd, ett hållbart fiske och hälsosamma ekosystem samt att stärka måluppfyllelsen i den Maritima strategin och Livsmedelsstrategin.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030.

Livsmedelsstrategins målsättning om ökad livsmedelsproduktion bidrar bland annat till delmål 2.1 (Tillgång till säker och näringsrik mat till alla), Landsbygdsprogrammet bidrar till huvudmål 15 (Ekosystem och biologisk mångfald, Skogsprogrammet bidrar till huvudmål 7, Hållbar energi till alla.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Areella näringar (60–62)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	25,2	23,8	26,0
Antal årsarbetskrafter kvinnor	18,0	17,3	18,4
Antal årsarbetskrafter män	7,2	6,5	7,5
Antal ärenden, inkomna och upprättade ¹⁾	7 441	7 538	7 857
Antal beslutade ärenden ¹⁾	8 288	7 842	9 666
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år ¹⁾	1 092	1 841	1 536
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	27 749	24 817	28 395
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	32 914	490	0
Varav lämnade bidrag till andra länsstyrelser (tkr)	32 160	470	0
Varav övriga lämnade bidrag (tkr)	754	20	0

1) Se fotnot tabell F för urval av ärenden från Jordbruksverkets system.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP, ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket.

Ökningen av lämnade bidrag till andra länsstyrelser år 2021 beror till stor del på vidareförmedling av medel av anslagsposten beredskap inom livsmedel och dricksvattenområdet samt vidareförmedling av medel för hantering av jordbrukstödsåterkrav.

Innevarande programperiod har inneburit en ökad resursåtgång i Länsstyrelsens handläggnings- och kontrollarbete. Orsakerna är en ökad komplexitet i stödsystemet samt behov av hårda prioriteringar i Jordbruksverkets utveckling av IT-systemen. IT-systemet för handläggning har under 2021 utvecklats

ytterligare vilket gjort att fler ärenden har kunnat handläggas klart. Emellertid kvarstår vissa moment som vi tvingats hantera manuellt, vilket varit resurskrävande och dessutom ökat risken för att fel ska uppstå.

Länsstyrelsen i Örebro län tog under 2021 emot 2 150 samordnade ansökningar (SAM-ansökningar). En SAM-ansökan består vanligtvis av ansökan om flera olika stöd i samma ansökan och betalas ut i flera omgångar. Det medför att en enskild SAM-ansökan genererar flera beslut. Inför 2021 kvarstod delar av handläggningen från 2015–2020 års jordbrukarstödsansökningar vilket inneburit ökade kostnader. Under 2021 har Länsstyrelsen fattat 7 695 beslut om utbetalning för stödperioden 2015–2021.

Länsstyrelsen har under 2021 lagt resurser på att förbättra kvaliteten på avdragsmallarna. Detta arbete har skett i samarbete med Jordbruksverket. Bakgrunden är att regeringen i september 2020 beslutade att ställa Jordbruksverkets godkännande som utbetalande organ för utgifter från Europeiska garantifonden för jordbruket och Europeiska jordbruksfonden under prövning. Anledningen var att EU-kommissionen och Ekonomistyrningsverket hade konstaterat brister hos Jordbruksverket. Kontrollresultat har inte överförts till utbetalningarna via IT-systemet, istället har det krävts manuellt hanterade avdragsmallar. Avdragsmallarna har konstaterats vara bristfälliga, vilket bland annat berott på brister i indata och handläggningsrutiner. En annan konstaterad brist som lett till prövningen är att återkrav från och med stödår 2015 ännu inte hade kunnat hanteras.

Under senare delen av 2020 öppnade Jordbruksverket därför IT-systemet för att göra återkrav på tidigare felaktiga utbetalningar. Länsstyrelsen har lagt stora resurser på att klara målet om att 100 procent av uppkomna återkrav för stödåren 2015–2019 skulle vara beslutade senast den 5 september 2021, vilket var en förutsättning för att klara prövningen av Jordbruksverkets godkännande som utbetalande organ. Länsstyrelsen har under 2021 beslutat om återkrav för 632 ärenden och beslutat om nedsättning av återkrav för 150 ärenden. Måluppfyllelsen för andelen beslutade återkrav för Länsstyrelsen är 97 procent.

Genom ett gott samarbete mellan Jordbruksverket och länsstyrelserna har prövningen lyfts. I september avslutades prövningen för återkraven och i november 2021 avslutades prövningen för avdragsmallarna.

Resultatindikatorer

De indikatorer som är framtagna för att mäta de nationella målen inom verksamhetsområdet har tydliga kopplingar till länsstyrelsernas verksamhet. Relevanta indikatorer listas nedan.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Andel ekologisk brukad jordbruksmark	En konkurrenskraftig livsmedelskedja	Jordbrukarstöd Miljöersättningar Kompetensutveckling och rådgivning	Jordbruksverket ¹⁾	Saknas ⁴⁾	*	24 625	24 812
Areal betesmarker och slåtterängar	Miljömål Ett rikt odlingslandskap	Jordbrukarstöd Miljöersättningar Kompetensutveckling och rådgivning	Jordbruksverket ²⁾	Saknas ⁴⁾	8 997	8 993	8 911
Antal vattenbruk/fiskodlingar	Bidra med ökad produktionen av odlad fisk inom ramen för Livsmedelsstrategin	Tillstånd för och stöd till vattenbruk/fiskodling	Centrala vattenbruksregistret ³⁾	Saknas ⁴⁾	4	4	4

* Den här rutan ska lämnas tom, eftersom det inte finns färdig statistik för 2021 när det gäller ekologiskt brukad mark.

1) Jordbruksverkets statistikdatabas.

2) Jordbruksverkets statistikdatabas.

3) Jordbruksverkets register.

4) Länsstyrelsen har inte tagit fram något målvärde för den länsstyrelsegemensamma resultatindikatorn.

Andelen ekologiskt odlad åkermark har ökat succesivt under en tioårsperiod. Under de senaste tre åren har arealen dock legat relativt konstant, runt 24 500–24 900 hektar. Även arealen betesmark är konstant under de senaste tre åren och ligger strax under 9 000 hektar. Det kan jämföras med 2004. Då var arealen betesmark det söktes stöd för i Örebro län drygt 11 000 hektar. I takt med att antalet företag med mjölkkor har minskat drastiskt, särskilt i kommunerna i den norra delen av länet, har behoven av betesmark minskat. Att betesmarken bevaras långsiktigt är dock en förutsättning för stabil livsmedelsförsörjning och biologisk mångfald.

Prestationer och effekter

En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder – för ett Sverige som håller ihop

En livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet. Det är det övergripande målet i regeringens landsbygdsproposition, beslutad av riksdagen. För att målen ska uppnås krävs en helhetssyn på en rad områden som faller under länsstyrelsernas ansvar.

Länsstyrelsen i Örebro har sedan 2019 arbetat tvärsektoriellt med frågor kring landsbygdens utveckling. Landsbygdens utveckling är ett strategiskt område i Länsstyrelsens strategiska plan 2019–2022. Förutom fokusområdena Skogsprogrammet och Livsmedelsstrategin, som beskrivs nedan, ingår även Jordbruksmarkens värde samt Natur- och kulturturism i det strategiska området. Natur- och kulturturism rymmer framför allt arbete med att utveckla områden kring Hjälmaran och Tiveden tillsammans med andra länsstyrelser, kommuner och näringsliv.

Genom att ha en tvärsektoriell styrgrupp för hela det strategiska området och tvärsektoriella arbetsgrupper i de olika områdena har dialogen mellan olika enheter ökat och därmed förståelsen för våra olika uppdrag. Med ett gemensamt mål och en gemensam plattform är det lättare att hitta möjligheter, problemställningar och eventuella målkonflikter. Detta är ett långsiktigt arbete och det återstår innan vi ser effekter utanför

Länsstyrelsen, men med en gemensam intern syn på landsbygdsfrågor och en tätare dialog bör kontakterna med externa aktörer successivt bli mer samstämmiga och servicen allt högre.

Regionalt skogsprogram

Länsstyrelsen har tagit fram och beslutat om ett regionalt skogsprogram för Örebro län. Skogsprogrammet ligger i linje med det nationella skogsprogrammet och är väl förankrat bland skogens intressenter i länet. Förankringsarbetet har varit krävande, eftersom referensgruppen har haft en bred sammansättning med flera olika synpunkter på hur skog bör användas. Även om arbetet har varit tidskrävande, har det resulterat i en bra dialog mellan representanter för olika intressen inom skog. Det har också bidragit till att vi fått ett skogsprogram som är väl avvägt mellan olika intressen.

Det övergripande syftet med Örebro läns skogsprogram är att utveckla länets hållbara brukande av skog genom att främja dialog och samarbete mellan skogsnäringen, naturvården, besöksnäring och andra skogliga intressenter. På lång sikt ska arbetet inom skogsprogrammet:

- bidra till en utveckling där företagande med koppling till skogens resurser stärks och där fler av skogens värden nyttjas på ett hållbart sätt.
- leda till förbättringar inom ekonomi, sysselsättning, miljö, klimat, jämställdhet och integration.

Skogsprogrammet ska ses som ett underlag för en framtida samverkan och dialog om frågor som rör skogen. Programmet ska vara vägledande och inspirerande för deltagande aktörer i sina respektive verksamheter med koppling till skogarna i Örebro län.

Livsmedelsstrategin

Länsstyrelsen arbetar med livsmedelsstrategin utgår från den regionala handlingsplan som tagits fram gemensamt med Region Örebro län. Livsmedelsstrategin är en del av Länsstyrelsens strategiska område Landsbygds utveckling. Arbetet att genomföra livsmedelsstrategin består till stor del av samverkan och samarbete mellan Länsstyrelsen och andra myndigheter och organisationer för att stärka konkurrenskraften inom livsmedelskedjan. Länsstyrelsen bidrar till att skapa kontaktytor och ökad samverkan genom att driva olika projekt. Viktiga samsamarbetsaktörer är, förutom Region Örebro län, även Hushållningssällskapet, Lantbrukarnas riksförbund och Agro Örebro. Av livsmedelsstrategins tre strategiska områden jobbar Länsstyrelsen främst inom de två områdena regler och villkor samt konsument och marknad. Region Örebro län ansvarar för området kunskap och innovation.

Delmål 1 – Regler och villkor

Enligt en rapport från Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), *Byråkratin i lantbruket belastar och kostar*, ökar regelbördan trots goda intentioner om motsatsen. Den tilltagande byråkratin tar tid att hantera och medför en kostnad och mental belastning för företagen. Länsstyrelsens uppdrag med regler och villkor innebär att vi i alla delar i vår verksamhet gör vårt yttersta för att underlätta för företagen att göra rätt och vi strävar alltid att lämna god service. Det kan till exempel innebära att vi samordnar stora kontroller, vilket innebär en tidsbesparing för företagaren. Samordningen av större kontroller – där brukarens företag ska kontrolleras inom flera olika delområden, såsom djurmärkning, arealkontroller samt tvärvillkorskontroller – kan innebära att 2–3 kontrollanter åker ut till företagaren för att under en kort tidsperiod utföra samtliga kontroller. Det medför att brukaren inte behöver avsätta mer än några få timmar vid kontrolltillfället.

Tillsammans med Länsstyrelsen i Värmlands län och Miljösamverkan Värmlands och Örebro län anordnar Länsstyrelsen i Örebro län utbildningsträffar för kommunpersonal som jobbar med tillsyn av lantbruk. På så vis kan vi höja kompetensen och också få till stånd en ökad dialog, samsyn och samverkan mellan myndigheterna.

Flera länsstyrelser i östra Mellansverige samarbetar i ett gemensamt projekt. Syftet är att förändra attityder och att öka kunskap och kompetens inom tillsynen av regelverket så att förståelsen ökar för de olika rollerna i systemet. I projektet arbetar länsstyrelserna för att utveckla metoder och koncept som ska underlätta det regionala arbetet med regler och villkor. På så sätt bidrar arbetet till målen i den nationella livsmedelsstrategin.

God dialog, kompetens och förståelse för olika delar av livsmedelskedjans behov är också viktigt i arbetet med att väga olika samhällsintressen mot varandra. Därför har vi inlett interna samtal inom myndigheten om våra uppdrag och kompetensområden. I samtalen diskuterar vi kring målkonflikter, gemensamma problem och möjliga lösningar.

Delmål 2 – Konsument och marknad

Med Länsstyrelsens erfarenhet och kompetens inom området stöttar vi företagare bland annat genom att informera om möjligheter till finansiering av investeringar, kompetensutveckling och potentiella samarbeten. I arbetet med att ta fram en regional handlingsplan uppmärksammades bland annat att lokalt producerade grönsaker är en bristvara i Örebro län. Under året har vi därför tillsammans med Hushållningssällskapet arrangerat informationstillfällen och samverkansmöten för grönsaksproducenter i syfte att stärka samarbeten och nätverk mellan länets livsmedelsproducenter. Vi räknar med att dessa och andra åtgärder på sikt kan bidra till att produktionen av grönsaker ökar i länet.

För att öka efterfrågan på lokalproducerad mat arbetar vi med att öka konsumenternas kunskap och intresse. Vi samarbetar med näringslivet och lokala entreprenörer för att skapa olika event där lokala producenter och deras produkter exponeras för allmänheten. SmakRika Örebro var ett sådant exempel. Tillsammans med Almi Mälardalen, Hushållningssällskapet i Örebro län, Örebrokompaniet och restaurangbranschen uppmärksammade Länsstyrelsen konsumenter på utbudet av lokala råvaror. Dessutom bidrog SmakRika Örebro till ökad samverkan mellan lokala producenter och restauranger. Under arrangemanget serverades sex tusen måltider baserade på lokalt producerade råvaror. Arrangemanget uppmärksammades stort i lokal media, så inte bara restaurangbesökarna utan även mediekonsumenterna fick ta del av budskapet. I en uppföljande enkätundersökning till de deltagande företagen svarade 90 procent att de kommer fortsätta det påbörjade samarbetet.

Länsstyrelsen kommunicerar även nyttan av svensk och lokal mat i våra egna kanaler, exempelvis i sociala medier, via informationsblad och pressmeddelanden med mera. Lokal mat serveras också i möjligaste mån i landshövdingens residens.

Inom ramen för livsmedelsstrategin har arbetet med regeringens uppdrag från 2020 rörande vildsvin fortsatt även under 2021. Syftet har varit att öka efterfrågan på vildsvin hos konsument och därmed att höja intresset för jakt på vildsvin. Samverkan med näringslivet, där vi genomfört 22 dialogmöten, har i denna del varit väsentlig. Länsstyrelsen har bidragit till att ett större livsmedelsföretag nu planerar att producera snabbmat baserad på vildsvin vilket bör leda till en ökad efterfrågan på vildsvinskött. Tillsammans med livsmedelsföretaget har vi bidragit till att 300 personer fått smaka på produkter baserade på vildsvinskött. För att nå en hållbar vildsvinsstam behöver flera intressenter samverka, exempelvis jägare, markägare och deras organisationer. Länsstyrelsen och Hushållningssällskapet har tillsammans med Agro Örebro verkat för att denna samverkan ska komma till stånd. För att bidra till en gemensam bild och en hållbar vildsvinstam har arbetet samordnats av Länsstyrelsen och vi har haft löpande dialogmöten för att föra arbetet framåt. För att öka allmänhetens kunskap om vildsvin, både som art och som livsmedel, har vi även tagit fram en informationsbroschyr som kommer att spridas via till exempel marknader och konferenser .

För att öka efterfrågan i det offentliga köket har Länsstyrelsen finansierat Hushållningssällskapets arbete för att få offentliga kök att betrakta svenska gröna proteinkällor och producenter som ett fullgott alternativ till

importerade. Bland annat har det genomförts dialog- och informationsmöten, som resulterat i att fler ser möjligheter att upphandla svenska gröna proteiner och dessa kan nu ätas i flera offentliga kök i länet.

Som ett resultat av den regionala livsmedelshandlingsplanen bildades 2019 Agro Örebro, som fortfarande finansieras med medel från Länsstyrelsen och Region Örebro län. Agro Örebro bildades för att det fanns ett behov av en neutral utvecklingsarena, informationsplattform och mötesplats och idag lever Agro Örebro upp till att vara just det. Under året har ett flertal projekt bedrivits inom verksamheten, främst inom ramen för Länsstyrelsens strategiska område konsument och marknad. Det gäller bland annat projektet Lokalt på menyn, där restauranger fått komponera helt lokala måltider och hittat nya lokala leverantörer. I den löpande verksamheten har olika evenemang som Agrodagen och samarbete med butikskedjan Muji varit exempel på aktiviteter.

Genomförande av Landsbygdsprogrammet

Inom Landsbygdsprogrammet arbetar Länsstyrelsen med ökad konkurrenskraft genom att höja kompetensen hos framförallt lantbruksföretagare i länet. Verksamheten med gruppträffar, enskild rådgivning och utgivning av nyhetsblad har dels upphandlats dels genomförts i Länsstyrelsens egen regi.

Syftet med kompetensutvecklingen har varit att öka medvetenheten och kunskapen inom angelägna områden hos lantbruksföretagarna och därmed att öka effektiviteten och förbättra måluppfyllelsen för övriga åtgärder i Landsbygdsprogrammet. Målen är att stärka lantbrukets lönsamhet och samtidigt minska lantbrukets negativa påverkan på miljön och klimatet.

För att hålla uppe intresset hos lantbruksföretagen för olika typer av kompetensutveckling ser vi betydelsen av intern fortbildning och omvärldsbevakning kring utvecklingen inom lantbruket. Det handlar till stor del om nya produktionssätt och ny teknik med utveckling mot mer miljövänliga produktionsmetoder. Vi anser också att ett bra samarbete med lantbrukets organisationer och andra aktörer inom området är mycket viktigt för att fånga upp angelägna ämnen och få målgruppen att även i fortsättningen vilja ta del av aktiviteterna.

För att hålla hög kvalitet har samtliga träffar genomförts i samarbete med expertorganisationer inom respektive område och föreläsare har direktupphandlats. Förutom gruppträffar har enskild rådgivning erbjudits till lantbruksföretagen. Under året har vi arbetat med utbildningar inom precisionsodling, proteinkurs för mjölkproducenter, växtnäring inom ekologisk produktion och skydd av nötkreatur mot parasiter. Ett viktigt fokusområde har varit betydelsen av att hålla betesdjur på naturbetesmarker. I det arbetet har vi vänt oss både till nötköttsproducenter och hästägare. För att ytterligare sprida kunskap och nå en större del av målgruppen har även flertalet nyhetsblad getts ut, både digitalt och i pappersform.

Den största delen av rådgivningen har upphandlats, bland annat inom projekten Greppa Näringen och Ekologisk produktion. Inom miljömålet Ett rikt odlingslandskap har däremot länsstyrelsens personal utfört rådgivningen om restaurering och skötsel av betesmarker. Den rådgivning som upphandlats i länet har dock inte genomförts i den omfattning som vi avtalat med rådgivningsorganisationerna om. Coronapandemin har till viss del påverkat verksamheten, men det finns även andra faktorer som ligger bakom utfallet av det låga antalet utförda rådgivningar. Som exempel har det varit hög personalomsättning hos upphandlade leverantörer, med brist på kvalificerade rådgivare som följd.

På grund av pandemin har kompetensutvecklingen främst hållits digitalt. Vi har kunnat notera att nöjdheten bland de digitala deltagarna varit hög, och vi kommer därför fortsätta att ha en del utbildningar digitalt även efter pandemin.

Handläggning inom Landsbygdsprogrammet

Så här i slutet av programperioden kan vi konstatera att den administrativa bördan i programmet, med många små åtgärder och budgetar, varit stor. Länsstyrelsen har under 2021 försökt effektivisera arbetet så långt det varit möjligt, men vi tvingas ofta konstatera att det detaljerade regelverket och det ofärdiga handläggningssystemet Flit försvårar arbetet. Vi ser också problem i det ensidiga fokus på handläggningstider som råder i den administrativa analysen av programmet. De stödsökande är ofta betjänta av en nära och tydlig kommunikation kring handläggningen, snarare än väldigt korta handläggningstider. Länsstyrelsen har under året fortsatt med att på olika sätt sökt upprätthålla god kommunikation och service med stödsökanden genom att snabbt svara på e-post och via telefon. För många sökande är tydliga besked viktigare än korta handläggningstider. Vi har haft regelbundna handläggarmöten, där förändrade regler, rutiner och andra aktuella frågor har belysts. Att tillsammans arbeta med dessa frågor hjälper handläggarna att uppmärksamma förändringar och därmed minskas risken att göra misstag i handläggningen.

Handläggningen av beslut för utbetalningar till bredbandsstöd innebär en mycket omfattande och tidsödande administration.

Tabellen nedan visar andel ansökningar som klarar målet om högst 180 dagars handläggningstid per år. Måluppfyllelsen har generellt blivit successivt allt bättre under perioden, men det är en bit kvar att nå målet. Att vi inte kunde påbörja handläggningen i början av programperioden avspeglas fortfarande i statistiken.

Stödform	År 2021	År 2020	År 2019
Företagsstöd	(31%) 43%	(40%) 25%	(26%) 21%
Miljöinvestering	(73%) 89%	(73%) 82%	(48%) 94%
Projektstöd	(48%) 80%	(47%) 72%	(48%) 32%

Källa: Blis (Siffrorna inom parantes avser alla länsstyrelser och sametinget)

Tabellen nedan visar andel ansökningar om utbetalning av landsbygdsstöd som klarar målet på högst 120 dagars handläggningstid i procent per år. Den relativt låga måluppfyllelsen för projektstöd beror på att vi inte prioriterar handläggningen av Länsstyrelsens egna projekt i kompetensutvecklingen utan externa sökande vilket medför att de egna ärendena kan bli liggande relativt länge utan åtgärd.

Stödform	År 2021	År 2020	År 2019
Företagsstöd	(86%) 79%	(87%) 78%	(86%) 64%
Miljöinvestering	(78%) 90%	(81%) 100%	(78%) 100%
Projektstöd	(76%) 68%	(78%) 81%	(78%) 88%

Källa: Blis (Siffrorna inom parantes avser alla länsstyrelser och sametinget)

Handläggning Jordbruksstöd

Året har präglats av det så kallade återkravsarbetet som inleddes redan under hösten 2020 (se även avsnittet Verksamhetens resultat). Eftersom Jordbruksverket först inte var klar med IT-systemen, fick merparten av Länsstyrelsens arbete koncentreras till vår och försommar, då även all annan handläggning av SAM-ansökningarna sker. Återkravsarbetet har prioriterats och inneburit mycket administration. Återkraven har i många fall krävt omfattande utredningsarbete, eftersom de i vissa fall avser utbetalningar som skett så långt tillbaka som 2015. Även arbetet med delgivningarna har varit omfattande och tidskrävande.

Årets kontroll och handläggning har genomförts helt enligt plan. Trots det omfattande återkravsarbetet har lantbruksföretagarna fått sina utbetalningar av jordbruksstöden i tid. Det gäller både delutbetalningarna av miljöstöden i oktober samt slututbetalningarna som skedde i december 2021.

Vi har beviljat delutbetalningar enligt Jordbruksverkets utbetalningsplan under oktober. Utbetalningarna avser miljöersättningar, ekologisk produktion och kompensationsstöd.

Vi har beslutat om utbetalning upp till 98,9 procent av gårdsstödet, 98,7 procent av förgröningsstödet samt 99,5 procent av nötkreatursstödet till den 31 december. Länsstyrelsen är beslutande myndighet och Jordbruksverket verkställer utbetalningarna.

EU:s gemensamma jordbrukspolitik 2021–2027

För att samordna uppdraget i länsstyrelsernas regleringsbrev om att bistå i Sveriges förberedelsearbete inför den nya gemensamma jordbrukspolitik 2021–2027 har det funnits en länsstyrelsegemensam och sektorsövergripande arbetsgrupp. Gruppen har arbetat i samverkan med Jordbruksverket och näringsdepartementet och arbetet har gjorts enligt plan.

Från och med augusti 2021 har länsstyrelserna ingått i Jordbruksverkets nya organisation – med medarbetare i arbetsgrupper, tvärfunktionella stödgrupper samt i en strategisk beredningsgrupp på chefsnivå. Under våren och sommaren har länsstyrelserna arbetat med att ta fram en egen ny organisation för sitt gemensamma arbete. Sedan oktober 2021 finns en samordnare för att hålla ihop arbetet, och dessutom har länsstyrelserna gemensamt tillsatt sju medarbetare till de tvärfunktionella stödgrupperna. I och med uppstarten av denna nya organisation har den tidigare länsstyrelsegemensamma och sektorsövergripande arbetsgruppen, som nämns ovan, avslutat sitt arbete och avvecklats.

Under hösten har länsstyrelserna deltagit i 25 uppdrag på Jordbruksverket. Dessa ska vara aktiva under 2022 för att arbeta med införandet. Under 2021 har länsstyrelserna varit aktiva i 36 uppdrag på Jordbruksverket.

Fiske

Länsstyrelsen handlägger en stor mängd ärenden, som gäller tillstånd, provning, fisketillsyn och förordnande av fisketillsynspersoner. En väsentlig tid ägnas också åt information- och kunskapsfrämjande gentemot andra myndigheter, organisationer och allmänhet.

Tydliga politiska mål för fisket i landets inlandsvatten saknas. Under senare år har dock Havs- och vattenmyndigheten tagit fram nationella beredningsgrupper för genomförande av ekosystembaserad fiskförvaltning. Som en följd av detta har länsstyrelserna runt Hjälmaren och Mälaren tillsammans med fiskets intressenter prioriterat arbetet med att ta fram förvaltningsplaner för fisk och fiske för respektive sjö. För att få fram ett kunskapsunderlag har länsstyrelserna, Sveriges lantbruksuniversitet och Hjälmarens organiserade yrkesfiskare genomfört ett avancerat och omfattande märkningsprojekt av gös i Hjälmaren. 124 Hjälmargösar har fått akustiska sändare inopererade. Gösarna kommer nu att följas under två år med hjälp av antenner, strategiskt utlagda på 60 platser i sjön. Länsstyrelsen i Örebro har på samma sätt – med medel från 1:11, åtgärder för havs- och vattenmiljö – samverkat med länsstyrelserna runt Vättern för en effektivare förvaltning av fiskeresursen.

När vandringshinder tas bort kan fisk vandra uppströms för att leka och sprida sig till vatten som de tidigare varit utestängda från. Ett flerårigt fiskevårdsprojekt har därför startats under 2021 i samarbete med Hällefors fiskevårdsförening för att återfå vild storvuxen öring i de stora sjöarna kring Hällefors. Länsstyrelsens fiskevårdsarbete har under året bidragit till att åtta vandringshinder för fisk tagits bort, varav fyra dammar. Satsningen ska förhoppningsvis skapa självreproducerande bestånd, som på lång sikt kan gagna fisket i sjöarna.

Behörighet för att använda växtskyddsmedel

Under 2021 har Länsstyrelsen anordnat utbildningar för användare av kemiska växtskyddsmedel i behörighetsklass 1L och 2L. Det har främst varit lantbrukare som har gått kurserna. Målet med utbildningarna har varit att öka kunskapen om att göra rätt insatser i rätt tid och nyttja rätt teknik vid användningen av växtskyddsmedel. På så vis minimeras riskerna för miljö och hälsa. Samtliga utbildningar genomfördes digitalt, vilket fick ett mycket positivt mottagande. Kurser 2022 kommer därför i stor utsträckning att genomföras digitalt.

Tillsyn av fastighetsinnehav

I ärvdabalken (18 kap § 7) föreskrivs att dödsbon där lantbruksfastigheter ingår ska avvecklas inom fyra år. Reglerna har införts för att begränsa antalet fastigheter som ägs av dödsbon. Målet nås genom att dödsboets ägande av lantbruksenhet tidsbegränsas. Dessutom tillskapas bättre möjligheter för en effektiv förvaltning av flerägda lantbruksenheter.

Under 2021 inkom 70 ärenden om dödsbon, som har handlagts av Länsstyrelsen. Vi kontrollerar att dödsbona är avvecklade inom fyra år enligt ärvdabalken, och om så är fallet avslutas ärendet. Länsstyrelsen har under året inte haft något ärende där åtgärder varit aktuella för att avveckla dödsboet under lagstadgad tid.

Genom en handläggningstid som i genomsnitt är kortare än målet på 90 dagar har Länsstyrelsen bidragit till att dödsbon avvecklas på det sätt som avses i lagstiftningen och därmed bidragit till en effektivare förvaltning av lantbruksfastigheter.

Resultatbedömning

Areella näringar är ett brett område och resultaten kan variera mellan de olika uppdragen. Länsstyrelsen bedömer dock att generellt är resultaten utmärkta utifrån våra förutsättningar, även om det alltid kan finnas utrymme för utveckling. Handläggningen av jordbruksstöd var extra krävande under 2021, på grund av återkravsarbetet. Trots det har utbetalningarna följt planen, vilket förtjänar att lyftas extra. I takt med att Jordbruksverkens IT-stöd utvecklas, blir även handläggningen snabbare av både jordbruksstöd och landsbygdsprogram.

Arbetet med Livsmedelsstrategin och Skogsprogrammet handlar mycket om samverkan och dialog och här är bedömningen att arbetet har varit gott under året, men att det har potential att utvecklas än mer framåt.

Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.

Avsnittet innehåller redovisningar och återsrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p12 Folkhälsa	Länsstyrelseinstruktion
3§ p13 Jämställdhet	Länsstyrelseinstruktion
3§ p14 Integration	Länsstyrelseinstruktion
1A12 Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering	Regleringsbrev
1C5 Förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck m.m.	Regleringsbrev
3B22 Anvisningsmodell för ensamkommande barn och anvisning av nyanlända	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet omfattar områdena folkhälsa, jämställdhet, mänskliga rättigheter och integration. Nedanstående punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen.

- Övergripande inom de ovan nämnda områdena stärka samverkan mellan myndigheter, kommuner, regioner, civilsamhällets organisationer och andra aktörer.
- Samordna och utveckla det förebyggande arbetet mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS) i länet. Vi har också ett regionalt tillsynsansvar inom alkohol och tobak.
- Samarbete och samverkan med kommuner, regioner och andra aktörer i arbetet med att utveckla föräldraskapsstöd.
- Samordning och stöd inom jämställdhetsområdet genom att kartlägga och följa utvecklingen av jämställdhet i länet, skapa kunskapsunderlag (som till exempel könsuppdelad statistik) samt stödja kommuner, myndigheter, föreningar och andra organisationer i deras jämställdhetsarbete.
- Ansvar för att den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor får genomslag i länen.
- Samverkan och samordning om mänskliga rättigheter inklusive stöd till andra aktörer som arbetar med mänskliga rättigheter inom områdena barnets rättigheter och barnkonventionen, funktionshinder, nationella minoriteter och minoritetsspråk samt rasism i arbetslivet.
- Samordning och samverkan när det gäller att driva och delta i planering, organisering, genomförande och uppföljning av integrationsinsatser, vilket omfattar insatser för ensamkommande barn, mottagande och etablering av nyanlända, samhällsorientering för nyanlända, tidiga insatser för asylsökande, bidrag för att utveckla kapacitet och beredskap i mottagandet av nyanlända samt bidrag för flyktingguider och familjekontakter.
- Bevilja statsbidrag till kommuner för personligt ombud.
- Ansvar för att utveckla det brottsförebyggande arbetet på regional nivå.

Nedanstående punkter sammanfattar målen inom verksamhetsområdet.

- Det övergripande målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhällseliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

- Målet för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (ANDT) är ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk. Den nationella ANDT-strategin är vägledande i detta arbete.
- Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det finns också sex jämställdhetspolitiska delmål.
- Målet för politiken för mänskliga rättigheter är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.
- Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.
- Målet för politik mot diskriminering är ett samhälle fritt från diskriminering.
- Det övergripande målet för integrationspolitiken är lika rättigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund.
- Målet för samhällets insatser mot spelberoende är att minska skadeverkningarna av överdrivet spelande.
- Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och att öka människors trygghet och verksamheten omfattar även brottsförebyggande arbete.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030. Kopplingar till Agenda 2030 går att finna framför allt inom mål 3, God hälsa och välbefinnande, särskilt delmål 3.5 (Stärka insatserna för att förebygga och behandla drogmissbruk, inklusive narkotikamissbruk och skadligt alkoholbruk).

Vidare finns kopplingar till mål 4; God utbildning för alla, mål 5; Jämställdhet, och mål 10; Minskad ojämlikhet, särskilt delmål 10.2, genom att möjliggöra och verka för att alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

Det finns även kopplingar till mål 16, Fredliga och inkluderande samhällen. Länsstyrelsen har också verkat för en inkluderande och hållbar urbanisering samt en förbättrad kapacitet för deltagandebaserad, integrerad och hållbar planering och förvaltning av bosättningar vilket ligger inom mål 11, särskilt delmål 11.3, genom ett samarbete mellan olika verksamheter.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelsen i Örebro län har en strategisk plan för 2019–2022, där fem strategiska områden pekas ut. I planen betonas att ett rättighetsperspektiv ska genomsyra arbetet. Rättighetsperspektiven och mänskliga rättigheter är också ett eget fokusområde med målet att Länsstyrelsens verksamhet ska bidra till att alla människor i länet får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda.

Under året har Örebro läns strategi för jämställdhet för perioden 2021–2024 tagits fram i samverkan med Örebro läns jämställdhetsråd. Under 2021 har även två större processer fortlöpigt:

- Förarbete inför att inrätta ett regionalt resurscentrum för våldsutsatta.
- Stöd till kommunerna utifrån förändrade krav på arbetet med förövare i länet.

Under året har Länsstyrelsen verkat för ett ökat deltagande i arbetslivet, med ett särskilt fokus på nyanlända, föräldralediga kvinnor som generellt står långt från arbetsmarknaden. Länsstyrelsen har också arbetat med

ökad digital kompetens för nyanlända samt ökad samverkan genom utveckling av befintliga, och skapande av nya, nätverk.

Länsstyrelsen har också arbetat för att tillgången på samhällshälsinformation för asylsökande ska öka och att information ska bli mer riktad utifrån målgruppens behov. Målet har därför också varit att kartlägga vilken samhällsinformation som erbjuds och även hur väl den matchar dels vad samhället anser att målgruppen är i behov av dels målgruppens egna önskemål.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Folkhälsa, Jämställdhet, integration m.m. (70, 80–85)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	13,9	13,3	11,2
Antal årsarbetskrafter kvinnor	11,5	10,5	8,5
Antal årsarbetskrafter män	2,4	2,8	2,7
Antal ärenden, inkomna och upprättade	104	98	117
Antal beslutade ärenden	72	78	53
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	22	5	11
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	17 308	15 518	14 577
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	113 143	205 568	204 990
Varav lämnade bidrag till andra länsstyrelser (tkr)	107 053	201 269	198 981
Varav övriga lämnade bidrag (tkr)	6 089	4 298	6 009

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina

Inga större förändringar har skett inom antalet årsarbetskrafter de senaste åren. Även antalet ärenden, inklusive beslutade ärenden, ligger kvar på samma nivå. Den redovisade ökningen av antal ej beslutade ärenden äldre än två år härrör från beviljade statsstöd 2019 som, på grund av pandemin, behövt längre tid att slutföras. Minskningen av lämnade bidrag 2021 beror på att stor del av disponerade medel inom anslag 3:1, anslagspost 4, Särskilda jämställdhetsåtgärder, övergick till länsstyrelsernas ramanslag.

Resultatindikatorer

Länsstyrelserna har valt att inte ha några resultatindikatorer för verksamhetsområdet i årsredovisningen 2021.

Prestationer och effekter

Verksamhetens prestationer och effekter redovisas nedan för de olika delområdena.

Under 2021 har ett utvecklingsarbete initierats, som kommer att fortsätta 2022. Syftet är att i ökad utsträckning ta vara på synergier mellan de olika uppdragen inom området och att fortsätta utveckla metoder och arbetssätt i samverkan med målgrupperna och därmed nå ännu starkare resultat.

Folkhälsa

Inom folkhälsa planerar Länsstyrelsen insatser och aktiviteter utifrån en nationell och regional strategi samt utifrån behov som framkommer i samverkan i nätverk och vid möten i Samhällsråd-T. Insatserna under året har haft fokus på kunskaps- och informationshöjande insatser. Insatserna följs upp för att ta reda på dels om målgrupperna upplever att det har varit meningsfullt att delta dels om målgrupperna kommer att ha nytta av kunskaperna i sitt framtida arbete. Vi kan konstatera att insatserna har mottagits positivt av deltagarna.

Samordningen av frågor som rör alkohol, narkotika, doping, tobak och spel (ANDTS) syftar till att stödja utvecklingen av ett långsiktigt kunskapsbaserat arbete, både på regional och lokal nivå. Samordningen syftar också till att stödja utbildning och kompetensutveckling i länet. Under året har Länsstyrelsen exempelvis genomfört kunskapshöjande insatser inom områdena – alkohol, narkotika, doping och tobak. Under hösten 2021 bjöd länets styrgrupp, Samhällsråd T, in till ett fysiskt referensgruppsmöte. Referensgruppen är länets samverkansgrupp för ANDTS- och brottsförebyggande arbete och där förankras länets ANDTS- och brottsförebyggande arbete. Inbjudna till mötet var representanter från länets kommunstyrelser, regionstyrelsen, ideella organisationer på länsnivå, kommunernas samordnare för ANDTS- och brottsförebyggande arbete samt kommunpolis. Mötet gav aktuell information om både den nationella ANDTS-strategin och länets regionala ANDT-strategi. Dessutom presenterades lagförslaget som rör kommunernas brottsförebyggande ansvar. Under mötet diskuterades även framtida förebyggande arbete, däribland narkotikaförebyggande arbete som är ett prioriterat område för Samhällsråd T.

Länsstyrelsen har under året samordnat en utbildning om ungdomar och cannabis, tillsammans med Maria ungdoms skolverksamhet, länets kommuner och Samhällsråd T. Målgruppen för utbildningen, som genomfördes digitalt, var personer som arbetar med ungdomar inom skola, elevhälsa, fritidsgård, föreningar och socialtjänst i Örebro län. Utbildningen togs fram i dialog med kommunernas samordnare för att bemöta den oro som finns i länet kring ungdomar och cannabis, inte minst för att det enligt tidigare undersökningar finns en trend mot en alltmer tillåtande attityd till cannabis hos länets ungdomar. Attitydsförändringen syns, både i grundskolan (årskurs 7 och 9) och i gymnasiet (årskurs 2), bland både killar och tjejer. Utbildningen fick ett stort positivt gensvar med många anmälningar. Länsstyrelsen har även i samverkan med Karlskoga och Degerfors kommuner översatt foldern Koll på cannabis till åtta språk och därigenom kunnat nå en bredare målgrupp.

Under 2021 har en förfrågan gått ut till länets kommuner om att delta i ett samordnat arbete med mätningar av spår efter narkotika i avloppsvatten. Syftet med mätningarna är att bedöma omfattningen av användning av olika narkotikapreparat i Örebro län. Mätningar av narkotika i avloppsvatten kan ses som en del av en omfattande kartläggningsprocess för att identifiera vilka narkotikapreparat som finns i kommunens och länets avloppsvatten. Alla utom en av länets kommuner har valt att ingå i samarbetet som påbörjas 2022.

Under hösten genomförde länsstyrelserna i Örebro och Värmlands län den årliga konferensen som samlar mindre kommuner i de båda länen (små-kommunerkonferensen) och som är ett samarbete mellan ANDTS och det brottsförebyggande uppdraget. Konferensen, som genomfördes digitalt, riktar sig till samordnare och kontaktpersoner, kommunpolis och ansvariga politiker inom ANDTS- och brottsförebyggande området.

Under året har samverkan skett kontinuerligt mellan sju länsstyrelser i Mellansverige, bland annat har samverkan skett kopplat till spel, alkohol och barns hälsa, doping och framtagande av handledningsmaterial.

Jämställdhet

Inom sakområdet jämställdhet ger Länsstyrelsen stöd till länets kommuner, statliga myndigheter och andra aktörer från civilsamhället, fackföreningsrörelsen och näringslivet. Stödet innebär allt från utbildningsinsatser till deltagande i nätverk eller fått del av information genom utskick.

Länsstyrelsen i Örebro län har ett flertal nätverk som rör jämställdhet och jämställdhetsintegrering. Örebro läns jämställdhetsråd, som är Länsstyrelsens främsta forum för att driva jämställdhetsfrågor och leds av landshövdingen, skapar goda förutsättningar för strategisk samverkan mellan kommuner, myndigheter, näringsliv och civilsamhälle. Kopplat till Jämställdhetsrådet finns även en regional plattform för jämställdhet, där länets kommuner tillsammans med Region Örebro län initierar seminarier eller andra utbildningsinsatser utifrån länets behov. Plattformens aktiviteter har dock varit begränsade under 2021, på

grund av pandemin och minskade personalresurser. En kunskapshöjande workshop hölls under hösten, i samverkan med länsstyrelserna i Uppsala och Västmanlands län kring perspektivträngsel och perspektivumgänge.

Under året har Örebro läns strategi för jämställdhet 2021–2024 tagits fram, i samverkan med Örebro läns jämställdhetsråd. Strategin har skickats på remiss till en mängd aktörer i länet, och en majoritet har svarat och kommit med synpunkter. Tack vare det att vi fått en bra lägesbild över arbetet med jämställdhet i länet. Vi har dessutom synliggjort Länsstyrelsens roll i arbetet med jämställdhetsintegrering och för att jämställdhetsmålen ska få genomslag i länet. Spridning och etablering av den nya strategin har påbörjats under hösten, både hos Länsstyrelsen och hos aktörer i Örebro läns jämställdhetsråd.

Under 2021 delades Örebro läns jämställdhetspris ut för tredje gången. Inför prisutdelningen sammanställdes en film om samtliga nominerade, vilket ökar spridningen av goda exempel i länet och uppmärksammar frågan och Länsstyrelsens roll i arbetet. Ett nygammalt nätverk av forskare och praktiker, som drivs i samverkan med Örebro universitet, har startat upp igen under 2021. Nätverket har funnits i snart tio år och haft olika fokus under åren men syftet har varit detsamma: att skapa ett forum där forskare och praktiker får möjlighet att mötas och skapa möjligheter till samverkan emellan professionerna.

Länsstyrelsen samordnar även ett statligt nätverk för jämställdhet. Nätverket innefattar myndigheter och har huvudfokus på JiM-uppdraget (Jämställdhet i myndigheter). Sedan 2020 har nätverket även inkluderat ett bredare rättighetsperspektiv, inklusive barnets rättigheter. Tyvärr har nätverkets möten pausats under 2021, dels på grund av prioriteringar i samband med pandemin, dels på grund av personalfrånvaro.

Inom jämställdhetsområdet och inom området mäns våld mot kvinnor arbetar Länsstyrelsens personal nära tillsammans. Det reflekterar vår ambition att arbeta sammanhållet med alla de sex jämställdhetspolitiska målen. Dessutom tydliggör det nära samarbetet att förebyggande arbete inom jämställdhet är våldsförebyggande och att våldsförebyggande arbete i sin tur främjar jämställdhet.

Maskulinitet i förändring är en årlig återkommande konferens, som anordnas av Länsstyrelsen, Region Örebro län samt idrottsrörelsen genom RF-SISU Örebro län. Konferensen tar upp olika teman utifrån ett maskulinitetperspektiv. 2021 var temat för konferensen kärlek, eller kanske snarare bristen på kärlek. Ämnen som incels, sugardejting och förebyggande arbete togs upp. Konferensen är väletablerad och sätter årligen Länsstyrelsens jämställdhetsarbete i fokus, även för dem som inte vanligtvis kommer i kontakt med myndighetens arbete.

Många av länets aktörer som finns representerade i Länsstyrelsens olika nätverk har ställt om under året på grund av coronapandemin. Vi har dock försökt att i största möjliga mån hålla kvar mötesformer för att frågan fortsatt ska vara aktuell och genomföra de olika aktörernas verksamheter, dock i digital form.

I enlighet med det regeringsuppdrag som Länsstyrelsen i Örebro län har att samordna arbetet mot mäns våld mot kvinnor driver Länsstyrelsen tre tvärsektoriella och länsövergripande nätverk inom området:

- Länsgrupp för kvinnofrid – ett strategiskt nätverk där riktning för kvinnofridsarbetet i länet inhämtas.
- Resursgrupp Heder – en operativ grupp med särskilt kompetens inom hedersrelaterat våld och förtryck.
- Spetsgruppen för prostitution och människohandel – ett nätverk med särskild kompetens om prostitution och människohandel.

I nätverken, som träffas fyra gånger om året, ingår aktörer såsom kommuner, myndigheter och ideella organisationer. Nätverken stärker länets arbete för att motverka mäns våld mot kvinnor genom samverkan, erfarenhetsutbyte, ökad kunskap samt ett stärkt och samlat arbete i frågan.

Verksamhetsåret 2021 har fortsatt präglats av pandemin och dess efterverkningar, något som särskilt påverkat Länsstyrelsens kompetensstödjande uppdrag. Under året har utbildningar och konferenser arrangerats digitalt, något som visat sig vara fördelaktigt vad gäller räckvidd och antal deltagare. Ett exempel är den satsning som Länsstyrelsen gjorde tillsammans med länets Folkhälsoteam och Region Örebro län för att öka kunskapen och stärka skyddet för unga tjejer som utsätts för våld i en nära relation. Initiativet nådde över tusen yrkesverksamma inom förskola, skola och socialtjänst. Satsningen bidrog till ökad kunskap, konkreta arbetssätt och förmåga att leda och organisera arbetet mot våld. Det ger förutsättningar för ett bredare, mer långsiktigt och därmed effektivare arbete mot våld. I förlängningen kommer arbetet som genomförts under året inom ramen för Länsstyrelsens kompetensstödjande uppdrag, att bidra till bättre stöd och skydd för de som utsätts för mäns våld mot kvinnor.

Under 2021 har två större processer fortlöpt. Den ena processen är förarbetet inför att inrätta ett regionalt resurscentrum för våldsutsatta, med särskilt fokus på hedersrelaterat våld och förtryck. Den andra processen har handlat om att stödja kommunerna utifrån förändrade krav på arbetet med förövare i länet.

I förarbetet med att inrätta ett regionalt resurscentrum har vi, genom dialoger, identifierat ett behov av ökad kunskap om utsatthet för hedersrelaterat våld. Därför har Länsstyrelsen initierat samverkan med Örebro universitet för att genomföra en kartläggning av stödstrukturer och kompetensresurser i länet. Kartläggningen kommer att ge ökad kunskap om behoven i länet och stärka det fortsatta arbetet med att inrätta ett regionalt resurscentrum.

I arbetet med att stödja kommunerna i deras arbete att erbjuda förövare behandling har Länsstyrelsen genom kommundialoger och information sjösatt en länsövergripande arbetsgrupp. Målsättningen är att öka möjligheterna för förövare att få ta del av behandling för att upphöra med ett våldsamt beteende.

Integration

Länsstyrelsen samordnar en rad nätverk för erfarenhetsutbyte och kunskapsutveckling inom integration. Vissa nätverk arbetar med specifika frågor, exempelvis ensamkommande barn, medan andra nätverk har som syfte att exempelvis öka samverkan mellan länets kommuner och/eller mellan kommuner och civilsamhället. Vi bedömer att nätverken bidrar positivt både till länets mottagande av asylsökande och nyanlända och för deras etablering i samhället, genom att den samlade kapaciteten och beredskapen hos länets aktörer utvecklas.

Under 2021 har Länsstyrelsen arbetat med att utveckla redan existerande nätverk, i syfte att renodla nätverk och möten för att ge mer tid för interaktion och erfarenhetsutbyte. Bland annat har Migrationsverkets prognoser givits ett enskilt forum. Ett strategiskt integrationsnätverk har upprättats med chefer från olika kommunala verksamheter. En dokumenterad plattform för resursnätverk för mottagande och etablering av ensamkommande barn och unga har skapats för att tydliggöra syfte och roller. Länsstyrelsens integrationssamordnare deltar också i andra nätverk för att bevaka målgruppens perspektiv, exempelvis Spetsgruppen Prostitution och människohandel. Ett myndighetsspecifikt länsforum finns sedan tidigare där myndigheterna samverkar kring integrationsfrågor.

Länsstyrelserna har, genom interna samverkansstrukturer på nationell nivå, bistått Migrationsverket med att analysera och justera den beräkning som ligger till grund för fördelningen av ensamkommande barn respektive nyanlända. Länsstyrelsen har utifrån Migrationsverkets beslut om länstal och förslag på andelstal fört en dialog med länets kommuner, vilket har möjliggjort en omfördelning både av kommunal och anvisningsandelar för ensamkommande barn innan de fastställts av Migrationsverket. Arbetet med kommun- och andelstal har, liksom tidigare år, genomförts med goda resultat. Detta tack vare de kommuner som arbetar strategiskt med integration och ser nya individer som en resurs, och därmed är villiga att välkomna fler nyanlända än vad Migrationsverket angett utifrån sin beräkningsmodell. Det har inneburit att några av de

kommuner i länet, som har lyft bostadsbristen som en faktor som väsentligen försvårar mottagandet, har kunnat få ett minskat kommunalt jämfört med det ursprungliga förslaget. En fortsatt minskning av mottagandet av asylsökande och nyanlända leder till att allt fler kommuner avvecklar det riktade mottagandet och istället inkluderar integrationsarbetet i den dagliga verksamheten. Detta leder till risk för kompetenstapp och skapar ett än större behov av att Länsstyrelsen fungerar som en kunskapsbank och en samordnande kraft i länet. Länsstyrelsen har under 2021, tillsammans med berörda aktörer i länet, tagit fram en checklista som kan användas av kommunala tjänstepersoner, *Checklista – beredskap och kapacitet*. Checklistan ska utgöra ett stöd för ansvariga och medarbetare i arbetet med mottagande av nyanlända, asylsökande samt ensamkommande barn, särskilt de medarbetare som saknar tidigare erfarenheter från området.

Under 2021 har den regionala samverkan mellan länsstyrelserna ökat. Det gäller bland annat i frågor som rör ensamkommande barn, samhällsorientering och asylsökande. Bland annat har en serie seminarier kring återvändande genomförts i samarbete mellan länsstyrelserna i Örebro, Dalarna och Värmlands län och webinarieret Rasism i arbetslivet. Under året har det också genomförts flera tvärsektoriella seminarier tillsammans med sakkunniga inom jämställdhet samt i samverkan med andra aktörer och myndigheter.

Under året har arbetet med tidiga insatser för asylsökande (TIA) utvecklats strategiskt, inklusive formerna för löpande avstämning och uppföljning med anordnarna av insatser. Det har under 2021 resulterat i ett arbete inom några strategiska områden, som syftar till att stärka asylsökandes rättigheter i enlighet med vissa av målen för Agenda 2030 samt artikel 25 i FN:s allmänna förklaring om mänskliga rättigheter. Exempel på områden är:

- barntillsyn, för att öka kvinnors möjlighet att delta i TIA-insatser.
- utveckling av samhällsinformation (inklusive likvärdig kunskapshöjande information till utförare av samhällsinformation), som på sikt kommer att leda till att utbildning för asylsökande blir mer likvärdig och av bättre kvalitet.
- asylsökandes rätt till kultur, i syfte att stärka de mänskliga rättigheterna för målgruppen och som även antas gynna nyanlända.

Länsstyrelsen har aktivt deltagit i det nationella arbetet med att utveckla och kvalitetssäkra samhällsinformation. Arbetet har skett dels i en länsstyrelsegemensam nationell arbetsgrupp dels genom regionalt arbete och utbildningar till samhällskommunikatörer på lokal nivå. Kartläggningen av samhällsinformation under året ledde till att länets aktörer fick ökad kunskap om vad som görs inom samhällsinformation. Kartläggningen låg också till grund för riktlinjerna inför årets utlysning av medel för tidiga insatser för asylsökande. I slutändan resulterade detta dels i att Länsstyrelsen fick in välriktade ansökningar som låg i linje med länets specifika behov dels att länet ökade asylsökandes tillgång till en målgruppsanpassad samhällsinformation. Kartläggningen av samhällsinformationen har även lett till en mer regelbunden samverkan med personal inom uppdraget mäns våld mot kvinnor. Samverkan har lett till återkommande informationstillfällen om olika frågor som rör våld, socialtjänst och föräldrastöd inom ramen för TIA-nätverket och även till planeringen av ett kunskapshöjande tillfälle om hedersrelaterat våld och förtryck.

Antalet ansökningar av statsbidrag för integrationsinsatser enligt ersättningsförordningen (2010:1122), §37 – Beredskap och kapacitet och §37a – Flyktingguider och familjekontakter, har minskat under det gångna året medan antalet ansökningar för TIA – Tidiga insatser för asylsökande i princip legat på samma nivå som föregående år. Tidigare mottagare av statsbidrag (§37 och §37a) har i högre utsträckning än tidigare ansökt om förlängning och budgetjusteringar till följd av pandemin och restriktionerna. Antalet förlängningsansökningar har sannolikt haft en effekt på det låga antalet nya ansökningar.

Tidigare mottagare av statsbidrag (§37 och §37a) har i högre utsträckning än tidigare ansökt om förlängning och budgetjusteringar till följd av pandemin och restriktionerna. Antalet förlängningsansökningar har sannolikt haft en effekt på det låga antalet nya ansökningar.

Det länsövergripande projektet Hubbar för digital kompetens syftar till att öka nyanländas digitala kompetens. Projektet, som finansieras av EU:s asyl-, migrations- och integrationsfond, har visat sig bli än mer relevant under pandemin och den påskyndade digitaliseringen. Projektet är ett stöd i kommunernas mottagande av nyanlända och det ger målgruppen ökade möjligheter att integreras i det digitala samhället. Projektet kommer att fortgå under hela 2022.

Med anledning av det nationella uppdraget att motverka aktiv medverkan till bosättning i annan kommun har Länsstyrelsen gjort en uppföljning på rapporten om social dumpning från 2019–2020. Årets rapport bygger, förutom på svar från länets kommuner, även på svar från ett antal av länets bostadsbolag (både privata och allmännyttiga). Rapporten visar att hälften av kommunerna upplever problem med aktiv medverkan till bosättning i annan kommun. Det är en minskning jämfört med förra rapporten. Årets genomgång har också visat att de kommuner som arbetat strategiskt med frågan upplever att problemet har minskat.

Mänskliga rättigheter

För att genomföra uppdraget med mänskliga rättigheter arbetar Länsstyrelsen i huvudsak med samverkan, samordning och med kunskapsfrämjande insatser. Genom det interna arbetet med utbildning i mänskliga rättigheter och ett rättighetsbaserat arbetssätt, sker en kvalitetssäkring av att rättighetsperspektivet finns med i Länsstyrelsens dagliga verksamhet, planering och uppföljning.

Länsstyrelsen i Örebro län har i samverkan med Länsstyrelsen i Stockholms län anordnat en utbildning om rasism i arbetslivet. Syftet var att stödja kommunerna i deras arbete med icke-diskriminering och att bidra till efterlevnad av konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering. En webbutbildning har tagits fram inom uppdraget, i syfte att höja kunskapen och motverka rasism i arbetslivet. Utbildningen finns tillgänglig på Länsstyrelsens webbplats och har dessutom spridits till länets kommuner.

Länsstyrelsens demokratiarbete är en viktig del av arbetet med mänskliga rättigheter. Våra åtaganden enligt Demokratideklarationen är bland annat att verka för att fler deltar aktivt och står upp för demokratin och att bidra till ett samtalsklimat som kännetecknas av öppenhet och respekt.

Under året har Länsstyrelsen arbetat med den nationella samlingen Demokratin 100 år, för att uppmärksamma att det gått hundra år sedan både kvinnor och män för första gången fick rösta i val till riksdagen. Bland annat har vi stått värdar för Demokratistugan som under året har turnerat runt i landet. I samband med det evenemanget samordnade Länsstyrelsen även ett gediget program med olika aktiviteter under en demokrativecka. Arbetet med mänskliga rättigheter och demokratifrågor berör i allra högsta grad även gruppen barn och unga och Länsstyrelsen bjöd både elevrådsordföranden och gymnasieklasser till olika aktiviteter. Genom annonser och sociala medier nåddes flera tusen personer i länet med information om att veckan skulle genomföras. Arbetet skedde i samverkan med flera andra aktörer: Örebro kommun, Region Örebro län, Örebro universitet samt Örebro föreningsråd, som är en paraplyorganisation för många civilsamhällesorganisationer.

En annan demokratiaktivitet under hösten 2021 var invigningen av riksdagens demokratiutställning, som invigdes av riksdagens förste vice talman. I samband med detta besökte förste vice talmannen också olika skolor och organisationer i länet.

Resultatbedömning

Länsstyrelsens samlade bedömning är att vi genomfört verksamheten 2021 med ett samlat gott resultat, trots de svårigheter och utmaningar coronapandemin fört med sig. Nedan följer några motiveringar till bedömningen.

Inom folkhälsa bedrivs arbetet i enlighet med regeringens mål och inriktning. Kunskaperna ökar på viktiga områden, som exempelvis arbetet mot narkotika och då speciellt cannabis. Kunskapshöjningen har varit välkommen och mottagarna menar att den är både viktig och användbar.

På jämställdhetsområdet grundar sig bedömningen på ett framgångsrikt arbete med jämställdhetsintegrering. De utvärderingar som görs i samband med Länsstyrelsens insatser och den återkoppling vi får till oss genom de kontakter vi har ute i länet, tyder på att vi gör ett viktigt arbete med ett gott resultat. Under året har även den regionala jämställdhetsstrategin uppdaterats genom att den omarbetats och förnyats. Strategin har nu formen av ett tydligare styrdokument med tydliga mål och indikatorer. Länsstyrelsen har även stärkt länets arbete för att motverka mäns våld mot kvinnor genom samverkan, erfarenhetsutbyte, ökad kunskap och ett stärkt och samlat arbete i nätverk och arbetsgrupper. Bedömningen är att det även här är ett gott resultat.

Pandemin har väsentligen försvårat integrationen, såväl nationellt som lokalt. Vi har dock sett goda exempel på statsfinansierade projekt som använt sin kreativitet och flexibilitet för att ändra verksamheten och genomföra insatser trots pandemin. Detta har skett med stöd av myndigheten. Länsstyrelsen har också varit flexibel, och trots pandemin genomfört ett stort antal möten och seminarier digitalt. Vi har tagit lärdom och kommer, för att kunna ge små aktörer större möjlighet att delta, fortsätta att genomföra utvalda aktiviteter digitalt. Inom tidiga insatser för asylsökande (TIA) har pandemin skapat utmaningar men också underlättat och möjliggjort det utökade strategiska arbetet genom att det digitala arbetssättet ökade flexibiliteten och gav utrymme för fler arbetsuppgifter. Det strategiska arbetet inom TIA har också skapat en trend där aktörer ser över samhällsinformationen, i både dess form och dess innehåll. Sammanfattningsvis bedömer vi att Länsstyrelsens insatser inom integrationsområdet har gett ett gott resultat trots pandemin.

Länsstyrelsen bedömer att arbetet med mänskliga rättigheter även detta år har fortsatt att utvecklas och även vidgats med vårt arbete och engagemang i samband med demokratiuppdragen. Vi har fortsatt att genomföra utbildningsplanen som togs fram under 2019 och det har fortsatt att bidra till ökad kunskap och medvetenhet kring kopplingarna mellan de mänskliga rättigheterna och vår verksamhet. Arbetet med att integrera ett rättighetsbaserat arbetssätt fortgår och bidrar till att kvalitetssäkra verksamhetens arbete.

Övrig redovisning

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3E1 Systematisk användning och analys av data och statistik	Regleringsbrev
2 kap. 4§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
3 kap. 2§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Avsnittet innehåller information som Länsstyrelsen bedömer är av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning enligt 2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt uppgifter enligt 3 kap. 2§ i samma förordning.

Länsstyrelsernas arbete med systematisk användning och analys av data och statistik

Syftet med uppdraget under 2021 har varit att utöka antalet medverkande länsstyrelser och etablera en mer systematisk användning och analys av data och statistik som kan användas i verksamhetsutveckling och uppföljning, för att bidra till högre effektivitet i myndigheterna.

Genom att skapa förutsättningar för en gemensam förståelse av läget ökas förmågan att fatta mer välgrundade beslut och vidta samordnade åtgärder för att på ett effektivt sätt bedöma verksamhetens riktning framåt. Under året har utvecklingsarbetet fokuserat på att anpassa datalager och applikationer för visualisering av lägesbilder och verksamhetsstatistik kopplat till indikatorer och nyckeltal för deltagande län. Därutöver var målet också en anpassning av infrastrukturen som uppfyller kraven för IT-standarder och dataskydd för alla länsstyrelser.

Bedömningen är att de målen som satts upp för 2021 är uppfyllda och grunden för ett mottagande av ytterligare länsstyrelser data är etablerad. Förutsättningar för synergier med andra centrala utvecklingsuppdrag där användning och analys av data och statistik är central för uppdragen har skapats. Därtill har förmågan till jämförbarhet mellan länen geografiska lägesbilder och indikatorer ökat. Måluppfyllelse bedöms därför vara god.

Information av väsentlig betydelse

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med covid-19

För att hantera covid-19-pandemin etablerade länsstyrelserna under 2020, efter beslut från landshövdingarna, gemensamt ett samordningskansli. Syfte var att möjliggöra länsövergripande samordning och en effektiv samverkan med myndigheter på nationell nivå.

Den gemensamma hanteringen genom samordningskansliet har resulterat i en effektiv fördelning och samordning av information och uppdrag, dels mellan de 21 länsstyrelserna dels mellan den regionala nivån och andra centrala aktörer i pandemihanteringen. Regeringens uppdrag till länsstyrelserna under pandemin har bland annat omfattat att:

- löpande upprätta samlade lägesbilder med anledning av covid-19.
- bistå Socialstyrelsen i arbetet med att samordna tillgången till skyddsutrustning och annat sjukvårdsmateriel.
- bistå regionerna med att säkerställa flöden för storskalig testning för covid-19.
- bistå regionerna med genomförandet av vaccinationen mot covid-19 inom sina respektive geografiska områden.
- följa efterlevnaden av rekommendationer, råd och riktlinjer som utfärdats för att minska smittspridning.
- samordna, stärka och utveckla kommunikationsinsatserna till allmänheten.
- ge stöd och råd till kommunerna gällande tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen.
- ta fram förslag på insatser vid olika smittspridningsscenarier.
- tillsyn enligt nya tillfälliga pandemilagen.
- uppdrag att redovisa och vidareutveckla formerna för regional och lokal samverkan inför eventuella smittutbrott av covid-19.
- uppdrag till länsstyrelserna att i samarbete med regionerna bistå i arbetet att nå en högre vaccinationstäckning mot covid-19.

Länsstyrelserna initierade under våren 2020 en följeforskning för att belysa och tillvarata erfarenheterna från länsstyrelsernas gemensamma hantering av pandemin och Lunds Universitet har under hösten lämnat sin slutrapport (Lund: LTH, Avdelningen för Riskhantering och Samhällssäkerhet, 2021-09-16, Diarienummer: F 2021/1603). Bedömningen är att resultatet är gott och studien visar att länsstyrelserna har spelat en betydande roll för hur samhället har lyckats i hanteringen av pandemin.

Länsstyrelsernas arbete med tillsyn enligt den tillfälliga covid-19-lagen

Från den 10 januari 2021 gäller en tillfällig covid-19-lag i Sverige. Enligt lagen kan regeringen och myndigheter besluta om begränsningar och åtgärder för att förhindra smittspridning. Länsstyrelserna är utsedda till tillsynsmyndigheter och har i uppdrag att kontrollera att lagen och tillhörande föreskrifter följs. Tillsyn bedrivs genom information, rådgivning och tillsynsbesök. Verksamheter som omfattats av länsstyrelsernas tillsyn är

- allmänna sammankomster och offentliga tillställningar
- platser för fritids- och kulturverksamhet
- handelsplatser
- kollektivtrafik
- platser för privata sammankomster.

Tillsynen bedrivs där den bedöms minska smittspridningen i störst omfattning. I första hand strävar länsstyrelserna efter att verksamheter ska rätta till eventuella brister frivilligt, men om de inte genomför de åtgärder som krävs kan länsstyrelserna fatta beslut om vitesföreläggande. Länsstyrelsen i Dalarnas län har i uppdrag att samordna länsstyrelsernas tillsynsarbete. Varje länsstyrelse rapporterar regelbundet hur tillsynsarbetet fortskrider i länet, och utifrån länens återkoppling tar Länsstyrelsen i Dalarnas län fram en nationell rapport som lämnas till regeringskansliet.

Sedan lagen trädde i kraft i januari 2021 har tillhörande föreskrifter förändrats utifrån aktuellt smittläge, ofta och med kort varsel. På grund av den snabbt föränderliga lagstiftningen har länsstyrelsernas inriktning varit att (1) först möta verksamhetsutövarnas informationsbehov och bistå med rådgivning och (2) sedan vid behov följa upp med övriga tillsynsåtgärder såsom platstillsyn.

Den 29 september 2021 upphävdes Folkhälsomyndighetens föreskrifter, vilket innebar att länsstyrelserna sattes i beredskapsläge med bibehållen kapacitet för att återigen bedriva tillsyn om smittläget försämrades och föreskrifter meddelades.

Den 1 december 2021 återinfördes föreskrifter, vilket innebar att länsstyrelserna åter började bedriva tillsynsarbete i större skala.

Av länsstyrelsernas regelbundna redovisning till regeringskansliet framgår dels hur länsstyrelserna har anpassat tillsynsarbetet efter smittspridningens utveckling dels områden där länsstyrelserna har identifierat störst brist på efterlevnad. Länsstyrelsen har även redogjort för vilka eventuella tillämpningsproblem som har identifierats i tillsynsarbetet, och vid behov även lämnat förslag på hur de identifierade problemen skulle kunna lösas. Länsstyrelserna har i stor utsträckning informerat verksamhetsutövare om gällande regler och bistått med rådgivning, vilket har gett god effekt för efterlevnaden. Vid påtalade brister har de flesta verksamhetsutövare valt att åtgärda bristerna redan vid tillsynsbesöket. I övriga fall har länsstyrelserna kunnat kräva att smittskyddsåtgärder vidtas genom föreläggande.

Länsstyrelsen i Örebro läns arbete med covid-19-pandemin

Krisorganisationen

Länsstyrelsen i Örebro län beslutade den 4 mars 2020 att aktivera sin krisorganisation som ett resultat av den pandemi som drabbat Sverige och länet. Med anledning av minskad smittspridning samt en förändrad inriktning på arbetet under hösten 2020, beslutade länsledningen att avveckla krisorganisationen per den 30 september 2020. Istället inrättades ett coronakansli under perioden 1 oktober–31 december 2020. Med mindre justeringar fattades senare beslut om att förlänga coronakansliet till och med den 31 mars 2021.

När länsstyrelserna i slutet av december 2020 fick uppdraget om tillsyn av den nya covid-19-lagen, beslutades och etablerades en tillsynsorganisation inom ramen för coronakansliet.

I mars 2021 fattades beslut om att fortsatt organisera arbetet med covid-19 och tillsyn av pandemilagen i coronakansliet till och med september 2021.

Arbetet med frågor kopplat till tillsyn enligt covid-19-lagen har fortsatt under hösten 2021, bland annat ett antal regeringsuppdrag och en utvärdering. Det fanns därför ett behov av att fortsatt hålla samman arbetet för att uppnå effektivitet och samordning. Samtidigt, mot bakgrund av läget i pandemin och behoven i verksamheten i övrigt, behövde Länsstyrelsen utveckla sin organisation och planering. För att nyttja den förberedelse som fanns för krisorganisering, beslutade Länsstyrelsen att gå över till förstärkt grundberedskap under perioden 1 oktober–31 december 2021.

Inriktningen i beslutet var att arbetet med covid-19 från och med 1 januari 2022 skulle kunna gå över helt i linjeverksamheten. Under senhösten 2021 har smittspridningen åter tagit fart och nya nationella åtgärder har

beslutats. Det finns därmed fortsatt behov av att Länsstyrelsen följer läget, och har beredskap för att samordna åtgärder, kommunikation och genomföra tillsyner. För att säkra uthållighet, kontinuitet och samordning av våra aktiviteter förlängs organiseringen av covid-19-arbetet i förstärkt grundberedskap.

Pandemihanteringen

Länsstyrelsens roll i arbetet med att möta pandemin är att följa utvecklingen, samordna, planera och vidta åtgärder inom den egna myndigheten och inom Örebro län.

Effekten av Länsstyrelsens uppdrag att samordna länets pandemihantering har blivit att länets aktörer har enats om och agerat utifrån en gemensam inriktning för hanteringen av pandemin. Dessutom har effekten blivit att de som bor och vistas i Örebro län har fått en samlad och enhetlig information från myndigheter. Genom ett väl upparbetat samarbete i beredskapsfrågor – såväl på strategisk som operativ nivå – ett samarbete som också har utvecklats under pandemin – har frågor eller områden i behov av samordning mellan olika aktörer i länet snabbt kunnat adresseras, exempelvis vid kraftträdande av nya restriktioner. På så sätt har Länsstyrelsens arbete bidragit till att minska smittspridningen och hantera konsekvenserna av coronapandemin. Samordningsuppdraget har även lett till att regeringen kontinuerligt fått en samlad regional lägesbild från Örebro län som en del av sitt beslutsunderlag för att kunna vidta smittskyddsåtgärder på nationell nivå.

Länsstyrelsen har även haft uppdrag att bistå Socialstyrelsen i arbetet med att samordna tillgången till skyddsutrustning och annan sjukvårdsmateriel.

Inom ramen för Länsstyrelsens uppdrag att bistå Region Örebro län för att nå en högre vaccinationstäckning har myndigheten bland annat bidragit till att hälsoinformatörer har arbetat i områden med låg vaccinationsgrad. Det har inneburit att en dialog har kunnat föras på andra modersmål än svenska. Olika verktyg för att öka vårdens tillgänglighet har använts, exempelvis att underlätta tidsbokning och utdelning av förbokade tider. Filmer med olika nyckelpersoner har spelats in och använts för att sprida information om vikten av vaccinering och för att minska oro. Dialogmöten har arrangerats, vilket givit personer som varit tveksamma till vaccinering tillfälle att samtala direkt med smittskyddspersonal och läkare. Studiematerial har utarbetats för att kunna användas inom SFI-utbildning, och har också delats så att det har använts på andra håll i landet.

Pandemitillsyn

Den 10 januari 2021 trädde en ny lag om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 i kraft, den så kallade pandemilagen. Länsstyrelserna fick omfattande tillsynsuppgifter, som reglerades genom lag, begränsningsförfordning och föreskrifter. Lagen syftar till att motverka trängsel och förhindra smittspridning. Länsstyrelsernas tillsyn samordnas av Länsstyrelsen i Dalarnas län.

För den del av uppdraget som gäller tillsyn samordnades arbetet under perioden 10 januari–30 september 2021 inom ramen för det redan etablerade coronakansliet. En särskild tillsynsgrupp, med fem tillsynshandläggare, arbetade under ledning av en ansvarig tillsynschef samt en tillsynssamordnare. En kommunikatör samt juridiskt stöd kopplades också till gruppen. Med tiden utökades gruppen med ytterligare en tillsynssamordnare.

Med anledning av den korta tiden mellan lagförslag och ikraftträdande ställde Länsstyrelsen om internt, och för att klara uppdraget bemannades tillsynsgruppen med medarbetare från olika enheter inom myndigheten. Flera medarbetare med tillsynserfarenhet nyttjades i gruppen, för att snabbt kunna bedriva tillsyn ibland annat butiker, köpcentrum och sportanläggningar. Behov av att rekrytera tillsynshandläggare identifierades tidigt, och från och med april 2021 bemannades gruppen av fem externt rekryterade tillsynshandläggare.

Tillsynsarbetet fokuserade på proaktiv och förebyggande tillsyn. Riskverksamheter identifierades och hade särskilt fokus i tillsynen. Länsstyrelsen tog fram och spred aktuell information till berörda verksamheter för att alla skulle ha möjlighet att göra rätt. Informationen följdes sedan upp med tillsynsbesök. Kontroller i fält har varit den metod som har gett bäst resultat, eftersom det fysiska mötet innebär möjlighet till dialog och en större förståelse för lagstiftningens krav. Digital tillsyn har bedrivits som ett komplement till platsbesök och ersatte även, under en period, platsbesök när smittspridningen i samhället var hög.

Under 2021 har 2 575 tillsynsbesök genomförts inom ramen för länsstyrelsens uppdrag. Länsstyrelsens pandemitillsyn har bidragit till bättre lagefterlevnad av lagar, råd och rekommendationer och har därmed bidragit till minskad smittspridning. Mot bakgrund av den kraftigt ökande smittspridningen i slutet av 2021 infördes nya restriktioner från och med 23 december, vilket innebar att länsstyrelsernas tillsynsuppdrag återaktiverades. Under årets sista vecka genomfördes dryga 20 tillsynsbesök, med fokus på livsmedelsbutiker och andra butiker och platser med risk för trängsel kopplat till mellandagsrea.

Örebro läns kriskommunikationsnätverk

I länets nätverk för kriskommunikation ingår Länsstyrelsen, länets kommuner, Region Örebro län, polisen, Försvarmakten och räddningstjänsten. Under pandemin har även RF-SISU Örebro län deltagit.

Nätverket har haft ett intensivt arbete under 2021 med anledning av coronapandemin. Nätverket har haft regelbundna möten under hela året för att ge en kommunikativ lägesbild och inriktning för arbetet, samt se över behov av stöd eller samverkan.

Effekterna av nätverkets arbete är att länets aktörer haft en samordnad kommunikation utifrån nationella och regionala budskap under coronapandemin. Nätverket har också fått ökad kunskap om desinformation och informationspåverkan. Länets samlade förmågan att arbeta med kriskommunikation har stärkts ytterligare under coronapandemin.

Under 2021 har länets nätverk för kriskommunikationsnätverk bland annat:

- genomfört 29 nätverksmöten med anledning av covid-19. På dessa möten har gruppen lyft aktuella teman, diskuterat utifrån rådande läge och delat kommunikativa lägesbilder från nationell nivå, Region Örebro län, Länsstyrelsen i Örebro län och regionala aktörer.
- vidareförmedlat nationella och regionala budskap till allmänheten via sociala medier, webbsidor och andra kanaler.
- delat material och idéer med varandra, till exempel affischer och kampanjer.
- tagit fram regionala kampanjer som Nej, det är inte över än och Sjuka tider (se not nedan *).
- bjudit in Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, för att dela kunskap och tillsammans diskutera informationspåverkan och desinformation kopplat till pandemin.

* Nej det är inte över än var en kampanj i sociala medier som manade till personligt ansvar för att minska smittspridningen. Den översattes till sju språk och nådde merparten av länets alla 20–49 åringar. I filmserien Sjuka tider fick unga människor uttrycka hur de upplevt tiden under pandemin och synen på framtiden. Förhoppningen var att deras berättelser skulle inspirera fler unga att även berätta om sina upplevelser. Kampanjen nådde 50 000 användare i sociala medier i åldern 16–25 år. Kampanjen har även delats till skolor.

Inom Länsstyrelsens uppdrag att bistå regionen i vaccinationsuppdraget har flera insatser genomförts i Örebro län. Länsstyrelsen har tillsammans med regionen tagit fram informationsmaterial om vaccinering till målgrupper som inte har svenska som första språk. Vi har också genomfört informationsinsatser i områden med låg vaccinationstäckning. Kriskommunikationsnätverket har fått löpnade information om insatserna med möjlighet till inspel om fortsatta insatser.

På grund av pågående coronapandemi har nätverkets ordinarie arbete fått stå tillbaka. En utbildning i informationspåverkan och desinformation har genomförts.

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Sammanställningarna är gjorda enligt 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Belopp angivna i tkr.

Sammanställning väsentliga övriga uppgifter	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018	År 2017
Beviljad Låneram i Riksgälden	7 300	7 700	8 300	6 700	8 000
Utnyttjad Låneram i Riksgälden ²²⁾	2 805	3 784	4 810	4 950	5 665
Beviljad Räntekontokredit i Riksgälden	9 000	9 000	8 800	8 800	8 800
Utnyttjad Räntekontokredit i Riksgälden	0	0	0	0	0
Ränteintäkter Räntekonto	0	0	3	0	0
Räntekostnader Räntekonto	0	-1	-99	-254	-210
Budget Avgiftsintäkter som disponeras	10 520	25 800	21 457	15 655	14 625
Utfall mot budget Avgiftsintäkter som disponeras	11 943	25 114	22 829	18 194	17 565
Utfall enligt resultaträkning Avgiftsintäkter som disponeras	19 078	31 001	29 319	25 546	21 095
Budget Avgiftsintäkter som inte disponeras	9 250	8 655	16 855	6 130	5 380
Utfall Avgiftsintäkter som inte disponeras	12 419	9 380	22 414	9 001	8 331
Antal årsarbetskrafter ²⁰⁾	200	187	178	179	165
Medeltal anställda ²¹⁾	218	204	198	197	182
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 142	1 166	1 139	1 160	1 104
Årets kapitalförändring	-1 281	586	-1 118	-1 891	319
Balanserad kapitalförändring	1 428	842	1 960	3 702	3 383

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagskredit	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018	År 2017
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 014 Länsstyrelserna m.m. - Örebro län	4 230	3 500	3 494	3 451	3 884
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 014 Länsstyrelserna m.m. - Örebro län	0	0	0	0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 024 Länsstyrelserna m.m. - Omhändertagande av djur	277	0			
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 024 Länsstyrelserna m.m. - Omhändertagande av djur	0	0			
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 025 Länsstyrelserna m.m. - Utökad testning	1 500	0			
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 025 Länsstyrelserna m.m. - Utökad testning	0	0			
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 026 Länsstyrelserna m.m. - Utveckling krishantering		0			

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagskredit	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018	År 2017
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 026 Länsstyrelserna m.m. - Utveckling krishantering		0			
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 027 Länsstyrelserna m.m. - Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare och handelsbolag	5 550	0			
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 027 Länsstyrelserna m.m. - Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare och handelsbolag	0	0			
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 028 Länsstyrelserna m.m. - Bistå regioner med att genomföra vaccinationer	1 800				
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 028 Länsstyrelserna m.m. - Bistå regioner med att genomföra vaccinationer	0				
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 029 Länsstyrelserna m.m. - Uppgifter till följd av covid-19-lagen	5 223				
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 029 Länsstyrelserna m.m. - Uppgifter till följd av covid-19-lagen	0				
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 030 Länsstyrelserna m.m. - Stöd, råd och vägledning till kommuner	45				
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 030 Länsstyrelserna m.m. - Stöd, råd och vägledning till kommuner	0				
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 04 Rättsväsendet 04 01 015 002 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete; regional samordning av brottsförebyggande arbete	0	0	0	0	750
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 04 Rättsväsendet 04 01 015 002 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete; regional samordning av brottsförebyggande arbete	0	0	0	0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 06 Försvar och samhällets krisberedskap 06 02 006 002 Ersättning för Sevesotillsyn					0
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 06 Försvar och samhällets krisberedskap 06 02 006 002 Ersättning för Sevesotillsyn					0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg 09 02 005 002 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel - Tillsyn ³⁾		0	0	0	0
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg 09 02 005 002 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel - Tillsyn ³⁾		0	0	0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg 09 02 005 003 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel - Länsstyrelsernas ANDT- samordning ^{1) 2)}	0	0	0	0	0
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg 09 02 005 003 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel - Länsstyrelsernas ANDT- samordning ^{1) 2)}	0	0	0	0	0

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagskredit	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018	År 2017
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg 09 04 002 012 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet - del till Länsstyrelsen i Örebro	0	0	0	0	
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg 09 04 002 012 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet - del till Länsstyrelsen i Örebro	0	0	0	0	
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg 09 04 005 004 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet, Stimbid äldreområdet - del till Länsstyrelsen i Örebro	0	0	0	0	0
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg 09 04 005 004 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet, Stimbid äldreområdet - del till Länsstyrelsen i Örebro	0	0	0	0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg 09 04 007 012 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. - del till Länsstyrelsen i Örebro	0	0	0	0	
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg 09 04 007 012 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. - del till Länsstyrelsen i Örebro	0	0	0	0	
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering 13 03 001 004 Särskilda jämställdhetsåtgärder - del till Länsstyrelsen i Örebro län	0	0	0	0	0
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering 13 03 001 004 Särskilda jämställdhetsåtgärder - del till Länsstyrelsen i Örebro län	0	0	0	0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik 18 01 007 003 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer - del till Länsstyrelsen i Örebro län	0	0	0	0	0
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik 18 01 007 003 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer - del till Länsstyrelsen i Örebro län	0	0	0	0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik 18 01 008 005 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande - del till Länsstyrelsen i Örebro län ⁴⁾	0	0	0	0	0
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik 18 01 008 005 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande - del till Länsstyrelsen i Örebro län ⁴⁾	0	0	0	0	0

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagskredit	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018	År 2017
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik 18 01 009 002 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder - del till Länsstyrelsen i Örebro län ⁵⁾	0	0	0	0	
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik 18 01 009 002 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder - del till Länsstyrelsen i Örebro län ⁵⁾	0	0	0	0	
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 014 Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen i Örebro Län	54	85	209	209	209
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 014 Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen i Örebro Län	0	0	0	0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 003 001 Åtgärder för värdefull natur - del till Länsstyrelsen i Örebro	0	0		0	0
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 003 001 Åtgärder för värdefull natur - del till Länsstyrelsen i Örebro	0	0		0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 004 006 Sanering och återställning av förorenade områden - del till Länsstyrelsen i Örebro	0	0	0	0	0
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 004 006 Sanering och återställning av förorenade områden - del till Länsstyrelsen i Örebro	0	0	0	0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 010 007 Klimatanpassning - del till Länsstyrelsen i Örebro	0	0	0	900	0
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 010 007 Klimatanpassning - del till Länsstyrelsen i Örebro	0	0	0	0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 011 003 Åtgärder för havs- och vattenmiljö - del till Länsstyrelsen i Örebro	0	0	0	0	0
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 011 003 Åtgärder för havs- och vattenmiljö - del till Länsstyrelsen i Örebro	0	0	0	0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 011 004 Åtgärder för havs- och vattenmiljö - Tillsyn avlopp - del till Lst	0	0	0	0	
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 011 004 Åtgärder för havs- och vattenmiljö - Tillsyn avlopp - del till Lst	0	0	0	0	

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagskredit	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018	År 2017
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 014 002 Skydd värdefull natur - till Länsstyrelsen i Örebro	0	0			
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 014 002 Skydd värdefull natur - till Länsstyrelsen i Örebro	0	0			
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 016 007 Klimatinvesteringar, Klimatinvest - del till Länsstyrelsen i Örebro ^{6) 7)}	0	0	0	0	0
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 016 007 Klimatinvesteringar, Klimatinvest - del till Länsstyrelsen i Örebro ^{6) 7)}	0	0	0	0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 21 Energi 21 01 007 001 Energiteknik - del till LST Örebro ⁸⁾	0	0	0	0	0
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 21 Energi 21 01 007 001 Energiteknik - del till LST Örebro ⁸⁾	0	0	0	0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 21 Energi 21 01 010 002 Lokal och regional kapacitetsutveckling för klimat- och energiomställning - klimat, energiomst. - del till LST Örebro ⁹⁾	0	0	1 020	1 020	375
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 21 Energi 21 01 010 002 Lokal och regional kapacitetsutveckling för klimat- och energiomställning - klimat, energiomst. - del till LST Örebro ⁹⁾	0	0	0	0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel 23 01 015 010 Konkurrenskraftig livsmedelssektor - del till Länsstyrelsen i Örebro län	0				
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel 23 01 015 010 Konkurrenskraftig livsmedelssektor - del till Länsstyrelsen i Örebro län	0				
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel 23 01 027 004 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet - Civilt försvar - del till Länsstyrelsen i Örebro län	0				
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel 23 01 027 004 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet - Civilt försvar - del till Länsstyrelsen i Örebro län	0				
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 24 Näringsliv 24 01 023 002 Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag - Budgetår 2020	0	0			
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 24 Näringsliv 24 01 023 002 Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag - Budgetår 2020	0	0			
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 24 Näringsliv 24 01 027 004 Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag - Hyresstöd företag - del till Länsstyrelsen i Örebro län	0				

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagskredit	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018	År 2017
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 24 Näringsliv 24 01 027 004 Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag - Hyresstöd företag - del till Länsstyrelsen i Örebro län	0				

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagssparande	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018	År 2017
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 014 Länsstyrelserna m.m. - Örebro län	4 097	2 861	1 190	8 949	2 810
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 024 Länsstyrelserna m.m. - Omhändertagande av djur	2 885	333			
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 025 Länsstyrelserna m.m. - Utökad testning	26	966			
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 026 Länsstyrelserna m.m. - Utveckling krishantering		0			
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 027 Länsstyrelserna m.m. - Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare och handelsbolag	178	75			
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 028 Länsstyrelserna m.m. - Bistå regioner med att genomföra vaccinationer	0				
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 029 Länsstyrelserna m.m. - Uppgifter till följd av covid-19-lagen	2 183				
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 030 Länsstyrelserna m.m. - Stöd, råd och vägledning till kommuner ¹¹⁾	60				
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 04 Rättsväsendet 04 01 015 002 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete; regional samordning av brottsförebyggande arbete ¹²⁾	5 053	109	1	174	153
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 06 Försvar och samhällets krisberedskap 06 02 006 002 Ersättning för Sevesotillsyn ¹³⁾					108
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg 09 02 005 002 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel - Tillsyn ^{3) 15)}		520	0	587	225
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg 09 02 005 003 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel - Länsstyrelsernas ANDT-samordning ^{1) 2) 12)}	171	211	165	1 629	1 978
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg 09 04 002 012 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet - del till Länsstyrelsen i Örebro ¹⁴⁾	160	114	0	20	
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg 09 04 005 004 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet, Stimbid äldreområdet - del till Länsstyrelsen i Örebro ¹²⁾	0	42	135	1 237	106

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagssparande	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018	År 2017
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg 09 04 007 012 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. - del till Länsstyrelsen i Örebro ¹⁴⁾	182	678	0	171	
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering 13 03 001 004 Särskilda jämställdhetsåtgärder - del till Länsstyrelsen i Örebro län ¹²⁾	170	825	0	81	252
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik 18 01 007 003 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer - del till Länsstyrelsen i Örebro län ¹²⁾	355	22 127	1 200	318	136
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik 18 01 008 005 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande - del till Länsstyrelsen i Örebro län ^{4) 12)}	1 414	2 791	408	6	90
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik 18 01 009 002 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder - del till Länsstyrelsen i Örebro län ^{5) 14)}	59	0	24	93	
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 014 Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen i Örebro Län ¹⁶⁾	37	15	13	330	2
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 003 001 Åtgärder för värdefull natur - del till Länsstyrelsen i Örebro ¹⁷⁾	362	1 428		170	7
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 004 006 Sanering och återställning av förorenade områden - del till Länsstyrelsen i Örebro ¹²⁾	355	88	125	403	266
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 010 007 Klimatanpassning - del till Länsstyrelsen i Örebro ¹²⁾	119	177	0	0	0
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 011 003 Åtgärder för havs- och vattenmiljö - del till Länsstyrelsen i Örebro ¹²⁾	195	2	0	0	0
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 011 004 Åtgärder för havs- och vattenmiljö - Tillsyn avlopp - del till Lst ¹⁴⁾	99	55	1	0	
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 014 002 Skydd av värdefull natur - till Länsstyrelsen i Örebro ¹⁰⁾	0	0			
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 016 007 Klimatinvesteringar, Klimatinvest - del till Länsstyrelsen i Örebro ^{6) 7) 12)}	12	0	0	128	0
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 21 Energi 21 01 007 001 Energiteknik - del till LST Örebro ⁸⁾	20 600	60 346	282	0	0

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagssparande	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018	År 2017
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 21 Energi 21 01 010 002 Lokal och regional kapacitetsutveckling för klimat- och energiomställning - klimat, energiomst. - del till LST Örebro ^{9) 18)}	361	0	30	446	8
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel 23 01 015 010 Konkurrenskraftig livsmedelssektor - del till Länsstyrelsen i Örebro län ¹¹⁾	124				
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel 23 01 027 004 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet - Civilt försvar - del till Länsstyrelsen i Örebro län ¹¹⁾	34				
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 24 Näringsliv 24 01 023 002 Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag - Budgetår 2020 ¹⁹⁾	14 123	52			
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 24 Näringsliv 24 01 027 004 Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag - Hyresstöd företag - del till Länsstyrelsen i Örebro län ¹¹⁾	0				

Sammanställning väsentliga uppgifter tilldelade bemyndigande/åtaganden inom bemyndigade	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018	År 2017
Tilldelade bemyndigande: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 014 Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen i Örebro Län ¹⁶⁾	300	3 500	4 000	4 000	4 000
Åtaganden inom bemyndigande: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 014 Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen i Örebro Län ¹⁶⁾	208	1 020	2 502	963	555

¹⁾ Anslagsposten hade år 2017 beteckningen 09 06 002 003.

²⁾ Anslagsposten hade år 2018-2020 beteckningen 09 06 001 003.

³⁾ Anslagsposten hade år 2017 beteckningen 09 06 002 002. Mellan år 2018-2020 hade anslagsposten beteckningen 09 06 001 002. Anslagsposten har 2021 bytt beteckning till 09 02 005 002 och avslutats.

⁴⁾ Anslagsposten hade år 2017-2019 beteckningen 18 01 009 005.

⁵⁾ Anslagsposten hade år 2018-2019 beteckningen 18 01 010 002.

⁶⁾ Anslagsposten hade år 2017 beteckningen 20 01 017 005.

⁷⁾ Anslagsposten hade år 2018 beteckningen 20 01 016 005.

⁸⁾ Anslagsposten hade år 2017 beteckningen 21 01 008 001.

⁹⁾ Anslagsposten hade år 2017 beteckningen 21 01 011 002.

¹⁰⁾ Anslagssparandet för 2020-2021 får ej disponeras kommande år.

¹¹⁾ Anslagssparandet för 2021 får ej disponeras kommande år.

¹²⁾ Anslagssparandet för 2017-2021 får ej disponeras kommande år.

¹³⁾ Anslagssparandet för 2017 får ej disponeras kommande år.

¹⁴⁾ Anslagssparandet för 2018-2021 får ej disponeras kommande år.

¹⁵⁾ Anslagssparandet för 2017-2020 får ej disponeras kommande år.

¹⁶⁾ Enligt villkoren i regleringsbrevet för anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder får inga nya åtaganden om projektfinansiering ingås mot anslag och bemyndigande fr.o.m. 2020. Under året har anslaget enbart använts för utbetalningar till projekt som beslutats 2019 eller tidigare år. Undantag är uppföljning och utvärdering som tilldelats 200 tkr från anslaget i enlighet med villkoren i regleringsbrevet för budgetåret 2021.

¹⁷⁾ Anslagssparandet för 2017-2018 och 2020-2021 får ej disponeras kommande år.

¹⁸⁾ Anslagssparandet för 2017-2021 får ej disponeras kommande år. Anslagssparandet på 361 tkr för 2021, består av återbetalning av bidrag från övriga länsstyrelser för verksamhetsåret 2019.

¹⁹⁾ Anslagssparandet för 2020-2021 får ej disponeras kommande år. Av anslagssparandet på 14 123 tkr för 2021, består 14 071 tkr av återbetalning av bidrag från övriga länsstyrelser för verksamhetsåret 2020.

²⁰⁾ Med årsarbetskrafter avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med en länsstyrelsegenomsnittlig möjlig arbetstid = 1 710 timmar.

²¹⁾ Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100 %. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

²²⁾ Av beviljad låneram har 101 tkr ianspråktagits för anläggningstillgångar som inte var lånefinansierade per den 31 december 2021.

Information av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning
För 2021 har Länsstyrelsen i Örebro län fått dispositionsrätt över sex nya anslagsposter.

Anslag/Benämning	Disponibelt belopp (tkr)
01 05 001 028 Länsstyrelserna m.m. - Bistå regioner med att genomföra vaccinationer	60 000
01 05 001 029 Länsstyrelserna m.m. - Uppgifter till följd av covid-19-lagen	234 550
01 05 001 030 Länsstyrelserna m.m. - Stöd, råd och vägledning till kommuner	2 700
23 01 015 010 Konkurrenskraftig livsmedelssektor - del till Länsstyrelsen i Örebro län	3 000
23 01 027 004 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet - Civilt försvar - del till Länsstyrelsen i Örebro län	10 000
24 01 027 004 Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag - Hyresstöd företag - del till Länsstyrelsen i Örebro län	180 000
Summa:	490 250

Avgiftsbelagd verksamhet

Avgiftsbelagd verksamhet redovisas i enlighet med 3 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Tabellerna i avsnittet visar intäkter, kostnader och utfall för länsstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet, enligt den indelningen för åiterrapportering som framgår av budgeten för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras i regleringsbrevet

Belopp angivna i tkr.

Avgifter – Offentligrättsliga avgifter

Verksamhet	År 2019: Ack. utfall	År 2020: Utfall intäkter	År 2020: Utfall kostnader	År 2020: Netto utfall	År 2021: Budget intäkter	År 2021: Utfall intäkter	År 2021: Budget kostnader	År 2021: Utfall kostnader	År 2021: Netto budget	År 2021: Netto utfall	År 2021: Ack. utfall
Registreringsavgift för jaktområden	0	157	157	-0	175	263	175	263	0	0	0
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.)	-660	263	187	77	280	223	210	159	70	64	-520
Delgivning	-60	23	15	8	30	24	35	8	-5	16	-36
Övrig offentligrättslig verksamhet	-6	455	837	-382	460	502	630	552	-170	-50	-438
Summa offentligrättsliga avgifter	-726	898	1 195	-298	945	1 013	1 050	983	-105	30	-993

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Avgifter – Uppdragsverksamhet

Verksamhet	År 2019: Ack. utfall	År 2020: Utfall intäkter	År 2020: Utfall kostnader	År 2020: Netto utfall	År 2021: Budget intäkter	År 2021: Utfall intäkter	År 2021: Budget kostnader	År 2021: Utfall kostnader	År 2021: Netto budget	År 2021: Netto utfall	År 2021: Ack. utfall
Resurssamordning	1 351	23 229	22 392	837	8 575	9 848	10 000	11 332	-1 425	-1 484	704
Övrig uppdragsverksamhet	59	987	1 032	-45	1 000	1 082	1 000	941	0	142	156
Summa avgift uppdragsverksamhet	1 410	24 216	23 424	792	9 575	10 930	11 000	12 272	-1 425	-1 342	860

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till tabeller avgiftsbelagd verksamhet

Tabellen visar intäkter, kostnader och utfall av länsstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet i jämförelse mot budget. Uppställningen utgår från indelningen av avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras enligt punkt 6.1 i länsstyrelsernas regleringsbrev.

Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.)

Inom verksamheten djurskyddskontroller finns ett ackumulerat underskott gällande Extra kontroll på grund av bristande efterlevnad som uppgår till 556 tkr. Det ackumulerade underskottet beror i huvudsak på två faktorer, även om verksamheten visade överskott för åren 2018 –2021. Dels är det svårt att få in de fakturerade kostnaderna eftersom många av de som faktureras har låg betalningsförmåga. Dels hänger det ihop med personalens säkerhet. I många fall måste tillsynsbesöken utföras av två personer eftersom det kan uppkomma svåra och känsliga situationer då personalen kan känna sig trängd. Vid en inspektion av Arbetsmiljöverket 2012, ställde de som krav att Länsstyrelsens medarbetare ska vara två vid anmälningssärenden.

Då avgiften redan idag är relativt hög ser Länsstyrelsen ingen möjlighet att höja avgifterna för att täcka underskottet. Länsstyrelsen bedömer att det inte finns något lämpligt förslag för att täcka underskottet för denna verksamhet. Däremot anser Länsstyrelsen att denna verksamhet har så speciella förutsättningar att den istället borde inordnas i den anslagsfinansierade verksamheten.

Övrig offentligrättslig verksamhet

Länsstyrelsen har ett ackumulerat underskott på 636 tkr från verksamheten djurstallsgranskning, som redovisas som en del av Övrig offentligrättslig verksamhet. Denna verksamhet övergick från avgiftsfinansierad verksamhet till anslagsfinansierad verksamhet 2011-01-01.

I samband med övergången från avgiftsfinansierad till anslagsfinansierad verksamhet har Länsstyrelsen saknat information om hur detta underskott ska hanteras. Då verksamhet sedan flera år finansieras genom förvaltningsanslaget finns ingen möjlighet att exempelvis höja avgifterna för att på sikt täcka underskottet

Resurssamordning

Det ackumulerade överskottet för resurssamordning har minskat med 1 484 tkr mellan åren 2020-2021. Det beror till största delen på att Länsstyrelsernas gemensamma ekonomiadministration under 2021 medvetet har tagit in lägre avgifter från de andra länsstyrelserna

Året i siffror

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
3 kap. 2§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
2 kap. 4§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
2.1 ÅR i enhetlig struktur, redovisning av statistik enligt VÅS m.m.	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Tabell A – Verksamhetskostnader 2019–2021

Belopp angivna i tkr.

Verksamhetsområde	År 2021	År 2020	År 2019
20-21 (exkl. 201) Övrig förvaltning ¹⁾	11 216	6 256	6 038
201 Allmänna val	296	77	669
25 Trafikföreskrifter	595	554	685
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	9 489	8 836	9 064
30 Regional tillväxt	948	1 203	918
34 Infrastrukturplanering	959	1 915	1 977
40 Hållbar samhällsplanering och boende	4 803	4 133	4 352
41 Stöd till boende och energiåtgärder	2 489	3 291	1 273
42 Energi och klimat	4 412	4 454	3 086
43 Kulturmiljö	6 631	6 105	5 840
45 Samhällsskydd och beredskap	11 906	13 954	8 786
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	11 683	10 306	9 430
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	34 859	28 195	22 921
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	3 134	2 732	2 245
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	11 039	11 600	10 885
54 Mineralfyndigheter	23	41	48
55 Miljöfarlig verksamhet	6 275	7 043	7 210
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	147	162	121
57 Förorenade områden, efterbehandling	1 968	1 804	1 832
58 Restaurering	7 313	4 921	4 582
60 Lantbruk och landsbygd	18 269	16 675	19 071
62 Fiske	1 235	918	869
70 Folkhälsa	3 761	3 002	2 736
80 Jämställdhet	2 977	2 389	2 901
81 Nationella minoriteter	14	30	81
82 Mänskliga rättigheter	1 893	2 269	1 774

Verksamhetsområde	År 2021	År 2020	År 2019
85 Integration	3 462	3 293	2 905
10 Myndighetsövergripande verksamhet	15 485	14 380	15 809
11 Administration och intern service	43 569	38 079	36 623
99 Resurssamverkan ²⁾	9 216	20 795	20 257
20-85 Summa produktion	161 796	146 158	132 300
10-85 Summa verksamhetskostnad exkl resurssamverkan	220 850	198 617	184 732
10-99 Total verksamhetskostnad³⁾	230 067	219 412	204 989

1) Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÄS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÄS 20–21) fr o m 2018.

2) Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

3) Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnader enligt resultaträkningar.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell A – Verksamhetskostnader 2019–2021

En stor förklaring till ökningen av verksamhetskostnaderna 2021 kan hänföras till verksamhetsområdena (20–21) Övrig förvaltning, (51) Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden samt (11) administration och intern service.

Minskningen av verksamhetskostnaderna för resurssamverkan kan till stor del hänföras till länsstyrelsegemensam verksamhet för ekonomi och personal där delar har övergått från Länsstyrelsen i Örebro till Länsstyrelsen i Västra Götaland från och med 2021.

Tabell B1, B2 – Verksamhetskostnader och myndighetsgemensam verksamhet

Belopp angivna i tkr.

Tabell B1 – Verksamhetskostnader 2021

Verksamhetsområde	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)	OH- kostnad (tkr)	OH- kostnad (%)	Kostnad inkl. OH (tkr)	Kostnad inkl. OH (%)
20-21 (exkl. 201) Övrig förvaltning ¹⁾	11 216	5,08%	4 942	8,82%	16 158	7,42%
201 Allmänna val	296	0,13%	132	0,24%	428	0,20%
25 Trafikföreskrifter	595	0,27%	283	0,51%	878	0,40%
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	9 489	4,30%	4 255	7,60%	13 744	6,31%
30 Regional tillväxt	948	0,43%	409	0,73%	1 357	0,62%
34 Infrastrukturplanering	959	0,43%	416	0,74%	1 375	0,63%
40 Hållbar samhällsplanering och boende	4 803	2,17%	2 169	3,87%	6 972	3,20%
41 Stöd till boende och energiåtgärder	2 489	1,13%	1 190	2,12%	3 679	1,69%
42 Energi och klimat	4 412	2,00%	1 365	2,44%	5 777	2,65%
43 Kulturmiljö	6 631	3,00%	2 138	3,82%	8 770	4,03%
45 Samhällsskydd och beredskap	11 906	5,39%	4 629	8,26%	16 535	7,59%
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	11 683	5,29%	3 684	6,58%	15 367	7,06%
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	34 859	15,78%	7 718	13,78%	42 576	19,55%
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	3 134	1,42%	1 230	2,20%	4 364	2,00%
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	11 039	5,00%	3 737	6,67%	14 776	6,78%
54 Mineralfyndigheter	23	0,01%	11	0,02%	34	0,02%
55 Miljöfarlig verksamhet	6 275	2,84%	2 852	5,09%	9 128	4,19%
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	147	0,07%	70	0,13%	217	0,10%
57 Förorenade områden, efterbehandling	1 968	0,89%	940	1,68%	2 909	1,34%
58 Restaurering	7 313	3,31%	392	0,70%	7 705	3,54%
60 Lantbruk och landsbygd	18 269	8,27%	7 768	13,87%	26 037	11,95%
62 Fiske	1 235	0,56%	478	0,85%	1 712	0,79%
70 Folkhälsa	3 761	1,70%	1 587	2,83%	5 348	2,46%
80 Jämställdhet	2 977	1,35%	1 235	2,21%	4 212	1,93%
81 Nationella minoriteter	14	0,01%	7	0,01%	21	0,01%
82 Mänskliga rättigheter	1 893	0,86%	823	1,47%	2 716	1,25%
85 Integration	3 462	1,57%	1 549	2,77%	5 012	2,30%
10 Myndighetsövergripande verksamhet	15 485	7,01%				
11 Administration och intern service	43 569	19,73%				
99 Resurssamverkan ²⁾	9 216		3 044		12 260	
20-85 Summa produktion	161 796	73,26%	56 010	100,00%	217 806	100,00%

Verksamhetsområde	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)	OH- kostnad (tkr)	OH- kostnad (%)	Kostnad inkl. OH (tkr)	Kostnad inkl. OH (%)
20-85 varav personalkostnad kontoklass 4	116 992					
10-85 Summa verksamhetskostnad exkl. resurssamverkan	220 850	100,00%			217 806	100,00%
10-99 Total verksamhetskostnad³⁾	230 067				230 067	

1) Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÅS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÅS 20–21).

2) Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

3) Totalsumma verksamhetskostnader skall överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP.

Tabell B2 – Myndighetsgemensam verksamhet 2021

Myndighetsgemensam verksamhet	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH(%)
113-115 Samkostnad nivå 1 - Utrustning och gem service, lokaler och IT-verksamhet ¹⁾	27 191	23,24%
110-112, 116-119 Samkostnad nivå 2 - Ekonomi- och personaladministration ¹⁾	16 378	14,00%
100-109 Samkostnad nivå 3 - Myndighetsövergripande verksamhet/ledningsfunktion ¹⁾	15 485	13,24%

1) Summan på nivå 1–3 ska överensstämma med summan av Myndighetsövergripande verksamhet och Administration och intern service. Den procentuella fördelningen skall visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vht 2–8 (kkl 4).

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Tabell C – Årsarbetskrafter (ÅA) 2019–2021

Verksamhetsområde	2021 ÅA totalt	2021 ÅA kvinnor	2021 ÅA män	2020 ÅA totalt	2019 ÅA totalt
20-21 (exkl. 201) Övrig förvaltning ¹⁾	13,4	9,9	3,5	7,0	6,7
201 Allmänna val	0,4	0,2	0,2	0,1	1,0
25 Trafikföreskrifter	0,9	0,7	0,2	0,7	1,0
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	12,5	11,6	0,9	12,4	12,0
30 Regional tillväxt	1,1	0,1	1,0	1,3	1,2
34 Infrastrukturplanering	1,3	1,2	0,1	2,2	2,5
40 Hållbar samhällsplanering och boende	6,0	5,0	1,0	5,4	5,5
41 Stöd till boende och energiåtgärder	3,7	2,5	1,2	4,4	1,9
42 Energi och klimat	3,6	2,8	0,8	3,7	3,8
43 Kulturmiljö	6,3	2,7	3,6	5,5	5,7
45 Samhällsskydd och beredskap	11,7	7,0	4,7	15,7	9,5
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	10,1	5,2	4,9	8,6	8,5
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	23,6	7,3	16,3	20,7	20,0

Verksamhetsområde	2021 ÅA totalt	2021 ÅA kvinnor	2021 ÅA män	2020 ÅA totalt	2019 ÅA totalt
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	3,6	2,8	0,8	3,9	3,2
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	11,0	5,7	5,2	11,2	9,5
54 Mineralfyndigheter	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
55 Miljöfarlig verksamhet	8,1	5,8	2,2	9,5	9,7
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	0,2	0,2	0,0	0,2	0,2
57 Förorenade områden, efterbehandling	2,8	2,8	0,0	2,5	2,5
58 Restaurering	1,2	0,5	0,7	0,9	0,9
60 Lantbruk och landsbygd	23,6	17,8	5,7	22,7	25,0
62 Fiske	1,6	0,2	1,4	1,1	1,0
70 Folkhälsa	4,0	3,4	0,6	3,9	2,7
80 Jämställdhet	3,2	2,4	0,8	2,6	2,9
81 Nationella minoriteter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
82 Mänskliga rättigheter	2,3	1,9	0,3	2,3	1,7
85 Integration	4,4	3,8	0,7	4,4	3,9
10 Myndighetsövergripande verksamhet	10,6	9,1	1,6	10,1	11,3
11 Administration och intern service	21,5	16,1	5,4	17,6	17,1
99 Resurssamverkan	7,5	6,2	1,3	5,8	6,7
20-85 Summa årsarbetskrafter produktion	160,4	103,3	57,1	153,1	142,5
10-85 Summa årsarbetskrafter exkl. resurssamverkan	192,6	128,5	64,1	180,8	170,9
10-99 Summa årsarbetskrafter totalt	200,1	134,6	65,4	186,6	177,7

¹⁾ Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÅS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÅS 20–21).

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell C – Årsarbetskrafter (ÅA) 2019–2021

Den största förklaringen till ökningen av årsarbetskrafter år 2021 kan hänföras till verksamhetsområdet (20-21) Övrig förvaltning.

Tabell D – Representation

Nyckeltal	År 2021 totalt (tkr)	År 2021 per ÅA (kr)	År 2020 totalt (tkr)	År 2020 per ÅA (kr)	År 2019 totalt (tkr)	År 2019 per ÅA (kr)
Intern representation	7	33	32	170	113	638
Extern representation	245	1 226	97	521	372	2 095

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell D – Representation

Både den interna och externa representationen år 2021 har minskat jämfört med år 2019. Till stor del kan minskningen förklaras som en effekt av coronapandemin.

Tabell E – Lokaler

Nyckeltal ¹⁾	Lokal	År 2021	År 2020	År 2019
Lokalkostnader (tkr), VÅS 103 ²⁾	Residens	1 812	1 785	1 821
Lokalyta (m ²)	Residens	1 234	1 219	1 232
Lokalkostnad per m ² (kr)	Residens	1 468	1 464	1 478
Lokalkostnader (tkr), VÅS 113 ³⁾	Lokaler, övriga ³⁾	10 017	9 910	9 974
Lokalyta (m ²)	Lokaler, övriga	5 803	5 803	5 803
Lokalkostnad per m ² (kr)	Lokaler, övriga	1 726	1 708	1 719
Lokalkostnader per årsarbetskraft (tkr)	Lokaler, övriga	50	53	56
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²)	Lokaler, övriga	29	31	33
Kontorslokalyta (m ²) ⁴⁾	Kontorslokaler	4 779	4 779	4 779
Kontorslokalyta per årsarbetskraft (m ²)	Kontorslokaler	24	26	27
Lokalkostnader (tkr)	Lokaler totalt	11 829	11 695	11 795

1) Urvalen för lokalkostnaderna som redovisas i denna tabell är inte desamma som de urval som görs för de lokalkostnader som redovisas i resultaträkningen. Dessa tabeller har inte samma definition.

2) Residensets lokalkostnader redovisas under VÅS 103 Servicestöd till ledningen.

3) Med lokaler, övriga avses samtliga utrymmen förutom residenset såsom kontorslokaler, förråd, källare och garage. Med lokalkostnader avses hyra, lokalvård, larm och bevakningskostnader, avskrivningskostnader m.m. Dessa kostnader redovisas under VÅS 113 Lokaler.

4) Med kontorslokaler avses ytor ovan mark såsom kontorsrum, biytor som korridorer, toaletter, trapphus, närarkiv, närförråd etc.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell E – Lokaler

Kostnaderna för våra lokaler har ökat något under 2021 framförallt pga prisuppräkning. Antalet medarbetare på myndigheten har ökat de senaste åren och det har påverkat hur vi använder våra lokaler, samt har gjort att ytan/årsarbetskraft och kostnad/årsarbetskraft har sjunkit något.

Lokalerna som vi har idag är dock inte ändamålsenligt disponerade för att tillgodose verksamhetens behov och en anpassning behöver ske. Ett lokalprogram har därför tagits fram under 2021 som beskriver våra behov av lokaler och krav på fastigheten. En utredning har sedan pågått om våra lokalbehov där alla enheter har varit involverade i en behovsanalys. Länsstyrelsen har i utredningen konstaterat att ett mer digitalt arbetssätt kan komma att påverka behovet av lokalyta. Beslut har därför tagits under 2021 att minska lokalytan totalt sett.

Länsstyrelsens långsiktiga målsättning är att vi ska ha lokaler som ger en god arbetsmiljö, som är anpassade för verksamhetens behov och främjar nya arbetssätt. Vi behöver säkerställa att vi har lokaler som ger möjligheter till samarbete, kommunikation, koncentration och vila för alla medarbetare. Länsstyrelsen har därför i utredningen undersökt flera olika lokalalternativ i flera olika fastigheter. Av de många olika lokalerna vi har tittat på har fem fastigheter initialt klarat Länsstyrelsens krav enligt vårt lokalprogram. Efter fortsatta diskussioner med fastighetsägarna och fortsatt intern behovsanalys har vi i slutet av år 2021 beslutat att gå vidare med förhandlingar om en slutlig lösning med två fastighetsägare gällande två fastigheter. Det gäller dels en ombyggnation av den fastighet vi hyr idag samt dels en kombinerad ombyggnation/nybyggnation i en annan fastighet.

Vägledande i vårt beslut om ny lokal är följande:

- Ekonomi, vi strävar efter lägre årskostnad
- Miljö, vi har höga miljökrav på fastigheten
- Representativ fastighet
- Läget med närhet till allmänna kommunikationer
- Ändamålsenlig planlösning, effektivt användande av ytorna
- Samarbete med andra organisationer i samma fastighet
- Lämplig lösning för specialutrymmena såsom arkiv, epizootikum, vattenlaboratorium mm
- Ge möjlighet till samarbete, kommunikation, koncentration och flexibilitet att öka och minska bemanningen
- Lokal som stödjer vår vision och våra målsättningar i verksamheten

Tabell F – Redovisning av ärenden 2021

(samtliga ärenden oavsett databas)

Verksamhetsområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden	Antal upprättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
10-11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	66	140	361	425	142	1
20-21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	81	936	1 495	2 404	108	1
201 Allmänna val	1	95	1	87	10	0
25 Trafikföreskrifter	21	94	16	111	20	0
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	158	1 214	669	1 864	177	9
30 Regional tillväxt	28	17	2	20	27	7
34 Infrastrukturplanering	5	30	1	27	9	0
40 Hållbar samhällsplanering och boende	73	864	14	875	76	0
41 Stöd till boende och energiåtgärder	491	161	4	546	110	3
42 Energi och klimat	23	60	4	77	10	0
43 Kulturmiljö	133	685	37	712	143	10
45 Samhällsskydd och beredskap	105	136	57	190	108	2
50 Övergripande och gemensamt för	149	222	20	288	103	2

Verksamhetsområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden	Antal upprättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
naturvård och miljöskydd						
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	157	106	246	258	251	41
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	68	568	42	575	103	3
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	85	233	53	271	100	4
54 Mineralfyndigheter	0	9	0	7	2	0
55 Miljöfarlig verksamhet	118	295	42	317	138	10
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	8	156	1	149	16	3
57 Förorenade områden, efterbehandling	32	34	12	30	48	9
58 Restaurering	4	35	20	30	29	0
60 Lantbruk och landsbygd ¹⁾	2 670	6 982	134	7 947	1 839	1 092
62 Fiske	31	318	7	341	15	0
70 Folkhälsa	40	36	8	24	60	20
80 Jämställdhet	17	6	5	11	17	1
81 Nationella minoriteter	0	0	1	1	0	0
82 Mänskliga rättigheter	14	8	12	14	20	1
85 Integration	2	17	11	22	8	0
10-85 Totalt antal ärenden	4 580	13 457	3 275	17 623	3 689	1 219
<i>varav Vattenmyndighetens ärenden</i>	0	0	0	0	0	0
<i>varav Miljöprövningsdelegationens ärenden</i>	23	58	0	49	32	1

1) Under 2021 har huvuddelen av länsstyrelsernas arbete med jordbrukarstöden och landsbygdsstöden skett i Jordbruksverkets IT-system. Dessa system är till största delen färdigbyggda men rättvisande statistik över handlagda ärenden inom området jordbrukarstöd (601) är inte möjliga att hämta ut i sin helhet. För området jordbrukarstöd omfattar ärendestatistiken direktstöden och ansökan om utbetalning av kompensationsstöd, ekologisk produktion och miljöersättningarna för betesmarker och slåtterängar, vallodling, minskat kväveläckage samt skyddszoner. Statistik för ansökan om åtaganden och övriga stödformer ingår ej. För landsbygdsstöden (602) redovisas för 2021 komplett ärendestatistik av både ansökningar om stöd och utbetalningar. Det som redovisas här är den ärendestatistik som hämtas från länsstyrelsens ärendehandläggningssystem Platina summerat med ärenden beträffande jordbrukarstöd (direktstöd, betesstöd och kompensationsstöd) och landsbygdsstöd från Jordbruksverkets IT system, BLIS.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket

Kommentar till Tabell F – Redovisning av ärenden 2021

Det finns ett stort antal ärenden äldre än två år inom verksamhetsområdet Lantbruk och landsbygd (60). Delar av dessa ärenden handläggs och beslutas i ett it-system som Jordbruksverket tillhandahåller men funktionalitet saknas fortfarande för att kunna handlägga och besluta alla ärenden.

Tabell G – Överklagade beslut

Verksamhetsområde	Antal överklagade beslut ¹⁾	Antal beslut ²⁾	Andel överklagade beslut ³⁾ (%)
10-11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	0	425	0
20-21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	8	2 404	0
201 Allmänna val	0	87	0
25 Trafikföreskrifter	4	111	4
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	19	1 864	1
30 Regional tillväxt	0	20	0
34 Infrastrukturplanering	0	27	0
40 Hållbar samhällsplanering och boende	28	875	3
41 Stöd till boende och energiåtgärder ⁴⁾	10	1 046	1
42 Energi och klimat	0	77	0
43 Kulturmiljö	1	712	0
45 Samhällsskydd och beredskap	0	190	0
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	28	288	10
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	0	258	0
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	11	575	2
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	2	271	1
54 Mineralfyndigheter	0	7	0
55 Miljöfarlig verksamhet	11	317	3
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	0	149	0
57 Förorenade områden, efterbehandling	1	30	3
58 Restaurering	0	30	0
60 Lantbruk och landsbygd ⁵⁾	12	252	5
62 Fiske	0	341	0
70 Folkhälsa	0	24	0
80 Jämställdhet	0	11	0
81 Nationella minoriteter	0	1	0
82 Mänskliga rättigheter	0	14	0
85 Integration	0	22	0
10-85 Totalt antal ärenden	135	10 428	1
<i>varav Vattenmyndighetens ärenden</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-</i>
<i>varav Miljöprövningsdelegationens ärenden</i>	<i>9</i>	<i>63</i>	<i>14</i>

1) Avser beslut som överklagats till högre instans år 2021, oavsett vilket år som beslutet är fattat.

2) Avser beslut som fattats av länsstyrelsen under år 2021.

3) Avser antalet överklagade beslut under år 2021 dividerat med antalet beslut under år 2021.

4) Antalet beslut skiljer sig åt från antalet beslut i tabell F beroende på att registreringen och definitionen av beslutsdatum i integrationen med Boverkets ärendehanteringssystem fungerar på ett annat sätt än i ärendehanteringssystemet Platina

5) Antalet beslut skiljer sig åt från antalet beslut i tabell F beroende på att endast ärenden registrerade i ärendehanteringssystemet Platina tas med i Tabell G.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina

Tabell H – Överklagade beslut som ändrats i högre instans

Verksamhetsområde	Antal överklagade beslut med dom i högre instans ¹⁾	varav antal ändrade beslut i högre instans ²⁾	Andel ändrade beslut (%) ³⁾
10-11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	8	0	0
20-21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	0	0	-
201 Allmänna val	0	0	-
25 Trafikföreskrifter	2	0	0
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	13	0	0
30 Regional tillväxt	0	0	-
34 Infrastrukturplanering	0	0	-
40 Hållbar samhällsplanering och boende	27	3	11
41 Stöd till boende och energiåtgärder	1	0	0
42 Energi och klimat	0	0	-
43 Kulturmiljö	0	0	-
45 Samhällsskydd och beredskap	0	0	-
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	27	4	15
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	0	0	-
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	12	4	33
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	8	2	25
54 Mineralfyndigheter	0	0	-
55 Miljöfarlig verksamhet	17	9	53
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	0	0	-
57 Förorenade områden, efterbehandling	1	0	0
58 Restaurering	0	0	-
60 Lantbruk och landsbygd	1	0	0
62 Fiske	0	0	-
70 Folkhälsa	0	0	-
80 Jämställdhet	0	0	-
81 Nationella minoriteter	0	0	-
82 Mänskliga rättigheter	0	0	-
85 Integration	0	0	-
10-85 Totalt antal ärenden	117	22	19
<i>varav Vattenmyndighetens ärenden</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-</i>
<i>varav Miljöprövningsdelegationens ärenden</i>	<i>16</i>	<i>9</i>	<i>56</i>

1) Avser antalet beslut som överklagats i högre instans vars domar/beslut inkommit till länsstyrelsen under 2021.

2) Avser beslut som ändrats under 2021 på grund av domar/beslut i högre instans.

3) Antal ändrade beslut i högre instans under år 2021 dividerat med antal beslut som överklagats till högre instans med dom/beslut under år 2021.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina

Tabell I – Handläggningstider

VÅS och ärendeslag med gemensamma mål	Mål dagar 2019–2021	Utfall (%) 2021	Utfall (%) 2020	Utfall (%) 2019	Medel-antal dagar 2021	Medel-antal dagar 2020	Medel-antal dagar 2019
202 Anmälan om svenskt medborgarskap ¹⁾	45	0	0	0	0	0	0
204 Begravningsfrågor ¹⁾	45	0	0	0	0	0	0
212 Auktorisation av bevakningsföretag ¹⁾	180	0	0	0	0	0	0
282 Ansökan om tillstånd enligt 6 kap 4§ djurskyddslagen ²⁾	90	100	100	95	5	9	32
282 Ansökan om förprovning djurstall ²⁾	56	93	81	74	22	62	35
282 Anmälningsärenden djurskydd	90	97	98	99	18	15	14
403 Överklagade av lov, förhandsbesked	150	100	100	98	73	73	71
403 Överklagande av bygglov för bostäder, dock ej fritidsbostäder	120	100	100	100	55	51	55
403 Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	180	88	86	77	101	104	167
505 Överklagade kommunala beslut Miljöbalken m.fl. författn	180	23	25	24	308	328	296
525 Samråd enligt 12 kap. 6§ Miljöbalken	42	78	77	77	37	35	40
526 Granskning av kommunal strandskyddsdispens ³⁾	21	99	99	98	16	16	18
551 Prövning miljöfarlig verksamhet 9 kap. Miljöbalken - Ansökan om tillstånd (konc) ^{2, 4)}	180	78	87	73	131	141	165
555 Anmälan ändring tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet	75	100	100	100	29	24	36
562 Prövning av avfall och producentansvar	40	95	96	94	10	13	14
566 Tillsyn av avfall och producentansvar	30	99	98	98	6	6	9
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Företagsstöd ^{5,6)}	180	67	25	21	168	299	473
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Projektstöd ^{5, 6)}	180	75	72	32	119	159	541
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Miljöinvesteringar ^{5, 6)}	180	83	82	94	138	145	94
622 Ansökan om stöd från Fiskerifonden - Företagsstöd ^{5, 6)}	180	0	0	0	0	0	0
622 Ansökan om stöd från Fiskerifonden - Projektstöd ^{5, 6)}	180	0	0	0	0	0	0

VÄS och ärendeslag med gemensamma mål	Mål dagar 2019–2021	Utfall (%) 2021	Utfall (%) 2020	Utfall (%) 2019	Medel-antal dagar 2021	Medel-antal dagar 2020	Medel-antal dagar 2019
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Företagsstöd ^{6, 7)}	120	59	78	64	131	93	104
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Projektstöd ^{6, 7)}	120	73	81	88	101	69	90
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Miljöinvesteringar ^{6, 7)}	120	83	100	100	72	39	47
622 Ansökan om utbetalning av stöd från Fiskerifonden – Företagsstöd ^{6, 7)}	120	0	0	0	0	0	0
622 Ansökan om utbetalning av stöd från Fiskerifonden – Projektstöd ^{6, 7)}	120	0	0	0	0	0	0
623 Ansökan tillstånd flyttning och utplantering av fisk	30	67	98	86	23	9	14
623 Ansökan om förordnande som fisketillsynsman	40	99	90	85	13	22	23

- 1) Ärendeslaget är koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Skåne, Västra Götalands, Dalarnas, Västernorrlands och Norrbottens län.
- 2) Målet är satt från komplett ansökan.
- 3) Enligt 19 kap 3 b § Miljöbalken.
- 4) Ärendeslaget är koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Kalmar, Skåne, Hallands, Västra Götalands, Örebro, Dalarnas, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län.
- 5) Handläggningstid, ansökan om stöd: Mätning från att ansökan kom in till Länsstyrelsen fram till att Länsstyrelsen har fattat beslut om stöd. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90% av ansökningarna om stöd ska vara beslutade inom 6 månader.
- 6) Målet enligt SUSS PoF (Styr- och Uppföljningssystem i Samverkan för LB/Fiskestöden) Hämtas från Jordbruksverkets uppföljningsverktyg BLIS.
- 7) Handläggningstid, ansökan om utbetalning: Mätning från att ansökan om utbetalning kom in till Länsstyrelsen fram till beslut. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90% av ansökningarna om utbetalning ska vara beslutade inom 4 månader.

Källa: Ärendehanteringssystemet Platina och Jordbruksverket

Finansiell redovisning

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Resultaträkning

Verksamhetens intäkter	2021	2020	Not
Intäkter av anslag	149 860	132 921	1
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	19 078	31 001	2
Intäkter av bidrag	59 841	56 070	3
Finansiella intäkter	7	6	4
Summa	228 786	219 998	
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-151 507	-138 744	5
Kostnader för lokaler	-11 940	-11 918	
Övriga driftkostnader	-65 148	-66 953	6
Finansiella kostnader	-17	-22	7
Avskrivningar och nedskrivningar	-1 455	-1 776	8
Summa	-230 067	-219 412	
Verksamhetsutfall	-1 281	586	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	12 419	9 380	9
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-12 419	-9 380	10
Saldo	0	0	
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	1 482 762	872 820	11
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	54 406	38 766	12
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	898	1 619	13
Avsättning till/upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål	-98	-4	14
Lämnade bidrag	-1 537 968	-913 201	15
Saldo	0	0	
Årets kapitalförändring	-1 281	586	16

Balansräkning

Tillgångar (tkr)	2021-12-31	2020-12-31	Not
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	597	906	
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2 310	2 879	
Summa	2 906	3 784	17
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	155	372	18
Fordringar hos andra myndigheter	4 052	3 394	19
Övriga kortfristiga fordringar	198	726	20
Summa	4 405	4 492	
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	3 239	3 097	
Upplupna bidragsintäkter	10 285	7 805	
Övriga upplupna intäkter	2 463	1 003	
Summa	15 986	11 905	21
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	14 655	3 055	
Summa	14 655	3 055	22
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	51 745	32 344	23
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	161	479	24
Summa	51 906	32 823	
Summa tillgångar	89 858	56 059	

Kapital och skulder (tkr)	2021-12-31	2020-12-31	Not
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	1 428	842	
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	-1 281	586	
Summa	147	1 428	25
Fonder			
Fonder	166	68	
Summa	166	68	14
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	236	413	26
Övriga avsättningar	1 201	1 024	27
Summa	1 437	1 438	
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	2 805	3 784	28
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	0	0	29
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	8 394	7 057	30
Leverantörsskulder	11 394	1 945	31
Övriga kortfristiga skulder	2 690	2 610	32
Depositioner	161	251	33
Summa	25 444	15 646	
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	13 197	15 421	
Oförbrukade bidrag	49 467	22 059	
Summa	62 664	37 480	34
Summa kapital och skulder	89 858	56 059	

Anslagsredovisning

Belopp i tkr

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp	Not
Utgiftsområde 1 Rikets styrelse									
01 05 001 014 Länsstyrelserna m.m. - Örebro län	2 861	140 510	403	0	0	143 774	-139 677	4 097	35
01 05 001 024 Länsstyrelserna m.m. - Omhändertagande av djur	333	9 239	0	0	-61	9 512	-6 627	2 885	36
01 05 001 025 Länsstyrelserna m.m. - Utökad testning	966	0	50 000	0	0	50 966	-50 940	26	37
01 05 001 027 Länsstyrelserna m.m. - Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare och handelsbolag	75	172 500	146 500	0	0	319 075	-318 897	178	38
01 05 001 028 Länsstyrelserna m.m. - Bistå regioner med att genomföra vaccinationer	0	0	60 000	0	0	60 000	-60 000	0	39
01 05 001 029 Länsstyrelserna m.m. - Uppgifter till följd av covid-19-lagen	0	234 550	0	0	0	234 550	-232 367	2 183	40
01 05 001 030 Länsstyrelserna m.m. - Stöd, råd och vägledning till kommuner	0	2 700	0	0	0	2 700	-2 640	60	41
Utgiftsområde 4 Rättsväsendet									
04 01 015 002 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete; regional samordning av brottsförebyggande arbete	109	30 000	0	0	-109	30 000	-24 947	5 053	42
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg									
09 02 005 003 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel - Länsstyrelsernas ANDT-samordning	211	30 000	0	0	-211	30 000	-29 829	171	43
09 04 002 012 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet - del till Länsstyrelsen i Örebro	114	15 000	0	0	-114	15 000	-14 840	160	44
09 04 005 004 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet, Stimbid äldreområdet - del till Länsstyrelsen i Örebro	42	4 500	0	0	-42	4 500	-4 500	0	45
09 04 007 012 Bidrag till	678	10 000	0	0	-678	10 000	-9 818	182	46

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp	Not
utveckling av socialt arbete m.m. - del till Länsstyrelsen i Örebro									
Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering									
13 03 001 004 Särskilda jämställdhetsåtgärder - del till Länsstyrelsen i Örebro län	825	3 000	15 000	0	-825	18 000	-17 830	170	47
Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik									
18 01 007 003 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer - del till Länsstyrelsen i Örebro län	22 127	5 000	0	0	-22 127	5 000	-4 645	355	48
18 01 008 005 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande - del till Länsstyrelsen i Örebro län	2 791	22 000	0	0	-2 791	22 000	-20 586	1 414	49
18 01 009 002 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder - del till Länsstyrelsen i Örebro län	0	2 000	0	0	0	2 000	-1 941	59	50
Utgiftsområde 19 Regional utveckling									
19 01 001 014 Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen i Örebro Län	15	1 082	0	0	-15	1 082	-1 045	37	51
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård									
20 01 003 001 Åtgärder för värdefull natur - del till Länsstyrelsen i Örebro	1 428	128 000	0	0	-1 428	128 000	-127 638	362	52
20 01 004 006 Sanering och återställning av förorenade områden - del till Länsstyrelsen i Örebro	88	80 000	0	0	-88	80 000	-79 645	355	53
20 01 010 007 Klimatanpassning - del till Länsstyrelsen i Örebro	177	42 000	0	0	-177	42 000	-41 881	119	54
20 01 011 003 Åtgärder för havs- och vattenmiljö - del till Länsstyrelsen i Örebro	2	162 800	0	0	-2	162 800	-162 605	195	55
20 01 011 004 Åtgärder för havs- och vattenmiljö - Tillsyn avlopp - del till Lst	55	7 000	0	0	-55	7 000	-6 901	99	56
20 01 014 002 Skydd värdefull natur - till Länsstyrelsen i Örebro	0	4 800	0	0	0	4 800	-4 800	0	57
20 01 016 007 Klimatinvest. - del till Länsstyrelsen i Örebro	0	25 000	0	0	0	25 000	-24 988	12	58
Utgiftsområde 21 Energi									
21 01 007 001 Energiteknik -	60 346	0	0	0	0	60 346	-39 746	20 600	59

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp	Not
del till LST Örebro									
21 01 010 002 Lokal och regional kapacitetsutveckling för klimat- och energiomställning - klimat, energiomst. - del till LST Örebro	0	25 000	0	0	0	25 000	-24 639	361	60
Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel									
23 01 015 010 Konkurrenskraftig livsmedelssektor - del till Länsstyrelsen i Örebro län	0	0	3 000	0	0	3 000	-2 876	124	61
23 01 027 004 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet - Civilt försvar - del till Länsstyrelsen i Örebro län	0	10 000	0	0	0	10 000	-9 966	34	62
Utgiftsområde 24 Näringsliv									
24 01 023 002 Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag - Budgetår 2020	52	0	0	0	0	52	14 071	14 123	63
24 01 027 004 Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag - Hyresstöd företag - del till Länsstyrelsen i Örebro län	0	180 000	0	0	0	180 000	-180 000	0	64
Summa anslag	93 297	1 346 681	274 903	0	-28 724	1 686 157	-1 632 743	53 414	
Avslutade anslag									
01 05 001 026 Länsstyrelserna m.m. - Utveckling krishantering	0	0	0	0	0	0	0	0	
09 02 005 002 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel - Tillsyn	520	0	0	0	-520	0	0	0	
Summa avslutade anslag	520	0	0	0	-520	0	0	0	
Summa anslag totalt	93 817	1 346 681	274 903	0	-29 244	1 686 157	-1 632 743	53 414	

Redovisning mot inkomsttitel

Belopp i tkr

Inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomster	Not
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	670	692	
2537 Miljöskyddsavgift	7 650	7 376	
2552 03 Avgifter enligt avfallsförordningen	230	178	
2714 01 Sanktionsavgifter enligt arbetsmiljölagen	700	1 756	
2714 05 Brott mot utlänningslagen	0	12	
2811 9 Övriga inkomster	0	2 405	
Summa	9 250	12 419	9

Redovisning av beställningsbemyndiganden

Belopp i tkr

Anslag / Anslagsbenämning	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år			Not
		2021	2021	2022	2023	2024	
19 01 001 014 Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen i Örebro Län	300	1 020	208	208	0	0	51

Tilläggsupplysningar och noter

Allmänt

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) där annat ej anges. De flesta belopp i resultatredovisning och de finansiella delarna är framtagna med hjälp av ett länsstyrelsegemensamt rapportpaket i Excel. Det innebär att talen innehåller decimaler, vilket ger avrundningsdifferenser.

Länsstyrelsens redovisning följer god redovisningssed enligt 6 § förordning (2000:606) om myndigheters bokföring. Brytdatum, det datum då löpande bokföring på räkenskapsåret avslutas, är den 5 januari 2022.

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Med årsarbetskrafter avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med en länsstyrelsegenomsnittlig möjlig arbetstid = 1 710 timmar. Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100 %. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Avvikelser från generella ekonomiadministrativa regler

I regleringsbrevet 2021 har regeringen beslutat om följande undantag från det ekonomiadministrativa regelverket:

- ”Bestämmelsen i 3 kap. 1 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att resultatredovisningen ska omfatta antalet och styckkostnaden för handläggningen av ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden, ska inte tillämpas på länsstyrelserna.”
- ”Med undantag från vad som gäller enligt 3 kap. 1 § tredje stycket och 3 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, ska verksamhetskostnader och årsarbetskrafter redovisas i en för länsstyrelserna enhetlig struktur efter närmare anvisningar från Länsstyrelsen i Örebro län.”
- ”Länsstyrelserna undantas enligt 6 kap 1 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag från att redovisa kostnaderna för avgiftsbelagd verksamhet i vilken intäkterna inte får disponeras.”

Redovisnings- och värderingsprinciper

Periodavgränsningsposter

Inkomna fakturor t.o.m. brytdag har bokförts. Fakturor som erhålls efter brytdagen redovisas som periodavgränsningsposter. Beloppsgränsen för periodavgränsningsposter har fastställts till 20 tkr.

Löpande under året periodiseras förutbetalda kostnader såsom hyror med mera för att kostnaden ska belasta rätt period. Skulder till personalen i form av kompledighet och semesterlöner redovisas månadsvis och värderas i samband med bokslut.

Erhållna bidrag som inte förbrukats periodiseras och redovisas som oförbrukade bidrag. Kostnader motsvarande bidragsbelopp som ännu inte erhållits, periodiseras och redovisas som upplupna bidragsintäkter.

Anläggningstillgångar

Tillgångar med en bedömd nyttjandeperiod om minst 3 år och ett anskaffningsvärde på minst ett halvt basbelopp redovisas som anläggningstillgångar. Immateriella anläggningstillgångar vid anskaffningsvärde på minst 100 tkr och för förbättringsutgifter på annans fastighet på minst 50 tkr.

Stationära och bärbara persondatorer kostnadsförs direkt på grund av den tekniska utvecklingen och prisnivån samt för bärbara datorer då de utsätts för extra stort slitage.

På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning månadsvis.

Tillgångstyp	Avskrivningsplan
Immateriella anläggningstillgångar	5 år
Förbättringsutgift på annans fastighet	Högst 7 år
Maskiner	5 år
IT-teknisk utrustning	3 år
Leasingavtal	3 år
Bilar och transportmedel	5 år
Konst	Ingen avskrivning
Övriga inventarier	5 år
Pågående nyanläggningar	Avskrivning startas vid färdigställning och inplacering i anläggningsgrupp

Lånefordringar

Länsstyrelsen gör bedömning av nedskrivningsbehov inför årsbokslut.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Stora genomslag i den finansiella redovisningen

Verksamhetens intäkter och kostnader

Under 2021 disponerade Länsstyrelsen i Örebro län medel för cirka 1 540 miljoner kronor fördelat på 28 anslagposter som fördelas mellan länsstyrelserna (24 anslagposter om 982 miljoner kronor 2020). För dessa anslagposter avser största delen av anslagen vidarefördelning av medel till övriga länsstyrelser vilket förklarar ökningen av de lämnade bidragen till andra länsstyrelser 2020 till 2021. Länsstyrelsen har under 2021 fått extra tilldelning på förvaltningsanslaget med en miljon kronor för att täcka kostnaderna för ökad administrering av nya anslagposter kopplade till coronapandemin. Antal årsarbetskrafter har under 2021 ökat med cirka 13.

Transfereringar

Transfereringar har ökat vilket beror på att ett flertal anslagposter har tillkommit eller ökat. Flera av dessa nya anslagposter har tillkommit till följd av coronapandemin.

Uppgifter om rådsledamöter enligt 7 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag

Redovisning av skattepliktiga ersättningar och andra förmåner till rådsledamöter och ledande befattningshavare samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Namn	Ersättning kronor	Andra uppdrag
Landshövding		
Larsson, Maria	1 469 945	Voksenåsen AS (ordförande) ¹⁾ Rådet för Djurskyddskontroll, Jordbruksverket (ledamot) Dricksvattenrådet, Livsmedelsverket (ledamot)
Länsråd		
Olofsson, Anna	1 167 186	
Insynsråd		
Fransson, Kjell	5 300	Cdf Sverige AB (ordförande) Behrn Fastigheter AB (ledamot) Bennab AB (ledamot) Puts & Tegel AB (ordförande)
Rudolfsson, Bo	5 300	Vätternvatten AB (ledamot) ²⁾
Schnürer, Johan	3 400	Ultupharma AB (ordförande) Micafun AB (ledamot) Örebro universitet (ledamot)
Willén, Per	5 300	
Nordström, Britt	5 300	R Nordströms Bygg i Örebro AB (suppleant)
Svantesson, Elisabeth	3 400	
Svahn, Andreas	5 300	Alfred Nobel Science Park AB (ordförande) Landstingsbolaget i Örebro län AB (ordförande) Hallsbergs Bostads AB (ordförande) Region Örebro läns Förvaltnings AB (ordförande) Scantec AB (ledamot) Örebro universitet (ledamot) Inera AB (ledamot) Nämnden för nationell högspecialiserad vård (ledamot)
Rådström Baastad, Lena	3 400	AiP Media produktion AB (ledamot) ³⁾

¹⁾ Uppdraget avslutades 2021-05-25.

²⁾ Uppdraget avslutades 2021-07-05.

³⁾ Uppdraget avslutades 2021-12-01.

Noter till resultaträkning

Not 1 Intäkter av anslag	2021	2020
01 05 001 014 Länsstyrelserna m.m. - Örebro län	116 062	108 565
01 05 001 024 Länsstyrelserna m.m. - Omhändertagande av djur	141	190
01 05 001 025 Länsstyrelserna m.m. - Utökad testning	2 552	1 294
01 05 001 027 Länsstyrelserna m.m. - Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare och handelsbolag	22	0
01 05 001 028 Länsstyrelserna m.m. - Bistå regioner med att genomföra vaccinationer	1 935	0
01 05 001 029 Länsstyrelserna m.m. - Uppgifter till följd av covid-19-lagen	6 049	0
01 05 001 030 Länsstyrelserna m.m. - Stöd, råd och vägledning till kommuner	3	0
04 01 015 002 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete; regional samordning av brottsförebyggande arbete	928	892
09 02 005 003 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel - Länsstyrelsernas ANDT-samordning	1 018	938
09 04 002 012 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet - del till Länsstyrelsen i Örebro	226	355
09 04 005 004 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet, Stimbid äldreområdet - del till Länsstyrelsen i Örebro	328	147
09 04 007 012 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. - del till Länsstyrelsen i Örebro	1 188	1 609
09 06 001 002 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel - Tillsyn	0	1 033
13 03 001 004 Särskilda jämställdhetsåtgärder - del till Länsstyrelsen i Örebro län	121	1 113
18 01 007 003 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer - del till Länsstyrelsen i Örebro län	724	760
18 01 008 005 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande - del till Länsstyrelsen i Örebro län	1 159	1 448
18 01 009 002 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder - del till Länsstyrelsen i Örebro län	79	126
19 01 001 014 Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen i Örebro Län	274	574
20 01 003 001 Åtgärder för värdefull natur - del till Länsstyrelsen i Örebro	4 770	2 378
20 01 004 006 Sanering och återställning av förorenade områden - del till Länsstyrelsen i Örebro	3 157	2 764
20 01 010 007 Klimatanpassning - del till Länsstyrelsen i Örebro	1 629	1 134
20 01 011 003 Åtgärder för havs- och vattenmiljö - del till Länsstyrelsen i Örebro	3 567	3 426
20 01 011 004 Åtgärder för havs- och vattenmiljö - Tillsyn avlopp - del till Lst	188	228
20 01 016 007 Klimatinvest - del till Länsstyrelsen i Örebro	1 120	985
21 01 007 001 Energiteknik - del till LST Örebro	1 525	2 072
21 01 010 002 Lokal och regional kapacitetsutveckling för klimat- och energiomställning - klimat, energiomst. - del till LST Örebro	738	745
23 01 027 004 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet - Civilt försvar - del till Länsstyrelsen i Örebro län	260	0
24 01 023 002 Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag - Budget år 2020	0	148
24 01 027 004 Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag - hyresstöd företag - del till Länsstyrelsen i Örebro län	100	0
Summa intäkter av anslag	149 860	132 921

Kommentar till not 1

Skillnaden mellan summan av intäkter av anslag samt medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag i resultaträkningen och utgifter i anslagsredovisningen beror på anslagsavräknad

semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 enligt övergångsbestämmelsen till 16 § anslagsförordningen. Ökningen mellan åren 2020–2021 beror dels på nya anslagsposter samt ökad tilldelning på en del av våra befintliga anslagsposter. Intäkter av anslag på 01 05 001 014 Länsstyrelserna m.m. - Örebro län har ökat då större delen av sakanslag 13 03 001 004 Särskilda jämställdhetsåtgärder T-län övergått till 01 05 001 014 Länsstyrelserna m.m. - Örebro län. Vi har även fått medel på 01 05 001 014 Länsstyrelserna m.m. - Örebro län för hantering av jordbrukarstöd, miljöprövning och förstärkning för att administrera sakanslag knutna till pandemimedel.

Nya anslagsposter till följd av coronapandemin är 01 05 001 028 Länsstyrelserna m.m. - Bistå regioner med att genomföra vaccinationer, 01 05 001 029 Länsstyrelserna m.m. - Uppgifter till följd av covid-19-lagen samt 01 05 001 030 Länsstyrelserna m.m. - Stöd, råd och vägledning till kommuner och 23 01 027 004 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet - Civilt försvar - del till Länsstyrelsen i Örebro län, 24 01 027 004 Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag - hyresstöd företag - del till Länsstyrelsen i Örebro län.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2021	2020
Offentligrättsliga avgifter	1 426	1 520
Försäljning enligt 4 § Avgiftsförordningen	17 253	28 795
Intäkter av andra ersättningar	398	685
Summa	19 078	31 001
<i>Varav intäkter av avgifter enligt 4 § Avgiftsförordningen består av</i>		
Intäkter uthyrning	95	131
Intäkter utbildning/konferenser	338	548
Intäkter konsultuppdrag	16 133	26 985
Intäkter övriga 4 § avgifter	687	1 131

Kommentar till not 2

Den i separat tabell redovisad avgiftsbelagd verksamhet är inte jämförbar med denna not. Den separata tabellen avser enbart sådan verksamhet som ska ge ett årligt resultat. Övriga intäkter av avgifter har inte motsvarande kostnader och uppvisar inte något resultat utan ingår bl.a. i anslagsredovisningen, älgvårdsfond och externa medel gentemot andra myndigheter.

Minskningen av försäljning enligt 4§ Avgiftsförordningen utgörs till största delen av en minskning av intäkter konsultuppdrag och avser resurssamverkan inom länsstyrelserna. Det beror på att större delen av konsultkostnaderna avseende Förvaltningsobjekt ekonomi och personal övergått från Länsstyrelsen i Örebro till Länsstyrelsen i Västra Götaland från och med 2021.

Not 3 Intäkter av bidrag	2021	2020
Bidrag från statliga myndigheter	58 566	54 679
<i>varav</i>		
Naturvårdsverket	34 116	26 359
Havs- och vattenmyndigheten	8 811	9 080
Statens jordbruksverk	6 988	6 262
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	2 865	3 846
Kammarkollegiet	1 389	56
Migrationsverket	1 133	905

Not 3 Intäkter av bidrag	2021	2020
Post- och telestyrelsen	715	1 550
Länsstyrelsen i Västmanlands län	712	1 348
Skogsstyrelsen	454	173
Länsstyrelsen i Dalarnas län	386	607
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	241	304
Länsstyrelsen i Gotlands län	96	138
Länsstyrelsen i Jönköpings län	57	15
Lunds universitet	52	52
Boverket	46	0
Länsstyrelsen i Södermanlands län	46	317
Socialstyrelsen	31	452
Statens energimyndighet	9	604
Riksantikvarieämbetet	8	1 908
Regeringskansliet	0	24
Länsstyrelsen i Kronobergs län	0	45
Länsstyrelsen i Stockholms län	0	54
Övriga motparter	409	580
Bidrag från övriga	1 275	1 391
varav bidrag från EU:s fonder		
Life - program för miljö- och klimatpolitik	0	67
Summa	59 841	56 070

Kommentar till not 3

Intäkter av bidrag har ökat mellan åren 2020–2021. Det är främst från Naturvårdsverket som mer medel har betalats ut till Länsstyrelsen i Örebro. Medlen avser till största delen skyddade områden så mer arbete och åtgärder har kunnat utföras. Även invasiva arter och våtmarkssatsningen i skyddade områden har under 2021 tilldelats mer medel från Naturvårdsverket vilket gjort att mer arbete kunnat utföras. Från och med 2021 har Länsstyrelsen i Örebros sakanslag 09 06 001 002 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel - Tillsyn övergått till Kammarkollegiet vilket gjort att posten Intäkter av bidrag från Kammarkollegiet har ökat under 2021.

Not 4 Finansiella intäkter	2021	2020
Räntekonto i Riksgälden	0	0
Övriga finansiella intäkter	7	5
Summa	7	6

Not 5 Kostnader för personal	2021	2020
Lönekostnader, exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	-102 440	-93 554
<i>varav</i>		
Lönekostnader för insynsråd och ej anställd personal (uppdragstagare)	-490	-492
Arbetsgivaravgifter, pensionspremier samt övriga kostnader för personal	-49 067	-45 190
Summa	-151 507	-138 744

Kommentar till not 5

De ökade lönekostnaderna beror på att Länsstyrelsen i Örebro ökat med 13 årsarbetskrafter från föregående år.

Not 6 Övriga driftskostnader	2021	2020
Övriga driftskostnader	-65 148	-66 953

Kommentar till not 6

Inom övriga driftskostnader har posten datatjänster minskat med 8 miljoner vilket till största delen beror på att kostnader inom Förvaltningsobjekt ekonomi och personal övergått till Länsstyrelsen i Västra Götaland. Konsulttjänster och övriga tjänster har ökat mellan åren 2020–2021 vilket till största delen beror på att Länsstyrelsen fått mer medel inom områdena skötsel skyddade områden, invasiva arter och våtmarkssatsningen i skyddade områden.

Not 7 Finansiella kostnader	2021	2020
Räntekostnader i Riksgälden	0	-1
Övriga finansiella kostnader	-17	-20
Summa	-17	-22

Not 8 Avskrivningar och nedskrivningar	2021	2020
Avskrivningar och nedskrivningar	-1 455	-1 776

Kommentar till not 8

Skillnaden mellan år 2020 och 2021 beror på att under 2021 har inte några större investeringar gjorts.

Not 9 Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	2019	2020	2021	2021
	utfall intäkter	utfall intäkter	budget intäkter	utfall intäkter
Avgifter med bestämt ekonomiskt mål				
Enligt 2021 års regleringsbrev undantas länsstyrelserna enligt 6 kap 1 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag från att redovisa kostnaderna för avgiftsbelagd verksamhet i vilken intäkterna inte får disponeras. Som en följd av det ändras notens uppställning till att endast omfatta intäkter för 2019, 2020 och 2021.				
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	599	669	670	692
2537 Miljöskyddsavgift	7 679	7 613	7 650	7 376
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	155	204	230	178
<i>varav</i>				

Not 9 Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	2019	2020	2021	2021
	utfall intäkter	utfall intäkter	budget intäkter	utfall intäkter
- Avgifter enligt avfallsförordningen	155	204	230	178
Övriga intäkter som inte disponeras och inte har bestämt ekonomiskt mål				
2714 Sanktionsavgifter enligt arbetsmiljölagen	1 578	870	700	1 756
2714 Särskild avgift enligt utlänningslagen	0	23	0	12
2811 Övriga inkomster	12 403	0	0	2 405
Summa avgifter redovisade mot inkomstitel	22 414	9 380	9 250	12 419

Kommentar till not 9

Uppgifterna speglar tabell 6.2 i Regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende länsstyrelserna. Noten är uppdelad på avgifter med bestämt respektive inte bestämt ekonomiskt mål.

Inkomstiteln, 2811 Övriga inkomster, skiljer sig mellan åren 2020–2021. År 2021 ingick återbetalning från andra länsstyrelser med 1 252 tkr för Tillsyn inom alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel och 1 153 tkr från Region Skåne för kanalisation då de anslagen hade avslutats hos Länsstyrelsen. 2020 finns inga återbetalningar som avser avslutade anslag hos Länsstyrelsen.

Sanktionsavgifterna är mycket svåra att beräkna, då dessa avser beslut fattade av Arbetsmiljöverket. Länsstyrelsen fakturerar sedan berörda parter för beslutade avgifter.

Not 10 Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	2021	2020
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-12 419	-9 380

Kommentar not 10

I medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet ingår återbetalning från andra länsstyrelser med 1 252 tkr för Tillsyn inom alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel och 1 153 tkr från Region Skåne för kanalisation då de anslagen har avslutats hos Länsstyrelsen.

Not 11 Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	2021	2020
01 05 001 014 Länsstyrelserna m.m. - Örebro län	23 494	4 056
19 01 001 014 Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen i Örebro Län	772	1 121
01 05 001 027 Länsstyrelserna m.m. - Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare och handelsbolag	318 875	79 925
01 05 001 028 Länsstyrelserna m.m. - Bistå regioner med att genomföra vaccinationer	58 065	0
01 05 001 029 Länsstyrelserna m.m. - Uppgifter till följd av covid-19-lagen	226 318	0
01 05 001 030 Länsstyrelserna m.m. - Stöd, råd och vägledning till kommuner	2 638	0
01 05 001 024 Länsstyrelserna m.m. - Omhändertagande av djur	6 485	8 566
01 05 001 026 Länsstyrelserna m.m. - Utveckling krishantering	0	950
01 05 001 025 Länsstyrelserna m.m. - Utökad testning	48 388	57 740
13 03 001 004 Särskilda jämställdhetsåtgärder - del till Länsstyrelsen i Örebro län	17 709	108 062
20 01 010 007 Klimatanpassning - del till Länsstyrelsen i Örebro	40 253	30 189
20 01 016 007 Klimatinvest - del till Länsstyrelsen i Örebro	23 867	24 015

Not 11 Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	2021	2020
20 01 011 003 Åtgärder för havs- och vattenmiljö - del till Länsstyrelsen i Örebro	159 039	170 372
20 01 003 001 Åtgärder för värdefull natur - del till Länsstyrelsen i Örebro	122 869	85 194
20 01 004 006 Sanering och återställning av förorenade områden - del till Länsstyrelsen i Örebro	76 488	57 148
20 01 011 004 Åtgärder för havs- och vattenmiljö - Tillsyn avlopp - del till Lst	6 712	6 717
20 01 014 002 Skydd värdefull natur - till Länsstyrelsen i Örebro	4 800	4 800
09 06 001 002 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel - Tillsyn	0	11 076
09 02 005 003 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel - Länsstyrelsernas ANDT-samordning	28 812	28 851
09 04 005 004 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet, Stimbid äldreområdet - del till Länsstyrelsen i Örebro	4 172	4 311
09 04 002 012 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet - del till Länsstyrelsen i Örebro	14 614	14 530
09 04 007 012 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. - del till Länsstyrelsen i Örebro	8 630	12 713
18 01 008 005 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande - del till Länsstyrelsen i Örebro län	19 427	17 761
18 01 007 003 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer - del till Länsstyrelsen i Örebro län	3 921	-17 886
18 01 009 002 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder - del till Länsstyrelsen i Örebro län	1 862	2 374
21 01 007 001 Energiteknik - del till LST Örebro	38 221	32 182
21 01 010 002 Lokal och regional kapacitetsutveckling för klimat- och energiomställning - klimat, energiomst. - del till LST Örebro	23 901	24 255
04 01 015 002 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete; regional samordning av brottsförebyggande arbete	24 019	23 999
23 01 027 004 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet - Civilt försvar - del till Länsstyrelsen i Örebro län	9 707	0
23 01 015 010 Konkurrenskraftig livsmedelssektor - del till Länsstyrelsen i Örebro län	2 876	0
24 01 023 002 Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag - Budget år 2020	-14 071	79 800
24 01 027 004 Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag - hyresstöd företag - del till Länsstyrelsen i Örebro län	179 900	0
Summa	1 482 762	872 820

Kommentar till not 11

Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag har ökat från föregående år. Det beror på att ett flertal anslagsposter har tillkommit eller ökat mellan åren. Flera av dessa nya anslagsposter har tillkommit till följd av coronapandemin. Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag gällande 01 05 001 014 Länsstyrelserna m.m. - Örebro län har ökat då vi under 2021 betalat ut bidrag till andra Länsstyrelser gällande jordbruksstödsåterkrav på 19 517 tkr.

Förändringen av anslagsposten 24 01 023 002 Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag - Budget år 2020 beror på att under 2021 skedde stora återbetalningar av bidrag från övriga länsstyrelser gällande verksamhetsåret 2020. Större delen av sakanslag 13 03 001 004 Särskilda jämställdhetsåtgärder - del till Länsstyrelsen i Örebro län har 2021 övergått till 01 05 001 014 Länsstyrelserna m.m. - Örebro län.

Not 12 Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	2021	2020
Från myndighet		
Havs- och vattenmyndigheten	15 463	15 021
Kammarkollegiet	13 540	3 249
Naturvårdsverket	10 761	9 103
Riksantikvarieämbetet	9 219	7 783
Socialstyrelsen	3 641	3 221
Migrationsverket	1 643	267
Post- och telestyrelsen	139	124
Summa	54 406	38 766

Kommentar till not 12

Ökningen mellan år 2020–2021 för medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag gäller främst Kammarkollegiet, Riksantikvarieämbetet och Migrationsverket. Gällande Kammarkollegiet beror ökningen på att sakanslag 09 06 001 002 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel - Tillsyn har övergått från Länsstyrelsen i Örebro till Kammarkollegiet från och med 2021 och från dem erhåller Länsstyrelsen i Örebro bidrag för vidare fördelning till samtliga länsstyrelser. Skillnaden mellan åren för Riksantikvarieämbetet beror på att vår totala tilldelning av medel på anslaget 7:2 Bidrag till kulturmiljövård, ap.1 för budgetåret 2021 var något högre jämfört med 2020. Under 2021 har Länsstyrelsen också valt att nyttja en större andel av anslaget till bidrag i jämförelse med verksamhet. Ökningen gällande Migrationsverket beror på ett projekt där Länsstyrelsen betalar ut bidrag till kommuner för deras arbete med stöd och hjälp för att använda digitala tjänster för att etableras i samhället för nyanlända tredjelandsmedborgare.

Not 13 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2021	2020
Samtliga kommuner i Örebro län	142	-105
Partnerinvest i Mellansverige AB	106	576
Ideella föreningar och organisationer	393	973
Älgvårdsfonden	257	175
Summa	898	1 619

Kommentar till not 13

Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag har minskat mellan åren 2020–2021. Under 2020 utbetalades bidrag på 300 tkr till föreningen Emax Sverige vilka avsåg medel till ett entreprenörskapsprojekt. 276 tkr betalades ut till projektet När viljan finns. Projektet riktar sig mot små livsmedelsproducenter i länet. Medlen har använts för att främja nya innovativa produkter och tjänster inom livsmedelsbranschen. Projektet När viljan finns avslutades 2021 och erhöll endast en slututbetalning på 106 tkr. Under 2020 betalades även bidrag ut för åtgärder vid ett flertal vattendrag vilket inte gjorts under 2021.

Not 14 Avsättning till/upplösning av fonder m.m för transfereringsändamål	2021	2020
Ingående balans	68	64
Årets förändring	98	4
Utgående balans	166	68
Uppdelat på		
Älgvårdsfonden		
<i>Ingående balans</i>	68	64
<i>Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag</i>	257	175
<i>Lämnade bidrag</i>	-159	-171
<i>Utgående balans</i>	166	68

Not 15 Lämnade bidrag	2021	2020
Lämnade bidrag till den offentliga sektorn	-1 520 120	-895 999
Lämnade bidrag till övriga samt periodiseringar	-17 848	-17 203
Summa Lämnade bidrag	-1 537 968	-913 201
<i>inom verksamhetsområden</i>		
<i>Övriga ärenden inom regional tillväxt</i>	-318 875	0
<i>Ärenden enligt ordningslagen m.m., överklaganden av polismyndighets beslut</i>	-226 318	0
<i>Övriga ärenden inom stöd till boende</i>	-181 400	0
<i>Förvaltning av kvalitén på vattenmiljön</i>	-159 039	-172 465
<i>Samverkan, ledning och samordning</i>	-106 453	-138 615
<i>Allmänt och övergripande inom naturvård och miljöskydd</i>	-90 685	0
<i>Allmänt och övergripande inom förorenade områden, efterbehandling</i>	-76 488	-57 148
<i>Allmänt och övergripande inom energi och klimat</i>	-47 629	-53 070
<i>Allmänt och övergripande inom folkhälsa</i>	-42 381	-43 452
<i>Klimatanpassning</i>	-40 253	-30 189
<i>Bidrag till energiåtgärder</i>	-38 221	-32 182
<i>Förvaltning och skötsel av skyddade områden</i>	-32 449	-12 645
<i>Bidrag till ny- och ombyggnad</i>	-28 187	13 576
<i>Frågor inom mänskliga rättigheter</i>	-26 885	-25 485
<i>Främjande insatser inom folkhälsoområdet</i>	-23 989	-23 999
<i>Stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar</i>	-19 517	0
<i>Allmänt och övergripande inom jämställdhet</i>	-17 709	-106 891
<i>Miljömål</i>	-15 819	-10 953
<i>Allmänt och övergripande inom lantbruk och landsbygd</i>	-12 583	0
<i>Tillsynsvägledning</i>	-9 333	-6 717
<i>Byggnadsvård</i>	-7 234	-5 897
<i>Djurskydd</i>	-6 485	-8 704
<i>Skydd av områden och arter (exkl. vattenskyddsområden och kulturresevat)</i>	-5 010	-54 615
<i>Allmänt och övergripande inom stöd till boende</i>	16 238	-97 561

Not 15 Lämnade bidrag	2021	2020
Övriga verksamhetsområden	-21 264	-46 190
	-1 537 968	-913 201
varav finansiering genom EU-fonder	0	0

Kommentar till not 15

Lämnade bidrag har ökat mellan åren 2020–2021. Det beror på att ett flertal anslagsposter har tillkommit eller ökat mellan åren. Flera av dessa nya anslagsposter har tillkommit till följd av coronapandemin. Gällande verksamhetsområde Allmänt och övergripande inom stöd till boende har återbetalning från övriga länsstyrelser skett under 2021 gällande år 2020.

Not 16 Årets kapitalförändring	2021	2020
Verksamhetsutfall		
Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	-1 312	494
Avslutade externa medel RTA	31	91
Semesterlöne- och löneskuld	121	151
Årets minskning av semesterlöneskulden från 2008 som finansieras av anslag	-121	-151
Summa verksamhetsutfall	-1 281	586
Summa årets kapitalförändring	-1 281	586

Noter till balansräkning

Not 17 Materiella anläggningstillgångar	2021-12-31	2020-12-31
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	5 238	5 238
Utgående anskaffningsvärde	5 238	5 238
Ingående avskrivningar	-4 332	-4 023
Årets avskrivningar	-309	-309
Utgående avskrivningar	-4 641	-4 332
Bokfört värde	597	906
Maskiner, inventarier, installationer mm.		
Ingående anskaffningsvärde	16 626	16 015
Årets anskaffning	577	668
Årets försäljning, utrangering	-1 114	-58
Utgående anskaffningsvärde	16 089	16 626
Ingående avskrivningar	-13 747	-12 337
Årets avskrivningar	-1 146	-1 467
Årets försäljning, utrangering	1 114	58
Utgående avskrivningar	-13 779	-13 747
Bokfört värde	2 310	2 879
Bokfört värde materiella anläggningstillgångar	2 906	3 784

Kommentar till not 17

Skillnaden mellan år 2020 och 2021 beror på att under 2021 har inte några större investeringar gjorts.

Not 18 Kundfordringar	2021-12-31	2020-12-31
Kundfordringar - utomstatliga	155	372
Summa	155	372

Kommentar till not 18

Skillnaden mellan år 2020–2021 beror på att Länsstyrelsen i Örebro hade en fordran på Laxå kommun på 204 tkr per den 31 december 2020.

Not 19 Fordringar hos andra myndigheter	2021-12-31	2020-12-31
Diverse fordringar andra myndigheter	633	978
Mervärdesskatt	3 419	2 416
Summa	4 052	3 394

Kommentar till not 19

Skillnaden mellan åren 2020–2021 beror på att det under december 2021 gjorts fler inköp jämfört med december 2020.

Not 20 Övriga kortfristiga fordringar	2021-12-31	2020-12-31
Uppbördsfordringar	196	723
Övriga kortfristiga fordringar	2	3
Summa	198	726

Kommentar till not 20

Av de uppbördsfordringar som kvarstod den 31 december 2021 är 52 tkr inbetalda under januari 2021 och 144 tkr avser sanktionsavgifter. Skillnaden mellan uppbördsfordringar mellan åren 2020 och 2021 beror på att två miljöskyddsfakturor på sammanlagt 568 tkr inte var betalda 2020-12-31.

Not 21 Periodavgränsningsposter	2021-12-31	2020-12-31
Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyror	2 675	2 603
Övriga förutbetalda kostnader	564	494
Summa förutbetalda kostnader	3 239	3 097
Upplupna bidragsintäkter		
Upplupna bidragsintäkter från andra myndigheter	9 722	7 697
<i>varav</i>		
Riksantikvarieämbetet	0	16
Länsstyrelsen i Jönköpings län	56	0
Länsstyrelsen i Stockholms län	0	3
Länsstyrelsen i Södermanlands län	7	0
Länsstyrelsen i Västmanlands län	1 140	423
Naturvårdsverket	0	0
Migrationsverket	583	295

Not 21 Periodavgränsningsposter	2021-12-31	2020-12-31
Statens jordbruksverk	7 915	6 945
Övriga motparter	21	16
Upplupna bidragsintäkter från ickestatliga organisationer eller privatpersoner	563	108
varav finansiering genom EU-fonder		
Totala upplupna bidragsintäkter	10 285	7 805
Övriga upplupna intäkter	2 463	1 003
Summa periodavgränsningsposter	15 986	11 905

Kommentar till not 21

Ökningen av upplupna bidragsintäkter från andra myndigheter beror till största delen av en fordran på Länsstyrelsen i Västmanland för två Life-projekt. Även Länsstyrelsens fordran på Statens Jordbruksverk har ökat när det gäller projekten Landet lär och Livsmedelsstrategi vilka finansieras av Landsbygdsprogrammet. Även övriga upplupna bidragsintäkter har ökat och de består av fordran på Länsstyrelsen i Västmanland för arbete inom resurssamverkan i ett flertal förvaltnings- och utvecklingsprojekt.

Not 22 Avräkning med statsverket	2021-12-31	2020-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-723	-331
Redovisat mot inkomsttitel (-)	-12 419	-9 380
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	12 946	8 988
Skulder avseende uppbörd	-196	-723
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	368	440
Redovisat mot anslag (+)	1 493 066	813 196
Medel hänförliga till transfereringar med mera som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-1 492 529	-813 268
Fordran avseende anslag i icke räntebärande flöde	905	368
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-2 936	-1 190
Redovisat mot anslag (+)	139 677	192 697
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-140 913	-194 443
Återbetalning av anslagsmedel (+)	75	0
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-4 097	-2 936
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	121	273
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-121	-151
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	0	121
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	6 224	6 120
Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	140 806	83 490
Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-1 608 571	-887 666
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar (+/-)	1 479 583	804 280
Övriga fordringar på statens centralkonto	18 042	6 224

Not 22 Avräkning med statsverket	2021-12-31	2020-12-31
Summa utgående balans avräkning med statsverket	14 655	3 055

Not 23 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2021-12-31	2020-12-31
Räntekonto i Riksgälden	51 745	32 344
Varav kortsiktigt likviditetsbehov 16 266 tkr.		
Räntekontokredit	9 000	9 000
Räntekontokrediterna har ej nyttjats under året		

Kommentar till not 23

Skillnaden mellan åren beror på en ökning av oförbrukade bidrag från främst Naturvårdsverket för arbete i skyddade områden och att Länsstyrelsen under 2020 betalade sina leverantörsfakturor omgående för att hjälpa den privata sektorn med likviditeten under coronapandemin.

Not 24 Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	2021-12-31	2020-12-31
Övriga tillgodohavanden i Riksgälden Deponeringar	161	479

Not 25 Förändring av myndighetskapitalet	Statskapital	Donationskapital	Balanserad kapitalförändring, anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapitalförändring, bidragsfinansierad verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkning	Summa
Utgående balans 2020	0	0	0	684	158	586	1 428
<i>varav</i>							
Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	0	0	0	684	0	494	1 179
Avslutade externa medel RTA	0	0	0	0	158	91	249
Ingående balans 2021	0	0	0	684	158	586	1 428
Föregående års kapitalförändring	0	0	0	494	91	-586	0
Årets förändring							
<i>varav</i>							
Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	0	0	0	0	0	-1 312	-1 312
Avslutade externa medel RTA	0	0	0	0	0	31	31
Summa årets förändring	0	0	0	0	0	-1 281	-1 281
Utgående balans 2021	0	0	0	1 179	249	-1 281	147

Not 26 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2021-12-31	2020-12-31
Ingående avsättningar	413	311
Årets pensionskostnader	-58	312
Årets pensionsutbetalningar	-119	-210
Utgående avsättning	236	413

Kommentar till not 26

Den 31 december 2021 hade Länsstyrelsen en medarbetare med pågående delpension.

Not 27 Övriga avsättningar	2021-12-31	2020-12-31
Lokalt omställningsarbete		
Årets förändring	176	115
Utgående balans	1 201	1 024
Omstruktureringsåtgärder		
Årets förändring	0	0
Summa övriga avsättningar	1 201	1 024

Kommentar till not 27

I det lokala omställningsavtalet gällande 2019–2021 framgår det vad omställningsmedlen kan användas till.

- Kompetensanalys kopplade till strategisk kompetensförsörjning
- Utbildningsinsatser för att skapa bredare och djupare kunskaper inom olika områden för att utveckla en innovativ och flexibel verksamhet
- Aktiviteter för att underlätta och påskynda användningen av ny teknik och nya hjälpmedel för att effektivisera verksamheten
- Karriärplanering/växling inom ramen för omställningsmedlens syfte
- Delpension i omställningssyfte kopplat till en plan för kompetensväxling.

Avtalets giltighet har under 2021 förlängts till och med 2024. Diskussioner pågår med fackliga parter om tänkbara insatser under 2022.

Not 28 Lån i Riksgäldskontoret	2021-12-31	2020-12-31
Ingående balans	3 784	4 810
Under året upptagna lån	475	956
Årets amorteringar	-1 455	-1 982
Utgående balans	2 805	3 784
Beviljad låneram	7 300	7 700

Kommentar till not 28

Under året upptagna lån är lägre än föregående år då inte lika många investeringar har gjorts under året. Differensen mellan tillgångarnas bokförda värde och lån i Riksgäldskontoret per den 31 december 2021 är

101 tkr vilket beror på anläggningar anskaffade sent i december 2021.

I Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) har regelverket om lån till anläggningstillgångar ändrats. En myndighets samlade lån enligt 1§ får inte väsentligt

avvika från motsvarande tillgångars bokförda värden per den 31 december. Från år 2020 ingår även de anskaffningar som gjorts under december månad i årets upptagna lån.

Not 29 Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	2021-12-31	2020-12-31
Beviljad kreditram	9 000	9 000

Not 30 Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2021-12-31	2020-12-31
Diverse skulder inkl. leverantörsskulder	5 449	4 260
Lagstadgade arbetsgivaravgifter	2 915	2 719
Mervärdesskatt	30	78
Summa	8 394	7 057

Kommentar till not 30

Posten kortfristiga skulder till andra myndigheter har ökat mellan åren 2020–2021. Det beror på att Länsstyrelsen per den 31 december 2021 hade en leverantörsskuld till Sveriges lantbruksuniversitet på 1 820 tkr.

Not 31 Leverantörsskulder	2021-12-31	2020-12-31
Leverantörsskulder	11 394	1 945

Kommentar till not 31

För att hjälpa den privata sektorn med likviditeten under coronapandemin betalade Länsstyrelsen år 2020 leverantörsfakturer omgående vilket gör att leverantörsskulderna var lägre föregående år.

Not 32 Övriga kortfristiga skulder	2021-12-31	2020-12-31
Personalens källskatt	2 690	2 609
Övriga kortfristiga skulder	0	1
<i>Bestående av</i>		
Övrigt	0	1
Summa	2 690	2 610

Kommentar till not 32

Skillnaden mellan åren beror på att Länsstyrelsen har fler årsarbetskrafter under 2021 jämfört med 2020.

Not 33 Depositioner	2021-12-31	2020-12-31
Depositioner	161	251

Kommentar till not 33

Vid deponering gäller att den som deponerat har rätt att få tillbaka pengarna efter tre månader, om inte hyresvärden innan dess inkommit till Länsstyrelsen med uppgift om att tvist pågår. Utbetalning sker dock endast på begäran av den som deponerat, vilket innebär att Länsstyrelsen inte kan styra över när återbetalning sker. Om Länsstyrelsen inom tremånadersperioden får underrättelse från hyresvärden om att tvist pågår, får Länsstyrelsen inte betala ut pengar till någon förrän tvisten är löst, antingen i domstol eller efter överenskommelse mellan parterna. Inte heller det kan Länsstyrelsen påverka.

Sammantaget innebär det att det är mycket svårt att bedöma hur stor del av de deponerade medlen som kommer att regleras inom 12 månader. Länsstyrelsens bedömning är att i stort sett samtliga ärenden som inkommit under 2021 kan regleras under 2022.

Not 34 Periodavgränsningsposter	2021-12-31	2020-12-31
Upplupna kostnader		
Upplupna löner, arvoden inkl social avg	114	267
Upplupna semesterlöner inkl social avg	11 752	10 947
Övriga upplupna kostnader	1 332	4 207
Summa upplupna kostnader	13 197	15 421
Övriga upplupna kostnader har minskat mellan åren. Det beror främst på att Länsstyrelsen år 2020 hade upplupna kostnader till Sveriges lantbruksuniversitet på 2 100 tkr samt till Länsstyrelsen i Västra Götaland på 800 tkr vilket inte finns år 2021.		
Oförbrukade bidrag från annan myndighet	45 487	18 067
varav		
Naturvårdsverket	31 627	7 397
Havs- och vattenmyndigheten	3 784	2 489
Statens jordbruksverk	2 381	2 357
Riksantikvarieämbetet	2 252	584
Regeringskansliet	2 125	2 125
Övriga statliga myndigheter	3 318	3 115
Oförbrukade bidrag från annan myndighet planeras att användas:		
- Inom tre månader	5 724	2 830
varav		
Naturvårdsverket	5 668	1 799
Havs- och vattenmyndigheten		
Statens jordbruksverk	6	112
Riksantikvarieämbetet		356
Regeringskansliet		
Övriga statliga myndigheter	50	563
- mer än tre månader till ett år	15 918	5 458
varav		
Naturvårdsverket	9 562	469
Havs- och vattenmyndigheten	3 784	2 489
Statens jordbruksverk		1 166
Riksantikvarieämbetet	2 252	228
Regeringskansliet		73
Övriga statliga myndigheter	320	1 033
- mer än ett år till tre år	4 294	1 905
varav		
Naturvårdsverket	107	
Havs- och vattenmyndigheten		
Statens jordbruksverk	2 375	1 000
Riksantikvarieämbetet		

Not 34 Periodavgränsningsposter	2021-12-31	2020-12-31
<i>Regeringskansliet</i>	73	
<i>Övriga statliga myndigheter</i>	1 739	905
- mer än tre år	295	302
<i>varav</i>		
<i>Naturvårdsverket</i>		
<i>Havs- och vattenmyndigheten</i>		
<i>Statens jordbruksverk</i>		79
<i>Riksantikvarieämbetet</i>		
<i>Regeringskansliet</i>		
<i>Övriga statliga myndigheter</i>	295	223
- återbetalas till myndighet	19 256	7 572
<i>Varav</i>		
<i>Naturvårdsverket</i>	16 290	5 129
<i>Havs- och vattenmyndigheten</i>		
<i>Statens jordbruksverk</i>		
<i>Riksantikvarieämbetet</i>		
<i>Regeringskansliet</i>	2 052	2 052
<i>Övriga statliga myndigheter</i>	914	391
Oförbrukade bidrag från ickestatliga organisationer eller privatpersoner	3 980	3 992
<i>varav finansiering genom EU-fonder</i>		
Summa oförbrukade bidrag	49 467	22 059
<i>Övriga förutbetalda intäkter</i>		
Summa periodavgränsningsposter	62 664	37 480

Kommentar till not 34

Oförbrukade bidrag från annan myndighet har ökat mellan åren 2020–2021. Det beror till stor del på att Länsstyrelsen under 2021 har fått ökade bidrag från Naturvårdsverket gällande skötsel, våtmarkssatsningen i skyddade områden och efterbehandling av förorenade områden. För de ökade bidragen gällande skötsel har Länsstyrelsen i Örebro inte fullt ut kunnat växla upp förvaltningsverksamheten i lika hög grad som medlen för förvaltning av skyddad natur ökat. Medlen gällande våtmarkssatsningen i skyddade områden kommer att förbrukas under första kvartalet 2022 i enlighet med beslut. Vad gäller efterbehandling av förorenade områden har inte medlen kunnat nyttjas under 2021 då upphandling av entreprenörer överklagades och dom i ärendet dröjde. Det gjorde att arbetet inte kom igång förrän i slutet av 2021 och bara en liten del av bidraget användes under året. Medlen kommer att användas under 2022. Ökningen av oförbrukade bidrag från Riksantikvarieämbetet beror på ett byggnadsvårdsprojekt som inte kunde startas i tid under 2021, medlen kommer att betalas ut under 2022. Vad gäller Havs och Vattenmyndigheten avser ökningen av det oförbrukade bidragen på att medel utbetalades sent på året till Länsstyrelsen i Örebro men får nyttjas under 2022.

Noter till anslagsredovisning

Not 35 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
01 05 001 014 Länsstyrelserna m.m. - Örebro län	Anslagskredit	4 230	0
	Anslagsbehållning som disponeras, 3 %	4 227	4 097
	Kredit på räntekonto	9 000	0
	Låneram för anläggningstillgångar	7 300	2 906
	Finansiering av förvaltningskostnader hos Region Örebro	3 457	3 457
	Finansiering av Dalarnas samordningsroll inom Seveso-verksamhet	528	520
	Finansiering av för utbetalningar till övriga länsstyrelser av ersättning för hantering av jordbruksstödsåterkrav	19 600	19 517
	Finansiering av ekonomisk samordning av medel med anledning av av förordningen (2021:143) om omsättningsstöd för enskilda näringsidkare för augusti 2020 – februari 2021 och uppgifter med anledning av lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19.	1 000	1 000

Not 36 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
01 05 001 024 Länsstyrelserna m.m. - Omhandertagande av djur	Anslagskredit	277	0
	Anslagsbehållning som disponeras, 3 %	277	2 885
	Anslagsposten får användas för kostnader i samband med omhandertagande av djur.	9 512	6 627

Kommentar till not 36

Regeringen beslutade 2017-10-26 (Fi2017/04094/SFÖ) att uppdra åt länsstyrelserna att förbereda och genomföra inordnandet av vissa uppgifter enligt djurskyddslagen (1988:534) och lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter från Polismyndigheten till länsstyrelserna den 1 juni 2018. Länsstyrelsen i Örebro ersätter övriga län för kostnader som inte ersätts av djurhållare. Verksamheten är händelsestyrd och varierar över åren vilket gör det svårt att förutse hur stor del av anslaget som kommer att förbrukas. År 2021 har en mindre andel av anslaget förbrukats jämfört med åren 2019-2020.

Not 37 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
01 05 001 025 Länsstyrelserna m.m. - Utökad testning	Anslagskredit	1 500	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Allt	26
	Medlen får användas av länsstyrelserna för arbete med uppdraget att i samråd med Folkhälsomyndigheten och på regionernas initiativ bistå regionerna vid utbyggnaden av kapaciteten för och vid utförandet av serologisk testning och PCR-testning för covid-19 inom sina respektive geografiska områden.	50 966	50 940

Not 38 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
01 05 001 027 Länsstyrelserna m.m. - Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare och handelsbolag	Anslagskredit	5 550	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Allt	178
	Anslagsposten får användas av länsstyrelserna för att administrera, informera om, handlägga, fatta beslut om och kontrollera utbetalningar av omsättningsstöd, enligt förordningen (2020:893) om omsättningsstöd till enskilda näringsidkare för mars-juli 2020, förordningen (2021:143) om omsättningsstöd till enskilda näringsidkare för augusti 2020– september 2021 och förordningen (2021:208) om omsättningsstöd till handelsbolag för mars 2020– september 2021.	319 075	318 897

Not 39 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
01 05 001 028 Länsstyrelserna m.m. - Bistå regioner med att genomföra vaccinationer	Anslagskredit	1 800	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Allt	0
	Medlen får användas av länsstyrelserna för arbete med uppdraget att bistå regionerna med att genomföra vaccinationer mot covid-19.	60 000	60 000

Not 40 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
01 05 001 029 Länsstyrelserna m.m. - Uppgifter till följd av covid-19-lagen	Anslagskredit	5 223	0
	Anslagsbehållning som disponeras, 3 %	7 037	2 183
	Medlen får användas för uppgifter till följd av lagen om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19.	234 550	232 367

Not 41 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
01 05 001 030 Länsstyrelserna m.m. - Stöd, råd och vägledning till kommuner	Anslagskredit	45	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	60
	Medlen får användas av länsstyrelserna för arbete med råd, stöd och vägledning till kommuner med anledning av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen.	2 700	2 640

Not 42 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
04 01 015 002 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete; regional samordning av brottsförebyggande arbete	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	5 053
	Medlen får användas för vidare fördelning till länsstyrelserna för finansiering av regional samordning i enlighet med förordningen (2016:1258) om regional samordning av brottsförebyggande arbete. Av dessa medel får högst 2 333 000 kronor vardera fördelas till länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands och Skåne län samt 1 000 000 kronor vardera till övriga länsstyrelser. Av anslagsposten får 5 000 000 kronor användas först efter beslut av regeringen.	30 000	24 947

Kommentar till not 42

Inget beslut gällande disponering av 5 000 tkr erhöles av regeringen varför dessa medel ej kunde användas under 2021.

Not 43 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
09 02 005 003 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel - Länsstyrelsernas ANDT-samordning	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	171
	Länsstyrelsen i Örebro län får använda 24 000 000 kronor under 2021 i enlighet med förordningen (2012:606) om samordning inom alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksområdet m.m. för vidare fördelning till länsstyrelserna för finansiering av ANDT-samordnare. Av dessa medel får högst 2 000 000 kronor vardera fördelas till länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands och Skåne län samt 1 000 000 kronor vardera till övriga länsstyrelser.	24 000	23 917
	Länsstyrelsen i Örebro län får använda 6 000 000 kronor under 2021 i enlighet med förordningen (2012:606) om samordning inom alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksområdet m.m. för vidare fördelning till länsstyrelserna för verksamhet som ANDT-samordnarna bedriver.	6 000	5 912

Not 44 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
09 04 002 012 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet - del till Länsstyrelsen i Örebro	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	160
	Medlen får användas i enlighet med uppdrag om Funktionshinderpolitik i länsstyrelsernas regleringsbrev för 2019.	12 000	11 840
	Medlen får användas i arbetet med personliga ombud. Vid fördelning ska särskild hänsyn tas till att länsstyrelserna ska verka för att fler ombud inrättas.	3 000	3 000

Not 45 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
09 04 005 004 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet, Stimbid äldreområdet - del till Länsstyrelsen i Örebro	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	0
	Medlen får användas under 2021 av länsstyrelserna för handläggning av ärenden i enlighet med förordningen (2007:159) om investeringsstöd till äldreboende m.m. och förordningen (2016:848) om statligt stöd för att anordna och tillhandahålla bostäder för äldre personer.	4 500	4 500

Not 46 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
09 04 007 012 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. - del till Länsstyrelsen i Örebro	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	182
	Medlen får användas under 2021 av Länsstyrelsen i Örebro län för vidare fördelning till övriga länsstyrelser i enlighet med uppdrag om föräldraskapsstöd i länsstyrelsernas regleringsbrev för 2020.	10 000	9 818

Not 47 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
13 03 001 004 Särskilda jämställdhetsåtgärder - del till Länsstyrelsen i Örebro län	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	170
	Länsstyrelsen i Örebro län har tilldelats 8 000 000 kronor i regeringsbeslut från den 3 juni 2021 (A2021/01299). Uppdraget handlar om att länsstyrelserna ska kartlägga kommuners insatser för att hjälpa våldsutsatta personer med eller utan barn att ordna stadigvarande boende efter vistelse i skyddat boende eller annat tillfälligt boende.	8 000	7 830
	Länsstyrelsen i Örebro län får använda 3 000 000 kronor för bidrag till kommunernas arbete mot prostitution och människohandel och ansvara för att fördela anslaget till länsstyrelserna.	3 000	3 000
	Länsstyrelsen i Örebro län har tilldelats 7 000 000 kronor i regeringsbeslut från den 15 juli 2021 (A2021/01538). Uppdraget handlar om att ta fram information och vägledning i det förebyggande arbetet mot våld i nära relationer.	7 000	7 000

Not 48 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
18 01 007 003 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer - del till Länsstyrelsen i Örebro län	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	355
	Anslagsposten får användas för vidare fördelning till länsstyrelserna för finansiering av verksamhet som länsstyrelserna bedriver i enlighet med förordningen om stöd för renovering och energieffektivisering i vissa bostadsområden.	5 000	4 645

Not 49 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
18 01 008 005 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande - del till Länsstyrelsen i Örebro län	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	1 414
	Anslagsposten får användas för vidare fördelning till länsstyrelserna för finansiering av verksamhet som länsstyrelserna bedriver i enlighet med förordningen om statligt stöd för att anordna och tillhandahålla hyresbostäder och bostäder för studerande och förordningen om statligt investeringsstöd för hyresbostäder och bostäder för studerande.	22 000	20 586

Not 50 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
18 01 009 002 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder - del till Länsstyrelsen i Örebro län	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	59
	Anslagsposten får användas för vidare fördelning till länsstyrelserna för finansiering av verksamhet som länsstyrelserna bedriver i enlighet med förordningen om bidrag till åtgärder mot radon i småhus.	2 000	1 941

Not 51 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
19 01 001 014 Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen i Örebro län	Anslagskredit	54	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	37
	Uppföljning och utvärdering	200	157
	Beställningsbemyndigande	300	208

Kommentar till not 51

Enligt villkoren i regleringsbrevet för anslag 1:1, regionala tillväxtåtgärder får inga nya åtaganden om projektfinansiering ingås mot anslag och bemyndigande fr.o.m. 2020. Under året har anslaget enbart använts för utbetalningar till projekt som beslutats 2019 eller tidigare år. Undantag är uppföljning och utvärdering som tilldelats 200 tkr från anslaget i enlighet med villkoren i regleringsbrevet för budgetåret 2021. Av 200 tkr har länsstyrelsen nyttjat 157 tkr.

Not 52 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
20 01 003 001 Åtgärder för värdefull natur - del till Länsstyrelsen i Örebro	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	362
	Anslagsposten disponeras av Länsstyrelsen i Örebro län och ska fördelas ut till samtliga länsstyrelser. Länsstyrelsen i Örebro län ska redovisa anslagspostens användning till Naturvårdsverket.		
	Anslagsposten får användas för kostnader vid länsstyrelserna för arbete och åtgärder som avser friluftsliv, regionala handlingsplaner för grön infrastruktur, invasiva främmande arter, pollinatörer och våtmarker. Medlen ska fördelas enligt beslutad fördelningsnyckel.	95 000	94 972
	Högst 33 000 000 kronor får användas för kostnader och arbete som avser naturnära jobb, varav 10 000 000 kronor avser en särskild satsning på naturnära jobb riktade mot unga.	33 000	32 666

Not 53 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
20 01 004 006 Sanering och återställning av förorenade områden - del till Länsstyrelsen i Örebro	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	355
	Anslagsposten får användas för arbete vid länsstyrelserna med tillsyn och tillsynsvägledning över förorenade områden i syfte att öka inslaget av privatfinansierade efterbehandlingsåtgärder så att det framtida behovet av bidragsfinansiering minskar.	75 000	74 845
	Högst 5 000 000 kronor får användas för visst arbete vid länsstyrelserna med bidragshantering. Anslagsposten disponeras av Länsstyrelsen i Örebro län för fördelning till samtliga länsstyrelser.	5 000	4 800

Not 54 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
20 01 010 007 Klimatanpassning - del till Länsstyrelsen i Örebro	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	119
	Anslagsposten får användas för att stödja länsstyrelserna i samordningen av det lokala och regionala arbetet med anpassning till ett förändrat klimat. Länsstyrelserna får även efter ansökan betala ut medel till kommuner i länet för kunskapshöjande insatser inom områden där kommunen identifierat särskilt behov av klimatanpassning.	42 000	41 881
	Länsstyrelsen i Örebro län fördelar medlen till samtliga länsstyrelser.		

Not 55 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
20 01 011 003 Åtgärder för havs- och vattenmiljö - del till Länsstyrelsen i Örebro	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	195
	Anslagsposten får användas för arbete vid länsstyrelserna enligt vattenförvaltningsförordningen (2004:660). Minst 25 000 000 kronor ska fördelas till de länsstyrelser som är vattenmyndigheter. Länsstyrelserna fördelar medlen i dialog med Havs- och vattenmyndigheten.	143 800	143 799
	Högst 19 000 000 kronor får användas för arbetet med att förebygga och förhindra introduktion och spridning av invasiva främmande arter, bl.a. enligt förordningen (2018:1939) om invasiva främmande arter.	19 000	18 806

Not 56 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
20 01 011 004 Åtgärder för havs- och vattenmiljö - Tillsyn avlopp - del till Lst	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	99
	Ett belopp om högst 7 000 000 kronor ska användas som bidrag till länsstyrelserna för deras arbete med tillsyn och tillsynsvägledning av avloppsreningsverk och enskilda avlopp.	7 000	6 901

Not 57 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
20 01 014 002 Skydd värdefull natur - till Länsstyrelsen i Örebro	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	0
	Anslagsposten disponeras av Länsstyrelsen i Örebro län och ska fördelas ut till länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands och Skåne län för att genomföra programmen för skydd av tätortsnära natur. Medlen ska fördelas enligt beslutad fördelningsnyckel.	4 800	4 800

Not 58 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
20 01 016 007 Klimatinvest. - del till Länsstyrelsen i Örebro	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	12
	Anslagsposten får användas för samordning och stöd till länsstyrelsernas arbete med klimatinvesteringar i länen och dess kommuner. Anslagsposten disponeras av Länsstyrelsen i Örebro län för fördelning till samtliga länsstyrelser.	25 000	24 988
	Anslagsposten får användas för utgifter för arbete med klimatinvesteringsstödet och yttranden om ansökningar, samverkan och dialog med aktörer i länet för att stimulera till effektiva åtgärder och synergieffekter mellan olika projekt. Anslagsposten får också användas till information om och uppföljning av stödet samt till regional samordning av arbetet, och till information om stöden för installation av laddningspunkter till elfordon.		

Not 59 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
21 01 007 001 Energiteknik - del till LST Örebro	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Allt	20 600
	Anslagsposten får användas för länsstyrelsernas administrativa kostnader knutna till utbetalning av medel i enlighet med förordningen (2009:689) om statligt stöd till solceller och förordningen (2016:899) om bidrag till lagring av egenproducerad elenergi.	60 346	39 746
	Av medlen får 20 000 000 kronor användas först efter beslut av regeringen.		

Kommentar till not 59

Inget beslut gällande disponering av 20 000 tkr erhöles av regeringen varför dessa medel ej kunde användas under 2021.

Not 60 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
21 01 010 002 Lokal och regional kapacitetsutveckling för klimat- och energiomställning - klimat, energiomst. - del till LST Örebro	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	361
	Högst 5 000 000 kronor får användas för utgifter för samordning och samverkan mellan länsstyrelserna för att gemensamt utveckla länsstyrelsernas arbete med energi- och klimatomställningen.	5 000	5 000
	Resterande medel får användas för länsstyrelsernas uppdrag med att samordna och leda det regionala klimatarbetet. Fördelning av medel mellan länsstyrelserna bestäms av Länsstyrelsen i Örebro län.	20 000	19 639
	Beslut om stöd till respektive länsstyrelse ska förenas med rapporteringsskyldighet om hur bidraget använts och övriga villkor i enlighet med anvisningar från Länsstyrelsen i Örebro län.		

Kommentar till not 60

Av anslagssparandet på 361 tkr för 2021, består 361 tkr av återbetalning av bidrag från övriga länsstyrelser för verksamhetsåret 2019.

Not 61 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
23 01 015 010 Konkurrenskraftig livsmedelssektor - del till Länsstyrelsen i Örebro län	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	124
	Anslagsposten får användas och fördelas till berörda länsstyrelser för kostnader i arbetet med förbud mot eller villkor för utfodring av vilt som inte hålls i hägn prop. 2020/21:183.	3 000	2 876

Not 62 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
23 01 027 004 -Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet - Civilt försvar - del till Länsstyrelsen i Örebro län	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	34
	Av anslaget får länsstyrelserna använda högst 10 000 000 kronor för planering och arbete med dricksvattenförsörjning under höjd beredskap.	10 000	9 966

Not 63 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
24 01 023 002 Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag - Budgetår 2020	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	14 123
	Budgetår 2020		
	Anslagsposten får användas för vidare fördelning till länsstyrelserna för finansiering av verksamhet som länsstyrelserna bedriver i enlighet med förordningen (2020:237) om statligt stöd när vissa lokalhyresgäster fått rabatt på hyran. Högst 20 000 000 kronor får användas för länsstyrelsernas kostnader för att administrera stödet enligt ovan nämnda förordning.	20 000	5 877

Kommentar till not 63

Av anslagssparandet på 14 123 tkr för 2021, består 14 071 tkr av återbetalning av bidrag från övriga länsstyrelser för verksamhetsåret 2020.

Not 64 Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
24 01 027 004 Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag - hyresstöd företag - del till Länsstyrelsen i Örebro län	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	0
	Anslagsposten får användas för vidare fördelning till länsstyrelserna för kostnader för att administrera tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag i enlighet med bestämmelserna i förordningen (2021:273) om statligt stöd när vissa lokalhyresgäster fått rabatt på hyran under 2021.	180 000	180 000

Landshövdingens underskrift av årsredovisningen

Årsredovisningen är beslutad den 22 februari 2022.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Örebro den 22 februari 2022

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Maria Larsson', with a long, sweeping horizontal stroke extending to the right.

Maria Larsson

Landshövding

Bilagor

Bilaga A. Paragrafer i Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, som redovisas i årsredovisningen

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning
2§ p1	Verka för att nationella mål får genomslag med hänsyn till regionala förutsättningar	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
2§ p2	Arbeta sektorsövergripande och samordna olika samhällsintressen och statliga insatser	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
2§ p3	Främja länets utveckling och följa tillståndet i länet	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
2§ p4	Inom sin verksamhet främja samverkan mellan aktörer i länet	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
2§ p5	Ansvara för angivna tillsynsuppgifter	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
3§ p1	De allmänna valen	Övrig förvaltnings och trafikföreskrifter
3§ p2	Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor
3§ p3	Regional tillväxt	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
3§ p4	Infrastrukturplanering	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
3§ p5	Hållbar samhällsplanering och boende	Hållbar samhällsplanering och boende
3§ p6	Energi och klimat	Energi och klimat
3§ p7	Kulturmiljö	Kulturmiljö
3§ p8	Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap	Samhällsskydd och beredskap
3§ p9	Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	Naturvård och miljöskydd
3§ p10	Lantbruk och landsbygd	Areella näringar
3§ p11	Fiske	Areella näringar
3§ p12	Folkhälsa	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.
3§ p13	Jämställdhet	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.
3§ p14	Integration	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.
4§ p1	Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7§ ärvdabalken	Areella näringar
4§ p2	Barentssamarbetet i Västerbottens och Norrbottens län	Gäller ej Länsstyrelsen i Örebro län
4§ p3	I utpekade län göra de utredningar om det allmänna fiskeintresset som begärs av andra myndigheter i ansökningsmål enligt 22 kap. miljöbalken	Gäller ej Länsstyrelsen i Örebro län
4§ p4	I utpekade län vara förvaltande och attesterande myndighet för vissa program inom EU:s strukturfonder	Gäller ej Länsstyrelsen i Örebro län
4§ p5	I utpekade län vara behörig myndighet enligt lagen (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats enligt...	Gäller ej Länsstyrelsen i Örebro län
4§ p6	I utpekade län vara ansvarig för kontroller enligt ...	Gäller ej Länsstyrelsen i Örebro län
5§ p1	Integrering av jämställdhetsperspektiv	Integrering av sektorsövergripande områden
5§ p2	Individbaserad statistik med kön som fördelningsgrund	Integrering av sektorsövergripande områden
5§ p3	Vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn, analysera konsekvenserna och ta särskild hänsyn till barns bästa	Integrering av sektorsövergripande områden
5§ p4	Verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Integrering av sektorsövergripande områden
5§ p5	Integrera mänskliga rättigheter genom att belysa, analysera och beakta dem, särskilt skyddet mot diskriminering	Integrering av sektorsövergripande områden
5§ p6	Beakta folkhälsomålet i arbetet med bl a regional tillväxt, samhällsplanering,	Integrering av sektorsövergripande områden

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning
	krishantering samt alkohol och tobak	
5§ p7	Verka för att förenkla för företag	Integrering av sektorsövergripande områden
5§ p8	Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat	Energi och klimat
5§ p9	Verka för att behovet av bostäder tillgodoses	Hållbar samhällsplanering och boende
6§	Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling	Naturvård och miljöskydd
7§	Geografiskt områdesansvar enligt förordningen (2015:1052)	Samhällsskydd och beredskap
14§	Miljöprövningsdelegation	Naturvård och miljöskydd
15§	Vattendelegation	Gäller ej Länsstyrelsen i Örebro län
16§	Delegation för rennäringsfrågor	Gäller ej Länsstyrelsen i Örebro län
17§	Kampsportsdelegation	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter
18§	Viltförvaltningsdelegation enligt förordning (2009:1474)	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter
19§	Fjälldelegation	Gäller ej Länsstyrelsen i Örebro län

Bilaga B. Regleringsbrevsuppdrag som redovisas i årsredovisningen

Bilagan innehåller återsrapporteringskrav och uppdrag som redovisas i årsredovisningen och som framgår i länsstyrelsernas regleringsbrev 2021.

Uppdrag i regleringsbrev 2021	Område	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1A1 Främja arbetet med Agenda 2030	1 Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
1A2 Regionalt livsmedelsstrategiarbete	1 Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A3 Målsättningar för hantering av EU-stöd	1 Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A4 Handlingsplan för grön infrastruktur	1 Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A5 Nationella målen för kulturmiljöarbetet	1 Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Kulturmiljö	Alla län
1A6 Förorenade områden	Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A7 Cirkulär ekonomi	Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla Län
1A8 Bevarandeplaner Natura 2000-områden	Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Berörda län
1A9 Nationella planen för moderna miljövillkor	Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A10 EU:s gemensamma jordbrukspolitik	Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A11 Landsbygdsprogrammet samt Havs- och fiskeriprogrammet	Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A12 Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering	Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
1B1 Civilt försvar och beredskapsplanering	Mål och återsrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Samhällsskydd och beredskap	Alla län
1B2 IT- incidenter	Mål och återsrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Samhällsskydd och beredskap	Västra Götaland
1B3 Invasiva främmande arter	Mål och återsrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1B4 Naturvård, artbevarande m.m.	Mål och återsrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter/ Naturvård, artbevarande m.m.	Alla län
1C1 Regionalt tillväxtarbete och samverkan med regionerna	Mål och återsrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
1C2 Mål i regionala utvecklingsstrategin	Mål och återsrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län

Uppdrag i regleringsbrev 2021	Område	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1C3 Förenkla för företag	Mål och återsrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Integrering av sektorsövergripande områden	Alla län
1C4 Omarrondering i Dalarnas län	Mål och återsrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Areella näringar	Dalarna
1C5 Förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck m.m.	Mål och återsrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Östergötland
1D1 Kontrollplan för livsmedelskedjan	Mål och återsrapporteringskrav / D. Tillsyn	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla
1D2 Kontroll av livsmedel och foder i primärproduktionen	Mål och återsrapporteringskrav / D. Tillsyn	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla
1D3 Markärenden ovanför odlingsgränsen	Mål och återsrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Jämtland, Västerbotten och Norrbotten
1D4 En hållbar rennäring och en gynnsambevarandestatus för stora rovdjur	Mål och återsrapporteringskrav / D. Tillsyn	Naturvård och miljöskydd	Dalarna, Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten
1D5 Hållbar rennäring	Mål och återsrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Berörda län
1D6 Ersättning för skada på fisk och fiskeredskap	Mål och återsrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Alla län
1D7 ersättning för skada av vilt på annat än renar, fisk och fiskeredskap	Mål och återsrapporteringskrav / D. Tillsyn	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Alla län
1E1 Struktur för återsrapportering enligt 2 § förordningen med länsstyrelseinstruktion	Mål och återsrapporteringskrav / E. Övrigt	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2.1 ÅR i enhetlig struktur, redovisning av statistik enligt VÅS m.m.	Organisationsstyrning	Året i siffror	Alla län
3B5 Samverkansråd vid Statens kulturråd	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	Kulturmiljö	Halland
3B22 Anvisningsmodell för ensamkommande barn och anvisning av nyanlända	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
3E1 Systematisk användning och analys av data och statistik	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	Övrig redovisning	Södermanland
3E4 Kompetensinsats riskbaserat informationssäkerhetsarbete	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	Samhällsskydd och beredskap	Alla län

Bilaga C. Övriga uppdrag, förordningar m.m. som redovisas i årsredovisningen

Bilagan innehåller regeringsuppdrag och hänvisningar till paragrafer i förordningar i vilka det uttryckligen framgår att återrapportering/redovisning ska ske i årsredovisningen.

Uppdrag/Förordning	Område	Avsnitt i årsredovisning
2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Förhållanden av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning av verksamheten	Övrig redovisning
3 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Avgiftsfinansierad verksamhet	Övrig redovisning
3 kap. 3§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Kompetensförsörjning	Arbetsmiljö och medarbetare
7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Skattepliktig ersättning till ledamöter i styrelse, råd utsett av regeringen och myndighetens ledande befattningshavare	Finansiell redovisning
7 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Frånvaro på grund av sjukdom	Arbetsmiljö och medarbetare
Uppdrag att bistå Rådet för hållbara städer i dess arbete (M2017/03235/Mm), 2017-12-18	Utveckling av hållbara städer	Hållbar samhällsplanering och boende

Bilaga D. Regleringsbrevsuppdrag som redovisas i särskild ordning

Bilagan innehåller regleringsbrevsuppdrag i länsstyrelsernas regleringsbrev 2021 som redovisas i särskild ordning.

Uppdrag i regleringsbrev 2021	Område	Rapporteringsdatum	Rapporterat till
2.2 Underlag till tabeller i årsredovisningen	Organisationsstyrning	2022-02-22	Lst Örebro
2.3 Redovisa antalet årsarbetskrafter	Organisationsstyrning	2021-03-15	Miljödepartementet
3A1 Minskat och förenklat uppgiftslämnande	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2022-02-25	Näringsdepartementet
3A2 Naturnära jobb	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2022-02-15	Näringsdepartementet
3A3 Energi- och klimatpolitiska målen	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2022-02-25	Lst Dalarna redovisar till Miljödepartementet (kopia till Infrastrukturdepartementet)
3A5 Stöd till kommunernas kontinuitetsplanering	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2021-04-15 2021-09-30 2022-02-28 2023-02-22	Dricksvatten Lst Jönköping redovisar till Näringsdepartementet Avloppsrening Lst Västernorrland redovisar till Miljödepartementet
3A6 Resultat och effekter av arbetet med att skydda dricksvatten	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2022-03-01	Lst Kalmar redovisar till Miljödepartementet (kopia till Näringsdepartementet)
3A7 Kostnader för hantering av EU-stöden	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2021-02-01	Näringsdepartementet
3A8 Föregående års fisketillsyn	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2022-02-01	Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Näringsdepartementet)
3B1 Aktiviteter på demokratiområdet	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-03-15	Lst Jönköping redovisar till Kulturdepartementet
3B2 Inriktningsmål för överklagade kommunala beslut om lov	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Boverket (kopia till Finansdepartementet)
3B3 Stödda kommunerna i deras arbete med att motverka vräkningar	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-06-15	Boverket i enlighet med förordningen (2011:1160) om regionala bostadsmarknadsanalyser och kommunernas bostadsförsörjningsansvar
3B4 Planeringsunderlag för kulturmiljöer inom havsplanering	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-01-31	Lst Västra Götaland redovisar till Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Miljödepartementet)
3B6 Civilt försvar och krisberedskap	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-10-31	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (kopia till Justitiedepartementet)
3B7 Restaurering och anläggning av våtmarker	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-15	Lst Gotland redovisar till Miljödepartementet
3B8 Regionala arbetet med friluftspolitiken	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-15	Naturvårdsverket (kopia till Miljödepartementet)
3B9 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-15	Lst Västernorrland redovisar till Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Miljödepartementet)
3B10 Naturvård m.m.	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-15	Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Miljödepartementet)

Uppdrag i regleringsbrev 2021	Område	Rapporterings-datum	Rapporterat till
3B11 Föresättningar för vilda pollinatörer i landskapet	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-15	Naturvårdsverket (kopia till Miljödepartementet)
3B12 Skydd av tätortsnära natur	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2025-09-30	Lst Stockholm, Skåne och Västra Götaland redovisar till Miljödepartementet
3B13 Förslag på Natura 2000-områden för gråsäl	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-09-30	Havs- och vattenmyndigheten
3B14 Minska spridning av granbarkborrar från skyddade områden	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-12-01	Lst Kronoberg redovisar till Näringsdepartementet
3B15 Statlig närvaro och service i länet	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	-	Lst Örebro redovisar till Finansdepartementet
3B16 Funktionshinderpolitiska strategier och planer	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-12-14 2022-12-13 2024-03-01	Socialdepartementet
3B17 Tillämpningen av barns rättigheter	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-03-01 2022-03-01 2023-03-31	Lst Dalarna redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B18 Tillämpning av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-11-12	Lst Stockholm och Sametinget (kopia till Kulturdepartementet)
3B19 Verka för minoritetspolitikens fastställda mål	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-04-06	Lst Stockholm redovisar till Kulturdepartementet
3B20 Utveckla utbildningsmaterialet inom samhällsorienteringen	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-06-30	Lst Västra Götaland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B21 Lägesbilder om mottagandet av nyanlända och asylsökande	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B23 Kommuners beredskap och mottagningskapacitet för mottagandet av vissa nyanlända invandrare	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B24 Kommuners beredskap och mottagningskapacitet för ensamkommande barn och unga	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B25 Insatser för asylsökande m.fl.	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B26 Redogöra för vilka insatser som ersättning lämnats enligt 37 och 37 a §§	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B27 Redovisning om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B28 Redovisning om portalen informationsverige.se	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Västra Götaland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B29 goda exempel på uppsökande och motiverande arbete för att nå utrikes födda kvinnor	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3C1 redovisa den svenska beslutade och utbetalda medfinansieringen av territoriella program	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2021-03-31	Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten redovisar till Näringsdepartementet

Uppdrag i regleringsbrev 2021	Område	Rapporterings-datum	Rapporterat till
3C2 redovisa beslutade och utbetalade EU-medel för territoriella program	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2021-03-31	Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten redovisar till Näringsdepartementet
3C3 Lämna utgiftsprognoser m.m.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	-	Tillväxtverket
3C4 Bredbandsutbyggnad	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2022-01-31	Post- och telestyrelsen (kopia till Infrastrukturdepartementet)
3C5 Grundläggande betaltjänster	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2021-12-01	Lst Dalarna redovisar till Infrastrukturdepartementet
3C6 Plan för det fortsatta arbetet med omarrondering av mark	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2021-04-01	Lst Dalarna redovisar till Näringsdepartementet
3C7 Länsstrategier för jämställdhetsintegrering	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2022-02-22	Arbetsmarknadsdepartementet
3C8 förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor m.m.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2022-03-11	Arbetsmarknadsdepartementet
3D1 Byggnadsnämndernas tillsynsarbete	Uppdrag / D. Tillsyn	2022-01-31	Boverket (kopia till Finansdepartementet)
3D2 Tillsynsutveckling enligt miljöbalken	Uppdrag / D. Tillsyn	2022-02-15	Naturvårdsverket
3D3 Förberedelse för uppgiftslämnande till Naturvårdsverket	Uppdrag / D. Tillsyn	2021-11-30	Lst Skåne redovisar till Miljödepartementet
3D4 Prövning enligt miljöbalken	Uppdrag / D. Tillsyn	2022-03-31	Lst Västernorrland redovisar till Miljödepartementet
3D5 Beslut om upphävande av och dispens från strandskyddet	Uppdrag / D. Tillsyn	2022-02-15	Naturvårdsverket (kopia till Miljödepartementet)
3D6 Effektiv och rättssäker tillsyn	Uppdrag / D. Tillsyn	2021-10-01	Lst Västernorrland redovisar till Finansdepartementet
3D7 Effektivisera prövningsverksamheten	Uppdrag / D. Tillsyn	2022-10-03	Lst Blekinge redovisar till Finansdepartementet
3E2 Indelning av hur länsstyrelserna ska redovisa avgiftsbelagd verksamhet	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2021-09-30	Lst Örebro redovisar till Finansdepartementet
3E3 Redovisa prognoser	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2021-02-05 2021-04-29 2021-06-30 2021-10-25	Hermes



Länsstyrelsen
Örebro län

Länsstyrelsen i Örebro län
Stortorget 22, 701 86 Örebro
010-224 80 00
orebro@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/orebro